

MALAYSIA

**PENYATA RASMI PARLIMEN
DEWAN RAKYAT**

**PARLIMEN KEDUA BELAS
PENGKAL KEDUA
MESYUARAT KEDUA**

K A N D U N G A N

JAWAPAN-JAWAPAN LISAN BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN

(Halaman 1)

RANG UNDANG-UNDANG:

Rang Undang-undang Perbekalan 2010

Jawatankuasa:-

Jadual:-

Maksud B.28

(Halaman 18)

Maksud B.29

(Halaman 111)

USUL-USUL:

Usul Anggaran Pembangunan 2010

Jawatankuasa:-

Maksud P.28

(Halaman 18)

Maksud P.29

(Halaman 111)

Waktu Mesyuarat dan Urusan

Dibebaskan Daripada Peraturan Mesyuarat

(Halaman 18)

AHLI-AHLI DEWAN RAKYAT

1. Yang Berbahagia Tuan Yang di-Pertua, Tan Sri Datuk Seri Utama Pandikar Amin Haji Mulia, S.U.M.W., P.G.D.K., P.S.M., J.S.M., J.P.
2. Yang Berhormat Timbalan Yang di-Pertua, Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar, P.J.N., P.B.S. J.B.S., J.S.M. (Santubong) – PBB
3. “ Timbalan Yang di-Pertua, Datuk Ronald Kiandee, A.S.D.K., P.G.D.K. (Beluran) – UMNO

MENTERI

1. Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan Menteri Kewangan, Dato' Sri Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak, D.U.P.N., S.S.A.P, S.I.M.P., D.P.M.S., D.S.A.P., P.N.B.S., D.U.B.C.(T). (Pekan) – UMNO
2. “ Timbalan Perdana Menteri dan Menteri Pelajaran, Tan Sri Haji Muhyiddin bin Haji Mohd. Yassin, S.P.M.P., S.P.M.J., P.S.M., S.M.J., P.I.S., B.S.I. (Pagoh) – UMNO
3. Yang Berhormat Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Tan Sri Dr. Koh Tsu Koon – Senator
4. “ Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz, S.P.M.P., D.M.S.M., A.M.P., B.K.T. (Padang Rengas) – UMNO
5. “ Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Tan Sri Nor Mohamed Yakcop, (Tasik Gelugor) – UMNO
6. “ Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Dato' Jamil Khir bin Baharom, P.S.A.T., D.I.M.P., D.S.N.S., D.S.D.K., P.A.T., J.S.M., K.A.T., K.M.N., A.M.K., P.J.M. – Senator
7. “ Menteri Kewangan II, Dato' Haji Ahmad Husni bin Mohamad Hanadzlah, P.P.T., A.M.P. (Tambun) – UMNO
8. “ Menteri Pengangkutan, Dato' Sri Ong Tee Keat, P.J.N., S.M.S. (Pandan) – MCA
9. “ Menteri Perusahaan Perladangan dan Komoditi, Tan Sri Bernard Giluk Dompok, P.S.M., S.P.D.K. (Penampang) – UPKO
10. “ Menteri Dalam Negeri, Dato' Seri Hishammuddin bin Tun Hussein, S.P.M.P., S.S.A.P., S.I.M.P., D.S.A.P., D.P.M.J. (Sembrong) – UMNO
11. “ Menteri Penerangan, Komunikasi dan Kebudayaan, Datuk Seri Utama Dr. Rais Yatim, S.J.M.K., S.S.A.P., S.P.N.S., D.S.N.S. (Jejebu) – UMNO
12. “ Menteri Tenaga, Teknologi Hijau dan Air, Dato' Sri Peter Chin Fah Kui, S.S.A.P., P.G.B.K., P.B.S., A.B.S. (Miri) – SUPP
13. “ Menteri Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah, Datuk Mohd. Shafie bin Haji Apdal, D.S.A.P., P.G.D.K., D.M.S.M. (Semporna) – UMNO
14. “ Menteri Pengajian Tinggi, Dato' Seri Mohamed Khaled bin Nordin, D.S.P.N., S.M.J., P.I.S. (Pasir Gudang) – UMNO
15. “ Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri, Dato' Mustapa Mohamed (Jeli) – UMNO
16. ” Menteri Sains, Teknologi dan Inovasi, Datuk Dr. Maximus Johnity Ongkili, A.S.D.K., J.P. (Kota Marudu) – PBS
17. “ Menteri Sumber Asli dan Alam Sekitar, Datuk Douglas Uggah Embas (Betong) – PBB

18. Yang Berhormat Menteri Pelancongan, Dato' Sri Dr. Ng Yen Yen, D.I.M.P., D.S.A.P., D.P.M.K., D.P.M.P., P.J.K. (Raub) – MCA
19. “ Menteri Pertanian dan Industri Asas Tani, Datuk Seri Haji Noh bin Haji Omar, D.G.S.M., D.P.M.S., D.M.S.M., K.M.N., A.S.A., P.J.K., J.P. (Tanjong Karang) – UMNO
20. “ Menteri Pertahanan, Dato' Seri Dr. Ahmad Zahid bin Hamidi, D.M.S.M., S.S.A.P., P.P.T., P.J.K. (Bagan Datok) – UMNO
21. “ Menteri Kerja Raya, Dato' Shaziman bin Abu Mansor, D.S.N.S., D.S.A.P., A.N.S., J.P. (Tampin) – UMNO
22. “ Menteri Kesihatan, Dato' Sri Liow Tiong Lai, D.G.S.M., S.S.A.P., D.I.M.P., S.M.P., (Bentong) – MCA
23. “ Menteri Belia dan Sukan, Dato' Ahmad Shabery Cheek (Kemaman) – UMNO
24. “ Menteri Sumber Manusia, Datuk Dr. S. Subramaniam (Segamat) – MIC
25. “ Menteri Perdagangan Dalam Negeri, Koperasi dan Kepenggunaan, Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob, D.I.M.P., D.M.S.M., A.D.K. (Bera) – UMNO
26. “ Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, Dato' Kong Cho Ha (Lumut) – MCA
27. “ Menteri Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat, Dato' Sri Shahrizat Abdul Jalil, S.S.A.P., D.G.P.N., D.I.M.P. – Senator
28. “ Menteri Luar Negeri, Dato' Sri Anifah bin Haji Aman, S.S.A.P. (Kimanis) – UMNO
29. “ Menteri Wilayah Persekutuan, Dato' Raja Nong Chik bin Dato' Raja Zainal Abidin, D.P.T.J. – Senator
30. “ Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Dato' Sri Idris Jala – Senator

TIMBALAN MENTERI

1. Yang Berhormat Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Datuk Liew Vui Keong, P.G.D.K., A.D.K., J.P. (Sandakan) – LDP
2. “ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Dato' Dr. Mashitah binti Ibrahim – Senator
3. “ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Tuan S.K. Devamany, S.M.P., P.P.T. (Cameron Highlands) – MIC
4. “ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Datuk Ahmad bin Maslan, D.M.S.M. (Pontian) - UMNO
5. “ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Datuk T. Murugiah – Senator
6. “ Timbalan Menteri Kewangan I, Dato' Chor Chee Heung (Alor Setar) – MCA
7. “ Timbalan Menteri Kewangan II, Dato' Dr. Awang Adek Hussin, D.M.S.M., D.J.M.K., S.I.M.P., D.P.M.K., D.C.S.M., J.S.M. – Senator
8. “ Timbalan Menteri Pelajaran I, Datuk Ir. Dr. Wee Ka Siong, D.M.S.M. (Ayer Hitam) – MCA
9. “ Timbalan Menteri Pelajaran II, Dr. Haji Mohd. Puad Zarkashi, P.I.S. (Batu Pahat) – UMNO
10. “ Timbalan Menteri Pengangkutan I, Datuk Abdul Rahim bin Bakri (Kudat) – UMNO

11. Yang Berhormat Timbalan Menteri Pengangkutan II, Datuk Robert Lau Hoi Chew, P.G.B.K., J.B.S. (Sibu) – SUPP
12. “ Timbalan Menteri Perusahaan, Perladangan dan Komoditi, Dato’ Hamzah bin Zainudin, D.P.M.P., D.P.T.J., K.M.N., A.M.P., P.P.T., J.P. (Larut) – UMNO
13. “ Timbalan Menteri Dalam Negeri I, Datuk Wira Abu Seman Yusop, D.C.S.M., D.M.S.M., K.M.N., B.K.T., J.P. (Masjid Tanah) – UMNO
14. “ Timbalan Menteri Dalam Negeri II, Tuan Jelaing anak Mersat (Saratok) – SPDP
15. “ Timbalan Menteri Penerangan, Komunikasi dan Kebudayaan I, Dato’ Joseph Salang anak Gandum (Julau) – PRS
16. “ Timbalan Menteri Penerangan, Komunikasi dan Kebudayaan II, Puan Heng Seai Kie – Senator
17. “ Timbalan Menteri Tenaga, Teknologi Hijau dan Air, Puan Noriah Kasnon, S.M.S., P.J.K. (Sungai Besar) – UMNO
18. “ Timbalan Menteri Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah I, Dato’ Haji Hasan bin Malek, D.S.N.S., D.M.S.M., D.S.M., J.P., K.M.N., A.M.N., P.M.C., P.J.K., B.K.C., (Kuala Pilah) – UMNO
19. “ Timbalan Menteri Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah II, Tuan Joseph Entulu anak Belaun (Selangau) – PRS
20. “ Timbalan Menteri Pengajian Tinggi I, Dr. Hou Kok Chung (Kluang) – MCA
21. “ Timbalan Menteri Pengajian Tinggi II, Dato’ Saifuddin bin Abdullah, D.S.A.P., D.P.M.P., D.S.M. (Temerloh) – UMNO
22. “ Timbalan Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri I, Dato’ Mukhriz bin Tun Mahathir (Jerlun) – UMNO
23. “ Timbalan Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri II, Dato’ Jacob Dungau Sagan, P.S.B.S., J.B.S., K.M.N., P.P.B., P.P.N. (Baram) – SPDP
24. “ Timbalan Menteri Sains, Teknologi dan Inovasi, Tuan Haji Fadillah bin Yusof (Petra Jaya) – PBB
25. ” Timbalan Menteri Sumber Asli dan Alam Sekitar, Tan Sri Datuk Seri Panglima Joseph Kurup (Pensiangan) – PBRs
26. “ Timbalan Menteri Pelancongan, Dato Sri Sulaiman Abdul Rahman bin Abdul Taib (Kota Samarahan) – PBB
27. “ Timbalan Menteri Pertanian dan Industri Asas Tani I, Dato’ Mohd. Johari bin Baharum, S.I.M.P., D.S.D.K., D.M.S.M., D.I.M.P., D.S.M., A.M.K., B.K.M., P.J.K., J.P. (Kubang Pasu) – UMNO
28. “ Timbalan Menteri Pertanian dan Industri Asas Tani II, Datuk Hajah Rohani binti Haji Abdul Karim (Batang Lupar) – PBB
29. “ Timbalan Menteri Pertahanan, Datuk Dr. Haji Abdul Latiff bin Ahmad (Mersing) – UMNO
30. “ Timbalan Menteri Kerja Raya, Dato’ Yong Khoo Seng, D.S.P.N., K.M.N. (Stampin) – SUPP
31. “ Timbalan Menteri Kesihatan, Datuk Rosnah bte Haji Abd. Rashid Shirlin, P.G.D.K., A.D.K. (Papar) – UMNO
32. “ Timbalan Menteri Belia dan Sukan I, Dato’ Razali bin Haji Ibrahim (Muar) – UMNO

33. Yang Berhormat Timbalan Menteri Belia dan Sukan II, Tuan Wee Jeck Seng (Tanjong Piai) – MCA
34. “ Timbalan Menteri Sumber Manusia, Dato’ Maznah Mazlan – Senator
35. “ Timbalan Menteri Perdagangan Dalam Negeri, Koperasi dan Kepenggunaan, Dato’ Tan Lian Hoe, D.P.M.P. (Gerik) – GERAKAN
36. “ Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, Datuk Seri Panglima Lajim Ukin, P.G.D.K., S.P.D.K., J.M.N., J.P. (Beaufort) – UMNO
37. “ Timbalan Menteri Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat, Datin Paduka Chew Mei Fun, D.S.I.S. – Senator
38. “ Timbalan Menteri Luar Negeri I, Tuan A. Kohilan Pillay a/l G. Appu – Senator
39. “ Timbalan Menteri Luar Negeri II, Dato Lee Chee Leong, D.P.M.P., A.M.P. (Kampar) – MCA
40. “ Timbalan Menteri Wilayah Persekutuan, Datuk Saravanan a/l Murugan (Tapah) – MIC

AHLI-AHLI (BN)

1. Yang Berhormat Tuan Aaron Ago Dagang (Kanowit) – PRS
2. “ Tuan Abd. Rahman Bakri, A.S.A. (Sabak Bernam) – UMNO
3. “ Dato’ Abd. Rahman Dahlan, D.I.M.P., A.D.K. (Kota Belud) – UMNO
4. “ Datuk Seri Panglima Haji Abdul Ghapur bin Haji Salleh (Kalabakan) – UMNO
5. “ Tun Abdullah bin Haji Ahmad Badawi, S.U.M.Z., D.K.1(Johor), S.P.M.S., S.S.S.J., S.P.S.A., S.S.A.P., S.P.D.K., D.U.N.M., D.P., S.P.N.S., D.G.P.N., D.S.S.A., D.M.P.N., D.J.N., K.M.N., A.M.N. (Kepala Batas) – UMNO
6. “ Prof. Dato’ Dr. Abdullah Md. Zin, D.P.M.T. (Besut) – UMNO
7. “ Dato’ Abdul Manan bin Ismail, D.I.M.P., P.K.C. (Paya Besar) – UMNO
8. “ Datuk Abdul Wahab bin Dolah (Igan) – PBB
9. “ Dato’ Paduka Abu Bakar bin Taib, D.H.M.S., D.S.D.K., S.D.K., K.M.N., B.C.K., P.J.K., (Langkawi) – UMNO
10. “ Datuk Wira Ahmad Hamzah, D.C.S.M., D.M.S.M., K.M.N., P.J.K. (Jasin) – UMNO
11. “ Tuan Haji Ahmad Lai bin Bujang, A.B.S. (Sibuti) – PBB
12. “ Tuan Alexander Nanta Linggi (Kapit) – PBB
13. “ Datuk Seri Azalina binti Othman Said, S.P.M.P. (Pengerang) – UMNO
14. “ Yang Berhormat Dato’ Seri Azmi bin Khalid, D.P.M.P., S.M.P., P.J.K. (Padang Besar) – UMNO
15. ” Datuk Haji Baharum bin Haji Mohamed, D.M.S.M., A.M.N., P.I.S. (Sekijang) – UMNO
16. “ Tuan Billy Abit Joo, K.M.N. (Hulu Rajang) – PRS
17. “ Datuk Bung Moktar bin Radin (Kinabatangan) – UMNO
18. “ Tuan Chua Tee Yong (Labis) – MCA
19. “ Tuan Ding Kuong Hiing (Sarikei) – SUPP

20. Yang Berhormat Datuk Ir. Edmund Chong Ket Wah, P.G.D.K. (Batu Sapi) – PBS
21. “ Datuk Seri Dr. Fong Chan Onn, D.G.S.M., D.M.S.M. (Alor Gajah) – MCA
22. “ Datuk Halimah binti Mohamed Sadique, P.J.N., P.I.S. (Tenggara) – UMNO
23. “ Ir. Haji Hamim bin Samuri (Ledang) – UMNO
24. “ Tuan Haji Hasbi Haji Habibollah (Limbang) – PBB
25. “ Tuan Henry Sum Agong (Lawas) – PBB
26. “ Datuk Ir. Haji Idris bin Haji Haron, D.M.S.M., D.S.M. (Tangga Batu) – UMNO
27. “ Dato’ Haji Ismail bin Haji Abd. Muttalib, D.I.M.P., S.A.P., A.A.P., A.M.P., P.K.C. (Maran) – UMNO
28. “ Dato’ Ismail Kasim, D.P.M.P., S.M.P., A.M.P. (Arau) – UMNO
29. “ Dato’ Haji Ismail bin Mohamed Said (Kuala Krau) – UMNO
30. “ Dato’ Dr. Haji Jamaludin bin Dato’ Mohd. Jarjis, S.I.M.P., D.I.M.P., S.A.P. (Rompin) – UMNO
31. “ Dato Dr. James Dawos Mamit, P.S.B.S., P.P.B., P.P.S., P.P.D. (Mambong) – PBB
32. “ Datu Seri Joseph Pairin Kitingan (Keningau) – PBS
33. “ Datuk Juslie Ajirol (Libaran) – UMNO
34. “ Tuan Khairy Jamaluddin Abu Bakar (Rembau) – UMNO
35. “ Tuan Liang Teck Meng (Simpang Renggam) – GERAKAN
36. “ Dato’ Haji Lilah Yasin, D.S.N.S. (Jempol) – UMNO
37. “ Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh, P.G.D.K., J.S.M., A.D.K., B.S.K. (Putatan) – UPKO
38. “ Tuan Masir Kujat, P.P.B. (Sri Aman) – PRS
39. “ Tuan Matulidi bin Jusoh, P.P.N., P.J.K. (Dungun) – UMNO
40. “ Datuk Md. Sirat Abu, D.M.S.M., K.M.N., B.K.T., P.J.K., J.P. (Bukit Katil) – UMNO
41. “ Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz (Sri Gading) – UMNO
42. “ Dato’ Dr. Mohamad Shahrudin Osman, D.I.M.P., A.M.P. (Lipis) – UMNO
43. “ Dato’ Haji Mohd. Jidin bin Shafee, D.P.M.T., D.M.S.M., K.M.N., A.M.N. (Setiu) – UMNO
44. “ Dato’ Mohd. Nasir bin Ibrahim Fikri, D.M.P.T. (Kuala Nerus) – UMNO
45. “ Tuan Haji Mohd. Nor bin Othman, A.M.N., P.J.C., P.J.K. (Hulu Terengganu) – UMNO
46. “ Tuan Mohd. Nizar bin Haji Zakaria, A.M.P. (Parit) – UMNO
47. “ Dato’ Seri Mohd. Radzi bin Sheikh Ahmad (Kangar) – UMNO
48. “ Dato’ Sri Ir. Mohd. Zin bin Mohamed, D.P.M.S., D.P.T.J., S.S.A.P., J.P. (Sepang) – UMNO
49. “ Dato’ Sri Muhd. Leo M. Toyad, P.N.B.S., P.G.B.K., J.B.S. (Mukah) – PBB
50. “ Puan Hajah Nancy binti Shukri (Batang Sadong) – PBB
51. “ Datuk Hajah Norah binti Abd. Rahman (Tanjong Manis), P.J.N. – PBB

52. Yang Berhormat Dato' Noraini binti Ahmad (Parit Sulong) – UMNO
53. “ Datuk Nur Jazlan bin Tan Sri Mohamed (Pulai) – UMNO
54. “ Dato' Seri Ong Ka Chuan, S.P.M.P., D.P.M.P., P.M.P. (Tanjong Malim) – MCA
55. “ Tan Sri Ong Ka Ting, P.M.N., S.P.M.P., D.P.M.S., D.P.M.P. (Kulai) – MCA
56. “ Tan Sri Rafidah Aziz, S.M.P.T., S.P.M.P., D.P.M.S., A.M.N. (Kuala Kangsar) – UMNO
57. “ Datuk Raime Unggi (Tenom) – UMNO
58. “ Datuk Richard Riot anak Jaem, P.J.N., J.B.S., K.M.N. (Serian) – SUPP
59. “ Tuan Haji Salleh bin Haji Kalbi, A.D.K., B.K.M., P.J.K. (Silam) – UMNO
60. ” Dato' Shahrir Abdul Samad (Johor Bahru) –UMNO
61. “ Dato' Shamsul Anuar bin Haji Nasarah, D.P.M.P., S.M.S., P.P.N., P.P.T. (Lenggong) – UMNO
62. “ Datuk Sapawi bin Haji Ahmad (Sipitang) – UMNO
63. “ Datuk Siringan Gubat (Ranau) – UPKO
64. “ Tan Sri Dato' Seri Syed Hamid Albar, P.M.N., S.P.M.K., S.P.M.J., D.P.P.N., D.G.S.M., S.P.D.K., D.P.M.J., S.M.J., A.M.N. (Kota Tinggi) – UMNO
65. “ Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman, D.P.M.P., D.M.S.M., K.M.N., A.M.P., J.P. (Pasir Salak) – UMNO
66. “ Puan Tan Ah Eng (Gelang Patah) – MCA
67. “ Tuan Teng Boon Soon (Tebrau) – MCA
68. “ Datuk Seri Tengku Adnan bin Tengku Mansor, S.S.A.P. (Putrajaya) – UMNO
69. “ Dato' Seri Tengku Azlan ibni Sultan Abu Bakar, S.P.T.J., D.S.A.S. (Jerantut) – UMNO
70. “ Tengku Razaleigh Hamzah (Gua Musang) – UMNO
71. “ Dato' Seri Tiong King Sing (Bintulu) – SPDP
72. “ Datuk Tiong Thai King, P.G.B.K. (Lanang) – SUPP
73. “ Datuk Dr. Tiki anak Lafe, D.M.S.M. (Mas Gading) – SPDP
74. “ Datuk Wilfred Mojilip Bumburing, S.P.D.K., P.G.D.K., P.J.N., J.S.M., J.P. (Tuaran) – UPKO
75. “ Tuan William Nyallau, P.B.B., P.P.S. (Lubok Antu) – PRS
76. “ Datuk Haji Yussof bin Haji Mahal, D.M.S.M. (Labuan) – UMNO
77. “ Dato' Sri Zulhasnan Rafique, D.I.M.P., A.M.N., (Setiawangsa) – UMNO

AHLI-AHLI (PKR)

1. Yang Berhormat Tuan Haji Ab. Aziz Ab. Kadir (Ketereh)
2. “ Tan Sri Dato' Abd. Khalid bin Ibrahim, D.P.M.S., D.S.A.P., P.S.M. (Bandar Tun Razak)
3. “ Tuan Abdullah Sani bin Abdul Hamid (Kuala Langat)

4. Yang Berhormat Tuan Haji Ahmad Kasim (Kuala Kedah)
5. “ Tuan Amran bin Ab. Ghani (Tanah Merah)
6. “ Datuk Seri Anwar Ibrahim (Permatang Pauh)
7. “ Tuan Azan Ismail (Indera Mahkota)
8. “ Tuan Chua Tian Chang (Batu)
9. “ Puan Hajah Fuziah Salleh (Kuantan)
10. “ Tuan Gwo-Burne Loh (Kelana Jaya)
11. “ Tuan Hee Loy Sian (Petaling Jaya Selatan)
12. “ Dato’ Johari bin Abdul, D.S.D.K., (Sungai Petani)
13. “ Dato’ Kamarul Baharin Abbas, D.S.S.A. (Telok Kemang)
14. “ Dr. Lee Boon Chye (Gopeng)
15. “ Dr. M. Jeyakumar Devaraj (Sungai Siput)
16. “ Tuan Mohamed Azmin bin Ali (Gombak)
17. “ Tuan Mohd. Yusmadi bin Mohd. Yusoff (Balik Pulau)
18. “ Tuan Haji Mohsin Fadzli bin Haji Samsuri (Bagan Serai)
19. “ Tuan N. Gobalakrishnan (Padang Serai)
20. “ Puan Nurul Izzah Anwar (Lembah Pantai)
21. “ Dato’ Rashid Din, S.M.K., D.I.M.P. (Merbok)
22. “ Tuan R. Sivarasa (Subang)
23. “ Tuan Saifuddin Nasution bin Ismail (Machang)
24. “ Tuan S. Manikavasagam (Kapar)
25. “ Tuan Tan Tee Beng (Nibong Tebal)
26. “ Tuan Wee Choo Keong, S.M.K. (Wangsa Maju)
27. “ Tuan William Leong Jee Keen (Selayang)
28. “ Dato’ Zahrain bin Mohamed Hashim, D.S.P.N., P.J.K. (Bayan Baru)
29. “ Dato’ Dr. Zainal Abidin bin Ahmad, D.P.M.S. (Hulu Selangor)
30. “ Tuan Zulkifli bin Noordin (Kulim Bandar Baharu)
31. “ Puan Hajah Zuraida Kamaruddin (Ampang)

AHLI-AHLI (DAP)

1. Yang Berhormat Tuan Charles Santiago (Klang)
2. “ Tuan Chong Chieng Jen (Bandar Kuching)
3. “ Puan Chong Eng (Bukit Mertajam)
4. “ Tuan Chow Kon Yeow (Tanjong)
5. “ Tuan Er Teck Hwa (Bakri)
6. “ Tuan Fong Kui Lun (Bukit Bintang)
7. “ Puan Fong Po Kuan (Batu Gajah)
8. “ Tuan Gobind Singh Deo (Puchong)

9. Yang Berhormat Dr. Hiew King Cheu (Kota Kinabalu)
10. “ Tuan John Fernandez (Seremban)
11. “ Tuan Liew Chin Tong (Bukit Bendera)
12. “ Tuan Lim Guan Eng (Bagan)
13. “ Tuan Lim Kit Siang (Ipoh Timur)
14. “ Tuan Lim Lip Eng (Segambut)
15. “ Tuan Loke Siew Fook (Rasah)
16. “ Tuan M. Kula Segaran (Ipoh Barat)
17. “ Tuan M. Manogaran (Telok Intan)
18. “ Tuan Nga Kor Ming (Taiping)
19. “ Dato’ Ngeh Koo Ham (Beruas)
20. “ Tuan Ooi Chuan Aun (Jelutong)
21. “ Dr. P. Ramasamy (Batu Kawan)
22. “ Tuan Pua Kiam Wee (Petaling Jaya Utara)
23. “ Tuan R. Karpal Singh (Bukit Gelugor)
24. “ Tuan Sim Tong Him (Kota Melaka)
25. “ Tuan Tan Kok Wai (Cheras)
26. “ Dr. Tan Seng Giaw (Kepong)
27. “ Puan Teo Nie Ching (Serdang)
28. “ Puan Teresa Kok Suh Sim (Seputeh)

AHLI-AHLI (PAS)

1. Yang Berhormat Dato’ Seri Haji Abdul Hadi bin Awang (Marang)
2. “ Dato’ Haji Ab. Halim Ab. Rahman, D.P.M.K. (Pengkalan Chepa)
3. “ Tuan Haji Che Uda bin Che Nik, B.C.K., A.M.N. (Sik)
4. “ Dr. Che Rosli bin Che Mat (Hulu Langat)
5. “ Dr. Dzulkefly Ahmad (Kuala Selangor)
6. “ Dato’ Kamarudin Jaffar, B.C.M., D.S.N.S. (Tumpat)
7. “ Tuan Haji Khalid bin Abd. Samad (Shah Alam)
8. “ Dr. Lo’ Lo’ Mohamad Ghazali (Titiwangsa)
9. “ Dato’ Haji Mahfuz bin Omar, D.S.D.K., (Pokok Sena)
10. “ Datuk Seri Ir. Mohammad Nizar Jamaluddin (Bukit Gantang)
11. “ Tuan Haji Mohd. Abdul Wahid Endut (Kuala Terengganu)
12. “ Tuan Mohd. Firdaus Jaafar (Jerai)
13. “ Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli (Kuala Krai)
14. “ Dr. Haji Mohd. Hayati bin Othman (Pendang)
15. “ Tuan Mohd. Nasir bin Zakaria (Padang Terap)
16. “ Tuan Muhammad bin Haji Husain (Pasir Puteh)
17. “ Dr. Mujahid Yusof Rawa (Parit Buntar)

18. Yang Berhormat Tuan Nasharudin Mat Isa (Bachok)
19. “ Tuan Salahuddin Ayub (Kubang Kerian)
20. “ Dr. Siti Mariah binti Mahmud (Kota Raja)
21. “ Puan Hajah Siti Zailah binti Mohd. Yusoff (Rantau Panjang)
22. “ Tuan Haji Taib Azamudden bin Md. Taib, J.B.S., A.M.N. (Baling)
23. “ Dato' Wan Abd. Rahim bin Wan Abdullah, D.J.M.K. (Kota Bharu)

AHLI (Bebas)

1. Yang Berhormat Datuk Chua Soon Bui, P.G.D.K. (Tawau) – SAPP
2. “ Datuk Eric E. Majimbun, P.G.D.K. (Sepanggar) – SAPP
3. “ Dato' Ibrahim Ali, D.J.M.K., D.P.M.S., D.M.S.M. (Pasir Mas)

DEWAN RAKYAT**Ketua Pentadbir Parlimen**

Datuk Haji Kamaruddin Mohamed Baria

Setiausaha Dewan Rakyat

Datuk Roosme binti Hamzah

Setiausaha Bahagian (Pengurusan Dewan)

Encik Ikmalrudin bin Ishak

PETUGAS-PETUGAS PENYATA RASMI (HANSARD)

Azhari bin Hamzah

Monarita binti Mohd Hassan

Rosna binti Bujairomi

Hajah Supiah binti Dewak

Sarimah binti Haji Amran

Hadzirah binti Ibrahim

Nurziana binti Ismail

Suriyani binti Mohd. Noh

Aisyah binti Razki

Yoogeswari a/p Muniandy

Nor Liyana binti Ahmad

Zatul Hijanah binti Yahya

Sharifah Nor Asilah binti Syed Basir

Nik Nor Ashikin binti Nik Hassan

Hafilah binti Hamid

Siti Norhazarina binti Ali

Mohd. Shahrul Hafiz bin Yahaya

Mulyati binti Kamarudin

Ganesan a/l Nanthan

Nor Hamizah binti Haji Hassan

Azmir bin Mohd Salleh

Ainul Wahidah binti Ismail @ Fakhri

Nur Nazihah binti Mohd. Nazir

Noraidah binti Manaf

Nurul Fariahah binti Mohd. Isa

Mohd. Fairus bin Mohd. Padzil

Mohd. Zaidi bin Mahmood

Mohd. Izwan bin Mohd. Esa

Hazrul bin Sharif

Nurul Aishah binti Sha'arin

Nor Kamsiah binti Asmad

Noor Salini binti Mohamed Salim

Siti Zubaidah binti Karim

Aifarina binti Azaman

Noorfazilah binti Talib

Farah Asyraf binti Khairul Anuar

MALAYSIA

DEWAN RAKYAT

SELASA, 1 DISEMBER 2009

Mesyuarat dimulakan pada pukul 10.00 pagi

DOA

[Tuan Yang di-Pertua *mempengerusikan Mesyuarat*]**JAWAPAN-JAWAPAN LISAN BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN**

1. **Datuk Halimah binti Mohamed Sadique [Tenggara]** minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan, jumlah projek perumahan yang terbengkalai dan langkah yang diambil bagi mengatasi masalah ini khususnya bagi melindungi hak dan nasib pembeli.

Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan [Dato' Kong Cho Ha]: Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat, pemaju perumahan adalah bertanggungjawab untuk membina, menyiap dan menyerahkan rumah yang sempurna dan mengikut jadual kepada pembeli berdasarkan perjanjian jual beli yang ditetapkan. Walau bagaimanapun Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan merasa dukacita kerana terdapat insiden berlakunya projek perumahan yang terbengkalai.

Bilangan projek perumahan yang terbengkalai dari tahun 1990 hingga 30 September 2009 ialah sebanyak 148 projek yang melibatkan 49,913 bilangan rumah dan 31,824 pembeli. Daripada jumlah ini sebanyak 12 projek telah berjaya disiapkan sepenuhnya dengan Sijil Layak Menduduki dan diserahkan rumah-rumah kepada pembeli. Sebanyak 49 projek lagi dalam proses pemulihan oleh pemaju penyelamat dan pemaju asal dan sebanyak 87 projek lagi masih terbengkalai dan dalam usaha mendapatkan pemaju penyelamat.

Langkah-langkah yang diambil oleh KPKT bagi mengatasi masalah ini adalah seperti berikut:

- (i) usaha pemulihan oleh pemaju asal;
- (ii) usaha pemulihan oleh pemaju penyelamat atau *white knight*; dan
- (iii) pemulihan projek oleh Syarikat Perumahan Negara Berhad (SPNB) dan peruntukan Bajet 2010 untuk pemulihan projek perumahan terbengkalai.

KPKT telah diperuntukkan sebanyak RM200 juta oleh kerajaan melalui pengumuman Bajet 2010 untuk pemulihan projek terbengkalai perumahan kos rendah dan sederhana rendah. Daripada 87 projek perumahan terbengkalai yang masih belum dipulihkan, sebanyak 41 projek perumahan kos rendah dan sederhana yang terbengkalai dapat dipulihkan melalui kaedah baru ini. Senarai projek-projek tersebut juga telah dikenal pasti dan pada masa ini kementerian ini sedang memperincikan mekanisme pemulihan projek-projek tersebut.

Untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat, sebagai inisiatif untuk mengelakkan projek perumahan daripada terbengkalai, KPKT sedang mengambil langkah-langkah proaktif seperti meneliti dan menambah baik Akta Pemajuan Perumahan (Kawalan dan Pelesenan) Akta 118. Antara cadangan-cadangan penambahbaikan yang sedang dikaji adalah:

- (i) meningkatkan jumlah deposit pemaju perumahan;

- (ii) membuat pindaan kepada jadual bayaran kemajuan iaitu Jadual G dan Jadual H, Akta 118 mengikut Perjanjian Jual dan Beli. Pindaan ini bertujuan untuk mengelak pemaju mengaut keuntungan di peringkat awal pembangunan projek yang boleh melibatkan projek terbengkalai; dan
- (iii) memperkenalkan dan menggalak konsep bina kemudian jual (*build then sell*) varian 10:90 pada tahun 2007 sebagai langkah penambahbaikan untuk mengelakkan insiden berlakunya projek perumahan terbengkalai dan menetapkan pemantauan dan ke atas kemajuan kerja projek perumahan dan meningkatkan penguatkuasaan

Datuk Halimah binti Mohamed Sadique [Tenggara]: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Saya ucapkan terima kasih di atas jawapan yang diberikan oleh Yang Berhormat Menteri. Cuma apabila kita menyebutkan soal projek perumahan yang terbengkalai ini yang pasti, yang menjadi mangsa ialah rakyat selaku pembeli. Malahan isu projek terbengkalai dan juga langkah-langkah yang diambil yang dinyatakan oleh Yang Berhormat Menteri ini sudah disebut berulang-ulang kali tetapi projek terbengkalai ini masih lagi terus berlaku. Yang menjadi mangsa ialah rakyat berpendapatan rendah kerana ia melibatkan rumah kos rendah dan juga kos sederhana.

Jadi, soalan saya kepada Yang Berhormat Menteri ialah setakat manakah penguasaan dan juga kawal selia terhadap prosedur pengeluaran lesen pemaju perumahan terutama menilai keupayaan kewangan sesebuah syarikat pemaju? Adakah setiap pemaju membuka akaun kemajuan perumahan bagi setiap projek perumahan yang dijalankan? Ini kerana yang pasti langkah sebegini amat penting dalam usaha untuk memastikan wang keluar masuk dan sebagainya hanya untuk kemajuan bagi projek perumahan berkenaan dan tidak disalahgunakan.

Adakah kementerian mempunyai unit yang memantau ke atas kawalan penyata kewangan beraudit syarikat? Kepada pemaju-pemaju yang gagal mengemukakan laporan penyata kewangan beraudit, berapakah jumlah pemaju yang telah didakwa di mahkamah setakat ini? Terima kasih, Yang Berhormat Menteri.

■1010

Dato' Kong Cho Ha: Terima kasih Yang Berhormat Tenggara. Sebenarnya, yang saya sebut tadi projek-projek perumahan yang terbengkalai ini, adalah angka yang kita kumpul sejak tahun 1990 lagi. Dengan pindaan Akta Pemaju Perumahan pada tahun 2007, jadi kita di KPKT telah mengukuhkan pemantau dan penguatkuasaan. Pada masa sekarang, kita tidak mengalami tambahan skim-skim rumah yang terbengkalai, tetapi skim rumah yang terbengkalai itu...

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Menteri ini tidak menjawab soalan Yang Berhormat Tenggara.

Dato' Kong Cho Ha: Belum lagi, belum masuk.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Saya ingat tukarlah Yang Berhormat Tenggara jadi Menteri, dia jadi itulah. Lebih baiklah... [Ketawa]

Tuan Yang di-Pertua: Sila, sila. Teruskan.

Dato' Kong Cho Ha: Skim rumah terbengkalai ini, ia berlaku atas banyak sebab dan saya kata tadi itu adalah tanggungjawab pemaju untuk menyiapkan skim perumahan, tetapi untuk KPKT, kita mengambil langkah-langkah dan pemantauan dan penguatkuasaan yang ketat. Jadi mengikut Akta Pemaju Perumahan, laporan kemajuan projek perlu dibuat setiap enam bulan kepada KPKT, dan lawatan ke tapak projek dan premis pemaju itu juga dibuat secara berjadual. Selain itu, semakan laporan kewangan beraudit syarikat pemaju juga dibuat oleh pegawai-pegawai dari KPKT, selain dari semakan akaun kemajuan perumahan juga iaitu HDA akaun yang juga telah dibuat.

Selain itu, kompaun atas kelewatan hantaran laporan dan sebagainya, semua dibuat termasuk juga menyenaraihitamkan nama syarikat dan pemaju yang tidak mematuhi syarat-syarat yang ditetapkan. Pada masa sekarang, sebanyak 1345 buah syarikat pemaju telah pun disenaraihitamkan, dengan sebanyak 4,569 ahli lembaga pengarah mereka disenaraihitamkan namanya. Jadi, itu adalah atas projek sakit, projek terbengkalai, gagal membayar kompaun dan tidak mematuhi keputusan dari tribunal perumahan dan sebagainya. Akan tetapi sehingga hari ini, tidak ada pemaju didakwa di mahkamah atas sebab projek terbengkalai, kerana untuk mendakwa kita perlu mendapat kerjasama dari pembeli-pembeli rumah yang rela ke mahkamah untuk mendakwa.

Puan Hajah Siti Zailah binti Mohd. Yusoff [Rantau Panjang]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Soalan tambahan saya, daripada pemantauan yang telah dibuat oleh pihak kementerian, apakah punca utama yang telah dikenal pasti oleh pihak kementerian yang menyebabkan begitu banyak berlakunya masalah projek perumahan terbengkalai ini? Daripada pemantauan itu juga, saya ingin penjelasan daripada pihak kementerian, berapakah kes yang melibatkan pembinaan yang tidak mengikut spesifikasi yang ditetapkan oleh pihak kementerian? Begitu juga tapak pembinaan perumahan yang dijanjikan sepatutnya selamat, tetapi sebenarnya tidak selamat bagi penghuni. Jadi, berapakah kes yang telah diambil tindakan setakat ini mengikut perkara-perkara yang saya sebutkan tadi? Minta penjelasan.

Dato' Kong Cho Ha: Terima kasih Yang Berhormat. Sebenarnya, projek perumahan yang terbengkalai nampaknya banyak, tetapi ia sebenarnya tidak banyak kalau kita mengambil kira jumlah projek-projek perumahan. Dari tahun 1990 hingga sekarang, lebih kurang 17,000 projek perumahan yang terbengkalai hanya 148, dan ini merupakan kurang dari 1 peratus. Akan tetapi, ini juga masalah besar. Saya bukan kata tidak serius kerana ia melibatkan lebih kurang 31,000 pembeli rumah. Jadi, itu yang menjadi masalah yang besar. Akan tetapi, sebab-sebab projek itu menjadi terbengkalai adalah seperti, pemaju yang kurang berpengalaman dan pengurusan projek itu tidak dijalankan dengan baik, juga mungkin masalah kewangan syarikat-syarikat pemaju dan kadangkala juga oleh kerana kegawatan ekonomi dan banyak juga atas sebab *design*, persekitaran, lokasi yang tidak menarik dan sebagainya.

Jadi ini semua akan menjadi masalah, di mana skim projek perumahan itu menjadi terbengkalai. Akan tetapi, dengan lebih kurang 60 tahun pengalaman dalam industri perumahan di negara kita ini, banyak pemaju sekarang sudah berpengalaman. Walau bagaimanapun, masih ada pemaju yang tidak berpengalaman, dan oleh kerana itu, kita masih mengalami sedikit-sebanyak projek-projek yang bermasalah. Akan tetapi, KPKT selalu mengambil tindakan, pemantauan dan penguatkuasaan yang sepatutnya. Sekian, terima kasih.

Tuan Sim Tong Him [Kota Melaka]: Tuan Yang di-Pertua, adakah ini bermakna bukan kelemahan KPKT?

Tuan Mohd. Yusmadi bin Mohd. Yusoff [Balik Pulau]: Tuan Yang di-Pertua, Tuan Yang di-Pertua budiman minta satu soalan tambahan.

Tuan Hee Loy Sian [Petaling Jaya Selatan]: Ya, minta...

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, Ahli Yang Berhormat tahu bahawa soalan tambahan cuma dua.

Tuan Mohd. Yusmadi bin Mohd. Yusoff [Balik Pulau]: Tuan Yang di-Pertua yang budiman...

Tuan Sim Tong Him [Kota Melaka]: Ya, tidak boleh kita tolak semua kepada pemaju, bukan kelemahan KPKT.

2. Dato' Seri Haji Abdul Hadi bin Awang [Marang] minta Menteri Pelajaran menyatakan, jumlah nisbah guru lelaki dan perempuan di sekolah-sekolah menengah khususnya di sekolah menengah kebangsaan di kawasan bandar dan pinggir bandar.

Timbalan Menteri Pelajaran I [Datuk Ir. Dr. Wee Ka Siong]: Tuan Yang di-Pertua, sehingga 31 Januari 2009, nisbah guru lelaki dan perempuan di sekolah rendah dan sekolah menengah kerajaan dan bantuan kerajaan di seluruh negara ialah satu kepada dua. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, jumlah guru mengikut jantina di sekolah di bawah Kementerian Pelajaran Malaysia adalah seperti berikut:

Sekolah	Lelaki	Perempuan
Rendah	67,947	151,819
Menengah	53,825	112,440
Jumlah	121,772	264,259

Kementerian Pelajaran mengambil langkah-langkah berikut sebagai usaha menyeimbangkan jurang bilangan guru lelaki dan guru wanita di sekolah:

- (i) menambahkan kuota pengambilan guru lelaki dalam proses pengambilan pelatih guru, khususnya untuk bekalan guru ke kawasan pedalaman dan memberikan insentif guru yang berkhidmat di kawasan pedalaman;
- (ii) meningkatkan pengambilan guru pelatih lelaki dalam bidang-bidang yang menarik dan tahan lasak seperti sains sukan, pengajian pendidikan jasmani dan kesihatan, subjek vokasional, kemahiran hidup, seni visual dan muzik. Latihan perguruan juga memuatkan latihan VIG iaitu bina insan guru yang menekankan aspek kemahiran hidup, kokurikulum dan membina jati diri; dan
- (iii) meningkatkan promosi khusus perguruan di media khususnya surat khabar, laman web dan memberikan informasi tentang latihan perguruan dengan mengadakan hari bertemu pelanggan di khalayak ramai seperti di pusat membeli belah seluruh negara.

■1020

Dato' Seri Haji Abdul Hadi bin Awang [Marang]: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan saya. Oleh kerana kaum wanita berperanan besar secara khusus dalam aspek pendidikan dan pelajaran dengan sifat-sifat naluri dan tabii yang ada pada mereka, dalam masa yang sama mereka berperanan juga dalam mendidik keluarga dan membentuk keluarga. Apakah insentif yang diberi oleh kerajaan terhadap tugas mereka yang besar dan apakah ruang-ruang yang sepatutnya diberi supaya mereka berjaya dalam kerja dan keluarga bahagia. Terima kasih.

Datuk Ir. Dr. Wee Ka Siong: Terima kasih Yang Berhormat Marang. Sebenarnya di bawah Kementerian Pelajaran, kita mempunyai satu skim sama ada guru lelaki atau perempuan, kita memberi ganjaran yang sama atau insentif yang kita berikan berdasarkan kepada mutu perkhidmatan dan juga khidmat-khidmat cemerlang dan daripada segi peluang kenaikan pangkat tidak ada diskriminasi dan kita memang memberi peluang yang sama kepada guru lelaki dan perempuan. Apa yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat, kita sedar bahawa guru wanita, guru perempuan ini sebenarnya mempunyai tanggungjawab yang lebih untuk menjaga keluarga dan sebab itulah kita sentiasa menjaga kebajikan guru wanita dan termasuk juga mereka daripada segi kebajikan mereka dan keperluan untuk mengadakan program seperti Program Asuhan untuk anak-anak mereka dan memang di bawah kementerian kita, kita mempunyai program itu untuk membantu guru wanita. Terima kasih.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: *Assalamualaikum warahmatullaahi wabarakaatuh*, selamat pagi, salam sejahtera Tan Sri Yang di-Pertua. Terima kasih memberikan ruang saya untuk menyoal tambahan. Saya sedih Tuan Yang di-Pertua, saya rasa dukacita Tuan Yang di-Pertua. Mungkin Kementerian Pelajaran ada sikap diskriminasi kepada lelaki. Bilangan nisbah perempuan lebih ramai diambil jadi guru sedangkan setahu saya, sebagai wakil rakyat, daripada sepuluh surat sokongan yang saya beri untuk menjawab jawatan guru, enam daripadanya lelaki Tuan Yang di-Pertua.

Maknanya, minat anak-anak muda kita yang lelaki nak jadi guru itu sebenarnya tinggi tetapi mungkin penemu duga ada sikap diskriminasi lebih mementingkan wanita. Saya pun bukan marah Tuan Yang di-Pertua, saya pun mementingkan wanita Tan Sri... [Ketawa]

Seorang Ahli: Boleh tambah satu lagi.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: [Ketawa] Ini batu api Tuan Yang di-Pertua. Setahu saya guru wanita banyak kadangkala menimbulkan masalah pertukaran. Hendak ikut suami dan ini juga menjadi salah satu yang diberi tugas kepada wakil rakyat tolong tukarkan guru ini ke kawasan ini kerana mengikut suami. Jarang guru lelaki minta tolong wakil rakyat nak tukar ikut isteri, tak ada. Jadi, saya tak tahulah macam mana polisi Kementerian Pelajaran dalam mengimbangkan, sekurang-kurangnya adillah kepada kaum lelaki, kaum kita Tuan Yang di-Pertua. Saya ini memperjuangkan Tuan Yang di-Pertua dan saya semualah lelaki supaya diberikan tugas yang sama. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Datuk Ir. Dr. Wee Ka Siong: Terima kasih Yang Berhormat Sri Gading. Tuan Yang di-Pertua, sebenarnya pertama sekali saya kena menafikan yang kononnya terdapat diskriminasi dalam Kementerian Pelajaran. Kita memang mengamalkan kesaksamaan daripada segi gender dan keduanya apa Yang Berhormat bangkitkan sebenarnya, Yang Berhormat kena melihat trend sekarang. Kalau kita melihat mahasiswa yang menuntut di IPTA. Jumlah mahasiswi sekarang adalah lebih kurang 65peratus dan 35peratus adalah mahasiswa dan begitu juga dalam profesion keguruan. Kita nampak benda yang sama, perkara yang sama, fenomena yang sama. Jadi, dalam konteks ini sebenarnya saya berani mengatakan bahawa kini mahasiswi ataupun mereka yang berminat menjadi guru di kalangan wanita ini adalah handal-handal belaka.

Oleh kerana mereka memenuhi syarat-syarat minimum dan itu adalah satu prasyarat untuk memasuki IPGM dan sekiranya apa Yang Berhormat bangkitkan, yang pertama, kita tak kira lelaki atau perempuan, syarat minima perlu dipenuhi dan mereka kena menduduki satu ujian dan apabila lulus ujian *Aptitude* ataupun MTest, mereka barulah akan dipanggil temu duga. Yang Berhormat bangkitkan mungkin dalam konteks KPLI yang mana setiap kali kita ada hampir 98,000 memohon dan kekosongannya kadangkala mungkin 6000. Itu yang menyebabkan kadang-kadang daripada satu sudut kita melihat hanya terhad sahaja kita mengambil guru lelaki. Akan tetapi percayalah kalau kita memberi peluang ataupun kuota yang lebih kepada lelaki semata-mata untuk menyelesaikan masalah di kawasan pedalaman yang mana ada yang terpaksa naik perahu sampai tiga jam hingga empat jam ke sana dan apabila kita memberi insentif kepada mereka, kita kena memastikan mereka ini cukup tahan lasak.

Jadi sebab itulah tiada diskriminasi bagi kementerian kita dan kita menjaga semua adalah sama dan apa Yang Berhormat bangkitkan ikut suami, sebenarnya seperti mana yang pernah dimaklumkan oleh Yang Amat Berhormat Menteri Pelajaran, sebenarnya kita hanya dapat meluluskan sebahagian kecil sahaja oleh kerana permohonan memang melambak, begitu ramai sekali. Kita dalam proses penempatan semula dan yang menjadi masalah ialah kalau mereka yang telah berpindah ke Sarawak ataupun ke Sabah...

Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]: Ini tidak betul Tuan Yang di-Pertua, jawapan ini.

Datuk Ir. Dr. Wee Ka Siong: Biar saya jawab dahulu.

Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]: Soal wanita yang dipindah ke tempat pedalaman sebab saya ada beberapa kes soal guru wanita ini.

Datuk Ir. Dr. Wee Ka Siong: Terima kasih. Biar saya jawab...

Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]: Minta sokongan daripada Yang Berhormat untuk dipindah.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Putatan, waktu sesi soal jawab. Ini bukan perbahasan.

Datuk Ir. Dr. Wee Ka Siong: Tuan Yang di-Pertua, biar saya menjawab satu persatu. Sebenarnya kalau ikut suami, kita sebenarnya dalam proses membuat penempatan semula. Kita tidak dapat melayan semua walaupun daripada Pejabat Yang Amat Berhormat Menteri pun, beliau memesan supaya kita melihat meritnya dan kita sedar bahawa kalau semua tidak mahu berkhidmat di kawasan pedalaman. Jadi kalau kita tarik keluar semua guru, bermakna sekolah itu tidak boleh berfungsi. Jadi kita kena melihat daripada segi *practicality*. Kalau kita hendak luluskan semua dan kita semua berhijrah dari satu kawasan pedalaman ke kawasan bandar, itu juga mendatangkan akibat atau implikasi yang buruk kepada sekolah kita.

Oleh sebab itu kita kena melihat perkara ini daripada segi sudut praktikal dan kita akan melakukan yang terbaik untuk mereka yang telah berkhidmat untuk satu tempoh yang agak lama dan kita sedia mempertimbangkan. Kita tidak sampai hati untuk melihat suami isteri berpisah. Sekiranya baru bertunang ataupun baru berkahwin, mungkin mereka perlu menunggu lama sedikit tetapi untuk mereka yang agak lama dan kita akan melihat merit kes tersebut. Terima kasih Yang Berhormat.

Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]: Soalan tambahan Tuan Yang di-Pertua. Ini penting bagi sekolah pedalaman di negeri Sabah Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, Ahli-ahli Yang Berhormat.

Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]: Ini beberapa kes guru wanita yang ditukarkan ke pedalaman yang minta dikeluarkan balik. Boleh Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan?

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, tidak boleh saya benarkan Yang Berhormat. Ahli Yang Berhormat tahu bahawa soalan tambahan cuma dua.

Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]: Ini penting Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Saya tahu soalan-soalan yang belum dijawab pun penting juga.

3. Dato' Haji Lilah Yasin [Jempol] minta Menteri Sumber Manusia menyatakan, apakah pendirian kerajaan berkaitan tuntutan gaji pembantu rumah yang amat mahal serta kemudahan bercuti di hujung minggu.

■1030

Timbalan Menteri Sumber Manusia [Dato' Maznah Mazlan]: *Assalamualaikum* dan selamat pagi. Tuan Yang di-Pertua, terima kasih kepada Yang Berhormat Jempol di atas soalan Yang Berhormat. Sehingga kini, Kerajaan Malaysia dan Indonesia masih lagi mengguna pakai perjanjian persefahaman mengenai pembantu rumah Indonesia yang ditandatangani pada 13 Mei 2006 di mana penetapan gaji ditentukan melalui persetujuan di antara majikan dan pembantu rumah berkenaan yang termaktub dalam kontrak perjanjian.

Isu berkaitan dengan desakan untuk menetapkan gaji yang lebih tinggi kepada pembantu rumah Indonesia tidak pernah dibangkitkan secara rasmi oleh Kerajaan Indonesia. Perkara ini hanya dilaporkan secara meluas oleh pihak media sedangkan Kerajaan Malaysia tidak pernah menerima sebarang desakan ataupun permohonan daripada Kerajaan Indonesia.

Bagi pengetahuan Ahli-ahli Yang Berhormat, Mesyuarat Jawatankuasa Kerja Kumpulan Kelima ataupun *Joint Working Group* antara Malaysia dan Indonesia berkenaan isu pembantu rumah yang telah diadakan pada 19 November yang lalu di Kuala Lumpur juga tidak ada usul atau agenda untuk membincangkan isu ini.

Kementerian sumber Manusia sedang mewujudkan satu peraturan di bawah Akta Kerja 1955 bagi mengadakan suatu peruntukan khusus untuk pembantu rumah yang melibatkan pembayaran gaji secara tetap melalui akaun bank, menyediakan peraturan untuk mewajibkan majikan menyediakan surat pelantikan dan memberikan satu hari cuti rehat mingguan serta lain-lain faedah. Terima kasih.

Dato' Haji Lilah Yasin [Jempol]: Tuan Yang di-Pertua, memandangkan masalah pembantu rumah ini menimbulkan masalah kepada majikannya, ada yang baik dan ada juga yang menimbulkan masalah yang besar kepada rakyat Malaysia, adakah kerajaan bercadang untuk menjadikan pembantu rumah ini satu profesion yang tetap? Iaitu di mana kita wujudkan satu profesion baru. Kita latih anak-anak Malaysia secara profesional dan kita sediakan gaji yang agak baik dan kita tawarkan kepada rakyat Malaysia, di mana pekerja-pekerja yang tidak terlatih dan mempunyai satu sistem yang dapat membantu rakyat Malaysia dapat membantu masalah ini.

Dato' Maznah Mazlan: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih di atas soalan tambahan dan cadangan yang baik itu. Sebenarnya, kerajaan sedang melihat kepada banyak opsiyen atau banyak pilihan alternatif dalam usaha kita hendak menangani masalah pembantu rumah ini.

Mengenai dengan hasrat untuk melatih warga tempatan, perkara ini dan inisiatif ini telah pun diambil oleh Kementerian Pembangunan Wanita dan perkara ini masih lagi dalam pelaksanaan dan kita sedang melihat setakat mana kejayaan dan juga keinginan masyarakat tempatan untuk memilih pembantu rumah sebagai satu profesion.

Sementara itu, saya ingin memberi keyakinan kepada Dewan yang mulia ini bahawa kerajaan di dalam rundingan kita dengan negara-negara berkenaan, khususnya Indonesia, kita mengambil kira juga kepentingan majikan di dalam negara ini.

Oleh itu, saya harap bahawa banyak kerunsingan dan juga kekeliruan yang timbul ini dapat dibendung sementara kerana rundingan-rundingan sedang berjalan lagi dan *insya-Allah* Januari ini akan ada lagi satu mesyuarat dan kita harap perkara ini dapat dimuktamadkan dan barulah kita dapat membuat pengumuman yang rasmi.

Sementara itu, saya juga ingin memaklumkan Dewan yang mulia ini bahawa antara langkah-langkah yang dibuat oleh kerajaan untuk mengurangkan penggantungan kita kepada pekerja asing ada banyak. Di antaranya untuk melihat guna tenaga tempatan seperti Yang Berhormat katakan tadi, di mana kita boleh mempertingkatkan tenaga tempatan.

Selain daripada itu, kita juga sedang melihat kepada alternatif negara-negara sumber yang lain yang mana setakat ini kementerian dapati bahawa tenaga pembantu rumah yang kita gunakan dari negara asing ialah seramai 216,612 orang yang mana 89.7 peratus adalah dari Indonesia. Kita mempunyai banyak lagi negara-negara sumber yang lain dan Kementerian Sumber Manusia juga sedang melihat bagaimana untuk mempertingkatkan lagi kedatangan pekerja-pekerja pembantu rumah ini dari negara seperti Thailand, Kemboja, Myanmar, Filipina dan lain-lain lagi. Terima kasih.

Beberapa Ahli: [Bangun]

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, soal ini soal penting, pembantu rumah. Suara wanita perlu didengar. Yang Berhormat Titiwangsa... [Ketawa]

Dr. Haji Mohd. Hayati bin Othman [Pendang]: Bias ini.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Titiwangsa.

Dr. Lo' Lo' Mohamad Ghazali [Titiwangsa]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Timbalan Menteri. Di sini kita semua menyedari permasalahan pembantu rumah *pros and cons* di antara kepentingan majikan dan kepentingan pembantu rumah. Iaitu kalau diberikan cuti misalnya, mereka mungkin akan lari tetapi tidak mungkin seorang manusia itu boleh bekerja tujuh hari seminggu, 30 hari sebulan? Ini adalah satu penderaan.

Pada masa yang sama juga, gaji. Kita hendak memberikan gaji yang mahal sedangkan mereka di bawah tanggungan kita. Rumah, api, air dan juga makan minum. Kalau kita makan ayam organik Tuan Yang di-Pertua, dia pun makan ayam organik juga. Tidak mungkin kita hendak goreng ayam lain untuk dia? Jadi perkara-perkara seperti ini.

Jadi, saya kira kita perlu ada satu mekanisme yang jelas untuk memastikan *pros and cons* di mana pembantu rumah dapat sekurang-kurangnya sebulan sekali cuti dan pada masa yang sama memastikan mereka tidak lari. Mungkin perlu membuat satu laporan kepada kementerian ataupun kepada pihak polis kalau pengurusan mereka tidak terlalu sukar.

Pada masa yang sama juga, gaji minimum, termasuk gaji ini dalam itu adalah makanan, minuman, *electricity*, dan juga logistik mereka. Jadi, adakah satu penyelarasan ataupun satu mekanisme dibuat oleh kementerian untuk memahamkan pihak yang *supply*, negara-negara yang membekalkan pembantu rumah dan juga memahamkan majikan. Terima kasih.

Dato' Maznah Mazlan: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Titiwangsa di atas banyak soalan tadi. Pertama mengenai cuti yang wajar diberi dan ini adalah satu perkara yang dituntut oleh masyarakat antarabangsa, di mana kepentingan dan hak-hak pekerja itu mesti diambil kira dan kita merupakan negara anggota kepada badan Bangsa-Bangsa Bersatu mendukung konsep *decent work agenda*, dengan izin, yang mana termaktub perkara berkaitan dengan cuti.

Oleh itu, dalam masa yang sama, walaupun kita menghormati dan mendukung *standard* antarabangsa ini, kita juga mengambil kira kepentingan majikan di Malaysia. Untuk itu, dalam rundingan-rundingan ini, yang jarang dimaklumkan melalui media, apa yang disebut oleh Yang Berhormat Titiwangsa tentang kos menyara seorang pembantu rumah itu juga kita sudah ambil kira dan kita bincangkan kerana kita telah membuat perkiraan untuk menyara seorang pembantu rumah asing, ia sekurang-kurangnya sebulan majikan terpaksa menampung perbelanjaan di dalam RM450 sekurang-kurangnya dan ada yang lebih daripada itu. Kita juga mengambil kira lain-lain perkara dan ini adalah dalam rundingan pada masa ini dan ini akan diambil kira dalam perspektif gaji yang akan diberikan.

Seterusnya tentang mekanisme untuk memastikan tidak berlaku perkara yang boleh merugikan mana-mana pihak. Saya ingin memaklumkan Dewan yang mulia ini bahawa perkara-perkara yang dibincangkan dalam rundingan ini, termasuklah apa yang Yang Berhormat Titiwangsa katakan tadi iaitu cuti sehari dalam seminggu, yang ini dalam proses yang mana dalam peraturan akan dipinda dalam Akta Kerja 1955, perkara berkaitan dengan liputan insurans, menyediakan standard kontrak, pembayaran gaji melalui akaun bank dan pada masa ini, kita sedang berunding pesat mengenai penyediaan struktur kos yang boleh dikenakan oleh pihak agensi pembantu rumah di Indonesia bagi memastikan pihak majikan Malaysia tidak dikenakan caj yang keterlaluan.

Mengenai soal latihan ataupun kemahiran tadi, di dalam perjanjian sudah ada ditetapkan latihan pembantu rumah diberi di negara sumber sebelum datang ke Malaysia. Ini kita lihat bahawa ada dalam struktur kos, tetapi pekerja-pekerja yang datang tidak ada asas kemahiran. Kita telah mengemukakan modul dan berbincang tentang tempoh dan kos untuk mempertingkatkan latihan kemahiran ini. Begitulah Yang Berhormat perkara ini memerlukan kesabaran dan saya memohon supaya kita yakin bahawa kerajaan melaksanakan yang terbaik untuk memastikan semua kepentingan diambil kira. Terima kasih.

■1040

4. Dr. Siti Mariah binti Mahmud [Kota Raja] minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan apakah tindakan kementerian seterusnya kepada pihak CELCOM (M) Sdn. Bhd. yang sehingga hari ini gagal mematuhi arahan Majlis Bandaraya Shah Alam untuk merobohkan menara telekomunikasi yang terletak di Lot 2778, Taman Jati Indah, Seksyen 32, 40460 Shah Alam, Selangor.

Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan [Dato' Kong Cho Ha]: Tuan Yang di-Pertua untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan tidak mempunyai bidang kuasa sama ada menurut Akta Kerajaan Tempatan atau Perancangan Bandar dan Desa atau Akta Jalan Parit dan Bangunan. Untuk mengambil tindakan ke atas pihak CELCOM (M) Sdn. Bhd. yang sehingga hari ini gagal mematuhi arahan Majlis Bandaraya Shah Alam untuk merobohkan menara telekomunikasi yang terletak di Lot 2778, Taman Jati Indah, Seksyen 32, Shah Alam. Ini kerana kuasa untuk mengambil apa-apa tindakan yang berkenaan adalah di bawah bidang kuasa Majlis Bandaraya Shah Alam sepenuhnya.

Sungguhpun demikian untuk makluman permohonan pembaharuan permit menara telekomunikasi yang terletak di Lot 2778 telah dikemukakan kepada Majlis Bandaraya Shah Alam pada Disember 2008 melalui konsortium jaringan Selangor.

Walau bagaimanapun, setelah MBSA membuat pemeriksaan tapak didapati jarak menara tersebut tidak mematuhi syarat dari segi jarak berdasarkan garis panduan yang ditetapkan oleh Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia. Oleh yang demikian permohonan tersebut telah ditolak oleh MBSA pada Februari 2009. Pihak MBSA telah pun mengeluarkan notis.

Menurut Seksyen 70(1) Akta Parit, Jalan dan Bangunan yang bertarikh 20 Februari 2009 untuk MBSA mengambil tindakan merobohkan struktur telekomunikasi CELCOM (M) Sdn. Bhd. Pihak CELCOM (M) Sdn. Bhd. telah mengemukakan rayuan untuk menangguhkan perobohan struktur menara tersebut melalui surat bertarikh 16 April 2009. Untuk membolehkan pihak CELCOM (M) Sdn. Bhd. mencari tapak untuk membina menara yang baru tapak alternatif telah diperolehi oleh pihak CELCOM (M) Sdn. Bhd. di Lot 4219, Seksyen 32, Shah Alam. Pihak CELCOM (M) Sdn. Bhd. telah mengemukakan permohonan permit bangunan sementara untuk menara telekomunikasi di atas di lot tersebut kepada MBSA pada 3 Julai 2009. Permohonan tersebut telah diluluskan pada 17 Julai 2009.

Pada masa ini menara telekomunikasi yang baru di Lot 4219 telah siap dibina tetapi masih menunggu peralatan elektronik *microwave* untuk membolehkan menara tersebut beroperasi sepenuhnya. Pihak CELCOM (M) Sdn. Bhd. bersedia merobohkan menara di Lot 2778, Taman Jati Indah, Shah Alam bila-bila masa. Namun dikhawatiri akan wujud gangguan liputan perkhidmatan di kawasan tersebut sehingga menara di Lot 4219 beroperasi sepenuhnya. Sekian.

Dr. Siti Mariah binti Mahmud [Kota Raja]: Terima kasih Menteri. Tuan Yang di-Pertua inilah masalah apabila tidak ada penyelarasan dalam membuat garis panduan. Yang membina menara telekomunikasi ini ialah SKMM yang perlu meluluskannya adalah pihak Majlis. Pihak Majlis walaupun Menteri mengatakan tidak ada kuasa secara *direct* atau langsung terhadap mereka, tetapi dilema untuk penguatkuasaan begini biasanya. Biasanya syarikat-syarikat telekomunikasi ini membina menara-menara telekomunikasi ini sebelum mendapat kelulusan. Kemudian apabila ada aduan dan pihak berkuasa tempatan mengeluarkan surat, mereka juga diberi tempoh yang agak lama untuk merobohkan atau memindahkan.

Jadi apakah usaha sebenarnya pihak KPKT dan pihak SKMM ataupun Kementerian Penerangan, Komunikasi dan Kebudayaan untuk menyelaraskan perkara begini. Ini kerana biasanya rakyat ini dia terpaksa menanggung satu-satu aduan sebelum penguatkuasaan itu diambil. Ini kerana seperti juga masalah perumahan tadi, rakyat menanggung sementara korporat dapat melepaskan diri dan tidak pun perlu membayar apa-apa ganti rugi kepada pihak yang mengadu. Sekian, terima kasih.

Dato' Kong Cho Ha: Terima kasih Yang Berhormat. Sebenarnya memang penyelarasan di antara agensi-agensi Kerajaan Pusat mahupun di peringkat kerajaan negeri ataupun di kerajaan tempatan, memang amat penting sekali bersama dengan syarikat-syarikat swasta ataupun korporat. Jadi berkenaan dengan menara telekomunikasi ini yang selalu timbul telah pun wujud satu masalah. Akan tetapi semua syarat dan garis panduan yang ada dari SKMM dan juga dari Kementerian Kesihatan dan sebagainya, semua perlu dipatuhi sebelum permohonan ini dapat diluluskan.

Apa yang saya kata tadi walaupun kementerian tidak mempunyai kuasa untuk mendakwa, tetapi Majlis Bandaraya Shah Alam mempunyai kuasa sepenuhnya untuk mengambil tindakan dan pengawalseliaan terhadap semua pembangunan di kawasan masing-masing. Jadi Yang Berhormat dari kawasan Kota Raja juga sebahagian daripada Majlis Bandaraya Shah Alam. Saya juga harap kerjasama Yang Berhormat itu dapat membantu penyelarasan yang lebih baik. Sekian, terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Putatan ini soalan spesifik. Sila, kalau ada soalan.

Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Tuan Yang di-Pertua menara-menara telekomunikasi ini kita dapat melihat di seluruh negara sudah mulai tumbuh. Di sini sana tumbuh. Ini menjadi satu pencemaran pemandangan. Bukan sahaja pencemaran udara tetapi juga dalam aspek keselamatan. Apabila malam mungkin ada masa kecemasan helikopter yang mungkin dalam kemalangan tidak dapat turun.

Banyak masalah yang akan timbul. Bukan sahaja daripada kompelin-kompelin daripada pemilik-pemilik rumah yang didirikan di mana menara-menara ini didirikan. Adakah rancangan kerajaan untuk menyelaras perkara ini dengan kementerian terlibat...

Seorang Ahli: *[Menyampuk]*

Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]: Diamlah. Supaya menara-menara ini dapat kita kurangkan. Kalau di negara China Yang Berhormat Menteri kita masuk ke dalam terowong pun kita punya telefon masih boleh berhubung.

Kenapa kita tidak boleh buat di sini, di Malaysia? Kita masih lagi bergantung kepada menara-menara. Ada pula yang dibuat dengan kayu, kayu plastik dan sebagainya, ada juga yang macam *Eiffel Tower*. Jadi, Yang Berhormat Menteri, bolehkah tengok dasar-dasar ini supaya dapat di... *[Beberapa Ahli menyampuk]* Ada? Ada dari kayu, dari plastik. *Tower*.

■1050

Seorang Ahli: Nampak macam kayu ada.

Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]: Macam kayu. Begitu Yang Berhormat Menteri... *[Dewan riuh]* Teruk betul, Yang Berhormat Menteri, minta penjelasan.

Tuan Yang di-Pertua: Duduk dahulu Yang Berhormat Menteri, nanti dahulu Yang Berhormat Menteri. Ahli-ahli Yang Berhormat, saya sengaja biarkan. Saya sudah bagi amaran awal-awal bahawa saya kata soalan nombor empat ini adalah soalan spesifik. Kalau ada soalan tambahan berikutan dengan soalan itu, mesti juga spesifik berhubung dengan kes sebegini. Namun begitu menara di seluruh negara... *[Ketawa]* Ini di lot 227, lot 227 bukan di seluruh negara. Yang Berhormat Menteri, terpulang kepada Yang Berhormat Menteri untuk *respond* menjawab ataupun sedemikian.

Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan [Dato' Kong Cho Ha]: Terima kasih Yang Berhormat. Sebenarnya, ada banyak di antara soalan yang dibangkitkan itu tidak dapat saya jawab kerana kemungkinan ia di bawah bidang kuasa kementerian yang lain. Namun begitu, untuk saya, apa-apa permohonan untuk mewujudkan menara dan sebagainya di dalam kawasan perkhidmatan pihak berkuasa tempatan. Itu sahaja, di bawah bidang kuasa Pihak Berkuasa Tempatan sahaja. Kalau di luar itu tidak ada. Namun begitu, macam mana bentuk dan sebagainya, ini semua di atas garis panduan yang diberi oleh pihak-pihak yang tertentu yang diluluskan oleh agensi ataupun pihak-pihak yang menentukan reka bentuk dan sebagainya. Jadi, itu sahaja saya boleh jawab. Akan tetapi untuk saya, banyak yang disoal itu di luar bidang kuasa KPKT. Sekian, terima kasih.

5. Datuk Siringan Gubat [Ranau] minta Menteri Pengajian Tinggi menyatakan, berapa bilangan pemegang PhD yang terkini dan adakah terdapat di antara mereka yang boleh diragui seperti kelulusan mereka tidak diiktiraf oleh kerajaan.

Timbalan Menteri Pengajian Tinggi I [Dr. Hou Kok Chung]: Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, secara keseluruhannya, sehingga Jun 2009, terdapat seramai 10,248 orang yang berkecualan PhD iaitu 8,132 orang di IPTA dan 2,116 orang di IPTS. Pada tahun 2008, keluaran graduan PhD di IPT tempatan ialah seramai 840 orang, di mana IPTA mengeluarkan seramai 785 orang dan IPTS seramai 55 orang. Manakala, sehingga Mac 2009, terdapat seramai 13,361 orang pelajar sedang mengikuti pengajian di peringkat PhD di IPTA. Sehingga hari ini, kesemua pemegang PhD yang diketahui kementerian adalah sah.

Datuk Siringan Gubat [Ranau]: Terima kasih kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri kerana memberi jawapan. Baru-baru ini, isu plagiarisme telah menjadi hangat yang tersiar melalui surat khabar mengenai terdapat di antara pemegang PhD ataupun *doctorate* melalui jalan pintas, iaitu mendapatkan bahan yang dibuat oleh orang lain dan tersentuh juga seperti kes yang terdapat seorang pensyarah dan seorang pelajar di Universiti Putra Malaysia. Adakah tindakan yang boleh diambil supaya kelulusan PhD ini terus unggul dan bukan di sebaliknya.

Dr. Hou Kok Chung: Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, sebenarnya soalan ini telah saya jawab di Dewan yang mulia ini dua minggu yang lepas. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat juga, sebenarnya seseorang pelajar kalau dia mengikuti PhD, selalunya dia akan diperiksa oleh *external examiner* dan pemeriksa dalam PhD itu semua merupakan pakar dalam bidang tersebut. Jadi, plagiarisme ini tidak akan berlaku sebab pemeriksa memang faham dalam bidang mereka dan semasa mereka membaca tesis tersebut. Sekian, terima kasih.

Tuan Mohd. Yusmadi bin Mohd. Yusoff [Balik Pulau]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua yang budiman... [Ketawa] Soalan tambahan saya, mengikut perancangan kementerian, berapa banyak lagi pemegang PhD yang mahu dicapai dan soalan saya, tadi Yang Berhormat Timbalan Menteri mengatakan bahawa setiap orang yang membuat PhD itu melalui satu proses. Ada *examiner* nya. Saya mengatakan di sini, Yang Berhormat Timbalan Menteri, dia berbeza. Kalau di Amerikanya berbeza, kalau di UKnya, berbeza. Soalan saya ialah, dalam mengekang plagiarisme seperti yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Ranau tadi, apakah dasar kerajaan hari ini supaya penilaian itu lebih telus dan lebih jelas supaya perkara plagiarisme itu tidak berlaku.

Dr. Hou Kok Chung: Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, bagi memastikan matlamat menambah bilangan pemegang PhD tercapai, kerajaan melalui Kementerian Pengajian Tinggi, Jabatan Perkhidmatan Awam, Majlis Amanah Rakyat dan Kementerian Sains, Teknologi dan Inovasi turut menyediakan biasiswa dan bantuan kewangan kepada para pelajar Malaysia untuk melanjutkan pengajian ke peringkat pasca siswazah termasuk peringkat PhD bagi pengajian dalam dan luar negara.

Sejak tahun 2005 sehingga Ogos 2008, pihak kerajaan telah membiayai pengajian PhD bagi 3,914 orang pelajar Malaysia di dalam dan luar negara, yang menelan belanja sehingga sekitar RM837 juta. Daripada bilangan yang disebutkan tadi, 39.4 peratus atau 1,543 orang pelajar mengikuti pengajian PhD mereka di universiti-universiti di Malaysia sementara 30.1 peratus atau 1,178 di United Kingdom, 20.2 peratus atau 792 di Australia dan New Zealand.

Untuk soalan satu lagi, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, seperti yang saya fahami, walaupun di UK ataupun Amerika Syarikat mempunyai sistem yang berlainan, tetapi untuk menghasilkan seorang pemegang PhD yang berkualiti, memanglah itu satu keperluan supaya semua pelajar itu, dia perlu menulis tesis dan ini memang satu cara supaya kita dapat mengawal. Ini kerana, biasanya pemeriksa yang baca tesis itu memang merupakan pakar dalam bidang tersebut. Jadi, kalau ada apa-apa plagiarisme, memang pemeriksa mereka akan faham. Kalau tidak, kita tidak akan memanggil mereka itu sebagai pakar. Sekian, terima kasih.. [Ketawa]

6. Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju] minta Menteri Pengangkutan menyatakan, mengapakah *AirAsia* diberi hak keistimewaan berhutang cukai lapangan terbang (*airport tax*) RM65 juta (setakat 28 Februari 2009) yang telah dibayar oleh pelanggan dan apakah tindakan MAHB yang telah diambil terhadap *AirAsia* untuk mendapatkan bayaran hutang tersebut dan apakah jumlah hutang terkini.

Timbalan Menteri Pengangkutan I [Datuk Abdul Rahim bin Bakri]: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih kepada Yang Berhormat Wangsa Maju di atas keprihatinan terhadap isu ini. Untuk makluman Yang Berhormat, *AirAsia* tidak diberi sebarang hak keistimewaan berhutang cukai lapangan terbang atau *airport tax* sebanyak RM65 juta. Sebaliknya, *AirAsia* dan MAHB atau *Malaysian Airport* mempunyai beberapa percanggahan ataupun *dispute* dan rayuan berhubung jumlah pembayaran yang perlu dilunaskan oleh *AirAsia* kepada *Malaysian Airport* Berhad. Dalam hubungan ini sehingga September 2009 *AirAsia* telah melangsaikan semua hutang mereka kepada *Malaysian Airport* yang berjumlah RM111.06 juta.

■1100

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri Pengangkutan.

Saya amat tertarik dengan jawapan Yang Berhormat Timbalan Menteri bahawa hutang *airport tax* ini adalah *dispute*, tidak dibayar kerana ada *dispute* di antara MAHB dan AirAsia.

Untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat di sini bahawa *airport tax* ini dibayar oleh pelanggan, *passengers* secara tunai dan bukan dibayar oleh AirAsia. Apa-apa *dispute* antara MAHB dengan AirAsia adalah masalah mereka tetapi *airport tax* ini perlu dibayar kerana AirAsia ini adalah satu *collecting agent* bagi MAHB atau untuk pihak kerajaan. So, Yang Berhormat Menteri silalah beri penjelasan atas perkara ini kenapakah hak keistimewaan ini diberi kepada AirAsia? Itu yang pertama.

Untuk maklumat Ahli-ahli Yang Berhormat di sini, pada 20 Mei 2008 Menteri Pengangkutan telah mengesahkan di dalam Dewan yang mulia ini bahawa AirAsia telah berhutang *airport tax* berjumlah RM110 juta daripada tahun 2002 sehingga 31 Mac 2008. Juga pada 28 Februari 2009, Kementerian Pengangkutan juga mengesahkan di dalam Dewan yang mulia ini bahawa jumlah hutang *airport tax* telah turun daripada RM110 juta kepada RM65 juta. Saya percaya bahawa jumlah RM65 juta ini adalah selepas diskaun diberi oleh MAHB.

Yang Berhormat Menteri mesti sedar apa-apa diskaun mesti disalurkan kepada pelanggan dan bukannya kepada AirAsia sebab wang ini adalah wang rakyat atau *passengers*. Kementerian Pengangkutan pun sedar bahawa AirAsia sentiasa berkempen melalui pengiklanan dalam surat khabar atau *online* untuk menjual tiket berbulan-bulan *in advance* ataupun bertahun-tahun *in advance*. Saya tidak ada niat untuk menyekat model *business* kepada AirAsia ini tetapi saya amat khuatir dengan modus operandinya di mana AirAsia boleh berhutang *airport tax* yang telah dibayar oleh pelanggan. Ini adalah satu bukti yang jelas bahawa AirAsia ini adalah dalam keadaan tenat dan perlu kemudahan dan hak keistimewaan daripada kerajaan melalui MAHB menutup mata mengenai dengan hutang *airport tax* ini.

Jualan tiket *in advance* ini adalah sebagai *deposit taking*...

Beberapa Ahli: [Menyampuk]

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Sabar! Ini untuk kepentingan rakyat. Sabar Yang Berhormat Batu Pahat. Seperti *deposit taking* yang tidak berlesen dan telah dihalang oleh Bank Negara. Kita mesti fahami bahawa *low cost carrier* ini telah bankrap di Amerika, di India, baru-baru ini Oasis di Hong Kong dan kepentingan rakyat telah terjejas.

Soalan saya adalah adakah kementerian akan menetapkan satu mekanisme atau prosedur untuk mengawal *advanced selling of plane ticket* dengan izin, supaya kepentingan awam dipertahankan iaitu jumlah wang rakyat terhadap *forward buying of plane ticket will be guaranteed at all times*, dengan izin, dan yang penting sekali untuk mengelakkan menggunakan wang rakyat untuk *bail out* sekiranya pada satu ketika AirAsia tidak mampu menunaikan obligasi kewangannya iaitu muflis ataupun digulung?

Keduanya, kenapakah diskaun RM45 juta ini diberi kepada AirAsia dan tidak disalurkan kepada pelanggannya ataupun rakyat sedangkan wang ini dibayar oleh rakyat? Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Terima kasih Yang Berhormat Wangsa Maju di atas teguran dan juga beberapa cadangan yang telah dikemukakan tadi. Saya ingin menjawab beberapa isu Yang Berhormat bangkitkan tadi iaitu berhubung dengan *dispute*. Sebenarnya apa yang berlaku di antara *Malaysian Airport* dan juga AirAsia ialah sudah menjadi kelaziman bagi *Malaysian Airport* untuk memberikan insentif terhadap syarikat-syarikat penerbangan khususnya bukan sahaja AirAsia malah *Malaysia Airlines* ataupun penerbangan-penerbangan yang lain. Sebenarnya dengan *dispute* itu mereka meminta supaya satu *package* yang lebih baik.

Pada 31 Mac 2009 saya ingin mengesahkan di sini mengikut rekod kita, sebenarnya AirAsia berhutang RM132.1 juta dan setelah rundingan dibuat di antara AirAsia dan MAHB, maka mereka telah mendapat satu persetujuan untuk membayar RM111.6 juta iaitu dengan memberikan insentif kepada AirAsia sebanyak RM25 juta dalam bentuk RM21 juta bagi AirAsia dan RM4 juta bagi AirAsia X.

Ini adalah sebagai menghargai sumbangan syarikat-syarikat penerbangan membawa masuk pelancong-pelancong dan juga penumpang-penumpang ke negara ini yang sudah tentu memberikan keuntungan kepada negara kita dari segi pendapatan pelancongan.

Keduanya, Yang Berhormat juga ada membangkitkan tentang isu seolah-olah syarikat ini menjadi *deposit taking company* atau mengambil *advanced booking* daripada pelanggan-pelanggan. Ini adalah merupakan satu *business model* seperti mana Yang Berhormat katakan tadi tetapi ini bukanlah sesuatu yang unik bagi syarikat penerbangan kerana banyak juga bidang-bidang lain mengamalkan sebegini, misalnya bidang perhotelan ataupun bidang perumahan. Akan tetapi yang penting di sini adalah sekiranya berlaku kegagalan ataupun *bankruptcy* terhadap syarikat-syarikat sebegini, maka akan ada tindakan *liquidation* yang diambil dan sudah tentu bagi seseorang itu boleh mendapatkan bahagiannya setelah *liquidation* itu dilakukan. Ini bukanlah sesuatu yang aneh kerana di negara-negara lain juga memang ada keadaan sebegini. Sebenarnya apa deposit sekalipun bukanlah sesuatu yang kita boleh dapat lindungi kerana kalau kita menyimpan duit di dalam bank sekalipun sebenarnya kita tidak dapat dilindungi sepenuhnya, misalnya Persatuan Insurans Deposit Malaysia hanya menanggung deposit bagi RM60,000 sahaja.

Saya ingin menyatakan di sini memang kita begitu prihatin terhadap isu ini. Kementerian Pengangkutan sentiasa memantau terhadap keadaan ini dan juga kita mahu bukan sahaja AirAsia ini dapat menolong negara kita untuk membawa lebih ramai lagi penumpang dan pelancong. Sekarang ini mereka membawa tidak kurang lebih daripada sepuluh juta ke negara dan ini adalah merupakan satu pendapatan yang besar. Oleh sebab itu MAHB juga memang berkehendakkan mereka menjalankan tugas ini dan ini merupakan *win-win situation*. Terima kasih.

Dato' Ismail Kasim [Arau]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri. Saya mendoakan supaya AirAsia terus maju dan tidak gulung tikar seperti sahabat meramalkan di masa hadapan.

Berdasarkan kepada arah aliran penumpang, perkhidmatan yang menggunakan LCCT ini pun kita melihat pada tahun ramalan mungkin tahun 2013 sehingga tahun 2025 dan sebagainya, kadar penumpang yang menggunakan tambang murah ini akan mengatasi kadar penumpang yang menggunakan perkhidmatan penuh. Saya ingin bertanya pihak kementerian dalam situasi *tourism* ini boleh *generate* lebih daripada USD500 billion daripada tahun 2004, apakah tindakan kerajaan dalam memposisikan lapangan terbang kita terutamanya KLIA dan LCCT baru ini dalam memanfaatkan sepenuhnya konsep Angkasa Terbuka dalam terus memajukan sektor pelancongan negara?

■1110

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Terima kasih Yang Berhormat Arau. Memang menjadi dasar dan juga kehendak kita, untuk menjadikan KLIA sebagai hab bagi pengangkutan di Asia Tenggara khususnya di rantau ini. Disebabkan ini, kita telah mengemukakan pelbagai insentif, bukan sahaja kepada syarikat-syarikat penerbangan tempatan, tetapi juga kepada syarikat penerbangan asing, supaya lebih banyak lagi syarikat yang datang berkunjung ke negara ini dan membawa pelancong-pelancong. Perjanjian-perjanjian juga telah ditandatangani. Tidak berapa lama lagi kita akan mengadakan Perjanjian *Open Sky Policy* khususnya dengan negara-negara ASEAN. Ini sudah tentu akan memberikan ruang yang lebih besar bagi pergerakan pelancong dan juga kemajuan pelancong di negara kita.

7. **Tuan Matulidi bin Jusoh [Dungun]** minta Perdana Menteri menyatakan sejauh mana zakat telah dapat menjana ekonomi golongan fakir dan miskin serta mengeluarkan mereka dari belenggu kemiskinan.

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri [Dato' Dr. Mashitah binti Ibrahim]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Yang Berhormat Dungun, sememangnya tujuan utama bantuan zakat adalah bagi membantu golongan fakir dan miskin, selain daripada agihan kepada lapan asnaf lain yang sememangnya layak untuk menerima zakat.

Bantuan yang diberikan kepada fakir miskin adalah dalam pelbagai bentuk dan mempunyai 2 objektif asasi:

- (i) untuk menyara hidup dan membiayai keperluan asas fakir dan miskin; dan
- (ii) memajukan taraf hidup bagi mengeluarkan golongan fakir dan miskin daripada belenggu kemiskinan, dan terpulang kepada fakir miskin itu sekarang setelah dibantu untuk membantu diri mereka sendiri keluar daripada belenggu kemiskinan tersebut.

Bantuan yang diberikan kepada golongan fakir dan miskin ini berbeza antara setiap negeri berdasarkan kepada had kifayah atau taraf hidup setempat. Bantuan itu juga tertakluk kepada jumlah pungutan zakat setiap negeri, yang mana bantuan yang lebih banyak dapat diberikan sekiranya zakat dapat dipungut dengan lebih banyak, sebaliknya bantuan yang kecil sahaja dapat diberi sekiranya jumlah pungutan zakat itu sedikit. Terima kasih.

Tuan Matulidi bin Jusoh [Dungun]: Terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri. Kutipan zakat bagi tahun lalu adalah lebih kurang RM611 juta, dan dianggarkan pada tahun 2010, kutipan zakat ini akan meningkat mencecah RM1 bilion.

Soalan tambahan saya, selain daripada pemberian kepada golongan-golongan daripada lapan asnaf tadi untuk keperluan mereka, apakah kementerian ataupun jabatan ini melaksanakan daripada wang zakat ini sebagai satu peluang melepaskan kumpulan golongan miskin dan fakir miskin daripada berterusan?

Maksud saya, daripada duit zakat ini juga digunakan seperti kementerian-kementerian lain yang memberikan peluang mereka menjana ekonomi yang lebih baik dengan jumlah yang lebih besar dan mereka dapat gunakan daripada peruntukan ini sehingga dapat melepaskan diri mereka daripada yang dikatakan fakir dan miskin. Apakah mekanisme baru yang digunakan oleh kementerian ini bagi melaksanakan tugas dan tanggungjawab mensifarkan miskin ataupun melepasi daripada fakir dan juga golongan miskin? Terima kasih.

Dato' Dr. Mashitah binti Ibrahim: Terima kasih Yang Berhormat Dungun. Sebagaimana Yang Berhormat sedia maklum, urusan kutipan dan juga agihan zakat ini sebenarnya adalah di bawah bidang kuasa Majlis Agama Islam Negeri-Negeri. Saya akan menjawab untuk Yang Berhormat bagi Wilayah Persekutuan sahaja, yang mana itu di bawah bidang kuasa kita dan Baitulmal Majlis Agama Islam Wilayah Persekutuan.

Soalan Yang Berhormat, peluang yang kita berikan dalam jumlah yang besar. Untuk makluman Yang Berhormat, Majlis Agama Islam Negeri umpamanya Majlis Agama Islam Wilayah Persekutuan, kita memberi bantuan kepada mereka ini bukan sekadar bantuan untuk sara hidup semata-mata, tetapi termasuk juga bantuan perniagaan seperti bantuan awal dan tambahan, dan bantuan yang cukup besar seperti deposit untuk sewa beli teksi ataupun bantuan untuk membeli van dan bas sekolah. Begitu juga bantuan-bantuan pendidikan seperti biasiswa dan pinjaman, yang mana dirasakan bantuan dalam bentuk ini lebih membantu dan boleh dikirakan sebagai satu mekanisme yang agak lebih berkesan untuk membantu mereka ini keluar daripada kemiskinan. Terima kasih.

Tuan Haji Taib Azamuddin bin Md. Taib [Baling]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri. Berhubung dengan penjelasan yang diberikan oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri itu tadi, kita di Malaysia mempunyai dua jenis kutipan dalam negeri, iaitu ada yang negeri kutipan zakatnya tinggi manakala asnafnya rendah, dan ada negeri yang asnafnya tinggi tetapi kutipan zakatnya rendah. Walaupun kita tahu pengagihan zakat ini menjadi hak Majlis dan jabatan agama masing-masing, tetapi soalan saya, apakah kerajaan bercadang untuk menyelaraskan pengurusan pengagihan dan kutipan zakat ini? Misalnya di Wilayah Persekutuan, kutipan tinggi tetapi asnaf tidak ramai, berbanding dengan Kedah, kutipan rendah tetapi asnafnya banyak. Begitu juga di Perlis dan sebagainya.

Apakah hasil kutipan di Wilayah Persekutuan diagihkan di negeri-negeri Kedah ataupun Perlis dan sebagainya tadi? Begitu juga, apakah kerajaan bercadang supaya pengagihan kepada asnaf sabillillah ini, dilihat kepada individu yang hendak menerima, bukan dilihat kepada ibu bapa ataupun kepada penjaganya, terutama sekali kepada para pelajar. Banyak pelajar yang minta zakat tetapi tidak dapat. Konon kerana ibu bapanya orang kaya. Persoalannya, bukan kita hendak beri kepada ibu bapanya, kita hendak beri kepada pelajar itu sendiri. Dia itu adalah di bawah asnaf *sabillah*, bukan asnaf fakir miskin. Jadi soalan saya, apakah pihak JAKIM dan khususnya Bahagian di Jabatan Perdana Menteri ini untuk melihat semula supaya perkara ini dapat diselaraskan? Terima kasih.

Dato' Dr. Mashitah binti Ibrahim: Terima kasih kepada Yang Berhormat Baling. Yang Berhormat sendiri sedia maklum bahawa segala kutipan dan agihan adalah di bawah Majlis Agama Islam Negeri. Apa yang di pihak Kerajaan Persekutuan dapat buat ialah mengumpulkan kerajaan-kerajaan negeri ini dan memaklumkan. Bagaimanapun setakat ini, pelarasan dari segi agihan zakat ini dapat melanggar sempadan, maknanya agihan zakat dari Selangor dikutip di Selangor tetapi diagihkan di negeri-negeri lain, belum lagi dibuat Yang Berhormat.

Apa yang dapat kita bantu di pihak kerajaan, kadang-kadang ada seperti agensi-agensi yang lebih besar seperti Tabung Haji sendiri, mereka ada menyerahkan zakat-zakat itu kepada negeri-negeri. Misalnya, Tabung Haji ada menyerahkan zakat kepada negeri Kedah, Perlis dan juga negeri-negeri yang dilihat kurang dari segi kutipan, tetapi agihannya lebih banyak.

Manakala tentang agihan *fisabilillah* Yang Berhormat, saya dapat maklumkan kepada Yang Berhormat tentang apa yang dilaksanakan oleh Baitulmal MAWIP. Kita memang ada mengeluarkan biasiswa kepada pelajar. Pun begitu ia dilihat daripada dua aspek, kepada yang menerima ataupun individu yang menerima itu sendiri dan begitu juga kepada ibu bapa. Sebenarnya Yang Berhormat, tanggungjawab ibu bapa itu sedikit sebanyak tidak harus diabaikan, untuk berasa tanggungjawab menghantar dan juga membiayai anak-anak melanjutkan pelajaran. Akan tetapi biasiswa pelajar cemerlang, kalau di MAWIP sendiri kita keluarkan sebanyak 90 orang pelajar di Universiti Al-Azhar, Mesir dalam bidang pengajian Islam dan perubatan.

Itu tidak termasuk bantuan am pelajaran pengajian luar negara, sebanyak RM5,000 dan dalam negara sebanyak RM4,000, peringkat diploma RM3,000, peringkat sijil sebanyak RM1,500 setahun dan termasuk juga kepada anak-anak sekolah rendah dan sekolah menengah. Apa pun di sini kita akan melihat daripada dua aspek, aspek keluarga itu sendiri dan juga pelajar sebagai orang yang menerima kerana selalunya kita akan memberi keutamaan kepada anak-anak orang miskin terlebih dahulu, terima kasih.

■1120

8. Puan Teo Nie Ching [Serdang] minta Menteri Dalam Negeri menyatakan, sebab kementerian mengharamkan buku bertajuk "*Muslim Women and the Challenge of Islamic Extremism*" dan nyatakan di muka surat apa buku tersebut mengandungi isi-isi yang akan mengancam ketenteraman awam.

Timbalan Menteri Dalam Negeri II [Tuan Jelaing anak Mersat]: Terima kasih dan salam sejahtera Tuan Yang di-Pertua. Saya mengucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat Serdang yang mengemukakan pertanyaan, Tuan Yang di-Pertua perkara pokok yang disoal oleh Yang Berhormat Serdang ini masih dipertikaikan dalam permohonan untuk semakan kehakiman di Mahkamah Rayuan dan kuasa-kuasa khas Mahkamah Tinggi Kuala Lumpur, nombor kes bagi kes ini ialah R3-25-347-08 difailkan pada 15 hari bulan 12 tahun 2008, permohonan bagi kes ini ialah SIS Forum Malaysia dan respondennya ialah Yang Berhormat Mantan Menteri Dalam Negeri.

Pemohon telah memohon untuk semakan kehakiman terhadap perintah larangan buku ini, sebutan pertama kes ini ialah pada 21 Januari 2009 dan perbicaraan terakhirnya ialah pada 18hb November 2009. Perbicaraan akan disambung pada 8 Disember 2009, oleh yang demikian soalan ini tidak dapat dijawab di Dewan yang mulia ini, kerana ia terjumlah kepada perbuatan *sub judice* pada kes yang sedang dibicarakan ini. Sekian, terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih Menteri, Yang Berhormat Serdang Menteri telah mengatakan bahawa perkara sekarang ini dalam mahkamah, jadi kalau saya bersetuju dengan itu maka Yang Berhormat Serdang tidak bolehlah tanya soalan tambahan.

Puan Teo Nie Ching [Serdang]: Sekiranya pendirian Timbalan Menteri adalah betul maksudnya soalan saya sepatutnya tidak keluar dalam kertas soalan hari ini. Akan tetapi soalan saya sudah keluar dan soalan saya tidak menanyakan apakah prosiding di mahkamah sekarang tetapi apa yang saya tanya adalah apakah alasan-alasan kementerian ini untuk mengharamkan buku ini, memang kementerian telah mengharamkan buku ini, takkan kementerian tidak boleh memberikan satu penjelasan kepada Dewan Rakyat ini, apakah sebab-sebab di belakangnya kerana buku ini telah dijual di kedai-kedai buku lebih kurang tiga tahun sebelum buku ini telah diharamkan.

Sampai sekarang buku ini juga boleh dibeli di negara-negara lain dan ada beberapa buah universiti di Amerika Syarikat yang telah menggunakan buku ini sebagai buku rujukan. Jadi soalan saya kenapakah kementerian kita rasa bahawa buku ini boleh mengelirukan rakyat kita, saya rasa kementerian harus menjelaskan pendirian mereka.

Tuan Yang di-Pertua: Menteri, masih juga pendirian itu bahawa perkara itu tidak perlu dijawab kerana *sub judice*?

Tuan Jelaing anak Mersat: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, masih juga macam itu juga Tuan Yang di-Pertua kerana apabila kita jawab, dia tanya apakah *pages* ataupun muka surat yang berkenaan yang menyentuh perkara-perkara yang berkaitan dengan umat Islam yang menyebabkan buku ini diharamkan. Kita telah semak dan kita dapati perenggan-perenggan yang berkenaan telah pun memudaratkan keselamatan. Itulah sebabnya dan kita sebenarnya telah tengok dengan mendalam tetapi minta maaf kerana tidak dapat jawab, kerana kes ini *sub judice*. Terima kasih.

9. Datuk Richard Riot anak Jaem [Serian] minta Menteri Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah menyatakan, memandangkan masalah ketiadaan air di luar bandar Sarawak termasuk mereka yang bergantung kepada “*System Gravity Feed*” semakin hari semakin meruncing, apakah rancangan kementerian untuk mengatasi masalah tersebut.

Timbalan Menteri Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah II [Tuan Joseph Entulu anak Belaun]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat dari Serian. Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Yang Berhormat, kementerian ini mengambil berat tentang masalah ketiadaan bekalan air di kawasan luar bandar di seluruh Malaysia khususnya di Sarawak. Sehubungan itu di bawah Rancangan Malaysia Kesembilan, sejumlah RM347 juta telah diperuntukkan bagi pelaksanaan-pelaksanaan projek bekalan air luar bandar di seluruh negeri Sarawak, merangkumi sebanyak RM299.09 juta bagi Bekalan Air Luar Bandar Sistem Retikulasi dan RM47.91 juta bagi Bekalan Air Luar Bandar Sistem Alternatif.

Bagi mengatasi masalah ketiadaan bekalan air terutamanya bagi mereka yang bergantung kepada *Gravity Feed System*, kementerian akan meneruskan pelaksanaan Projek Bekalan Air Luar Bandar Sistem Retikulasi bagi membekalkan air bersih secara berterusan melalui paip Pihak Berkuasa Air Negeri (PBAN) kepada penduduk di luar bandar khususnya di Parlimen Serian. Untuk makluman Yang Berhormat juga di bawah NKRA, kementerian merancang untuk melaksanakan Projek Bekalan Air Serian dengan anggaran kos berjumlah RM90 juta, merangkumi pembinaan loji rawatan air, *reservoir* dan penyambungan paip kepada 53 buah kampung. Pelaksanaan projek tersebut dijangka dapat mengatasi masalah sistem bekalan air alternatif tersebut.

Selain itu juga, kementerian juga sedang mengenal pasti sistem bekalan alternatif melalui Mini Pakej Pelan untuk dibangunkan bagi kawasan yang jauh dan di pendalaman. Pada masa kini, kementerian sedang melaksanakan Sistem Mini Pakej Pelan secara pilot projek di kawasan Semporna, Sabah, dan akan diteruskan ke kawasan yang lain sekiranya projek tersebut mencapai kejayaan. Terima kasih.

Datuk Richard Riot anak Jaem [Serian]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Timbalan Menteri. Jawapan yang telah diberikan cukup menggembirakan saya dan Batang Sadong juga dan saya percaya rakyat di kawasan di seluruh negeri Sarawak khasnya menerima berita ini dengan cukup gembira. Jadi soalan saya Tuan Yang di-Pertua, perkara ini telah dibawa ke Dewan yang mulia ini beberapa kali, soalan saya ialah bilakah agaknya projek-projek ini yang telah disebutkan oleh Yang Berhormat Menteri dilaksanakan? Terima kasih.

Tuan Joseph Entulu anak Belaun: Saya telah terangkan tadi Tuan Yang di-Pertua, projek membekalkan air adalah dibuat secara berterusan dan *target* kita pada tahun 2015 hampir 100peratus kawasan di Sarawak dan Sabah akan dibekalkan dengan air yang bersih, sekian terima kasih.

10. Tuan Haji Taib Azamuddin bin Md Taib [Baling] minta Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri menyatakan, apakah bentuk kerjasama dan usaha yang diberikan oleh Kerajaan Pusat terhadap projek mega Kerajaan Negeri Kedah iaitu projek penapisan minyak Hab Hidrokarbor (SULIHH) di Sungai Limau Yan, Kedah untuk menarik pelabur luar sebanyak mungkin.

Timbalan Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri I [Dato' Mukhriz bin Tun Mahathir]: Tuan Yang di-Pertua, Projek Sungai Limau *Hydrocarbon Hub* (SULIHH) dengan izin, merupakan satu projek besar penapisan petroleum swasta di Yan, Kedah. Di dalam lesen pengilang yang telah diluluskan oleh kerajaan pada tahun 2007, dua syarikat yang terlibat dengan projek ini ialah Merapoh Resources Corporation Sdn. Bhd. dan Hijaz Refinery Sdn. Bhd. telah menyatakan bahawa projek ini melibatkan pelaburan berjumlah RM35.9 bilion untuk membina kapasiti penapisan minyak sebanyak 400 ribu *barrel* sehari. Dalam usaha kerajaan membantu projek di Sungai Limau ini, kerajaan telah meluluskan insentif cukai dalam bentuk elaun pelaburan cukai sebanyak 100peratus bagi lima tahun kepada syarikat-syarikat yang terlibat.

■1130

Kerajaan sentiasa bersedia menarik pelabur asing untuk melabur di dalam Projek SULIHH sekiranya projek tersebut telah memenuhi segala syarat seperti Kajian Kesan ke atas Alam Sekitar (EIA) dan mendapatkan kelulusan daripada Jabatan Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan (DOSH).

Jabatan Alam Sekitar telah menolak Laporan EIA yang telah dikemukakan oleh pihak syarikat atas sebab maklumat yang tidak lengkap. Kerajaan dimaklumkan bahawa syarikat akan mengemukakan semula Laporan EIA yang lengkap sekitar bulan Disember 2009 atau Januari 2010.

Kerajaan juga sentiasa menjalankan usaha untuk memastikan daya saing negara sentiasa diperkukuhkan bagi mengekalkan pelaburan sedia ada di Malaysia serta menarik pelaburan asing baru. Di antara langkah-langkah yang telah diambil adalah meningkatkan mutu sistem penyampaian kerajaan, meliberalisasikan dasar-dasar pelaburan, menyediakan infrastruktur yang mencukupi dan menyediakan sumber manusia yang berkemahiran dan menepati permintaan.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, dengan jawapan tersebut, maka sesi pertanyaan-pertanyaan bagi jawapan lisan untuk pagi ini selesai.

[Masa untuk Pertanyaan-pertanyaan bagi Jawab Lisan tamat]

USUL

WAKTU MESYUARAT DAN URUSAN DIBEBASKAN DARIPADA PERATURAN MESYUARAT

11.32 pg

Menteri di Jabatan Perdana Menteri [Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan:

“Bahawa mengikut Peraturan Mesyuarat 12(1) Majlis Mesyuarat pada hari ini tidak akan ditangguhkan sehingga jam 10.30 malam ini dan selepas itu Majlis Mesyuarat akan ditangguhkan sehingga jam 10 pagi, hari Rabu, 2 Disember 2009”.

Timbalan Menteri Kerja Raya [Dato' Yong Khoon Seng]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih. Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis untuk diputuskan. Masalahnya ialah usul seperti yang dikemukakan tadi hendaklah disetujui.

Usul dikemuka bagi diputuskan; dan disetujui.

RANG UNDANG-UNDANG

RANG UNDANG-UNDANG PERBEKALAN 2010

DAN

USUL

ANGGARAN PEMBANGUNAN 2010

Jawatankuasa

Aturan Urusan Mesyuarat dibacakan bagi menyambung semula pertimbangan atas “Rang Undang-undang Perbekalan 2010 dan Anggaran Pembangunan 2010 dalam Jawatankuasa sebuah-buah Majlis” *[Hari Kesembilan]*

Majlis Bersidang dalam Jawatankuasa.

[Tuan Yang di-Pertua *mempengerusikan Jawatankuasa*]

Maksud B.28 [Jadual] –

Maksud P.28 [Anggaran Pembangunan 2010] –

Tuan Pengerusi: Kepala Bekalan B.28 dan Kepala Pembangunan P.28 di bawah Kementerian Pengangkutan. Sila Yang Berhormat Petaling Jaya Utara sambung perbahasan.

11.33 pg

Tuan Pua Kiam Wee [Petaling Jaya Utara]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya ingin masuk dalam Maksud Bekalan 28, 020000 - Pengangkutan Laut Semenanjung Malaysia mengenai *Port Klang Authority* ataupun Lembaga Pelabuhan Klang. Saya ingin tahu apakah status *task force*, pasukan petugas yang telah pun ditubuhkan oleh PKA untuk menyelidik dan menyiasat perkara PKFZ di peringkat PKA.

Sekarang Kabinet telah pun menubuhkan satu *super task force* untuk mengendalikan perkara ini. Apakah status daripada *task force* di peringkat LPK dan adakah satu laporan telah pun siap sedia diberikan kepada Menteri? Ini kerana sebelum ini kita diberitahu bahawa ada satu *interim report* yang telah diberikan. Kita ingin tahu adakah satu *report final* yang telah pun diserahkan kepada pihak Menteri? Apakah keputusan yang telah pun dilaporkan dalam *report* tersebut?

Mengikut maklumat yang diberikan oleh *PricewaterhouseCoopers* dalam *report* mereka kepada pihak LPK pada bulan Februari 2009, Projek PKFZ dijangka akan *break even* secara *cash flow*, bukan secara *profit and loss*. *Break even* secara *cash flow* hanya pada tahun 2042. Ini adalah melalui maklumat yang telah pun diserahkan oleh pihak LPK kepada PwC. *So assumption* ini semuanya datang daripada pihak LPK.

Ia memerlukan lagi wang sebanyak RM3.6 bilion daripada pihak kerajaan ataupun hutang-hutang yang terhutang kepada pihak kerajaan sekarang ditangguhkan dengan masa yang lebih lama lagi. Ia akan menyebabkan kerajaan menanggung sebanyak RM3.6 bilion lagi sehingga tahun 2029. Kalaupun pinjaman yang diberikan kepada LPK ditangguhkan sehingga tahun 2029, LPK perlu memakan lebih masa lagi untuk membayar balik hutang kepada pihak kerajaan dan ia menyebabkan *break even* bagi PKFZ lebih panjang lagi menjadi tahun 2051 iaitu lebih daripada 42 tahun daripada sekarang. Boleh jadi, setengah daripada Yang Berhormat di sini sudah tidak ada dalam dunia ini lagi.

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Ronald Kiandee) **mempengerusikan Jawatankuasa**]

So saya hendak tanya. Ini merupakan satu *assumption* yang optimistik daripada pihak LPK sebab LPK kata PKFZ akan mencapai *full tenancy* pada tahun 2018. Daripada penyiasatan dan penyelidikan yang telah pun dibuat oleh pihak *task force* dan juga LPK, apakah pembaharuan, apakah langkah-langkah yang akan diambil oleh pihak LPK dan kementerian supaya perkara ini tidak dilanjutkan sepanjang masa itu? Adakah satu strategi telah pun diambil ataupun dilaksanakan untuk mencapai pencapaian yang lebih baik daripada apa yang *disubmit* kepada pihak PwC sebelum ini?

Dalam laporan PwC juga ada kata, *full tenancy*, kalau semua kedai, semua kilang, semua tanah mencapai *full tenancy*, disewa keluar pada tahun 2018, keuntungan PKFZ adalah hanya RM61 juta. Akan tetapi, untuk membiayai hutang yang dipinjam daripada kerajaan, setiap tahun faedah pinjaman adalah RM184 juta. *So* kalau *full tenancy*, untung hanya RM61 juta. Macam mana hendak bayar balik hutang yang mengenakan faedah sebanyak RM184 juta setiap tahun? *So* kita ingin tahu daripada pihak LPK, macam mana LPK ingin menjadikan PKFZ sebagai satu projek yang *feasible, viable*? Adakah ia lebih baik jika PKFZ ini ditukar ataupun diswastakan, atau dijual supaya kerajaan boleh *cut losses* dan tidak teruskan kerugian yang kita ada sekarang.

Kita juga ingin tahu pendirian Menteri mengenai surat sokongan yang diberikan oleh mantan Menteri Pengangkutan, adakah Menteri masih menganggap bahawa surat-surat tersebut tidak mempunyai sifat jaminan walaupun pihak *Attorney General* telah pun dalam mesyuarat-mesyuarat kepada PAC dan juga kepada Kabinet berkata bahawa surat-surat tersebut merupakan surat jaminan kepada pihak pelabur.

Akhir sekali, saya ingin bertanya adakah Kementerian Pengangkutan akan meminta supaya Kabinet akan *declassified* minit dan nota-nota mesyuarat mengenai projek PKFZ daripada mesyuarat Kabinet supaya rakyat dan Ahli Parlimen dapat lebih mengetahui perkara-perkara yang terjadi kepada PKFZ?

PAC telah pun membuat siasatan yang agak terperinci mengenai perkara ini, tetapi kita ada satu had. Kita tidak dapat maklumat daripada apa yang berlaku dalam mesyuarat Kabinet sebab *proposals*, nota-nota yang telah pun diserahkan daripada Menteri Pengangkutan kepada Kabinet, kita tidak ada akses dan kita tidak dapat menilai adakah pihak Menteri telah berbuat salah.

Adakah pihak Menteri telah pun menjalankan tugasnya memihak kepada sesiapa? Kita ingin tahu, adakah Kementerian Pengangkutan akan meminta supaya Kabinet akan *declassified* minit-minit yang berkenaan.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Ya.

Tuan Pua Kiam Wee [Petaling Jaya Utara]: Akhir sekali, dengan pendek, Maksud Pembangunan...

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Boleh gulung Yang Berhormat. Sudah dua kali akhir.

Tuan Pua Kiam Wee [Petaling Jaya Utara]: Akhir tadi, pendek sahaja. Kerja-kerja pengerukan di Pelabuhan Semenanjung Malaysia. Projek sebanyak RM353 juta kepada *Penang* untuk mengeruk *the Straits of Penang*. Adakah projek ini akan diteruskan? Ini sebab *Penang Port Sdn. Bhd.* Managing Director, Dato' Ahmad Ibni Hajar kata, "*The Federal Government had shelved the RM35 million channel dredging project indefinitely and it could spell disaster for the Penang Port.*"

Okey, *Penang Port* menyumbangkan lebih daripada 30peratus sektor pembuatan elektrik dan elektronik di Malaysia dan ia merupakan satu pusat pembuatan yang lain, yang penting bagi Malaysia dan *Penang Port* menjadikan hab pengangkutan di kawasan Koridor Ekonomi Utara termasuklah Kedah dan juga utara Perak. So, adakah kerajaan akan meneruskan projek ini atas kepentingan semua negeri dan rakyat di kawasan utara. Terima kasih Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Arau.

■1140

Dato' Ismail Kasim [Arau]: Terima kasih Tuan Pengerusi kerana memberi peluang kepada saya untuk turut serta dalam membahaskan di peringkat Jawatankuasa. Bagi Maksud Bekalan B.28, Kementerian Pengangkutan. Butiran 020000 – Pengangkutan Laut Semenanjung Malaysia; Butiran 020300 – Hal Ehwal Pelaut dan Pelabuhan; dan Butiran 020400 – Keselamatan Pelayaran.

Saya mengambil kesempatan untuk mengucapkan tahniah kepada pihak kementerian kerana kita telah dipilih untuk menganggotai Majlis IMO Kategori 'C'. Berdasarkan standard ataupun piawaian IMO, ketetapan dan kemestian yang mengambil kira dari segi keadaan sekeliling perkapalan yang diamalkan secara keseluruhan bagi membentuk satu industri yang ada pada hari ini. Jadi IMO Commission ini yang terdiri daripada 50 kesemuanya mempunyai beratus kumpulan undang-undang dan peraturan, garis pandu dan sokongan yang meliputi pelbagai aspek dalam industri perkapalan dan maritim ini daripada reka bentuk pembinaan, kelengkapan dan operasi kapal sehinggalah kepada latihan krew ataupun pelaut.

Jadi persoalannya di sini, kita lihat dalam bidang perkapalan ini kita terdedah kepada banyak bahaya. Di antaranya ialah kejadian-kejadian seperti penculikan di perairan Somalia yang melibatkan korban jiwa, harta benda dan sebagainya dan yang terbaru pada tahun lalu, dua buah kapal tangki daripada MISC telah ditawan oleh lanun di perairan Teluk Eden, Somalia ketika belayar melalui kawasan tersebut. Jadi di Teluk Eden ini kita lihat ianya perlu diubah laluan, walaupun ianya membabitkan soal kos dan laluan yang lebih dan apakah ciri-ciri keselamatan yang telah dilaksanakan oleh pihak kementerian untuk diikuti oleh pihak syarikat-syarikat kapal supaya ianya tidak menjadi *easy target*, dengan izin, untuk kegiatan lanun yang dianggap terlalu berleluasa sekarang ini.

Saya ingin masuk kepada satu lagi, Butiran 070000 – Kereta Api. Masih lagi mengenai *Diesel Multiple Unit* (DMU). Pihak Lembaga Pengarah KTMB telah menolak cadangan untuk membeli unit terpakai DMU ini sebanyak tiga kali. Jadi dalam hal ini saya mengesyorkan supaya Jawatankuasa Panel Penyiasat ditubuhkan untuk menyiasat dan mengesyorkan kepada pihak-pihak berwajib untuk mengambil tindakan selanjutnya. Panel penyiasat ini harus mendapat pengesanan mengenai penolakan cadangan ke atas Ahli Lembaga Pengarah Bebas iaitu Dr. Kadir Sultan Haji Ismail dan Dato' Othman Abdul Razak. Begitu juga dengan Dr. Mohd. Isa Husin, bekas pemangku Pengerusi KTMB yang juga bekas Timbalan Ketua Setiausaha Bahagian Operasi Kementerian Pengangkutan.

Dr. Mohd. Isa yang telah mempengerusikan mesyuarat rundingan harga di antara pihak pembekal unit DMU iaitu Panca Utara Sdn. Bhd. (PUSB) dan pihak KTMB. Walau bagaimanapun selepas beliau disingkir sebagai pemangku Pengurus Besar KTMB, ianya dipindahkan daripada Kementerian Pengangkutan oleh Yang Berhormat Menteri Pengangkutan di atas ketegasannya untuk memastikan bahawa unit DMU yang bakal diperolehi hendaklah mematuhi segala piawaian dan juga spesifikasi yang sama ada dari segi pihak teknikal dan juga pengurusan KTMB.

Tuan Pengerusi, dalam hal ini saya mahu pihak panel penyiasat mengesahkan sama ada Pengarah Urusan KTMB, Dato' Abdul Radzak Abdul Malek telah bercakap bohong apabila membuat kenyataan pada 13 November 2009, iaitu beliau tidak tahu menahu mengenai keputusan jemaah KTMB menolak cadangan untuk memperoleh unit terpakai DMU ini. Masalahnya di sini, Tuan Pengerusi, saya tidak berniat hendak membandingkan dengan Costa Rica. Saya tidak berniat untuk membandingkan dengan pembelian yang dibuat oleh Argentina.

Kalau mengikut laporan yang diberikan oleh akhbar-akhbar di Costa Rica, sebenarnya unit terpakai ini dibagi secara *donated* atau percuma sahaja oleh Kerajaan Sepanyol kerana umur kepala kereta api ini pun sudah menjangkau 20 tahun lebih dan makna kata, dengan kelajuan 80 kilometer sejam dengan keadaan sekarang, Sepanyol pun sudah memakai 120 kilometer sejam. Makna kata, atas alasan apa peruntukan sebanyak RM30 juta ini digunakan untuk pembelian ini, sedangkan saya difahamkan masih terdapat unit-unit terpakai yang ada dalam simpanan KTMB yang masih boleh digunakan. Kenapa pihak KTMB tidak menggunakan kesempatan, menggunakan peruntukan RM30 juta ini untuk membaik pulih 30 unit yang masih rosak. Kenapa kita perlu membuat pembelian kepada DMU yang berumur lebih daripada 20 tahun ini? Ini persoalannya.

Soalnya sekarang, walaupun jawapan yang diberikan oleh pihak kementerian, jawapan rasmi yang mengatakan soal kita beli ini empat unit ini melibatkan set, bukan melibatkan kepala, sebab itulah harganya begini, begini, begini. Akan tetapi apa yang penting di sini soal pelbagai masalah, soal teknikal dan operasi, soal ATP, *automatic train protection* pun tidak ada. Jadi bagaimana selain daripada soal pintu yang keadaan di Sepanyol lain, keadaan di negara kita lain menyebabkan bahaya kepada penumpang, sebelum pembelian ini, adakah siasatan terperinci yang telah dibuat oleh pihak kementerian berhubung dengan ini?

Jadi saya minta panel penyiasat memanggil juga Dato' Fauziah Yaakob, Setiausaha Bekalan, SUB Kontak dan Perolehan daripada Kementerian Kewangan untuk mendapat penjelasan mengenai apakah syarat-syarat yang telah ditetapkan, yang mesti dipatuhi oleh Kementerian Pengangkutan sebelum membuat pembelian DMU ini, dan saya mahu pihak panel penyiasat mengesahkan sama ada Kementerian Pengangkutan sedar bahawa gambaran yang telah diberikan berhubung dengan membenarkan pembelian DMU ini adalah salah dan pihak pembekal dapat menepati dan mematuhi segala syarat yang telah ditetapkan.

Jadi Tuan Pengerusi, dalam hal ini kita mahu perbelanjaan wang kerajaan dalam Pakej Rangsangan Kedua ini dibuat dengan terperinci dan kita mahu siasatan bukan sahaja harus dibuat kepada Lembaga Pengarah yang telah membuat ketetapan, begitu juga kepada perkhidmatan kenapa Dato' Abdul Radzak Abdul Malek, Pengarah Urusan KTMB ini telah ditamatkan perkhidmatan sebelum cukup tempoh oleh Kementerian Kewangan pada 31 Julai 2009 dan telah digantikan oleh Dr. Aminuddin Adnan, iaitu Pengarah Urusan KTMB yang baru pada 2 September 2009.

Jadi tentulah banyak terdapat soal kelemahan dan ketidakserasian kejuruteraan yang menyebabkan pasukan penilai yang baru ini merasa bahawa pembelian ini amatlah tidak wajar dan tidak harus sama ada dari segi kewangan dan sama ada dari segi isu urus niaga sekalipun. Kita berharap siasatan dibuat dengan terperinci walaupun hanya melibatkan RM30 juta dan dari segi aspek-aspek teknikal yang menyebabkan banyak masalah yang perlu diperbaiki.

Saya pohon pihak kementerian menjawab dengan ikhlas masalah ini kerana kita mempunyai semua rujukan, sama ada laporan daripada *Costa Rica Nicaragua Daily News* yang membuat laporan.

Tren yang dibeli ini pun sudah di *rail* beberapa kali di *San Jose* iaitu di *Costa Rica*. Jadi biarlah sesuatu yang dibuat wajar menepati dengan kehendak dengan peruntukan kewangan yang telah ditetapkan oleh pihak kementerian. Sekian. Terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Ipoh Timur.

■1150

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timur]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya sebut mengenai pengangkutan laut. Sebenarnya saya sangat kesal bahawa Menteri Pengangkutan tidak ada di sini. Oleh sebab beberapa isu yang penting akan dibangkitkan dan sebentar tadi kita ada dengar daripada Yang Berhormat Arau mengenai DMU, tetapi kita tahu bahawa perut dia sakit. Sungguhpun perut dia sakit dia boleh keluar hospital dan berjumpa semalam dan selepas itu balik ke hospital.

Akan tetapi apa yang mustahak yang bersangkutan-paut ialah dalam ucapannya beliau berkata, bahawa ada kuasa-kuasa yang mahu menggulingkan beliau termasuk sebagai Menteri Pengangkutan oleh kerana usaha untuk menidakkan skandal *Port Klang Free Zone*. Adakah itu benar? Saya harap bahawa kita boleh dapat satu penjelasan dalam perkara ini. Jikalau ini benar sepatutnya Yang terhormat Menteri patutlah datang ke Dewan ini untuk membuat pendirian sama ada terdapat kuasa-kuasa yang mahu menjatuhkan beliau sebagai Menteri Pengangkutan, oleh kerana skandal, *Port Klang Free Zone* (PKFZ).

Di sini saya rasa sangat penting bahawa pihak kerajaan patutlah memberi satu penjelasan yang jelas mengenai perkembangan terkini mengenai *Port Klang Free Zone* dengan izin, *mother of all scandals* yang berlaku di negara kita. Oleh kerana tindakan yang ada diambil sampai sekarang, di mana ada satu *super task force* ditubuhkan dan dipengerusikan oleh Ketua Setiausaha. Nampaknya bukan untuk menidakkan *Port Klang Free Zone* tetapi untuk melanjutkan satu *cover-up* sahaja. Semua usaha-usaha yang ada dibuat oleh *Public Accounts Committee* sungguhpun *limited* kepada keterangan-keterangan yang ada diberi, beberapa perakuan ada dibuat. Apakah kedudukan semua perakuan itu?

Saya ada terima jawapan bertulis mengenai beberapa isu yang ada saya sebut mengenai PKFZ skandal semasa perbahasaan bajet peringkat dasar, yang ada bersangkutan paut dengan isu ini. Mengenai cadangan saya bahawa patutlah ada ditubuhkan Suruhanjaya Diraja untuk menyiasat skandal *Port Klang Free Zone*. Jawapan yang ada diberi sekarang ialah daripada Yang Berhormat Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz dari Padang Rengas. "*Bahawa untuk makluman Yang Berhormat, kerajaan belum bercadang untuk menubuhkan Suruhanjaya Diraja kerana satu pasukan petugas khas telah ditubuhkan bagi mengemukakan cadangan untuk tindakan susulan kerajaan berhubung dengan laporan audit PKFZ tersebut.*"

Kedua, mengenai cadangan saya bahawa Ketua Setiausaha Negara, sama ada Ketua Setiausaha Negara telah melaksanakan keputusan Mesyuarat Jemaah Menteri pada Julai 2007 berkenaan empat surat sokongan oleh Menteri Pengangkutan ketika itu, jawapan ialah bahawa, "*Untuk makluman Yang Berhormat bahagian Ketua Setiausaha Negara telah pun melaksanakan keputusan Mesyuarat Jemaah Menteri yang dimaksudkan, iaitu berhubung empat surat sokongan daripada Yang Berhormat Menteri Pengangkutan ketika itu.*"

Jikalau ini betul, bahawa Ketua Setiausaha Negara, Tan Sri Mohd Sidek Hassan telah melaksanakan tugas yang diberi kepada beliau oleh Kabinet pada Julai 2007 untuk ambil segala tindakan yang perlu terhadap mereka yang bertanggungjawab menyebabkan negara menghadapi skandal *Port Klang Free Zone*. Oleh kerana bukan sahaja mengeluarkan empat surat sokongan oleh bekas Menteri Pengangkutan yang tidak sah tetapi juga penyelewengan-penyelewengan yang lain. Tidak perlu lagi sekarang kita ada satu *super task force*, dipengerusikan oleh Ketua Setiausaha Negara sekarang. Kenapa? Oleh sebab kalau tanggungjawab itu telah dijalankan atau dilaksanakan tentu sekarang kita akan lihat beberapa orang yang berkenaan diheret ke mahkamah oleh kerana tanggungjawab mereka sama ada *criminal breach of trust*, *abuse of power*, dan lain-lain. Akan tetapi langsung tidak ada apa-apa tindakan diambil antara Julai 2007 sehingga baru-baru ini.

Sekarang kita ada lagi satu *special task force* iaitu *super task force*. Nama *super task force* tetapi apakah usaha-usaha yang ada dibuat oleh *task force* ini untuk memberi satu *full accountability* mengenai *Port Klang Free Zone*? Apa yang kita ada ialah satu kenyataan yang dibuat oleh *super task force* ini dua minggu yang lalu.

Iaitu dua bulan selepas *super task force* ditubuhkan dan apa pengumuman yang dibuat oleh *special task force* ini, kenyataan bahawa Lembaga Pengarah Pelabuhan *Port Klang Authority* patut menimbangkan perakuan-perakuan yang ada dibuat oleh *ad hoc communities cooperate, governance* mengenai *Port Klang Free Zone*. Oleh kerana tidak perlu dibuat apa-apa pindaan di buat kepada apa-apa undang-undang. Serta juga kenyataan bahawa MACC ataupun SPRM pada akhir bulan ini akan menghabiskan semua siasatan mengenai *Port Klang Free Zone*.

Apa itu *special task force*, reporter atau posmen? Untuk menyampaikan apa yang dijalankan oleh badan-badan yang lain. Saya rasa ini tidak boleh diterima sebagai satu usaha yang serius pihak kerajaan untuk menangani skandal yang terbesar ini dan saya harap bahawa dalam perkara ini, khasnya mengenai perkembangan yang terkini satu laporan patutlah dibuat kepada Dewan yang mulia ini bahawa apakah masa depan *Port Klang Free Zone* itu?

Kedua, tindakan-tindakan yang diambil perlu ada satu *full accountability* yang menunjukkan bahawa kerajaan, 1Malaysia Perdana Menteri yang baru ialah serius dan komited. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Sri Gading.

11.58 pg.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Terima kasih Tuan Pengerusi...
[Ketawa] Pantun lama Melayu ada Tuan Pengerusi...

*Kalau tidak kerana bulan,
Tidak bintang terbit pagi,
Kalau tidak kerana tuan,
Tidak saya datang ke mari.*

Akan tetapi sayang Tuan Pengerusi, orang yang kita tunggu-tunggu tidak muncul tiba... [Ketawa] Untuk menjawab permasalahan yang dibangkitkan dalam perkara Kementerian Pengangkutan, sewaktu kita membincangkan di peringkat dasar...

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Ya, sama dengan permintaan dengan Yang Berhormat Ipoh Timur itu Yang Berhormat.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Lebih kurang. Akan tetapi dia lain, saya lain. Kulit dia lain, bulu dia pun lain... [Ketawa] Bercakap tentang Butiran 070000 – Kereta Api. Isu DMU ini kita telah bincangkan tetapi malangnya Menteri tidak mahu menjawab, dia gunakan MCA di luar menjawab kenapa? Apa ada kena mengena MCA dengan Kementerian Pengangkutan?... [Disampuk]

Tidak ada kena mengena. Bagi saya, saya tidak memusuhi MCA. MCA sahabat sejati yang saya hormati dan tidak ada kena mengena dengan Menteri Pengangkutan. Kita bertanya Menteri Pengangkutan, MCA pula tolong jawab kenapa? Kita bertanya dalam Parlimen. Tidak ada kena mengena dengan orang luar. Saya hendak supaya DMU yang dibeli daripada Sepanyol RM30 juta saya dengar khabar.

■1200

Bagi saya tidak masuk akal kerana apabila dibandingkan dengan maklumat yang kita ada, dibeli daripada Costa Rica, daripada Argentina. Argentina beli, Costa Rica kata beli, ini kereta api sudah macam besi buruk ini, cuma RM10 juta, kita RM30 juta. Kita difahamkan, semaklah.

Saya berharap, jangan kata orang seperti orang tua-tua kata "Kalau tidak ada apa-apa, tidak akan tempua bersarang rendah"... [*Dewan riuh*] Saya berharap bukan sahaja Kementerian Pengangkutan, nasib baiklah Yang Berhormat Timbalan Menteri daripada UMNO hendak tolong ini. UMNO juga menjadi penyelamat sebenarnya, bukan UMNO menjadikan MCA kucar-kacir? Tidak! UMNO menjadi penyelamat MCA sebenarnya.

Saya hendak supaya, saya minta betul-betul melalui Parlimen yang mulia ini dan mungkin mewakili semua Ahli-ahli Parlimen kerajaan dan pembangkang supaya PAC kita siasat ini. Kita minta juga SPRM siasat, kaji betul-betul. Kalau patut pergi Costa Rica, pergi Argentina, pergi! Tanya betul-betul. Pergi Sepanyol. Ini kerana kita tidak sanggup kalau ada penyeleweng-penyeleweng semudah-mudahnya dilakukan oleh orang-orang yang tertentu. Saya tidak menuduh sesiapa. Ini Menteri tetapi kalau saya sebut nanti ada orang yang akan membela beliau kerana Menteri ini dilantik oleh Perdana Menteri. Betullah. Semua kita faham. Ada orang kata bodohkah Ahli Parlimen, Menteri ialah dilantik oleh Perdana Menteri. Kita sudah lama faham, kita sudah tahu. Akan tetapi, kalau Menteri tidak datang, tidak buat kerja, apa benda jadi Menteri?... [*Tepuk*]

Tidak mempersoalkan lantikan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri, itu kuasa beliau. Siapa pun kita terima dan kita hormat. Akan tetapi, kalau Menteri yang dilantik tidak menunjukkan prestasi dan tugas serta amanah sebagai Menteri, beliau siapa sebenarnya? Itu mengkhianati juga lantikan daripada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri. Ini kerana Menteri ialah orang-orang kanan yang bekerja dalam kerajaan membantu Perdana Menteri. Kalau Menteri tidak datang dalam Parlimen, harap Timbalan Menteri, nasib baik Timbalan Menteri, Datuk Abdul Rahim ini orangnya rajin, dedikasi, *alhamdulillah*. Orang Kudat ya.

Jadi saya minta Yang Berhormat Tuan Pengerusi, MCA tiada kena-mengena. Ini kes ialah Menteri Kementerian Pengangkutan dengan Ahli-ahli Parlimen yang membangkitkan perkara yang berkaitan dengan kepentingan negara. Orang luar tidak boleh campur tangan. Kita mahu kementerian menjawab dan jawablah secara benar dan jujur. Yang Berhormat Timbalan Menteri kalau hendak jawab baik-baik. Yalah, bukan, beliau sebagai Timbalan Menteri. Akan tetapi, saya tidak menyalahkan beliau kerana kadang-kadang beliau pun, maklumat ini diberikan oleh pegawai-pegawai kementerian. Kadang-kadang pegawai-pegawai kementerian hendak mengampu Menteri jadi mangsa orang yang menjawab. Huh! Ini biasalah.

Jadi saya mintalah Tuan Pengerusi, masalah ini sekali lagi saya menyeru, SPRM saya hormati, saya hormati SPRM wibawanya, jalankan penyiasatan. Bukan hendak menganiaya sesiapa tetapi hendak melindungi kepentingan negara. Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara, PAC, tolong! Tiada engkau, makan tidurlah engkau kalau engkau tidak jalankan kerja semudah ini. Siasat! Yang Berhormat Kepong jangan tidur sahaja Yang Berhormat Kepong!... [*Ketawa*] Yang Berhormat Petaling Jaya Utara.

Tuan Pua Kiam Wee [Petaling Jaya Utara]: Kami tidak tidur.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Siapa lagi? Siapa lagi?

Tuan Pua Kiam Wee [Petaling Jaya Utara]: Yang Berhormat Padang Besar. Yang Berhormat Padang Besar.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Yang Berhormat Padang Besar. Oh, pandai ini... [*Ketawa*] *Astaghfirullah*. Bosnya Yang Berhormat Padang Besar. Wahai Yang Berhormat Padang Besar, jalankan kerja engkau.... [*Ketawa*] Siapa lagi? Yang Berhormat Ledang. Inilah rakan-rakan kita, saya harapkan amanah yang telah diberi, jalankan tugas. Bukan hendak menganiaya sesiapa tetapi dalam membanteras penyelewengan. Kalau ada! Sekali lagi saya sebut Tuan Pengerusi, kalau ada. Kalau ada! Kalau ada!... [*Dewan riuh*]

Sudah barang tentu kata Yang Berhormat Kota Melaka. Kalau ada penyelewengan, undang-undang kita ada. Terserahlah Tuan Pengerusi. Terima kasih atas kesabaran mendengar hujah saya. Terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Terima kasih Yang Berhormat. Yang Berhormat Kuantan.

12.05 tgh.

Puan Hajah Fuziah Salleh [Kuantan]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya akan membawa dua perkara sahaja di bawah kepala P.28 ini. Butiran 010600 - Pengangkutan Darat. Tuan Pengerusi, saya pohon Timbalan Menteri yang ada di sini sebab kebetulan Menteri tiada. Saya pohon Timbalan Menteri faham betul-betul apa yang saya cuba katakan berkenaan dengan pengangkutan bas bandar.

Tuan Pengerusi, di Kuantan khidmat bas bandar sudah pun diberhentikan sejak hujung tahun 2006. Ini bermaksud hujung tahun ini, tiga tahun tiada perkhidmatan bas bandar. Hanya ada bas yang diberi kelulusan untuk membantu perkhidmatan iaitu ada bas Bee Huat dan bas Seng Heng yang kadang-kadang jalan pun tidak boleh hendak jalan betul di beberapa kawasan di sekitar bandar Kuantan.

Saya ingin Menteri memberi penjelasan kenapa selama ini rintihan saya di dalam setiap kali perbincangan tidak didengar. Baru-baru ini Menteri Kewangan kata, "*Sebelum ini tidak cakap.*" Saya hendak betulkan fakta ini, setiap kali saya bangun, saya cakap berkenaan dengan masalah orang-orang warga Kuantan dan saya mahu Timbalan Menteri dengar betul-betul keadaan ini. Ketiadaan perkhidmatan bas bandar sejak penghujung tahun 2006, maksudnya sudah dekat tiga tahun.

Di Kuantan Tuan Pengerusi, kita juga tiada teksi bermeter. Maksudnya, tiada teksi yang pusing keliling bandar yang orang boleh tahan di mana-mana. Teksi bandar diletakkan di empat *taxi stand*. Ada empat *taxi stand*. Tuan Pengerusi, orang Kuantan ini bukan semua ada kenderaan, bukan semua ada kereta, bukan semua ada motor. Yang hendak pergi ke hospital, orang miskin bawa anak, terpaksa panggil teksi. Yang hendak pergi kepada Jabatan Kebajikan, hendak berhubung dengan pegawai kebajikan, hendak ambil duit kebajikan, hendak pergi bank di bandar terpaksa panggil teksi. Harga teksi Tuan Pengerusi, pergi panggil teksi RM10, balik naik teksi RM10. Duduk Tanjung Api, orang nelayan, bas tiada. Ambil duit RM70 Tuan Pengerusi, apa tinggal?

Ini tolong dengar sedikit Timbalan Menteri. Ini keadaannya di Kuantan. Saya tidak faham Tuan Pengerusi, mengapa permohonan daripada Majlis Perbandaran Kuantan untuk membeli bas ditolak? Sedangkan diluluskan pula RM53 juta untuk buat terminal bas *integrated*. Hendak buat terminal bas buat apa? Basnya tiada Tuan Pengerusi. Hendak letak kambing kah, hendak letak lembu kah, hendak tidak hendak beri projek kepada kroni.

Dato' Dr. Mohamad Shahrum Osman [Lipis]: Tuan Pengerusi...

Puan Hajah Fuziah Salleh [Kuantan]: Saya tiada masa hendak beri laluan. Nanti jawab kemudian.

Dato' Dr. Mohamad Shahrum Osman [Lipis]: Ini di bawah kementerian lain ini, LPKP di bawah Jabatan Perdana Menteri. Bukan di bawah Kementerian Pengangkutan.

Puan Hajah Fuziah Salleh [Kuantan]: Ini di bawah Kementerian Pengangkutan. Saya dimaklumkan bahawa peruntukan ini dimohon daripada Kementerian Pengangkutan. Saya dimaklumkan bahawa RM95 juta dimohon oleh Majlis Perbandaran. RM95 juta, pecahannya RM14 juta untuk bas; RM53 juta untuk terminal bas *integrated* dan juga untuk baiki Terminal Bas Makmur dan juga untuk pondok bas; RM18 juta untuk stesen *park and ride*; dan RM10 juta untuk depoh. Semua ditolak melainkan RM53 juta untuk buat *Integrated Bus Terminal* yang tiada bas bandar, untuk baiki *bus stand* yang tiada bas dan untuk baiki Terminal Bas Makmur yang boleh lagi berfungsi.

Saya tidak faham bagaimana Menteri dan pegawai-pegawai di kementerian buat keputusan. Cakap dalam buku ini, "*Mewujudkan sistem pengangkutan darat yang cekap, selamat, menggunakan teknologi tinggi dan termoden.*" *State of the art*. Datang ke Kuantan, tengok macam mana bas bandar, tengok macam mana nelayan hendak pergi bawa anak yang sakit ke hospital, macam mana terpaksa panggil teksi...

Seorang Ahli: Rakyat didahulukan.

Puan Hajah Fuziah Salleh [Kuantan]: Inilah rakyat didahulukan.

■1210

Saya begitu kecewa dengan keputusan yang diberikan oleh kementerian. Saya minta kalau boleh Menteri *review* keputusan ini. Kita tidak perlu *integrated bus terminal*. Kita tidak perlu perbaiki naik taraf Terminal Bas Makmur yang sedia ada. Kita tidak perlu buat *bus stand* yang baru. Kita perlu bas bandar, Tuan Pengerusi. Tolonglah dengar rayuan saya ini bagi pihak seluruh warga Kuantan. Pelancong datang Kuantan pun kita malu sebab tidak ada teksi. Hendak tahan teksi tengah bandar tidak ada, pergi ke empat stesen-stesen teksi itu baru boleh dapat teksi.

Saya ada saranan sebenarnya, kalau kementerian berwawasan dan betul-betul *state of the art*, saya mencadangkan dua saranan. Pertama, kita adakan *shuttle service* di Kuantan. *Shuttle service* yang pusing, masuk ke taman dan kawasan-kawasan yang tidak ada bas, dua kali sehari, ambil RM1 atau RM2 *subsidizes* oleh kerajaan. Itulah yang terbaik bagi Kuantan bagi jangka masa pendek. Untuk jangka masa panjang, saya ingin menyarankan *electric trams* dibina di Kuantan. *Electric trams* ini menarik pelancong...

Seorang Ahli: Kerajaan pakatan bolehlah... [*Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara*]

Puan Hajah Fuziah Salleh [Kuantan]: Ya lah, kalau Kerajaan Pakatan nanti, kita buat. Akan tetapi, saya sarankan *electric trams* ini ada satu *loop* dibuat, kerana kita tidak perlukan infrastruktur. *Electric trams* bersih dan hanya memerlukan jalan raya yang sedia ada. Kalau kerajaan betul-betul berwawasan, inilah yang perlu bagi Kuantan. Bukan *integrated bus terminal*, minta maaf. RM53 juta hendak bagi kepada kroni mana, saya hendak tanya nanti. Jadi, saya betul-betul pohon Menteri menjawab nanti.

Tuan Pengerusi saya ingin pergi ke Butiran 080000 – Keselamatan Jalan Raya. Saya sudah pun bertanya kepada Menteri Kewangan akan hal ini, kenapa peruntukan dikurangkan sebanyak 60%? Sebelum ini peruntukan untuk keselamatan jalan raya ialah RM27.6414 juta, tetapi tahun 2010, peruntukan diturunkan kepada RM11.2669 juta. Keselamatan jalan raya tidak boleh kita perkecilkan ataupun di ambil ringan. Menteri Kewangan menjawab bahawa, Kementerian Pengangkutan memohon untuk peruntukan yang kurang. Kementerian Pengangkutan tidak meminta peruntukan yang lebih ataupun untuk mengekalkan bajet. Saya hendak tanya, sasaran keselamatan jalan raya belum lagi dicapai, kadar kematian yang disasarkan 4.2 kematian setiap 10,000 kenderaan pada tahun 2005 dan sasaran untuk 2010 ialah 2 kematian setiap 10,000 kenderaan di jalan raya. Akan tetapi, kita masih belum mencapai sasaran. Kita masih di tahap 3.9 kematian setiap 10,000 kenderaan.

Saya hendak beritahu maklumat ini kalaulah Menteri tidak tahu. Kita belum lagi mencapai sasaran, akan tetapi peruntukan dikurangkan 60 peratus, daripada RM27.6414 juta kepada RM11.2669 juta. Apakah rasionalnya? Kalau Menteri Kewangan kata, Kementerian Pengangkutan minta kurang, saya hendak tanya Menteri Pengangkutan, apakah rasionalnya? Kenapa kita tidak gunakan peruntukan untuk meningkatkan keselamatan jalan raya? Nyawa anak kita tidak boleh kita pandang ringan dan pandang enteng. Tuan Pengerusi saya rayulah kementerian ini, *drive some sense* lah sedikit di dalam keputusan-keputusan dan dasar yang dibuat. Terima kasih Tuan Pengerusi.

Dato' Dr. Mohamad Shahrum Osman [Lipis]: [*Bangun*]

Dato' Ibrahim Ali [Pasir Mas]: [*Bangun*]

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Libaran.

12.14 tgh.

Datuk Juslie Ajirol [Libaran]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya ingin mengambil bahagian sedikit dalam Butiran 100200 – Pengangkutan Udara dan juga Butiran 050300 – Trafik Udara Sabah. Terima kasih kerana memberikan laluan untuk saya.

Saya ingin membangkitkan secara ringkas sahaja mengenai MASwings, anak syarikat penuh milik penerbangan Malaysia yang diberikan tanggungjawab sepenuhnya untuk perkhidmatan udara di Sabah dan Sarawak.

Kita mengalu-alukan langkah demikian, di mana MASwings menggunakan pesawat baru iaitu menggunakan kipas dan *Twin Otter* untuk servis di kawasan-kawasan pedalaman.

Tuan Pengerusi, cuma menjadi masalah iaitu kalau dahulu, sebagai contoh servis kawasan sayalah di Sandakan termasuk kawasan Tuan Pengerusi, penerbangan MAS sebelum adanya MASwings, iaitu Boeing ada tiga kali penerbangan antara Kota Kinabalu dan Sandakan selain daripada pesawat *Fokker*. Akan tetapi apabila ada MASwings, maka penerbangan Boeing antara Kota Kinabalu dan juga Sandakan telah dikurangkan kepada hanya dua kali sehari servisnya. Persoalannya saya di sini Tuan Pengerusi, sangat menghairankan seolah-olah MAS menggunakan servis MASwings ini dari sudut, di mana MASwings kita ketahui diberikan subsidi oleh kerajaan dalam melaksanakan tanggungjawabnya kepada rakyat di kawasan pedalaman.

Persoalannya di sini, di manakah lapangan terbang yang dimaksudkan untuk menjadi pengangkutan di kawasan pedalaman? Sedangkan, antara Kota Kinabalu dan juga Sandakan dan seterusnya ke Tawau adalah kawasan pusat bandar. Jadi rasionalnya Tuan Pengerusi, sudah tentu rakyat menjadi keliru kerana kita tahu MASwings ditubuhkan adalah untuk servis sosial kalau tidak silap saya. Jadi selama ini, ia tidak bermaksud demikian, di mana MAS seolah-olah menggunakan perkhidmatan MASwings ini menjadi salah satu anak syarikat yang *cover* kepada masalah MAS itu sendiri.

Keduanya Tuan Pengerusi, pengalaman saya berulang-alik antara Kota Kinabalu dan juga Sandakan, di mana saya telah mengambil tiket MAS, maksud saya pulang pada jam 2. Itu sahaja perkhidmatan MAS Boeing daripada Sandakan ke Kota Kinabalu, tetapi saya tertinggal. Sebagai contohlah, akhirnya saya ikut penerbangan seterusnya iaitu MASwings yang ada sahaja pada waktu petang.

Akan tetapi, saya tidak boleh menggunakan tiket yang telah saya beli melalui MAS tadi. Akhirnya, saya membeli satu tiket lagi. Jadi persoalan di sini Tuan Pengerusi, seolah-olah ada perbezaan, memang pun ada perbezaan MASwings dan juga MAS, tetapi kaunter dan tempat kita membeli tiket adalah serupa. Akan tetapi bila kita menggunakan tiket yang kita *booking* untuk MAS dan kita alih kepada MASwings, kita tidak boleh guna. Jadi Tuan Pengerusi, di mana rasionalnya? Kalau sekiranya rakyat hanya cukup membeli tiket yang saya maksudkan tadi, maka rakyat tidak dapat mengikuti penerbangan sama ada MAS ataupun MASwings yang saya sebutkan tadi.

■1220

Tuan Pengerusi, saya ingin beralih sedikit ke Butiran 030000 – Pengangkutan Laut Sabah, Pembinaan Pembelian dan Meningkatkan Keselamatan Pelayaran. Saya ucapkan takziah kepada Timbalan Menteri kerana ada berlaku tragedi feri atau kapal karam antara Kudat dan juga Pulau Banggi baru-baru ini.

Jadi Tuan Pengerusi, di negara kita masih banyak kampung di pesisir pantai dan juga pulau-pulau termasuk di kawasan saya dan juga termasuk di kawasan Tuan Pengerusi. Jadi persoalan saya adakah selama ini pihak kerajaan atau kementerian melihat soal keselamatan ini kerana soal pengangkutan ini amat penting kerana tanpa pengangkutan laut ini, sudah tentu rakyat yang berulang alik antara pusat bandar dengan kampung-kampung di pesisir pantai seperti di kawasan saya dan juga di pulau-pulau, sudah tentu mereka tidak dapat pergi ke tempat kawasan atau destinasi-destinasi tertentu.

Akan tetapi siapa yang bertanggungjawab kalau sekiranya tragedi berlaku seperti di Kudat baru-baru ini, sudah tentu banyak masalah yang timbul bukan sahaja dari segi nyawa tetapi keluarga yang ditinggalkan dari segi insuransnya, dari segi hal-hal yang berkaitan dengan masa depan anak-anak mereka. Jadi saya ingin bertanya kepada kementerian, mungkin sudah sampai masanya bagi kementerian melihat perkara ini bukan secara hanya ada tragedi baru kita melihat. Akan tetapi sepatutnya keselamatan ini amat penting sepanjang masa. Jadi Tuan Pengerusi saya ingin tahu sejauh mana kementerian melihat persoalan ini. Jadi itu sahaja Tuan Pengerusi. Terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Pasir Mas.

12.22 tgh.

Dato' Ibrahim Ali [Pasir Mas]: Terima kasih Tuan Pengerusi, pertamanya saya ingin merujuk kepada perkara P.28, 00800 - Projek Membaik Pulih dan Mengukuhkan Landasan, 00900 - Meningkatkan Keupayaan KTM termasuk 07000 - Kereta Api sekali gus kerana ia berkaitan.

Pertama saya ingin menarik perhatian kepada Kementerian Pengangkutan yang bertanggungjawab kepada Lembaga Kereta Api Malaysia. Pertamanya ialah bahawa stesen kereta api di Pasir Mas merupakan stesen kereta api yang menjadi keutamaan di Kelantan sekarang ini. Walaupun ianya tamat di bandar Tumpat tetapi di Pasir mas merupakan stesen yang menarik perhatian oleh kerana kedudukan Pasir Mas dengan sempadan negara Thailand iaitu lalu masuk daripada Golok dan Rantau Panjang.

Oleh itu saya sudah lihat bahawa stesen ini sudah siap di baik pulih dengan stesen baru tetapi malangnya ianya begitu kecil. Sepatutnya ia dirancang untuk jangka masa paling tidak 15 hingga 20 tahun pada masa akan datang. Ini kerana stesen kereta api yang berakhir di Tumpat sudah tidak boleh buat apa-apa sudah. Bandar dia mati, sepatutnya bandar ini wujud pelabuhan bagi kawasan untuk Pantai Timur, tetapi oleh kerana pelabuhan tidak ada maka dari segi *viability* pengangkutan melalui kereta api juga tidak memberi keuntungan maka sebab itu kereta api yang saya sebutkan tadi hanya digunakan untuk pengangkutan awam iaitu orang ramai bukan untuk pengangkutan barang-barang ataupun perdagangan.

Jadi oleh itu saya berharap pihak Kementerian Pengangkutan khususnya Kereta Api Tanah Melayu (KTM) melihat dari segi jangka panjang bagaimana membesarkan Stesen Kereta Api Pasir mas supaya ianya berfungsi seperti Stesen Kereta Api KL Sentral iaitu menjadi pusat utama bagi Kelantan. Saya membuat cadangan ini sebab masih banyak lagi tanah-tanah kepunyaan kereta api kawasan sekitar stesen kereta api di bandar Pasir mas. Malah saya berfikir Tuan Pengerusi, kadang-kadang elok ditamatkan kereta api ini setakat Pasir mas dan jalan yang baki ke Tumpat itu dibuang dan dibuat lebuh raya menuju ke Bandar Tumpat yang saya rasa lebih memberi manfaat kepada kemajuan pada masa akan datang. Itu merupakan cadangan.

Kedua yang membimbangkan saya iaitu masalah keselamatan di landasan-landasan kereta api. Di Pasir Mas saya lupa dalam beberapa tahun dan yang lepas, pernah dua kali kereta api melanggar bas yang menyebabkan banyak kematian. Bandar Pasir Mas sekarang ini ada satu lagi tempat yang mana belum lagi ada jejambat kereta api iaitu sekarang ini masih guna *gate* dan tempat ini terlalu sesak dengan pasarnya, ada dua buah sekolah dan balai polis dan saya cukup bimbang peristiwa silam akan berulang balik. Waktu pilihan kecil di Pengkalan Pasir dulu, masing-masing pihak baik negeri, baik pusat, dua-dua berjanji hendak buat jejambat ini, masing-masing buat janji tapi dua-dua janji tidak ditunai sampai sekarang jejambat melintasi landasan ini tidak dibuat dan ia boleh membahayakan keselamatan pelajar-pelajar. Walaupun ada *gate* dibuat tapi *gate* itu batang kayu sahaja.

Maklum sahajalah Tuan Pengerusi, kadang-kadang batang kayu, walaupun ada *gate* mereka boleh melintas di sebelah. Peniaga-peniaga, penjual-penjual orang ramai yang berjalan kaki boleh melintasi landasan ini dan boleh memberi bahaya dan saya harap kalau boleh saya minta Kereta Api Tanah Melayu sendiri kalau boleh di tempat-tempat yang memerlukan jejambat ataupun keselamatan seumpama ini diusahakan oleh pihak Kereta Api Tanah Melayu tidak sepatutnya diserahkan bulat-bulat kepada pihak lain jabatan ataupun JKR, ataupun pihak lebuh raya tetapi pihak kereta api juga mesti turut bertanggungjawab. Ini saya sangat-sangat berharap ia dipandang serius dan juga di naik taraf landasan ini supaya lebih kuat terutama di Rantau Panjang dan juga terus ke Kuala Lumpur.

Saya tengok satu kepelikan, saya boleh faham sedikit. Sekarang ini *double tracking*, dulu lebuh raya utara selatan sudah dibuat, diperbesarkan lagi dinaikkan taraf manakala Lebuh Raya Pantai Timur dibuat sekerat-kerat itu pun bukan seperti Lebuh Raya Utara-Selatan. Bolehlah dibincang dari segi *viability* ataupun sebahagiannya dari sudut ekonomi. Akan tetapi kita tahu ke Pantai Timur juga adalah sebuah kawasan ada potensi kemajuan, dengan kedudukan strateginya dengan hasil usahanya tapi ditumpu Lebuh Raya Utara-Selatan.

Sekarang ini *double tracking* sudah diputus dari Johor Baharu ke Padang Besar RM14 bilion, kemudian di Perdana Menteri yang baru yang sebelum ini dibatal tetapi diberi balik kepada Ipoh sampai ke Padang Besar RM12 bilion dinaikkan taraf landasan kereta api. Bagaimana untuk Pantai Timur, Kelantan Pantai Timur pun rakyat Malaysia juga yang memerlukan pengangkutan dan jaraknya tidak jauh, paling tidak kalaulah jalan raya, lebuh raya diberi keutamaan kepada Utara-Selatan, paling tidak keutamaan diberikan kepada Pantai Timur dari segi pengangkutan rel ini, dari segi pengangkutan kereta api ini.

Jadi saya harap perkara ini diberi perhatian supaya dari segi perancangan lebih bertanggungjawab, lebih adil, lebih saksama kerana dari segi faktor ekonomi saya rasa lebih daripada *viable* dari segi pengangkutan kereta api ke Kelantan. Ini adalah juga menyebabkan Kelantan ataupun Terengganu kurang maju dan kurang pelabur asing ialah kerana masalah pengangkutan. Sudahlah lebuh raya jauh, lambat manakala dari segi kereta api, kereta api lama, mengambil masa yang lama, landasan yang tidak elok dan juga boleh memberi ancaman keselamatan kepada kanak-kanak dan orang ramai di sesetengah tempat kalau tidak diberikan perhatian yang serius. Tuan Pengerusi, itu perkara yang pertama.

Perkara yang kedua yang saya hendak sebut di sini ialah 06000 - Pengangkutan Darat. Ini saya hendak cadangkan kalau boleh Kementerian Pengangkutan membuat kajian supaya menjadikan daerah Pasir Mas iaitu Rantau Panjang sebagai hab pengangkutan darat oleh kerana kedudukan strategiknya dengan negara Thailand. Ini patut dilakukan. Ini Yang Berhormat Sri Gading baru masuk, tadi Yang Berhormat cakap saya tidak beberapa faham.

■1230

Kemudian, saya juga ingin menyebut sekali lagi Butiran 020000 – Pengangkutan Laut Semenanjung Malaysia. Sekali lagi saya merayu kepada pihak Kementerian Pengangkutan tolonglah, tolonglah, tiga kali saya sebut tolonglah kalau boleh, timbang dalam Rancangan Malaysia Kesepuluh, bawa cadangan ke EPU supaya wujudkanlah, laksanakanlah sebuah pelabuhan kecil untuk Kelantan. Kalau tidak di Pantai Tujuh, di Pantai Sabak yang dahulu sudah ada dalam Rancangan Malaysia Kelapan ataupun Rancangan Malaysia Kesembilan kalau tidak silap saya.

Peruntukannya tidak banyak. Saya percaya sekitar RM100 ke RM150 juta sudah boleh wujud satu pelabuhan kecil yang boleh *complement* kepada pelabuhan yang ada di Kuantan. Tolonglah sebab ini sahaja boleh memajukan Kelantan dari segi ekonomi pada masa akan datang. Iaitu kemudahan pengangkutan jalan raya, kereta api dan juga pelabuhan. Ini saya hendak minta dipertimbangkan.

Seterusnya Tuan Pengerusi, saya hendak sebut di sini yang akhir ini mengenai dengan Butiran 080000 - Keselamatan Jalan Raya. Tadi Yang Berhormat Kuantan ada menyebut, saya hanya hendak menyebut di sini Tuan Pengerusi, masalah keselamatan jalan raya nampaknya tidak selesai dan makin meningkat. Ops Sikap baru-baru ini tidak berjaya. Persoalan yang hendak saya bangkitkan ialah siapa yang hendak kita salahkan? Hendak salahkan pihak penguat kuasa? Hendak salahkan jalan raya? Jalan raya sendiri saya boleh terima sebab jalan kita di Malaysia ini tidak semuanya elok, ada berbengkok-bengkok dan seumpamanya dan penguat kuasa sama ada polis, JPJ ataupun seumpamanya.

Akan tetapi, Tuan Pengerusi, saya sudah sampai kepada peringkat setelah membuat kajian sendiri, berfikir masalah keselamatan jalan raya tidak boleh diselesaikan oleh sesiapa kecuali kita rakyat Malaysia sendiri turut bertanggungjawab. Kita sebagai pengguna, kita kena mengingatkan diri kita dan rakyat. Ketua-ketua keluarga kena ingatkan anak masing-masing, kempen kesedaran ini sahajalah yang boleh mempertingkatkan keselamatan jalan raya. Memang kita boleh meletakkan kesalahan kepada penguat kuasa yang beruniform, baik polis mahupun JPJ. Ini kerana dalam hal-hal tertentu, saya bersetuju Tuan Pengerusi, prinsipnya "Kepimpinan Melalui Teladan."

Tadi yang disebut oleh Yang Berhormat Sri Gading, contohnya kita tidak mahu ada penyelewengan, kita tidak mahu rasuah. Saya apabila bercakap rasuah atau penyelewengan, kita hendak diambil tindakan.

Bukan kerana sentimen politik, bukan kerana kita ada agenda tertentu, tetapi atas prinsip kerana kita hendak lihat bahawasanya ia benar-benar bersih dan penyelewengan itu ditentang habis-habisan. Jadi melalui “Kepimpinan Melalui Teladan.” Maka sebab itu kita hendak supaya dipastikan pegawai-pegawai pelaksana undang-undang yang beruniform bebas daripada rasuah dan segala sogokan. Apabila ada mereka yang melakukan kesalahan dalam bentuk apa sekalipun mesti bebas.

Begitu juga dalam hendak mengajar rakyat untuk menjadi rakyat yang bertanggungjawab, bersopan-santun di jalan raya, kita juga turut bertanggungjawab. Akan tetapi, kalau kita tengok budaya-budaya yang wujud dalam negara kita sekarang ini; pijak gambar, sumpah musnah dan macam-macam angkara yang ada sekarang ini tidak akan boleh membantu merubah sikap rakyat termasuk keselamatan di jalan raya. Kalau inilah sikap dan perangai kita di kalangan pemimpin sendiri tidak kira mana-mana parti politik.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Kalau memijak gambar bagaimana?

Dato' Ibrahim Ali [Pasir Mas]: Itu lagi kurang ajar sebab itu bukan budaya rakyat Malaysia. Jadi, Tuan Pengerusi, saya menyebut...

Tuan Haji Khalid bin Abd Samad [Shah Alam]: Kalau tuduh liwat tanpa bukti?

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat...

Dato' Ibrahim Ali [Pasir Mas]: Perkara ini hendak memberi penegasan, hendak beri penegasan bahawasanya soal...

Tuan Haji Khalid bin Abd Samad [Shah Alam]: Kalau bunuh dalam siasatan?

Dato' Ibrahim Ali [Pasir Mas]: ...Keselamatan jalan raya...

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Pasir Mas, gulung Yang Berhormat.

Dato' Ibrahim Ali [Pasir Mas]: Termasuk juga dalam hal-hal saya beri dari sudut pandangan saya tadi, kita mesti mengubah sikap! Sikap kita, sikap pemandu-pemandu, sikap rakyat sendiri! Kita pemimpin boleh menunjuk contoh dan teladan. Kalau pemimpin boleh tunjuk contoh dan teladan... *[Tepuk]* Kita rakyat turut sokong. Semua sekali, jangan kira mana-mana pihak, jangan dua kali lima, lima kali dua, saya percaya negara kita mempunyai masa depan yang cerah. Kalau tidak, hancur lebur lah, Tuan Pengerusi. Sekian, terima kasih.

Beberapa Ahli: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Terima kasih Yang Berhormat Pasir Mas. Yang Berhormat Jempol.

12.34 tgh.

Dato' Haji Lilah Yasin [Jempol]: Terima kasih Tuan Pengerusi. P.28 Kementerian Pengangkutan Butiran 070000 – Keretapi. Pertama sekali Tuan Pengerusi, peruntukan yang disediakan oleh kementerian dalam membangunkan kemudahan pengangkutan awam yang sangat ditunggu-tunggu oleh rakyat, yang lebih selesa, cekap dan mampu memberikan servis yang baik kepada rakyat, terutama sekali yang berpendapatan rendah. Akan tetapi, daripada RM3 bilion peruntukan yang diberikan oleh kerajaan kepada kementerian ini, terlalu sedikit yang diberikan untuk membangunkan perkhidmatan kereta api dalam negara kita. Saya ingin bertanya kenapa jadi demikian?

Kedua, sampai masanya Stesen Kereta Api Bahau perlu dipertingkatkan kemudahannya. Sekarang ini tandas pun tidak ada, tempat menunggu pun amat daif. Kita telah pun berjaya menarik begitu ramai pelancong daripada Singapura, terutama sekali mereka yang ingin menjalankan ibadah korban kerana mereka tidak berjaya menjalankan ibadah korban di negara mereka. Mereka datang ke *Homestay* Jempol seperti di Lonek, FELDA dan sebagainya untuk semata-mata dalam pakej Hari Raya Korban.

Akan tetapi, apabila kita menawarkan pakej kepada pelancong-pelancong Singapura melalui Keretapi Tanah Melayu, kita dapati kereta api kita sangat daif, stesen kereta api kita juga tidak mesra kepada pelancong. Ini membantutkan dan juga membanteras lagi usaha kita untuk menarik pelancong yang lebih ramai di negara kita.

Saya mencadangkan supaya stesen kereta api Bahau ini dipertingkatkan lagi kemudahannya. Oleh kerana peruntukan ini daripada satu tahun ke satu tahun, saya lihat tidak pernah berubah dan tidak akan cukup. Yang Berhormat Menteri apabila menggulung nanti akan jawab kekangan peruntukan, rakyat akan kecewa, wakil rakyat, Ahli Parlimen lagi kecewa. Saya mencadangkan supaya tanah-tanah kereta api yang berada dalam keadaan *prime line* iaitu tanah-tanah yang sangat istimewa, berada di bandar macam di Bahau ini betul-betul di tengah Bandar Bahau. Di Seremban, Singapura dan di seluruh Semenanjung Tanah Melayu, tanah-tanah kereta api ini tidak dimajukan.

Saya ingat sampai masanya Menteri berani buat keputusan. Kalau keputusan yang lain berani buat, takkanlah keputusan yang saya cadangkan ini tidak berani buat. Saya hendak cadangkan supaya diwastakan. Bawa syarikat-syarikat swasta yang ada duit, buat tender terbuka bagi mengelakkan masalah tuduhan dan sebagainya. Mana yang menawarkan pakej yang baik, pilih syarikat tersebut, dengan syarat dalam pembangunan syarikat swasta tersebut, mestilah diwajibkan mereka memberi pulangan kepada rakyat. Terutama sekali membangunkan stesen-stesen kereta api seluruh negara. Mereka boleh buat apa sahaja projek-projek komersial. Hendak buat hotel, *shopping complex*, perumahan dan sebagainya. Akan tetapi, pulangan kepada rakyat mestilah diletakkan syarat dalam konsep penswastaan tersebut...

Dato' Dr. Mohamad Shahrum Osman [Lipis]: [Bangun]

Dato' Haji Lilah Yasin [Jempol]: Saya yakin dan percaya kalau ini dapat dibuat, Menteri tidak akan ada masalah peruntukan lagi.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Lipis bangun, Yang Berhormat.

Dato' Dr. Mohamad Shahrum Osman [Lipis]: Yang Berhormat Lipis.

Dato' Haji Lilah Yasin [Jempol]: Yang Berhormat Lipis. Beliau stesen kereta api pun tidak ada.

Dato' Dr. Mohamad Shahrum Osman [Lipis]: Di Lipis ini laluan kereta api daripada Bahau itu, samalah dengan Bahau itu. Stesennya, stesen zaman sebelum perang dahulu dan sampai sekarang masih macam itu, tandas pun sama, tetapi saya hendak tanya tentang koc kereta api. Saya bimbang koc kereta api sekarang masih juga sama macam dahulu. Tandas dalam koc kereta api itu memang agak memalukan dan tandas ia terus. Apabila kita 'melabur' dalam tandas, dia terus ke atas rel kereta api. Adakah sekarang ini sudah diubah tandas baru dengan konsep yang baru? Ini kerana kita nampak daripada lubang tandas itu terus ke jalan kereta api.

■1240

Dato' Haji Lilah Yasin [Jempol]: Saya pun hendak bertanya Menteri perkara yang sama dengan Yang Berhormat Lipis. Jadi, saya bersetuju masukkan ucapan Yang Berhormat Lipis ke dalam ucapan saya.

Tuan Pengerusi, Butiran 080000 berkaitan dengan Keselamatan Jalan Raya. Saya hendak tanya kementerian, jawatankuasa yang ada, pegawai-pegawai yang ada dalam Jawatankuasa Keselamatan Jalan Raya ini, masuk tidak untuk memberikan nasihat kepada pegawai-pegawai JKR apabila mereka membuat jalan kerana kadangkala kita melihat aspek keselamatan ini seolah-olah terabai. Misal contoh jalan baru Bukit Putus. Rakyat amat gembira naik dua lorong tiba-tiba di tengah jalan, menjadi satu lorong. Berlaku *accident* yang banyak di situ sekarang. Kemudian apabila menurun arah ke Kuala Pilah, tiba-tiba ada masuk ke sebelah kanan. Jadi, saya fikir nasihat daripada pegawai-pegawai yang bertanggungjawab dalam bahagian keselamatan jalan raya ini mestilah diambil kira ataupun kalau tidak masuk, minta masuk dalam pembangunan jalan dalam negara kita.

Tuan Pengerusi, memanglah kita amat pelik rakyat Malaysia ini amat berbudi bahasa orangnya. Toleransinya juga tinggi. Akan tetapi, apabila berada di jalan raya, memandu kereta, wataknya yang baik, lemah-lembut dan berbudi bahasa berubah menjadi orang yang sombong. Toleransinya tiada, egonya pun tiada, menyebabkan ini faktor kemanusiaan yang mesti ditangani oleh jawatankuasa ini secara sungguh-sungguh. Kita tidak boleh buat secara sistem yang ada sekarang. Apakah kementerian tidak memikirkan supaya dibuat pelan bertindak lima tahun sekurang-kurangnya untuk merubah sikap rakyat secara berterusan. Tidak boleh menunggu apabila ada perayaan, buat satu Ops Sikap. Selepas itu, kita berhenti. Akan tetapi, mesti kita buat secara berterusan supaya kita menjadikan budaya ini kepada rakyat Malaysia, supaya pengguna-pengguna di dalam negara kita ini akan dapat menjadikan jalan raya sebagai tempat yang amat selamat.

Tuan Pengerusi, Butiran 060000 berkaitan dengan Pengangkutan Darat. Saya juga menyampaikan hasrat masyarakat kampung terutama sekali dalam pembangunan dan juga *service* yang kita berikan kepada masyarakat luar bandar. Di mana bas-bas yang kita sediakan tidak mencukupi. Ada laluan-laluan yang tertentu. Di kampung-kampung tertentu memang tidak ada perkhidmatan bas. Oleh yang demikian, pembangunan pengangkutan darat ini, saya juga merayu supaya pengangkutan bas ini dipertingkatkan.

Begitu juga masyarakat Jempol. *Service* PUSPAKOM sangat jauh dari Jempol. Oleh yang demikian, saya hendak bertanya kepada kementerian, bilakah PUSPAKOM Jempol hendak dibangunkan? Bagaimana keadaan hasrat rakyat untuk mendapatkan *service* daripada PUSPAKOM ini, adakah dalam peruntukan ini akan dapat kita jayakan hasrat penduduk Jempol?

Begitu juga kaitannya dengan pengujian dan pelesenan pemandu. Saya dapat melihat kecenderungan pengusaha-pengusaha untuk mengeluarkan dan melatih anak-anak kita untuk mendapatkan lesen, lebih cenderung kepada berapa ramai yang boleh kita berikan lesen. Sedangkan nilai-nilai yang kita sebutkan tadi tidak diterjemahkan dalam mereka untuk mengeluarkan lesen kepada anak-anak kita supaya lebih bertanggungjawab, toleransi dan menurunkan egonya sewaktu memandu. Oleh yang demikian, nilai-nilai sivik ini ditekankan lagi pada masa yang akan datang.

Saya hendak bertanya kepada Yang Berhormat Menteri bagaimana atau adakah kajian dibuat tentang pengusaha-pengusaha bot yang membawa penumpang dan juga rakyat awam dalam negara kita. Selalunya ada pengusaha-pengusaha yang masih membekalkan bot dengan *service* yang tidak memuaskan terutama sekali dalam aspek keselamatan bot dan juga keselamatan penumpang yang diabaikan.

Oleh yang demikian, saya fikir sudah sampai masanya kerajaan bertindak supaya mempertingkatkan lagi *service* kita kepada rakyat yang menggunakan bot-bot di lautan ataupun di sungai. Terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Kota Raja.

12.45 tgh.

Dr. Siti Mariah binti Mahmud [Kota Raja]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Tuan Pengerusi, saya ingin membincangkan Maksud B.28, Butiran 060400 bersama dengan Butiran 080000 mengenai Pengujian dan Pelesenan Pemandu dan juga Keselamatan Jalan Raya.

Tuan Pengerusi, saya rasa seolah-olah undang-undang yang kita adakan untuk lesen motosikal 18 tahun baru dapat, tidak dapat dikuatkuasakan di kawasan-kawasan kampung. Anak-anak kita yang memandu di kawasan-kawasan kampung termasuk pinggir bandar tidak pula melalui satu kursus keselamatan jalan raya. *Accident* atau kemalangan di kawasan-kawasan kampung agak kerap juga. Jadi, saya ingin bertanya kepada kementerian, apakah perancangan jangka masa panjang untuk kita? Kita ini di dalam keadaan tidak diberi pun, dia akan buat. Dia akan tetap memandu motosikal kerana tidak ada pengangkutan di dalam kampung. Apabila mereka melakukannya, boleh menyebabkan kemalangan.

Jadi, apakah tindakan kementerian? Kita tidak boleh menafikan perkara ini berlaku. Adakah kita hendak menghalalkan? Memberikan lesen kepada mereka, kepada umur yang lebih muda. Atau kita hendak betul-betul menguatkuasakan undang-undang yang sedia ada. Atau kita hendak memejamkan mata tidak memberikan lesen, tetapi memastikan bahawa program-program keselamatan jalan raya ini dijalankan secara intensif di sekolah-sekolah.

Kita tahu anak-anak kita menunggang motosikal pergi ke sekolah. Guru-guru terpaksa menutup mata kerana ini adalah satu keperluan kerana untuk berjalan kaki adalah terlalu jauh. Menaiki basikal pun terlalu jauh. Perkara ini berlaku. Kita tidak boleh meniadakan perkara ini berlaku. Kita patut memikirkan apakah caranya kita hendak mengatasi masalah ini supaya kita boleh mengelakkan kemalangan dalam kalangan umur yang muda.

Kita tahu mereka ini belajar menunggang motosikal sendiri pandai. Tidak memahami langsung. Kalau keluar simpang itu, dia tidak melihat ke kiri dan ke kanan. Dia terus keluar. Apabila sudah sampai di tengah jalan, baru melihat di belakang. Biasanya, apabila berlaku kemalangan di dalam kampung atau jalan-jalan kampung desa ini, disalahkan pemandu kereta ataupun kenderaan yang lebih besar.

Jadi, mungkin kita perlu ada satu mekanisme. Kalau seingat saya di Saudi Arabia, kalau berlaku kemalangan, kenderaan yang besar sentiasa salah. Maka, kenderaan besarlah yang terpaksa berhati-hati. Kalau saya memandu kereta di dalam kampung, saya selalu mengingatkan diri saya bahawa *it is not worthwhile*. Kita hendak berkelahi mengenai lesen, mereka tidak sepatutnya menunggang motosikal, ibu bapa mereka tidak sepatutnya memberikan kunci motosikal tetapi saya mengambil pendirian bahawa ini adalah, kita yang besar kita yang perlu jaga. Kerana kalau berlaku pelanggaran, ini adalah anak-anak. Walaupun kita buat laporan polis, mereka salah, tetapi ia tidak menyelesaikan masalah.

Jadi, saya minta kepada kementerian untuk mengkaji bagaimana kita dapat mengatasi masalah anak-anak kita yang belum cukup umur daripada mendapat lesen, tetapi mereka tetap memandu. Jadi, kita hendak mereka memandu dengan selamat.

Perkara kedua ialah saya ingin menyentuh kepada Maksud P.28, Butiran 00200 mengenai Projek REL/LRT/ERL. Saya pun tidak dapat mencari di dalam buku bajet ini di mana terletak projek ataupun peruntukan untuk projek LRT jajaran Kelana Jaya dan Ampang Line. Iaitu sambungan kepada projek LRT yang ada sekarang.

Tuan Pengerusi, pengumuman mengenai penyambungan jajaran LRT telah diumumkan sejak tahun 2004. Pihak orang ramai sebenarnya tidak mengetahui di mana sebenarnya jajaran ini. Daripada stesen Kelana Jaya dan juga daripada stesen kalau tidak silap saya daripada stesen Ampang berakhir di... Saya lupa stesenya. Akan tetapi, walau apa pun, kedua-dua jajaran ini sekarang ini diketahui akan berakhir di Putra Heights iaitu satu kawasan di dalam parlimen saya. Saya mendapat tahu bahawa pelan jajaran ini, pelan penyambungan LRT ini tidak konsisten dengan Pelan Struktur Selangor dan juga tidak konsisten dengan Draf Rancangan Tempatan, Majlis Perbandaran Subang Jaya.

Di manakah ia dan baru-baru ini, saya menghadiri satu taklimat di mana hampir kesemuanya telah *settle*, sudah hampir selesai, di mana pengambilan tanah dan sebagainya telah diluluskan oleh kerajaan Negeri Selangor. Namun begitu ada tempat-tempat di mana penduduk masih tidak bersetuju, jajaran ini lalu melalui kampung mereka dan sebagainya

Oleh itu projek ini, sambungan LRT Kelana Jaya *line* ini ialah 17 kilometer dan sambungan Ampang *line* ini 17.1 kilometer. Saya mendapat tahu bahawa RM7 bilion telah diperuntukkan untuk salah satu jajaran ini, saya tidak tahu yang mana satu kerana maklumatnya tidak ada. Penduduk-penduduk tidak bersetuju yang jajaran ini lalu melalui Putera Heights kerana pada mereka ia tidak melalui kawasan yang mempunyai kependudukan yang tidak padat. Malah yang menjadi pertanyaan ialah Majlis Perbandaran Shah Alam sendiri tidak bersetuju dengan jajaran yang dicadangkan oleh Prasarana Sdn. Bhd.

Prasarana mencadangkan LRT jajaran Kelana Jaya ini melalui satu kawasan yang kita panggil Putera *Heights* tetapi MBSA mencadangkan supaya ia melalui Taman Alam Megah iaitu Seksyen 27, 26 dan 28 di Shah Alam. Jadi penduduk-penduduk tidak berpuas hati dengan keputusan ini dan kumpulan-kumpulan penduduk, *resident group association* telah dibentuk dan mereka sebenarnya membuat bantahan-bantahan dan mereka tidak bersetuju dengan jajaran yang dicadangkan oleh Prasarana ini.

Tuan Pengerusi, sebenarnya saya ingin tahu adakah *feasibility study* telah dilakukan sebelum Prasarana membuat keputusan untuk membina ataupun menyambung LRT ini. Adakah kita telah memikirkan selain daripada LRT, adakah seperti *Rapid Tram* ataupun sistem bas yang lebih efisien, berkesan dan lebih murah daripada jika dibandingkan dengan sekiranya LRT ini disambung lagi 17 kilometer.

Tuan Pengerusi, ada kawasan-kawasan yang dikira, jajaran *alternative* yang dikemukakan oleh MBSA dikira tidak di *explore*, tidak dikaji dengan lebih teliti kerana Prasarana dikatakan sudah *fix*, sudah lekat dalam kepala mereka, jajaran yang mereka pilih inilah yang mereka akan bina...

Tuan Haji Khalid bin Abd. Samad [Shah Alam]: [Bangun]

Dr. Siti Mariah binti Mahmud [Kota Raja]: ...Banyak sebenarnya Tuan Pengerusi...

Tuan Haji Khalid bin Abd. Samad [Shah Alam]: Yang Berhormat Kota Raja

Dr. Siti Mariah binti Mahmud [Kota Raja]: ...Yang tidak dipersetujui oleh penduduk kerana mereka merasakan bahawa Prasarana telah membelakangi kerajaan-kerajaan tempatan dan juga penduduk. Walaupun mereka telah membuat *display* sekarang, selama tiga bulan dan akan berakhir pada 14 Disember ini, *display* itu tidak pula memberi satu yang dikatakan *feedback form*. Apa yang ada di lima tempat ini hanyalah satu buku seperti *guestbook*, buku pelawat di mana mereka menulis nama mereka dan hanya dapat mencatat sedikit sahaja *complained* atau bantahan mereka dan mereka tidak disediakan dengan borang.

Namun begitu pada *display* itu dikatakan bahawa bantahan yang diterima ialah hanyalah bantahan yang menggunakan borang yang diterima pakai, borangnya tidak diberi tetapi diminta mengisi borang. Jadi selepas 14 Disember, mungkin diadakan *hearing* dan diminta dibuat *hearing* tetapi persoalannya, apabila jajaran ini telah dirancang sebegitu rupa, adakah bantahan daripada penduduk ini akan didengar oleh pihak Prasarana.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Ya, sudah habis masa Yang Berhormat

Dr. Siti Mariah binti Mahmud [Kota Raja]: Sudah.

Tuan Haji Khalid bin Abd. Samad [Shah Alam]: [Bangun]

Dr. Siti Mariah binti Mahmud [Kota Raja]: Jadi itu sahaja, saya minta Menteri dapat memberi sedikit maklumat tambahan tentang projek ini. Apakah peluang sekiranya selepas masa *display* ini tamat dan penduduk mengemukakan bantahan-bantahan mereka, apakah peluang dan apakah Prasarana sanggup membuat kajian yang terperinci semula kepada jajaran-jajaran alternatif ini. Sekian, terima kasih.

Tuan Haji Khalid bin Abd. Samad [Shah Alam]: [Bangun]

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: [Bangun]

Dato' Dr. Mohamad Shahrudin Osman [Lipis]: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Kinabatangan.

12.55 tgh.

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Terima kasih Tuan Pengerusi, saya ingin mengambil kesempatan ini untuk membangkitkan beberapa isu iaitu 090000 - Dasar Baru, 070000 - Kereta Api Tanah Melayu, 070002 - dan lain-lain.

Tuan Pengerusi, saya ingin bertanya kepada kementerian dan kerajaan sebab isu pembelian kepala kereta api DMU oleh kementerian iaitu kepada dua unit, empat unit lebih kurang. Pembelian lebih kurang RM30 juta daripada Sepanyol telah menjadi bahan cerita masyarakat, sama ada dalam forum-forum tertentu, di kedai kopi, di *coffee house* dan di kaki lima. Isunya rakyat mempersoalkan kewibawaan kerajaan, kenapa kerajaan seolah-olah bersetuju dalam pembelian yang tidak ada rasional langsung. Membeli besi buruk yang telah dipakai 20 hingga 30 tahun oleh orang lain kemudian dipaksa untuk diguna pakai oleh rakyat Malaysia.

Seolah-olah nyawa rakyat Malaysia itu tidak ada harga, jadi ada dua isu. Pertama isu apa rasionalnya pembelian kereta api itu oleh Kementerian Pengangkutan. Keduanya, dari segi keselamatan apa jaminan bahawa tidak akan berlaku apa-apa kepada pengguna apabila kereta api ini diguna pakai. Saya tidak mempersoalkan siapa-siapa, tetapi saya mempersoalkan kepentingan rakyat dan negara. Kalau rakan saya meminta SPRM menyiasat, hari ini saya mencadangkan tidak tahu, Pengerusi PAC tidak ada, saya mahu PAC menyiasat perkara ini serta-merta... *[Tepuk]*

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Ya.

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Kalau PKFZ boleh disiasat, kenapa ini tidak boleh. Jangan bertindih, kita kena *firm* dan kita kena ada pendirian. Perkara yang melibatkan rakyat, melibatkan kepentingan awam harus disiasat dan bentangkan laporan serta-merta dan mana-mana pihak yang bertanggungjawab sebab saya dimaklumkan bahawa Ahli Lembaga Kereta Api Tanah Melayu tidak bersetuju dengan pembelian ini. Akan tetapi tidak tahu siapa manusia yang terlalu berkuasa sama ada Menteri atau Timbalan Menteri ataupun siapakah, saya pun tidak tahu. Kalau mereka ini terlibat, adili mereka di mahkamah dengan...

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: *[Bangun]*

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: ...Seberapa segera yang boleh, sebab ini melibatkan kepentingan rakyat dan awam... *[Tepuk]* Mana-mana pihak, kalau pegawai-pegawainya terlibat, mereka juga harus diheret sama. Tidak boleh sebab ini soal nyawa dan soal nyawa tidak boleh dirunding, kalau pijak gambar mungkin boleh runding... *[Dewan riuh]* Itu lain cerita, kalau berdoa untuk orang lain mendapat malapetaka, itu mungkin boleh, akan tetapi soal nyawa tidak boleh. Ini melibatkan pengguna, walaupun saya ini datang daripada... Masa sudah mahu habis ini Yang Berhormat Padang Serai.

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: Ada.

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Sikit sahaja ya.

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: Terima kasih Tuan Pengerusi, terima kasih. Saya melihat apa yang dibawa oleh Yang Berhormat Kinabatangan...

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Kinabatangan.

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: ...Sesuatu yang amat serius sekali. Saya mencadangkan Menteri dan juga mereka yang terlibat dalam hal ini digugurkan terus daripada kerajaan dengan segera, cadangan ini saya harap Yang Berhormat Kinabatangan sambut dengan baik... *[Dewan riuh]*

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Kalau itu yang terbaik, saya masukkan dalam ucapan saya... *[Tepuk]* Tuan Pengerusi, seharusnya Menteri datang menjawab, ini tanggungjawab sebab ini soal rakyat...

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: ...Sibuk kempen.

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Ini soal yang sangat besar diperkatakan bukan soal kecil, kalau soal kecil, soal pijak gambar itu saya rasa bagi pembangkang kecil itu tidak ada apa-apa bagi dia. Akan tetapi bagi rakyat melihat satu tindakan biadab yang dilakukan oleh pemimpin-pemimpin yang tidak boleh menerima hakikat bahawa mereka telah kehilangan beberapa kerusi di atas. Mungkin sesuatu malapetaka yang menimpa mereka tanpa mereka sedari. Ini bukan daripada segi orang lain, jenis permainan dalaman mereka tetapi....

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat, sambung petang Yang Berhormat.

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Ya?

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Sambung petang.

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Terima kasih memang saya mahu sambung.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Majlis bersidang semula sebagai majlis Mesyuarat.

Ahli-ahli Yang Berhormat, Mesyuarat ditangguhkan sehingga jam 2.30 petang.

Mesyuarat dtempohkan pada pukul 1.01 tengah hari.

Mesyuarat disambung semula pada pukul 2.30 petang.

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar) ***mempengerusikan Mesyuarat***]

Majlis bersidang dalam Jawatankuasa.

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar) ***mempengerusikan Jawatankuasa***]

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Kinabatangan, sila sambung hujah Yang Berhormat.

2.35 ptg.

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya ingin menyambung hujah saya dengan bertanya kepada kementerian iaitu sejauh manakah ketelusan kementerian ke atas pembelian empat set kereta api dengan gerabaknya di mana saya dimaklumkan kerajaan bahawa kereta api dan kepala yang sama dibeli oleh Kerajaan Costa Rica dengan harga €2 juta, lebih kurang RM10 juta. Kemudian kita pula membeli benda yang sama dengan harga RM30 juta dan berdasarkan laporan di mana saya dimaklumkan bahawa gerabak-gerabak dan kepala kereta api ini telah pun mengalami berbagai-bagai kerosakan dengan tergelincir dan sebagainya.

Akan tetapi, kita masih lagi ada hasrat hati untuk membeli. Saya hendak bertanya sama ada syarikat EVSN ini yang menipu kementerian ataupun kementerian yang menipu kepada rakyat? Saya mahu penjelasan mana satu yang betul sebab ini telah menjadi isu di merata tempat di seluruh negara. Kita ingin melihat bahawa rakyat didahulukan dan pencapaian diutamakan. Bagaimana rakyat didahulukan kalau terdedah dengan keadaan keselamatan yang tidak terjamin? Seharusnya pihak-pihak yang bertanggungjawab melihat bagaimana mempertingkatkan kualiti mutu perkhidmatan bukan dengan membeli besi lusuh? Ya, silakan sahabat saya.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Tuan Pengerusi, saya hendak bertanya, Yang Berhormat Kinabatangan kata, ini kepentingan rakyat tetapi Menteri sendiri tidak datang. Bagaimana Menteri hendak mementingkan rakyat kalau dia pun tidak hendak jawab di Parlimen.

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Yang Berhormat Timbalan Menteri pun tidak ada.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Saya tidak tahu. Diamlah Yang Berhormat Bandar Kuching apa yang... Akan tetapi, soalnya dia sakit perut. Saya dengar macam mana dan macam-macam ceritalah.

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Saya pun dalam dilema di dalam persoalan seperti ini. Seharusnya dia ada datang sebab isu ini terlalu besar. Akan tetapi, pada saya Dewan ini pun dia tidak hormat, apatah lagi Dewan ini.

Timbalan Perdana Menteri pun memanggil dia, dia tidak dapat datang dan dia tidak hormat di mana katanya sakit perut tetapi pada masa yang sama dia pergi ke Ipoh pula. Saya tidak tahulah di mana silapnya dalam soal-soal sebegini. Jadi, terserahlah kepada pihak-pihak yang mendengar dan menyampaikan kepada Yang Berhormat Menteri ini. Jikalau dia tidak berminat untuk bersama-sama di dalam Dewan ini rasa saya lebih baik mengundur diri. Jangan menjadi Menteri. Itu pandangan saya.

Tuan Pengerusi, oleh sebab itu, pada saya telah tiba masanya ketelusan dan ketirisan harus dilihat secara bijaksana oleh semua pihak. Ini adalah perkara yang dapat kita lihat mungkin dalam kementerian-kementerian yang lain ada lagi perkara-perkara lain yang tidak dapat kita lihat seperti dalam laporan audit dan sebagainya.

Jadi, kita tidak mahu nanti persoalan sebegini akan diguna pakai oleh orang-orang ataupun pihak-pihak yang tidak tertentu seperti pembangkang bahawa menyatakan ini adalah kegagalan kerajaan sedangkan kerajaan tidak membuat sedemikian. Pihak yang membuat kesalahan ini adalah pihak-pihak yang tertentu sama ada Menteri atau mana-mana pihak...

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: *[Bangun]*

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Ada lagi?

Beberapa Ahli: *[Menyampuk]*

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Ada. Soal pembangkang ini antara pembangkang yang paling jahat siapa, DAP atau siapa? Fasal DAP memijak gambar. Satu tindakan yang tidak ada langsung hormat kepada manusia.

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Ini seperti Yang Berhormat Pasir Mas cakap tadi, ini perbuatan-perbuatan tidak elok, biadab dan kurang ajar. Bagaimana pula gambar sesama manusia dipijak. Ini tidak bagus sedangkan...

Dato' Ngeh Koo Ham [Beruas]: Tuan Pengerusi.

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: ...Binatang pun kita tidak pijak sebabnya binatang pun bernyawa.

Dato' Ngeh Koo Ham [Beruas]: Jadi, soal membakar gambar Ketua Menteri Pulau Pinang itu mengapa?

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Ini mengapa tiba-tiba ini, apa fasal ini?

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Dato' Ngeh Koo Ham [Beruas]: Ia sivil...

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Saya nampak dalam *newspaper* dia yang 'raja' pijak.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Beruas kalau hendak bercakap selepas ini Yang Berhormat.

Dato' Ngeh Koo Ham [Beruas]: Ini di luar topik Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Sementara ini biar Yang Berhormat Kinabatangan berhujah.

Dato' Ngeh Koo Ham [Beruas]: Dia di luar topik.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Saya faham Yang Berhormat.

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Duduklah!

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Kinabatangan masa hendak habis Yang Berhormat.

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Ya, saya hendak menggulung perbincangan saya, Tuan Pengerusi. Jadi, akhirnya saya memang berhasrat untuk melihat mana-mana agensi kerajaan, kementerian termasuk Menteri-menterinya harus telus dalam menjalankan amanah dan tanggungjawab yang diberikan oleh kerajaan dan rakyat supaya kita tidak dipersoalkan oleh rakyat.

Hari ini, rakyat tidak boleh lagi ditipu dan diputar belitkan sebab itu pembangkang terdesak. Dulu sebelum pilihan raya dia boleh putar belit tetapi sekarang tidak boleh lagi. Dia buat apa pun rakyat tahu. Apabila pembangkang merasa kehangatan, pilihan raya akan datang mungkin mereka tidak boleh *bounce* balik. Oleh sebab itu, jangan disebabkan kesilapan kementerian, rakyat menghukum kepada kerajaan. Jadi Tuan Pengerusi, saya menyokong dan berharap kementerian tegas dalam memberi jawapan kepada isu-isu yang saya bangkitkan. Terima kasih.

Beberapa Ahli: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Jikalau Yang Berhormat sakit batuk perlu pergi ke klinik... [Ketawa] Saya jemput Yang Berhormat Beruas.

2.38 ptg.

Dato' Ngeh Koo Ham [Beruas]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Sebelum saya pergi kepada hujah singkat mengenai dua perkara yang ingin saya nyatakan, memandangkan Yang Berhormat Kinabatangan telah menyatakan berkenaan perkara yang berlaku di negeri Perak, di Konvensyen DAP negeri Perak. Saya ingin memberitahu Dewan ini sebenarnya ini adalah satu cara ahli yang hendak meluahkan kemarahan mereka terhadap ahli DAP yang keluar parti atau menjadi *traitor, betray the party*. Itu tidak semestinya pemimpin-pemimpin DAP yang mengatakan itu cara yang betul dan benar atau baik...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Jangan panjang sangat, itu tidak ada Butiran Yang Berhormat.

Dato' Ngeh Koo Ham [Beruas]: Jadi Tuan Pengerusi, semalam saya sudah nyatakan kalau ada sesiapa yang tersinggung dengan cara tindakan itu...

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Akan tetapi, itu bukan caranya. Tindakan DAP itu bukan cara...

Dato' Ngeh Koo Ham [Beruas]: ...Saya pun sudah *express my regret*, dengan izin.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: ...Yang diterima oleh manusia.

Dato' Ngeh Koo Ham [Beruas]: Sebagai Pengerusi DAP Perak, saya sudah menyatakan rasa kesal saya kalau tindakan itu menyakitkan hati mana-mana pihak.

Beberapa Ahli: [Menyampuk]

■1440

Dato' Ngeh Koo Ham [Beruas]: Akan tetapi, kita juga mesti menghormati hak orang iaitu mereka yang meluahkan hati kemarahan mereka. Jadi, dalam sistem demokrasi ini kita mesti memberi ruang kepada ahli-ahli yang merasa kalau Hee Yit Foong pun sudah *betray* kepada parti, itu hak mereka juga. Kita mesti menghormati.

Tuan Pengerusi, dua perkara yang ingin saya bangkitkan di peringkat jawatankuasa berkenaan dengan Kementerian Pengangkutan, Maksud Bekalan/Pembangunan 28 ialah, perkara basikal elektrik. Basikal yang diimport dari luar negeri dan sudah ada keraguan yang berlaku dalam masyarakat hari ini. Pada mulanya dianggap basikal ini yang menggunakan elektrik motor, dibenarkan tanpa perlunya kelulusan JPJ, dan memang ia agak luas dibeli oleh rakyat.

Akan tetapi baru-baru ini, saya mendapat aduan daripada pembekal-pembekal bahawa, bekalan baru atau pengimportan baru yang sampai ke Port Klang telah pun ditahan. Jadi saya ingin mendapat penjelasan daripada Menteri Pengangkutan, apakah keadaan sebenarnya?

Adakah basikal elektrik ini dibenarkan ataupun mesti ada kelulusan tertentu yang perlu diperolehi? Perkara ini harus diperjelaskan supaya keraguan ini tidak timbul lagi.

Satu lagi masalah yang timbul Tuan Pengerusi ialah, setiap kali kalau kita nampak pegawai JPJ menguatkuasakan undang-undang jalan raya, kita boleh nampak lori berbaris-baris berhenti di tepi jalan. Biasanya masalah ini dikatakan, lori-lori ini telah mengangkut barangan lebih berat daripada yang dibenarkan. Rintihan yang sentiasa dikemukakan atau diluahkan oleh pengusaha-pengusaha lori ini ialah, kalau mereka tidak membawa muatan yang mencukupi, ia tidak akan menguntungkan.

Oleh sebab itu, mereka terpaksa membawa muatan yang melebihi muatan yang dibenarkan. Di kawasan saya dan juga lain-lain kawasan, oleh kerana isu ini sudah berleluasa, satu sistem rasuah sedang berjalan, di mana lori-lori yang membawa muatan berlebihan ini terpaksa secara bulanan membayar rasuah kepada pegawai-pegawai polis tempatan ataupun pegawai-pegawai JPJ yang berkenaan, supaya mereka tidak memberhentikan lori-lori mereka.

Tuan Pengerusi, cadangan saya kepada Menteri ialah supaya mencadangkan kepada Kementerian Kewangan supaya menghapuskan segala cukai ke atas lori dan juga tayar-tayar lori dan juga enjin-enjin, supaya kos untuk pembelian lori-lori ini kalau ia lebih rendah atau lebih murah, kosnya lebih murah tidak akan memaksa pengusaha-pengusaha lori ini untuk mengangkut muatan yang berlebihan supaya mereka masih boleh untung jika tidak berlebihan muatan itu.

Oleh yang demikian, saya harap isu ini dapat diselesaikan supaya pengusaha-pengusaha lori tidak perlu menjalankan kerjaya ataupun perniagaan mereka seperti orang kata pencuri, takut setiap masa akan ditangkap. Pada masa yang sama, mereka dapati agar sukar untuk mendapat keuntungan dengan kos yang begitu tinggi. Kos lori, tayar dan semua kos yang digunakan oleh lori ini, kos yang amat tinggi terhadap isu ini, dapat diselesaikan dengan sekali gus dan juga akan mengurangkan amalan rasuah di kalangan masyarakat Malaysia yang tercinta ini. Terima kasih Tuan Pengerusi.

Beberapa Ahli: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Maran.

2.44 ptg.

Dato' Haji Ismail bin Haji Abd. Muttalib [Maran]: Terima kasih Tuan Pengerusi kerana memberi peluang kepada saya untuk membahaskan perbekalan Kementerian Pengangkutan ini. Saya pergi kepada Butiran yang pertama iaitu 010600 – Pengangkutan Darat. Saya ucapkan terima kasih dan tahniah kepada kerajaan kerana berusaha mempertingkatkan dan memperbaiki sistem pengangkutan di negara kita.

Akan tetapi Tuan Pengerusi, saya hendak bawa pemikiran kita semua kepada kawasan luar bandar. Kita nampak banyak kemudahan ataupun peruntukan yang diberikan ialah di kawasan-kawasan bandar, bandar raya, ibu-ibu negeri dan sebagainya, yang sudah banyak dengan kemudahan pengangkutan ini, sama ada dengan LRT, komuter, kereta api, bas Intrakota dan sebagainya.

Akan tetapi, bagaimana keadaan di kawasan-kawasan luar bandar? Hari ini masyarakat luar bandar yang boleh dikatakan rata-rata berpendapatan rendah dan tidak semua daripada mereka mempunyai kenderaan sendiri. Jadi, mereka memerlukan perkhidmatan awam ini. Jadi apakah langkah kerajaan bagi menentukan supaya kemudahan pengangkutan awam darat ini dapat kita memperluaskan ke kawasan luar bandar? Saya hendak minta supaya kerajaan memberikan perhatian kawasan-kawasan yang saya sebutkan tadi.

Umpamanya di kawasan saya, di DUN Kuala Sentul dan juga di kawasan Sungai Jerih, di kawasan penempatan Cina dan India di sana. Mereka ini bukan semuanya mempunyai kenderaan sendiri, dan mereka minta supaya kita mengadakan perkhidmatan bas. Saya telah berusaha Tuan Pengerusi, tetapi apabila kita rujuk kepada pengangkutan bas, mereka katakan bahawa tidak ekonomik untuk mereka menyediakan perkhidmatan di kawasan ini, sedangkan keperluan masyarakat ada.

Jadi bagaimana kita hendak membantu mereka ini? Apakah kita hanya semata-mata hendak membantu masyarakat di bandar-bandar, yang memang rata-rata boleh dikatakan mempunyai kereta dan kenderaan masing-masing. Kadang-kadang bukan sebuah atau dua, bahkan berbuah-buah kenderaan yang dimiliki.

Jadi saya hendak mencadangkan Tuan Pengerusi, supaya kerajaan berikan perhatian yang serius kepada keperluan ini. Ini kerana, kadang-kadang kita marah kepada ibu-bapa dan anak-anak muda yang menggunakan kenderaan atau motosikal pergi ke sekolah dan sebagainya kerana mereka tidak layak mempunyai lesen, tetapi mereka tidak ada pilihan lain kerana pengangkutan awam tidak ada. Mahu tidak mahu, mereka terpaksa menggunakan motor sendiri tanpa lesen, dan apabila terlibat dengan kemalangan, maka sudah tentulah kematian mereka ialah mati yang sia-sia sahaja. Jadi saya hendak mencadangkan kalau boleh, kementerian ini membuat kajian di kawasan-kawasan luar bandar, pinggir bandar yang tiada kemudahan pengangkutan ini, mengadakan satu unit khas pengangkutan darat luar bandar yang boleh membantu.

Kita jangan fikirkan keuntungan, yang kita fikirkan kalau slogan yang dibawa oleh Perdana Menteri, "Rakyat Didahulukan, Pencapaian Diutamakan", di mana kita hendak letakkan rakyat ini, sebab mereka perlukan kemudahan ini. Jadi apa salahnya dengan mengeluarkan sedikit subsidi, kita wujudkan satu unit khas di kawasan luar bandar ini, mungkin kita letakkan di PBT, umpamanya. Pihak berkuasa tempatan wujudkan satu unit khas bagi menyediakan kemudahan terutamanya bagi pelajar-pelajar kita yang kadang-kadang mereka pergi sekolah dengan menumpang, menaiki motor yang seperti yang saya sebutkan tadi tanpa ada lesen dan sebagainya, sehingga terlibat dengan perkara-perkara yang tidak diinginkan.

Satu lagi Tuan Pengerusi ialah saya minta juga supaya diadakan kemudahan ini, dan kita minta kalau ada syarikat-syarikat lain yang sanggup, kerajaan mungkin berikan subsidi kepada mereka. Apa yang penting kepada kita ialah, rakyat di luar-luar bandar ini mempunyai kemudahan pengangkutan yang baik untuk mereka menjalankan kegiatan harian mereka.

Kedua Tuan Pengerusi ialah 050000 – Pengangkutan Udara. Saya perhatikan ramai kawan-kawan saya dari negeri-negeri lain membincangkan tentang kemudahan lapangan terbang masing-masing. Saya juga hendak bawa di Pahang, kita ada Lapangan Terbang Sultan Ahmad Shah, Kuantan. Akan tetapi, kalau kita lihat lapangan terbang ini walaupun digunakan, tetapi masih di tahap yang rendah. Keadaannya mungkin tidak menyeronokkan mata memandang dan tidak dijaga dengan baik. Jalan masuknya kecil dan juga sepatutnya di Pahang ini, satu negeri yang besar dalam Semenanjung. Saya tidak boleh bandingkan dengan Sabah dan Sarawak. Negeri yang besar dalam Semenanjung dan banyak di Pahang ini kawasan-kawasan yang merupakan tempat pelancongan. Di Teluk Cempedak, Tioman, kawasan menghala ke

■1450

Jadi apa salahnya kalau Lapangan Terbang Kuantan ini bukan sekadar kita menerima penumpang yang membawa *luggage* biasa dan sederhana. Saya hendak mencadangkan kalau boleh kerajaan fikirkan apakah boleh supaya Lapangan Terbang Kuantan ini kita jadikan juga satu pusat kargo yang mana barang-barang ini dihantarkan ke Kuantan dan kargo-kargo ini di bawa dan dihantar ke kawasan Pantai Timur. Maknanya ini menjadi pusat kargo Pantai Timur seperti Kelantan, Terengganu dan sebagainya.

Ketiganya ialah Butiran 07000 - Kereta Api. Saya bersetuju dengan kawan-kawan saya seperti Yang Berhormat Lipis dan lain-lain, Lipis ada kereta api, Jerantut ada kereta api dan Negeri Sembilan pun ada...

Ir. Haji Hamim bin Samuri [Ledang]: [Menyampuk]

Dato' Haji Ismail bin Haji Abd. Muttalib [Maran]: Ledang tidak ada, Ledang ada banyak kelapa sawit. Juga di kawasan-kawasan lain termasuk di Sabah dan Sarawak dan sebagainya. Saya minta supaya diberikan perhatian bahawa kereta api adalah satu institusi ataupun satu alat perhubungan pengangkutan yang cukup besar ertinya kepada masyarakat luar bandar. Kalau kita pergi ke Lipis umpamanya, daripada Gua Musang, Jerantut dan sebagainya inilah pengangkutan utama yang digunakan oleh masyarakat kita di luar bandar.

Bahkan kanak-kanak sekolah menggunakan perkhidmatan kereta api tetapi sering kali kita dengar bahawa kebanyakan perkhidmatan ini cukup tidak memuaskan.

Saya berterima kasih, walaupun ada usaha yang dibuat oleh Kereta Api Tanah Melayu untuk memperbaiki tetapi masih di peringkat rendah. Tuan Pengerusi, saya pernah melalui beberapa stesen kereta api ini semasa saya membuat lawatan bersama sahabat-sahabat saya di kawasan saya, melalui tujuh stesen kereta api tetapi amat mendukacitakan. Sebahagian daripada peralatannya mungkin sudah lama. Umpamanya kalau kita hendak memberi signal untuk kereta api ini berjalan menggunakan kunci lama, pulas dulu kunci masukkan dalam lubang itu bagi tali baru berjalan. Adakah sistem lain yang lebih moden yang boleh digunakan oleh kereta api ini supaya tidak mengambil masa yang lama dan sebagainya.

Saya juga tengok...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Dato' Haji Ismail bin Haji Abd. Muttalib [Maran]: Saya tidak dengar, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Saya kata orang Sarawak macam itu. Simpan barang-barang dalam perahu lepas itu dia tarik perahu.

Dato' Haji Ismail bin Haji Abd. Muttalib [Maran]: Perahu lain. Tuan Pengerusi, saya pun ada sungai juga. Saya faham. Saya biasa naik perahu. Memang kita menggunakan tali untuk perahu. Kereta api sepatutnya sudah tidak guna tali, guna sistem yang moden. Jadi, kita hendak supaya mempertingkatkan kemudahan ini. Kadang-kadang kita marah kepada pegawai-pegawai dalam perkhidmatan kereta api tetapi apakah sumbangan kerajaan. Kalau boleh berilah peruntukan yang lebih. Peruntukan yang lebih ini bukan sahaja berfaedah kepada kereta api tetapi berfaedah kepada masyarakat yang menggunakan perkhidmatan kereta api itu sendiri.

Satu lagi umpamanya saya tengok kemudahan kedai-kedai, kantin ataupun restoran di perkhidmatan stesen kereta api, cukup sedih. Kadang-kadang kita makan pun nampak... Jadi kita harap kalau boleh kemudahan ini disediakan dengan baik. Sediakan kedai yang cantik dan selesa sebagaimana yang kita adakan di tol-tol lebuh raya. Kalau kita pijak kadang-kadang dalam seluar pun nampak kerana lantai yang cukup cantik dan sebagainya. Apa salahnya di perkhidmatan stesen kereta api ini kita sediakan kemudahan ini yang memberikan lebih selesa kepada pengguna-pengguna kereta api.

Tuan Pengerusi, satu lagi ialah tentang rizab (*reserve*) tanah KTM ini. Saya bersetuju dengan apa yang disebutkan oleh Yang Berhormat Jempol. Tanah-tanah kereta api ini banyak. Kadang-kadang apabila kita naik kereta api di kiri kanan kereta api yang kita naiki ini tanah-tanahnya terbiar begitu sahaja. Kadang-kadang ia merosakkan pemandangan kita. Kita hendak memandang keluar pun merasa malas kerana keadaan yang selesa. Apa salahnya kalau boleh kawasan ini diindahkannya dan landskapnya diperbaiki. Kalau kita tidak ada duit sangat, serahkan kepada swasta tetapi jangan buat bagi untung sangat. Biar dia bangunkan kawasan-kawasan ini ataupun kalau boleh anak angkat kepada kawasan orang kampung. JKK yang ada sekitar itu digunakan bagaimana kemudahan, bagaimana mereka boleh membantu dalam meningkatkan perkhidmatan kereta api.

Tuan Pengerusi, yang berikutnya ialah 08000 – Keselamatan Jalan Raya. Ini telah banyak dibahaskan oleh sahabat-sahabat kita dalam Parlimen ini. Saya sentiasa menyuarakan perkara ini. Saya mengucapkan terima kasih kepada Majlis Keselamatan Jalan Raya (MKJR) di bawah kementerian kerana banyak usaha telah dibuat dalam kita menurunkan kadar kemalangan jalan raya. Akan tetapi saya bersetuju dengan apa yang disebutkan oleh Yang Berhormat Pasir Mas. Kalau kita menyediakan duit yang banyak, kemudahan, latihan dan sebagainya tetapi kalau manusia yang menggunakan jalan raya ini tidak berperangai baik sudah tentulah kita tidak dapat juga menyelesaikan masalah kemalangan jalan raya ini. Jadi, yang pentingnya bagaimana kita boleh mendidik. Bagaimana usaha yang dibuat oleh kementerian ini, oleh Majlis Keselamatan Jalan Raya (MKJR) ini supaya kita dapat mendidik pengguna-pengguna jalan raya benar-benar sedar.

Oleh sebab itulah apa yang kita sibuk apa yang disebutkan oleh sahabat kita ini tentang apa yang dilakukan oleh pembangkang memijak kepala pemimpin mereka yang telah keluar. Saya tahu, walaupun kita marah tetapi itu adalah satu perangai yang tidak baik. Kita mengajar anak-anak kecil atau anak-anak muda mengambil tindakan seperti ini. Ada cara lain yang boleh kita buat. Biar kita buat perkara yang boleh membantu kita, membantu anak-anak muda melihat, inilah cara pemimpin.

Tuan Pengerusi, kita ini orang dalam Parlimen. Kalau perangai kita lebih teruk daripada orang luar Parlimen lebih baik tidak usah duduk dalam Parlimen. Bagi budak-budak kecil di sini sudahlah. Sekarang ramai budak-budak kecil hendak jadi Ahli Parlimen, bagi mereka lebih baik. Hati bersih, muka senyum. Kita pandang mereka pun rasa gembira. Akan tetapi kalau kita pandang Ahli-ahli Parlimen kita ini yang kadang-kadang perangai tidak elok ini kita pun naik menyampah. Jadi kita hendak supaya perkara ini kita didik.

Tuan Pengerusi...

Beberapa Ahli: *[Menyampuk]*

Dato' Haji Ismail bin Haji Abd. Muttalib [Maran]: Tidak payah bunyi. Saya bercakap. Berilah *chance* saya bercakap. Yang tidak kena tidak payah, yang buat sahaja.

Tuan Pengerusi, saya minta supaya bagaimana kementerian ini, MKJR ini memperbanyakkan lagi usaha bagi kita menyedarkan rakyat kita, pengguna jalan raya supaya mereka betul-betul beretika dan berhempah ketika memandu di jalan raya. Fikir orang lain, jangan fikir kita sahaja. Oleh sebab itu saya dalam konteks ini saya hendak mencadangkan, saya hendak tanya kementerian berapa banyak peruntukan diberi kepada kawasan Parlimen untuk melaksanakan Kempen Keselamatan Jalan Raya ini.

Saya ingat dalam Parlimen ini tidak ada. Adakah Yang Berhormat? Tidak ada. Kadang-kadang MKJR buat sendiri satu, dua. Itu pun bermusim. Berapa banyak yang diberi peruntukan kepada daerah untuk melaksanakan program-program keselamatan jalan raya? Kadang-kadang kita buat sendiri sahaja. Kalau tidak...

Tuan Haji Mohsin Fadzli bin Haji Samsuri [Bagan Serai]: Yang Berhormat.

Dato' Haji Ismail bin Haji Abd. Muttalib [Maran]: ...Dan berapa banyak peruntukan diberi kepada daerah untuk menghasilkan program-program Kempen Keselamatan Jalan Raya. Kadang-kadang kita buat sendiri sahaja.

Tuan Haji Mohsin Fadzli bin Haji Samsuri [Bagan Serai]: Minta laluan.

Dato' Haji Ismail bin Haji Abd. Muttalib [Maran]: Masa tidak ada.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Masa sudah tidak ada, Yang Berhormat.

Tuan Haji Mohsin Fadzli bin Haji Samsuri [Bagan Serai]: Sikit. Satu sahaja.

Dato' Haji Ismail bin Haji Abd. Muttalib [Maran]: Sikit sahaja. Tuan Pengerusi, bagi saya masa sedikit.

Tuan Haji Mohsin Fadzli bin Haji Samsuri [Bagan Serai]: Boleh? Bagi saya tanya satu sahaja mengenai dengan...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Kalau bagi, kalau habis masa saya berhentikan kedua-dua.

Dato' Haji Ismail bin Haji Abd. Muttalib [Maran]: Kalau berhentikan kedua-dua saya tidak mahulah.

Tuan Haji Mohsin Fadzli bin Haji Samsuri [Bagan Serai]: Saya pun tidak mahulah.

Dato' Haji Ismail bin Haji Abd. Muttalib [Maran]: Kalau Tuan Pengerusi bagi saya, saya bagi, kalau Tuan Pengerusi tidak bagi, saya tidak bagi.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Tidak ada masa Yang Berhormat. Saya tidak boleh beri masa.

Dato' Haji Ismail bin Haji Abd. Muttalib [Maran]: Saya tidak bagilah. Saya bawah Tuan Pengerusi. Terima kasih, Tuan Pengerusi. Jadi, saya minta supaya...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Masa Yang Berhormat sudah habis.

Dato' Haji Ismail bin Haji Abd. Muttalib [Maran]: Sikit lagi. Sikit lagi. Ini penting, sebab kalau orang mati lebih penting daripada saya bercakap, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat, mereka semua pun penting, Yang Berhormat. Selepas ini pun kita hendak dengar yang penting, yang lain itu.

Dato' Haji Ismail bin Haji Abd. Muttalib [Maran]: Tuan Pengerusi, mohon sikit, Tuan Pengerusi. Saya jarang bercakap. Saya minta supaya kementerian ini, MKJR menyalurkan peruntukan yang lebih kepada daerah-daerah, kepada kawasan Parlimen supaya kita boleh membantu kementerian dan Majlis Keselamatan Jalan Raya (MKJR) dalam kita menghadapi dan mengatasi masalah ataupun mengadakan kempen-kempen yang lebih banyak bagi kita mengatasi masalah keselamatan jalan raya ini.

Tuan Pengerusi, terima kasih banyak. Saya mohon maaf kerana bercakap sikit dan saya mohon menyokong.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Banyak lagi hendak bercakap, Yang Berhormat. Yang Berhormat Wangsa Maju.

2.58 ptg.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Terima kasih, Tuan Pengerusi.

Beberapa Ahli: [Menyampuk]

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Kena bagi Yang Berhormat Wangsa Maju. Dia tidak sihat, Yang Berhormat.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Saya amat tertarik dengan jawapan yang diberi oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri pagi tadi mengenai dengan soalan saya. Di mana saya bertanya kepada Kementerian Pengangkutan bahawa mengapa AirAsia diberi hak keistimewaan untuk berhutang cukai lapangan terbang atau *airport tax* sebanyak RM65 juta. Jawapan beliau adalah, "*Untuk makluman, AirAsia tidak pernah diberi sebarang hak keistimewaan berhutang cukai lapangan terbang (airport tax) sebanyak RM65 juta.*"

Kementerian ini telah mengaku bahawa ada hutang *airport tax* RM65 juta. Ini kalau tidak ada hak keistimewaan kenapa tidak ambil tindakan daripada tahun 2002? Ini bermakna bahawa Penasihat Undang-Undang kementerian ini tidak guna. Loyal buruk semua. Timbalan Menteri, saya tahu bukan salah beliau. Ini salah pegawai, beri sahaja, tulis suka-suka sewenang-wenangnya tidak tengok apa-apa. Menteri pun hendak kata buta huruf pun tidak tetapi dia terpaksa kena jawab begini.

■1500

Tak malukah? Pegawai kementerian semua di sini buat apa? Gaji buta. Ini sudah jelas bahawa Penasihat Undang-undang Kementerian Pengangkutan ini tidak guna, tidak berwibawa, tidak profesional kerana dia pilih kasih. Apabila Pelangi Air yang dimiliki oleh kerajaan Terengganu, masa itu di bawah Kerajaan Pas, hutang *airport tax* RM2 hingga RM3 juta ringgit, terus *landing rights*nya ditarik balik. Dibatalkan terus hampir Pelangi Air itu kena gulung tikar, mati terus. Akan tetapi, AirAsia boleh hutang sampai RM133 juta daripada tahun 2002. Tujuh tahun sudah, baru September ini dibayar. Bayar pun dengan diskaun. Apa diskaun? *Airport tax* ini telah dibayar oleh pelanggan secara *cash* (tunai). AirAsia ini sebagai *collecting agent* sahaja, tetapi mereka tidak bayar.

Ini adalah satu bukti yang jelas bahawa ini adalah satu kesalahan pecah amanah (*criminal breach of trust*). Apa tindakan? Tidak ada. Kasi diskaun, padahal Kementerian Pengangkutan mesti ambil tindakan untuk caj *interest*, *holding cost* seperti jadi satu *loan* kepada AirAsia supaya mereka boleh pergi main lagi. Pergi *sponsor* sini, *sponsor* di Amerika, pasukan *football*, *F1*, *airport tax* tidak bayar.

Yang Berhormat Timbalan Menteri sila sedarlah, kementerian untuk menjaga kepentingan rakyat, bukan jaga kepentingan AirAsia. Ini saya tidak boleh terimalah ini.

Juga mengatakan kalau dia *bankruptcy*, aset-asetnya akan dipegang oleh OA dan sebagainya. Kita tahu. Saya juga peguam. Saya tahu, tetapi yang pentingnya pelanggan. Wang yang dibayar semua hangus. Akhirnya, mungkin satu sen pun tidak ada. Yang kita hendak, AirAsia hendak buat apa saya tidak peduli, asalkan kerajaan jangan guna wang untuk *bailout* jikalau AirAsia tidak boleh menunaikan obligasi kewangan mereka dalam setahun atau dua tahun lagi. Saya khuatir kenapa semua *airline* dalam dunia mereka *scale down* operasinya. Tambahan order kapal terbang pun *cancel*, tetapi untuk AirAsia lagi banyak dia order kapal terbang, 150 kapal terbang *Airbus*. Bukankah kita takut?

Tiger Air di Singapura bawah SIA, mereka tidak ada wang? Mereka ada banyak wang, tetapi mereka *scale down*, MAS pun *scale down*. *Low cost airline*, kita sudah nampak di Amerika, Kingfisher bankrap. Di India tiga syarikat *low cost* bankrap. Baru-baru ini di Hong Kong, Oasis bankrap. Jangan kata AirAsia ini *immune by this problem* sedangkan mereka masih *expand* lagi banyak. Yang saya khuatir, *expansion* ini bukan untuk *business*. *Expansion* ini hendak membuatkan syarikat AirAsia ini lagi besar supaya kalau ada masalah kewangan, kerajaan perlu *bailout*, menggunakan wang rakyat untuk *bailout*. Itu yang kita hendak berhentikan. Itu yang kita hendak beri nasihat kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri, kita tidak mahu nampak *bailout*. Kita sudah ada banyak *bailout* dalam negara ini. Gunakan wang rakyat.

Tuan Zulkifli bin Noordin [Kulim Bandar Baharu]: [Bangun]

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Kita sekarang diberi amaran oleh kerajaan bahawa modus operandi dan model perniagaan AirAsia ini pasti akan bankrap tidak lama lagi.

Tuan Zulkifli bin Noordin [Kulim Bandar Baharu]: Yang Berhormat Wangsa Maju, minta laluan.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Ya, sila. Cepat sedikit.

Tuan Zulkifli bin Noordin [Kulim Bandar Baharu]: Tuan Pengerusi, saya minta penjelasan daripada Yang Berhormat Wangsa Maju, adakah *airport tax* ini sama seperti *service tax* atau cukai perkhidmatan yang dikenakan kepada peguam dan pemberi-pemberi perkhidmatan yang lain, di mana wang itu sebenarnya sudah pun dikutip dan hendaklah dibayar terus. Bermakna dalam kes ini, adakah *airport tax* itu sebenarnya sudah pun dibayar oleh penumpang dan duit itu sudah ada pun dengan AirAsia.

Persoalannya, apa jadi dengan duit itu? Di mana duit itu disimpan? Kalau kita mengenakan *service tax*, duit itu kita tidak bayar, kita akan dikenakan tindakan oleh pihak berkuasa, termasuk CBT kerana dianggap pecah amanah sebab duit itu sudah kita *collect* daripada orang ramai. Jadi, adakah perkara ini sama seperti dalam *airport tax*? Terima kasih.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Memang saya setuju dengan Yang Berhormat Kulim. Ini satu bukti yang amat jelas pecah amanah. Kerajaan kita tahu, kalaulah kita hutang cukai pendapatan RM5000 atau RM10,000, heret di mahkamah. *Bankruptcy* terus kepada rakyat jelata. Kalau kita hutang *service tax*, mesti tindakan akan diambil, tetapi AirAsia ini kebal daripada tindakan. Apa maksud ini? Apa jawapan ini? Jawapan ini yang tidak standard langsung. Memalukan Kerajaan Malaysia kita.

Saya harap Yang Berhormat Timbalan Menteri sila beri nasihat kepada pegawai di belakang itu. Beritahu mereka janganlah buat malu kerajaan. Hendak buat jawapan, janganlah buat jawapan begini. Terima kesalahan bahawa kita memberikan kemudahan kepada AirAsia oleh kerana ada pemegang saham dalam AirAsia ini melibatkan tokoh-tokoh politik kerajaan. Ya! Yang dahululah, yang dahulu. Saya dengarnya Noni Mahmud yang belakang itu. Semua orang tahulah. Saya rasa Yang Berhormat Timbalan Menteri pun tahu, tetapi pura-pura tidak tahu sahajalah. Sila ambil perhatian perkara ini dan beri jawapan kenapa Pelangi Air diambil tindakan dan kes AirAsia ini tidak ada tindakan, malah diberi diskaun lagi dan kenapa *interest* tidak dikenakan kepada AirAsia? Itu yang pentingnya.

Saya juga hendak jawapan dari Yang Berhormat Timbalan Menteri memberi jaminan dalam Dewan yang mulia ini bahawa kerajaan tidak akan memberi apa-apa kemudahan dan akhirnya tidak akan *bailout* AirAsia jikalau mereka di dalam keadaan kesusahan kewangan ataupun kena gulung tikar. Itu yang penting. Beri satu penjelasan di sini, jaminan dan kalau jaminan itu diberi dalam Dewan yang mulia ini, kita tidak akan mempertikaikan perkara ini lagi. Memberi jaminan di dalam Dewan yang mulia ini bahawa Kerajaan Persekutuan tidak akan memberi apa-apa kemudahan dan *bailout* kepada AirAsia kalaulah mereka dalam kesusahan kewangan tidak lama lagi. Terima kasih Tuan Pengerusi.

3.08 ptg.

Datuk Chua Soon Bui [Tawau]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya ingin merujuk kepada 030000 - Pengangkutan Laut Sabah. Saya ingin mengetahui sama ada kementerian menyedari bahawa Jeti Terminal Feri Tawau adalah terbiar dan usang sahaja. Walaupun banyak lawatan dibuat oleh pihak-pihak berkuasa yang berkaitan dalam tempoh sepuluh tahun yang lalu, jeti baru yang dijanjikan itu belum dibina lagi. Terdapat beberapa ribu pelancong dan pekerja asing yang memasuki Tawau setiap hari dari Nunukan, Tarakan Indonesia melalui Jeti Tawau ini dan sebaliknya juga.

Oleh kerana kemudahan jeti sangat terhad, penumpang terpaksa lompat dari satu feri ke satu feri lagi di tengah laut untuk menaiki bot kerana ruang meletakkan bot pun sangat terhad. Pernah ada penumpang yang terjatuh ke dalam laut. Nasib baik tidak ada kecederaan atau kematian yang berlaku. Kita tidak perlu menunggu kemalangan maut berlaku untuk kementerian mengambil tindakan dengan segera.

■1510

Siapa akan bertanggungjawab waktu kemalangan maut berlaku dan Tuan Pengerusi, beberapa ribu orang pelawat dan pekerja asing setiap hari sudah membawa pendapatan ekonomi kepada Tawau dengan jumlah nilai perdagangan mencatat beberapa juta ringgit setiap bulan. Adalah malu untuk Tawau dan Malaysia bahawa Tawau sebagai satu pelabuhan perdagangan barangan atau *barter trade port* sejak abad yang lalu dinafikan prasarana asas, sebuah jeti. Tidak lama lagi Tawau akan kehilangan kepentingan perdagangan pelawat-pelawat bila mereka mendapati jalan-jalan alternatif untuk perjalanan. Ini juga suatu penghinaan kepada Malaysia bila kemudahan pelabuhan di Nunukan Indonesia adalah jauh lebih baik dibandingkan dengan pelabuhan Tawau. Saya berharap kementerian akan mempercepatkan pembinaan kemudahan jeti baru di Tawau sebelum Tawau kehilangan kelebihan persaingan yang tunggal kepada negara-negara lain. Dengan itu, sekian terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: *Your word* Yang Berhormat, terima kasih. Yang Berhormat Putatan.

3.11 ptg.

Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]: Terima kasih Tuan Pengerusi kerana memberi peluang saya untuk turut berbahas dalam peringkat Jawatankuasa Kementerian Pengangkutan.

Pertama, saya ingin merujuk kepada perbelanjaan perbekalan bagi Butiran 010000 iaitu Perkhidmatan Bantuan dan juga Butiran 070000 – Kereta Api dan bagi Perbelanjaan Pembangunan Maksud P.28, Butiran 01400 – Projek Pembaikan Kereta Api Sabah yang telah diperuntukkan berjumlah RM24,500,000.

Pertama, saya ingin menyentuh soal PUSPAKOM Tuan Pengerusi. Kalau kita lihat keadaan di negeri Sabah dan Sarawak khususnya kepada kawasan-kawasan pedalaman, saya rasa termasuk juga kawasan Santubong.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Mana satu Yang Berhormat?

Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]: Ini secara menyeluruh, keadaan pengangkutan darat.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Orang Santubong jalan kaki sahaja Yang Berhormat.

Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]: Ya, itu juga pengangkutan Tuan Pengerusi. Kalau kita lihat keperluan kereta-kereta bermotor sebelum ia dilesenkan dan apabila membaharui lesen-lesen kenderaan-kenderaan tersebut, diwajibkan untuk pemeriksaan teknikal melalui PUSPAKOM. PUSPAKOM di negeri Sabah dan di Sarawak hanya terdapat di bandar-bandar atau pekan-pekan yang tertentu sahaja.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Di Sabah di mana Yang Berhormat? Sebutkan. Kalau di Sarawak mungkin..

Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]: Tuan Pengerusi, masalahnya orang-orang atau pemilik kenderaan yang sudah lama terpaksa berulang alik ke pekan untuk minta supaya kereta-kereta bermotor mereka selamat untuk dipandu di jalan. Permasalahan dia, peruntukan yang dibagi kepada negeri Sabah dan Sarawak jauh perbezaannya dengan Semenanjung. Minta maaf sahabat-sahabat saya dari Semenanjung. Kerajaan melalui kementerian harus melihat keperluan orang-orang yang memerlukan perkhidmatan PUSPAKOM ini harus diadakan kepada tempat-tempat pedalaman negeri Sabah dan Sarawak. Ini saya tidak menyentuh jumlah perbelanjaan yang diperlukan dan saya harap dalam anggaran RMK-10 nanti, saya harap pihak kementerian ini dapat melihat dengan serius. Kalau tidak, Timbalan Menteri Pengangkutan juga sahabat saya yang baik mewakili kawasan Kudat harus prihatin keperluan rakyat. Jangan senyum, ini penting.

Keduanya Tuan Pengerusi, soal kereta api. Butiran sudah saya sebut tadi. Pada tahun yang lepas, bekas Timbalan Menteri Pengangkutan telah melawat bersama dengan saya ke kawasan kereta api negeri Sabah, yang saya telah pun bertubi-tubi membahas permasalahan pelaksanaan projek kereta api negeri Sabah dan telah pun berjumpa dengan pegawai-pegawai, kontraktor-kontraktor bersama dengan masyarakat yang terlibat, yang menghadapi masalah atas pelaksanaan landasan kereta api negeri Sabah di mana jalan-jalan masuk ke kampung-kampung itu ditutup begitu sahaja, tidak memberi laluan ataupun jalan lain kepada penduduk-penduduk di sebelah jalan. Jalan susur, apa yang dikatakan harus disediakan pada ketika itu, tetapi malang Tuan Pengerusi, ini semua tidak diindahkan permintaan penduduk-penduduk yang terlibat yang bermasalah.

Apa yang dilaksanakan Tuan Pengerusi, laluan landasan itu ditingkatkan, dinaikkan supaya menghalang kenderaan-kenderaan masuk ke kawasan perkampungan. Bagaimana? Ini pihak kementerian harus melihat. Sampai ada beberapa demonstrasi jalanan dan memanglah pada setiap kali ada demonstrasi pembangkanglah yang terlibat Tuan Pengerusi. Ya betul, ini betul.

Tuan Haji Mohsin Fadzli bin Haji Samsuri [Bagan Serai]: Yang Berhormat Putatan, minta laluan sikit. Sikit. Yang Berhormat Putatan, minta laluan.

Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]: Duduklah dulu ini. Banyak lagi yang hendak dibaca ini. Minta maaf, Yang Berhormat ada *chance* berucap nanti. Ini penting. Jadi ini selalu diheboh-hebohkan oleh pihak media seolah-olah pihak pembangkang menjadi hero, wira. Jadi Tuan Pengerusi, saya harap janji oleh Timbalan Menteri dahulu, landasan projek kereta api ini akan siap pada bulan Ogos pada tahun yang lepas. Sampai sekarang Timbalan Menteri, wakil rakyat dari Sabah, apa sudah jadi? Apa sudah jadi? Demonstrasi mahu lagi? Jadi saya harap pihak kementerian kalau Menteriya tidak turun padang, terlalu sibuk, bagilah laluan. Kalau sibuk menumpukan masalah yang lain, kalau tugas sebagai Menteri itu tidak begitu penting, untuk memberi perhatian kepada rakyat, saya rasa amat dukacitalah. Mana kepentingan? Saya tidak salahkan Yang Berhormat Timbalan Menteri.

■1520

Tuan Pengerusi, dengan butiran yang seterusnya bagi Maksud P.28, Butiran 03000 - Pembinaan/Pembelian dan Meningkatkan Keselamatan Pelayaran dan banyak butiran yang berkaitan, keselamatan pelayaran dan sebagainya. Masuk fahamlah itu. Di Kudat minggu yang lalu Tuan Pengerusi, kawasan Yang Berhormat Timbalan Menteri telah ada satu insiden kemalangan di laut. Bot yang dinaiki penumpang semasa balik Hari Raya Aidiladha ke Pulau Bangi karam kerana menaiki perahu yang tidak sepatutnya belayar ke kawasan yang bergelora tinggi.

Bukan sahaja itu Tuan Pengerusi, ia berlepas pada jam 5 petang. Di mana Jabatan Laut Timbalan Menteri, di mana Jabatan Maritim Timbalan Menteri, di mana Polis Marin? Kenapa dibenarkan belayar pada jam 5 petang? Sudah tahu keadaan, tidak adakah ada sistem yang memeriksa, yang memantau sebelum perahu-perahu ini belayar? Ini kerja budak-budak dibiarkan, sampai bila? Ini kawasan Yang Berhormat, Ahli Parlimen Kudat. Saya malu, itu perasaan saya Tuan Pengerusi, seorang wakil rakyat dari Sabah yang memegang jawatan kementerian yang sepatutnya yang bertanggungjawab. Saya haraplah kementerian ini, saya bukannya bantai dia, tetapi ini memberi kesedaran kepada sahabat ini. Orang mati lemas.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Ini bantai juga Yang Berhormat... *[Ketawa]*

Dato' Haji Ismail bin Haji Abd. Muttalib [Maran]: Yang Berhormat Putatan...

Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]: Seramai 15 orang mati...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Maran, masa tidak banyak Yang Berhormat.

Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]: Masih lagi ada mayat yang belum didapati Tuan Pengerusi.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Menteri, tidak payah keluarlah. Bantai tidak kuat sangat itu.

Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]: Jadi saya haraplah kawan dari Sabah ini dapat prihatin kerana kalau tidak masalah ini tidak dapat ditangani dan bila masanya? Jaminan dari pihak kementerian. Keselamatan perahu-perahu yang mengambil penumpang ke pulau-pulau atau destinasi-destinasi yang melalui laut Tuan Pengerusi. Saya rasa Sarawak pun ada serupa macam ini. Jadi saya rasa ini amat penting kerana kita tidak boleh biarkan perahu yang dibuat daripada kayu itu mengangkut simen, mengangkut bata dan benda-benda yang lain, barang-barang yang lain dan juga penumpang.

Di mana kewibawaan kementerian? Adakah kementerian ini tidak sedar bahawa keperluan rakyat yang memerlukan perkhidmatan ini terutama sekali masa-masa perayaan Tuan Pengerusi. Pada ketika itu hanya satu bot sahaja yang ada. Yang satu pula rosak. Ini harus dilihat sebelum ia berlaku dan saya harap semua pangkalan, jeti ini diperiksa. Apa guna agensi-agensi yang begitu banyak Tuan Pengerusi? Kalau tidak setakat ini sampai 15 orang lemas. Beberapa jam di tengah laut, tidak dapat dikesan. Apa sudah terjadi dengan kerajaan kita? Itu sahaja Tuan Pengerusi. Saya harap pihak kementerian...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Hanya perbezaan Yang Berhormat.

Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]: Belum habis lagi.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Belum habis Yang Berhormat?

Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]: Belum, terima kasih lagi. Sekian terima kasih... *[Ketawa]*

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: *[Batuk]*

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat ini banyak batuk. Yang Berhormat Batu Gajah.

3.24 ptg.

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Terima kasih Tuan Pengerusi diberi peluang. Batuk saya akan henti dan batuk dari kementerian akan datang. Saya rujuk ke Butiran 060300 - Perkhidmatan Teknik.

Semalam apabila Yang Berhormat Tenom berucap telah menyatakan apakah masalah yang dihadapi oleh kerana ramai apabila pergi mendapatkan dari PUSPAKOM.

Begitu juga Tuan Pengerusi, saya sering kali menerima aduan daripada orang ramai terhadap PUSPAKOM di Gopeng Perak. Sebenarnya pernah diadakan perjumpaan dengan pegawai atasan di antara mereka yang berasa tidak puas hati dengan pegawai atasan dari Kuala Lumpur yang diadakan di PUSPAKOM Gopeng. Akan tetapi masalahnya nampak, walaupun telah dibangkitkan masalah tersebut, tetapi nampaknya kelemahan masih wujud. Tadi Tuan Pengerusi salah seorang telah menghubungi saya menyatakan bahawa masa menunggu masih lama. Kalau ada sebuah lori untuk dipinda milik kena hantar pemeriksaan di PUSPAKOM, pagi pergi pukul 3 petang baru balik, itu masa menunggu.

Yang kedua adalah hendak buat *booking* dahulu. Dua, tiga hari sebelum itu kena buat *booking* sebelum boleh hantar kereta untuk pemeriksaan. Jadi inilah pelbagai masalah dan ada di kalangan mereka mengadu bahawa PUSPAKOM telah menyulitkan kerja mereka. Apabila saya bangkitkan, pegawai kata, "*Oh, kami tidak hendak ulat-ulat.*" dengan izin. Kalau tidak mereka masuk ke dalam *compound*, PUSPAKOM akan timbul masalah kekacauan. Akan tetapi persoalannya pemilik kenderaan menghendaki *workshop-workshop* yang mereka hantar untuk diperbaiki untuk hantar bagi pihak mereka untuk membuat pemeriksaan selepas ia diperbaiki.

Jadi kalau minta pemilik sendiri hantar selepas diperbaiki oleh *workshop*, hantar untuk pemeriksaan di PUSPAKOM ia mengambil masa dan mereka kena ambil cuti. Jadi *workshop* telah datang jumpa saya, dia kata kami hanya menjalankan tanggungjawab kami yang terangkum dalam perkhidmatan yang diberi. Baiki kereta, kenderaan hantar ke PUSPAKOM untuk pemeriksaan. Kalau tidak lulus, gagal mereka akan pandu balik dan membuat pembaikan semula. Jadi kenapa menyulitkan mereka? Selepas pegawai kata memerlukan surat menyatakan, ini adalah syarikat yang membenarkan dia punya pekerja untuk hantar kenderaan yang telah diperbaiki. Orang yang terlibat datang jumpa saya. Dia kata boleh tolong tulis surat sokongan agar saya boleh hantar ke Kuala Lumpur.

Menyatakan saya ada satu *workshop* yang menjalankan kerja-kerja pembaikan juga. Jadi mengapa menyulitkan mereka? Tuan Pengerusi, semalam telah dibangkitkan semasa Yang Berhormat Tenom, saya telah menyatakan bahawa sudah sampai masanya monopoli PUSPAKOM ditamatkan. Apabila saya buat kajian berkenaan laporan sebelum ini, saya dapati sebenarnya Yang Berhormat Menteri pernah membuat satu kenyataan dan saya rasa kenyataan ini perlu diperjelaskan dalam Dewan yang mulia ini. Apakah keputusan Kementerian Kabinet terhadap monopoli PUSPAKOM ini? Apakah satu keputusan telah dibuat oleh Kabinet bahawa monopoli PUSPAKOM ini akan ditamatkan pada tahun 2014? Sebab ia telah dilanjutkan pada bulan September yang lalu. Ada kenyataan yang menunjukkan telah dilanjutkan 15 tahun yang lalu. Apakah makna lanjutan 15 tahun itu. Bermaksud monopoli sampai 15 tahun, atau dalam 15 tahun, sepuluh tahun kemudiannya monopoli PUSPAKOM ini akan ditamatkan? Jika ya, selepas 2014 monopoli PUSPAKOM ini satu keputusan yang telah dibuat akan ditamatkan.

Apakah rancangan seterusnya, susulannya? Ini permintaan orang ramai. Kalau tanya orang ramai *workshop-workshop* mereka akan bersetuju, *car dealer, secondhand car dealer*. Mereka akan bersetuju dan mereka juga sangat marah dengan perkhidmatan PUSPAKOM. Mereka kata sudah sampai masanya ada persaingan kepada perkhidmatan yang diberi oleh PUSPAKOM? Lebih-lebih lagi perkhidmatan yang diberi, bukan menyenangkan mereka, tetapi menyulitkan mereka walaupun mereka membuat bayaran. Ini adalah yang diwajibkan dalam peraturan *Road Transport Act* untuk pemeriksaan kenderaan ini. Tuan Pengerusi, saya jua ingin tahu kalau kita baca buku Perbelanjaan Persekutuan tahun lalu tahun ini dalam statistik buku ini tahun ini 2009, 950 ribu kenderaan untuk pemeriksaan. Tahun akan datang 2010 anggarannya ialah RM1 juta.

■1530

Jadi saya hendak tahu berapa jumlah kutipan PUSPAKOM setahun anggarannya. Daripada kutipan ini berapakah yang disumbangkan kepada kerajaan? Berapakah kutipan pemeriksaan kenderaan oleh PUSPAKOM yang disumbangkan kepada kerajaan? Saya hendak tahu terma-terma kontrak dengan PUSPAKOM ini. Apakah ia memihak kepada PUSPAKOM atau kepada orang ramai? Bayar perkhidmatan masih begitu lemah menimbulkan pelbagai kesulitan kepada mereka, ini persoalan pertama. Sebelum ini Kementerian ada menubuhkan satu *task force*. *Task Force* JPJ Integriti Pelan.

Salah satu niatnya adalah untuk membersihkan PUSPAKOM. Apakah daripada gejala rasuah, apakah keputusannya dan berapa kes yang telah diterima?

Tuan Pengerusi, ada yang datang mengadu terhadap kelemahan perkhidmatan PUSPAKOM. Mereka sebenarnya tidak berani ke depan, ada di antara mereka. Ini kerana mereka takut kalau lain kali mereka hantar kenderaan untuk diperiksa mereka akan gagal kenderaan itu, akan disenaraihitamkan nama mereka ada *workshop* di kalangan masalah ini. Jadi walaupun kerajaan kata ada tubuhkan *task force* saya hendak tahu berapa kes aduan terhadap PUSPAKOM? Berapa kes melibatkan kes rasuah dalam PUSPAKOM ini? Seterusnya saya ingin rujuk kepada kereta api Tuan Pengerusi. Kereta api *shuttle* di Ipoh telah dimulakan *KL-Ipoh shuttle*.

Saya amat bersetuju bahawa keadaan koc-koc dalam kereta api ini perlu diperbaiki terutamanya tandasnya Tuan Pengerusi. Perkhidmatan kaunter stesen kereta api di Ipoh, saya dimaklumkan kekurangan pegawai. Walaupun telah dipasang Tuan Pengerusi nombor angka giliran. Akan tetapi satu kaunter, kebiasaannya tiap kali saya pergi kebiasaannya satu kaunter sahaja dibuka. Jadi kalau satu kaunter sahaja dibuka ia ambil giliran, sangat aneh. Kalau ada satu, dua dan tiga kaunter ada nombor giliran, nombor giliran *computerized* telah ambil, mereka boleh tengok papan tanda itu, itu berbeza. Akan tetapi satu kaunter sahaja yang dibuka.

Jadi ramai yang perlu menunggu, mengambil masa yang lama untuk menunggu sebelum dipanggil, sebab kebiasaannya satu kaunter sahaja yang dibuka. Saya dimaklumkan kerana kekurangan pegawai. Apa tindakan akan diambil kerajaan dalam aspek ini? Apa yang mengejutkan saya ialah KTM telah menaikkan harga tiket, harga tambangnya daripada RM18 kepada RM22. Akan tetapi keadaannya, perkhidmatannya dan keadaan dalam koc, sebelum ini ada TV lagi, sekarang sudah tidak dipasang TV. Jadi keadaan keselesaan untuk penumpang tidak diperbaiki tetapi harga tambang dinaikkan.

Mengapa dibenarkan sedemikian? Jadi saya berharap isu ini akan dijawab dan akhirnya isu berkenaan keselamatan kenderaan. Tuan Pengerusi, saya percaya Tuan Pengerusi pernah tengok *highway* kalau kita pernah guna lebuhraya Ipoh Selatan. Sering kali kita akan terkejut semasa memandu kenderaan. Mengapa ada tayar-tayar? Tayar-tayar celup yang telah pecah di atas lebuhraya, yang amat membahayakan pengguna-pengguna lebuhraya itu. Jadi kalau ia adalah daripada lori atau bas. Saya selalu tanya bukannya kenderaan besar ini dihantar untuk diwajibkan untuk diperiksa. Kalau tidak silap enam bulan sekali. Jika sedemikian mengapa masih boleh wujud tayar-tayar celup yang telah pecah di sepanjang jalan.

Sering kali dan ini amat membayarkan kepada pengguna jalan. Jadi saya pun mula mengesyaki apakah pemeriksaan PUSPAKOM ini ada banyak kebocoran mungkin dalam aspek pemeriksaannya. Bas-bas ekspres yang kita selalu tahu apabila tiba musim perayaan, JPJ akan menjalankan penguatkuasaannya. Akan tetapi kita juga membaca kes-kes kemalangan yang melibatkan bas ekspres. Jadi saya hendak tahu kes-kes kemalangan ini berapa peratusnya adalah kerana kenderaan atau bas itu bermasalah? Jika sedemikian bukannya kenderaan seperti saya katakan telah diwajibkan untuk pemeriksaan. Jadi saya memohon agar dapat diberi penjelasan berkenaan perkara ini. Sekian terima kasih Tuan Pengerusi.

Beberapa Ahli: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Terima kasih Yang Berhormat. Yang Berhormat Jasin.

3.35 ptg.

Datuk Wira Ahmad Hamzah [Jasin]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Pertamanya saya pergi terus kepada 020400 – Keselamatan Pelayaran.

Yang Berhormat Tuan Pengerusi, Rumah Api Pulau Pisang adalah sangat strategik bagi menentukan keselamatan pelayaran. Akan tetapi tanah ini adalah milik negara kita Malaysia, malangnya rumah api di Pulau Pisang diselenggarakan oleh rakyat asing. Mereka bebas keluar dan masuk tanpa melalui apa-apa *check point* sama ada Kastam ataupun Imigresen. Mereka bebas melakukan apa sahaja.

Apa juga aktiviti di pulau milik negara kita. Persoalan saya adakah pihak kementerian tidak ada mempunyai kepakaran ataupun kebolehan untuk menyelenggarakan Rumah Api Pulau Pisang ini?

Sudah sampai masanya negara kita mengambil alih milik kita sendiri. Ini kerana saya takut bukan sahaja mereka keluar masuk tanpa apa-apa *check*, tanpa apa-apa pemeriksaan daripada pihak berwajib, mereka bebas melakukan apa sahaja. Mungkin dia boleh menjadikan Pulau Pisang sebagai pangkalan untuk lain-lain. Jadi kita berharap kalau boleh daripada sekarang kementerian membuat persiapan. Kita hendak tahu sama ada mereka mempunyai kemampuan ataupun kebolehan dan kepakaran untuk mengendalikan Rumah Api Pulau Pisang. Kita takut Tuan Pengerusi, Pulau Batu Puteh kedua akan berlaku nanti. Ini kerana apa yang terjadi di Batu Puteh mereka yang duduk dan tinggal di sana yang mengendalikan segala kelengkapan, menjadi hak mereka.

Keduanya saya bercakap tentang perkara 100200 - Pengangkutan Udara. Saya pernah menyatakan tentang syarikat MAS, sebuah syarikat penerbangan milik negara yang menghadapi keadaan kewangan yang cukup kronik sekali. Saya tidak dapat apa-apa jawapan konkrit daripada pihak kementerian kerana kerajaan sebenarnya mempunyai tanggungjawab sosial secara terus. Bukan sahaja kita mempunyai pegangan saham dalam itu, bahkan semua saham-saham dimiliki oleh agensi-agensi yang dimiliki oleh kerajaan. Kita tidak hendak tengok *flagship* kita, syarikat penerbangan milik kita akan jatuh nanti suatu hari.

Ini kerana pemeriksaan kewangan penggal ketiga tahun 2009, mereka masih lagi mencatatkan kerugian. Kita takut duit yang tersimpan sebanyak RM5 bilion pada tahun 2007 satu ketika dahulu. Apabila mereka menjualkan aset-aset semua, mencatatkan keuntungan tetapi akhir tahun 2008 mereka hanya mempunyai RM3 bilion sahaja. Ini kerana dia punya *burning rate* terlalu tinggi. Satu hari sampai RM10 juta kerugiannya. Itu sebablah saya sedikit sebanyak memang mengiakan apa yang disebut oleh Yang Berhormat Wangsa Maju tadi. Ini kerana penubuhan AirAsia pada mulanya kita hendakkan kalau boleh sebuah syarikat penerbangan yang lebih kos efektif untuk LCCT, tambang murah.

Bukan menjadi saingan tetapi sekarang bukan sahaja saingan Tuan Pengerusi. MAS telah menjadi musuh kepada syarikat penerbangan AirAsia. Kita lihat kenapa kita berikan keistimewaan yang melampau. Apa yang disebut tadi, hutang sebanyak RM136 juta diberi pula diskaun, kononnya insentif sebanyak RM20 juta lebih. Patutnya dia hutang tahun 2002 dahulu, pada lapan tahun yang lalu, mereka patut dikenakan *interest*, kompaun *interest*... [Tepuk] Bukan diberikan...

Seorang Ahli: [Menyampuk]

Datuk Wira Ahmad Hamzah [Jasin]: Terima kasihlah. Seterusnya saya bercakap tentang Butiran 070000 berkenaan dengan Kereta Api. Sistem kereta api yang kita gunakan pada ketika ini, kalaulah kita gunakan secara sepenuhnya. Bukan macam sekarang, kita hanya gunakan untuk sistem pengangkutan penumpang sahaja maka selagi itulah KTM akan menanggung kerugian. Kita hendak lihat kalau boleh KTM ini dapat bangun sebagai sebuah agensi yang dapat sama-sama menyumbang kepada pembangunan ekonomi negara. Sepatutnya KTM ini boleh kita jadikan sebagai kargo ataupun sebagai *bonded* dan gudang untuk mengangkut barangan kepada seluruh negara.

■1540

Setiap negeri sepatutnya diadakan *bonded* dan juga *go down*. Sekurang-kurangnya kereta api bukan sahaja mendapat pulangan daripada penumpang bahkan daripada kargo-kargonya. Seterusnya tentang kereta api lagi, Tuan Pengerusi. Saya sangat menyokong apa yang disebut oleh sahabat daripada Sri Gading dan juga Kalabakan. Kerajaan telah membelanjakan wang yang cukup besar sekali. Membina *double-tracking* berjuta. Beratus juta. Selepas itu kita menaik taraf pula *single-tracking* semata-mata kita memastikan supaya kita dapat bersama-sama dalam zaman yang serba canggih ini. Sebenarnya, tren yang dimiliki oleh KTMB pada ketika ini, EMU mempunyai kelajuan sebanyak 120km/jam dan 40 lokomotif yang kita miliki iaitu *high powered locomotive* juga 120km/jam yang dilengkapi dengan pelbagai sistem keselamatan ATP dan juga SPR. Selepas itu kita beli lagi lima set baru *electric transit*. Lajunya 160km/jam.

Sekarang, mengapakah kerajaan mengambil keputusan untuk membeli empat buah DMU yang hanya mempunyai kekuatan 80km/jam. Bayangkan dengan dua *double-tracking* yang telah kita naik taraf, yang telah kita buat baru dengan *single tracking* yang telah kita naik taraf, bolehkah tren yang 80km/jam ini ditempatkan di situ? Lagipun, syarikat pembuat ini Tuan Pengerusi, didapati dia mempunyai sebanyak 12 lagi DMU yang masih tersimpan. Sebenarnya, simpanan mereka ini telah *outdated*. Telah *obsolete* dalam pasaran. Mengapakah kerajaan kita beli tren yang telah digunakan? *Secondhand train*? Padahal kita mempunyai tren yang hebat-hebat. Jadi, saya ingin mencadangkan kerana banyak orang telah... Ahli-ahli Yang Berhormat tadi telah membangkitkan perkara ini supaya satu penyasatan secara serius diadakan.

Seterusnya saya pergi kepada 080000 - Keselamatan Jalan Raya. Pertamanya tentang lori-lori yang mengangkut barang-barang. Buat masa ini, lori-lori yang mengangkut barang-barang ini yang mempunyai sepuluh tayar akan dibenarkan untuk mengangkut barang-barang sebanyak lapan tan sahaja. Dia dalam BDM, maknanya berat dalam muatan lori termasuk barang hanyalah 20,000 kg ataupun 20 tan. Kalau lori ini seberat 12 tan, maknanya dia boleh bawa 8 tan sahaja kargo. Walhal lori ini boleh bawa 20 tan punya kargo. Jadi maknanya bukan sahaja lori ini akan *charge* mahal kepada pengguna bahkan kita tidak dapat menggunakan sepenuhnya kepada perkhidmatan lori. Saya hendak mencadangkan supaya kerajaan dapat mengkaji semula. Sekurang-kurangnya berat muatan dalam lori ini dinaikkan kepada 15 tan.

Seterusnya, saya bercakap tentang *urban transport authority*. Adalah dicadangkan supaya kerajaan menubuhkan agensi ini untuk memantau secara keseluruhan pembangunan sistem pengangkutan dalam Bandaraya Kuala Lumpur dan juga bandaraya-bandaraya yang lain. Kita hendak kalau boleh, agensi ini kalau boleh memantau kerana di bandaraya yang besar, *ratio* sebenarnya 40:60. Kenderaan penggunaan awam dengan kenderaan penggunaan sendiri. Namun begitu, di Kuala Lumpur, penggunaan ini sebanyak 16:84. Maknanya kenderaan awam sebanyak 16 dan persendirian sebanyak 84. Sebab itulah Kuala Lumpur begitu sesak sekali. Kita berharap semoga kesesakan ini tidak akan berlaku kalaulah sistem pengangkutan awam ataupun *public transport* lebih di naik taraf lagi.

Seterusnya saya pergi kepada perkara 100400 - Keselamatan Jalan Raya. Penggunaan CCTV secara komprehensif, perundangan banyak *loopholes*. Seharusnya kita memperbaiki untuk memastikan supaya rakaman CCTV sebagai satu bahan bukti. Pada ketika ini, yang kita saman ekor itu sebenarnya Tuan Pengerusi, tidak boleh bawa kepada mahkamah kerana kita tidak boleh menjadikan ia sebagai barang bukti. Dikehendaki pesalah-pesalah itu mesti menandatangani surat kesalahan ataupun saman itu. Jadi kita harus menaik taraf. Kalau boleh, penat-penat polis itu letak tapi sebenarnya tidak payah bayar pun tidak apa. Bukanlah saya hendak cadangkan tidak usah bayar, bayarlah.

Namun begitu, mereka tidak boleh didakwa di mahkamah. Kita hendak lihat, kalau boleh selain daripada notis-notis yang kita letakkan di mana-mana. Misalnya kita kata dengan izin, *speed camera one kilometer ahead*. Jadi orang lebih berwaspada. Kalau dia lari juga, itu jam kita tangkap. Kita hendak cadangkan kalau boleh, semua kenderaan penguat kuasa perlu ada di pasang dengan peralatan rakaman audio dan video untuk merakamkan semua penguatkuasaan yang dijalankan. Ini supaya kita dapat mengelakkan persepsi masyarakat mungkin menganggap penguat kuasa rasuah. Akan tetapi dengan adanya sistem rakaman ini, jadi semua persepsi-persepsi masyarakat dapat kita hindarkan. Setakat itu Tuan Pengerusi. Saya mohon menyekong.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Shah Alam.

3.46 ptg.

Tuan Haji Khalid bin Abd. Samad [Shah Alam]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya hendak cuba pakai komputer ini sambil bercakap tetapi tidak berapa nampak.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Tidak payah. Sudah biasa...

Tuan Haji Khalid bin Abd. Samad [Shah Alam]: Baik, terima kasih. Yang pertama saya hendak tanya kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri.

Saya rasa cukup yakin bahawa sepatutnya kita mempunyai satu *master plan* untuk infrastruktur negara iaitu satu perancangan sistem pengangkutan darat, sistem pengangkutan laut dan juga udara yang telah dikenal pasti lebih awal dan perancangan kita, apa yang kita hendak bina dan bagaimana kita hendak *upgrade* kan supaya matlamat di sebalik Kementerian Pengangkutan itu akan tercapai. Buat masa ini, saya tidak tahu sama ada *master plan* infrastruktur negara itu wujud ataupun tidak. Sekiranya wujud, saya ingin tahu di mana kita boleh melihatnya dan mengkajinya dan adakah ia *diupdate* setiap lima tahun ataupun 10 tahun. Bergantung kepada *growth centres* yang baru dan perubahan-perubahan yang mungkin berlaku dari semasa ke semasa.

Sebab kenapa saya timbulkan persoalan ini ialah kerana apa yang saya melihat, yang berlaku khususnya di Lembah Klang di mana timbulnya *highway* bertol nampak seolah-olah secara *random*. Saya tidak tahu sama ada *highway* ini dirancang oleh pihak kerajaan ataupun ia dicadangkan oleh pihak swasta. Oleh kerana ia dicadangkan oleh pihak swasta, maka asalkan swasta yang hendak mengeluarkan duit dan sebagainya, maka kita tidak begitu ambil berat dengan perancangan dan pembangunan dan pembinaan *highway* tol yang baru ini. Saya telah melihat hasil daripada ini, beberapa tempat di Kuala Lumpur khususnya yang dekat kawasan Gombak, dekat kawasan Subang dan sebagainya. Seolah-olah *highway* dengan *flyover*, dan *interchange* itu sudah bercelaru.

Wujud suasana aliran trafik yang *criss-crossing* dan sebagainya. Maka, kita hendak tahu juga sama ada *highway* yang bertol yang dibina oleh pihak swasta ini telah dirancang dan dirancang dan dikemukakan berdasarkan pada *master plan* pengangkutan itu ataupun semata-mata atas perkiraan komersial seperti mana yang biasa dilakukan oleh pihak swasta. Sekiranya berlaku *highway* yang jenis yang bertol ini, maka sejauh manakah pemantauan yang dilakukan oleh pihak kementerian untuk menentukan bahawa matlamat yang sebenarnya di sebalik pembinaan *highways* ini memenuhi kehendak perancangan yang asal iaitu lancarnya trafik dan sebagainya ataupun setelah selesai, maka pihak kementerian pun lepas tangan. Kalau selesai pun tidak selesai, kalau selesai pun selesai, kalau tidak selesai pun tidak kisah kerana ia adalah pihak swasta.

■1550

Kita melihat bagaimana sekarang ini *highway* bertol yang wujud dari dahulu iaitu *highway* PLUS. Beberapa *stretch* ataupun tempat, ia seolah-olah dalam keadaan yang *perpetual traffic jam* pada hari-hari bekerja. Sebagai contoh, bagi saya kalau dari Kuala Lumpur hendak pergi ke Shah Alam, sebelah petang *highway* dari *exit* Damansara pergi ke *exit* Shah Alam memang *crawling* lah tiap-tiap hari. Itu adalah merupakan satu suasana yang sepatutnya tidak berterusan. Kita hendak tahu, apakah peranan pihak kementerian dalam menangani masalah-masalah yang sebegini?

Saya hendak rujuk juga kepada apa yang dizahirkan atau apa yang dicatat di dalam Laporan Anggaran Perbelanjaan Persekutuan berhubung dengan apa yang boleh dikatakan sebagai objektif Kementerian Pengangkutan, di mana dalam muka surat 362, "*Aktiviti 6: Pengangkutan Darat.*"

Ia menyebut objektifnya sebagai mewujudkan rangkaian infrastruktur pengangkutan yang bersepadu berasaskan pendekatan *supply driven*. Ini merupakan satu istilah yang agak baru bagi saya. Saya tidak berapa memahami satu kaedah pendekatan pembinaan yang dikatakan sebagai *supply driven*. Kita faham bila dikatakan *demand driven* iaitu bergantung kepada keperluan dan sebagainya, tetapi *supply driven* ini adakah ia bermakna di mana sahaja tidak ada jalan maka akan dibina? Atau bagaimana? Saya minta mungkin Timbalan Menteri boleh *enlighten* saya berhubung dengan perkara ini, dan menjelaskan bagaimana dengan kaedah yang sebegini akan menjamin wujudnya satu rangkaian infrastruktur yang boleh dimanfaatkan oleh seluruh rakyat tanpa adanya amalan pengabaian dan peminggiran mana-mana kawasan yang tertentu di negara kita.

Turut disebut, kerana benda ini memang dari segi tulisan dan sebutannya cukup cantik iaitu sistem pengangkutan *multimodalism*. Ini pun saya tidak berapa faham. *Multimodalism*, *state of the art*, pengangkutan awam dan kargo yang *seamless*. Semua ini istilah yang mengagumkan, tetapi sejauh mana objektif yang sebegini telah dicapai?

Mungkin kebetulan Menteri KPI pun ada, dan dia boleh komen sejauh mana Menteri Pengangkutan dan Kementerian Pengangkutan telah mencapai matlamat-matlamat seperti mana yang tertulis di dalam buku yang menjadi rujukan kita sekarang ini.

Begitu juga berhubung dengan bajet pengurusan. Saya lihat memang bajet keseluruhannya sebanyak RM925 juta, 33peratus adalah untuk pengangkutan darat iaitu sebanyak RM312 juta. Daripada RM312 juta pula, penguatkuasaan menelan belanja RM85 juta. Dari sudut *percentage* nya agak besar dan adalah perbelanjaan ataupun item perbelanjaan yang tertinggi. Malangnya, apa yang saya tidak nampak ialah dari sudut *research and development* atau R&D, serta *design*. Seolah-olah soal R&D dan *design* ini tidak diberikan keutamaan khususnya dalam persoalan pengangkutan awam. Di sini saya tidak nampak satu bajet yang diberikan kepada usaha-usaha untuk mengkaji dan mencadangkan satu sistem pengangkutan awam yang boleh dilaksanakan secara berkesan untuk semua bandar raya dan kota utama untuk menentukan bahawa masalah *traffic jam* dan kesesakan lalu lintas dan sebagainya, semuanya dapat diatasi.

Saya rasa satu jawatankuasa dan satu bajet yang khusus untuk mengkaji dan mencadangkan satu pendekatan, di mana masalah pengangkutan ataupun perkhidmatan pengangkutan awam ini boleh disediakan untuk rakyat jelata. Kita tidak boleh menyerahkan masalah ini kepada pihak swasta dan tunggu pihak swasta kemukakan cadangan. Saya pun menyokong apa yang telah disampaikan oleh Yang Berhormat Kuantan tadi, di mana dia nampak apa yang telah berlaku di Kuantan.

Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]: [Bangun]

Tuan Haji Khalid bin Abd. Samad [Shah Alam]: Tidak ada masalah Yang Berhormat Putatan. Minta maaf ya.

Dr. Lo' Lo' Mohamad Ghazali [Titiwangsa]: Satu minit boleh untuk menjawab?

Tuan Haji Khalid bin Abd. Samad [Shah Alam]: Apa yang berlaku di Kuantan di mana terminal baru dibina, stesen bas dibina dan sebagainya, tetapi tidak ada bas. Ini mungkin merupakan satu kenyataan pihak penggubal dasar dan pelaksana projek-projek di mana tidak ada kesungguhan. Mereka tidak ada satu usaha untuk hendak cari penyelesaian kepada masalah yang dihadapi oleh rakyat. Masalah pengangkutan awam ini merupakan satu masalah yang telah disebut bertahun-tahun, tetapi dalam bajet yang dikemukakan memang saya tidak nampak apa-apa peruntukan khusus untuk membuat satu kajian dan mengatasi masalah ini. Ya Yang Berhormat Titiwangsa.

Dr. Lo' Lo' Mohamad Ghazali [Titiwangsa]: Terima kasih. Sedikit sahaja. Berhubung dengan pengangkutan awam iaitu tentang isu LRT. Saya mendapat banyak pandangan dari orang ramai supaya LRT ini mengkhususkan *train* yang khusus untuk wanita sahaja, kerana pada waktu kemuncak kepadatannya itu luar biasa, Jadi, saya kira perkara ini memang telah dilaksanakan di negara Jepun dan China. Ini bukan *gender bias* atau sebagainya, tetapi ini adalah untuk keselesaan penumpang-penumpang. Apa pandangan Yang Berhormat?

Tuan Haji Khalid bin Abd. Samad [Shah Alam]: Ya, saya boleh bersetuju dengan cadangan itu untuk mengasingkan. Ia merupakan satu perkara yang kita boleh rancang daripada awal dan saya boleh terima untuk ucapan Yang Berhormat Titiwangsa dimasukkan juga di dalam ucapan saya sekali.

Kaedah di mana kita lepaskan semua kepada pihak swasta, saya rasa tadi Yang Berhormat Kota Raja pun ada menyebut tentang masalah LRT Putra yang akan mengadakan perkhidmatan jajarannya pergi ke Putra Heights, SimeUEP. Sedangkan, seluruh dari bandar Shah Alam yang mempunyai pusat-pusat penginapan rakyat jelata dan sebagainya, semuanya akan dinafikan perkhidmatan ini. Saya khuatir bahawa, apabila ia diserahkan kepada pihak swasta, maka perkiraan-perkiraan yang lain diambil kira, iaitu kawasan-kawasan yang baru untuk hendak tentukan bahawa kawasan perumahan yang tertentu akan naik nilai harganya dan sebagainya, dan bukan atas tujuan untuk menentukan bahawa perkhidmatan itu diperolehi oleh kebanyakan rakyat, tetapi atas dasar komersial semata-mata.

Saya merasakan bahawa perlu ada satu pemantauan, bimbingan dan penentuan serta kata putus yang ditentukan oleh pihak kerajaan sendiri yang mempunyai matlamat selain daripada matlamat komersial, tetapi matlamat yang *overriding* iaitu untuk menentukan bahawa...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Ya.

Tuan Haji Khalid bin Abd. Samad [Shah Alam]: ...Akan tercapai satu suasana dan satu perkhidmatan pengangkutan awam yang berkesan. Saya hendak tanya mengenai satu, dua lagi Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Masa Yang Berhormat sudah habis.

Tuan Haji Khalid bin Abd. Samad [Shah Alam]: *Point* yang terakhir. Kalau begitu berhubung dengan bajet pengurusan ini, saya dapati ada Butiran "*One-off*". Butiran 100000 iaitu sebanyak RM259 juta yang merupakan hampir 30peratus daripada seluruh bajet pengurusan. Saya hendak tahu perbelanjaan *one off* ini adalah untuk apa? Kalau boleh, *detail* nya diberikan. Terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Labuan.

3.59 ptg.

Datuk Haji Yussof bin Haji Mahal [Labuan]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya cuma ingin membahaskan sedikit iaitu dalam Butiran 01400 – Projek Pembaikan Keretapi Negeri Sabah. Saya juga ingin menambah apa yang dikatakan oleh Yang Berhormat Tenom semalam. Kalau kita lihat, apakah status Projek Keretapi Negeri Sabah sehingga hari ini? Kalau kita lihat dua atau tiga tahun yang lalu, pelaksanaan projek ini begitu rancak dijalankan, tetapi di kebelakangan ini projek ini sudah seolah-olah sudah tidak ada aktiviti. Apakah projek ini sudah siap sepenuhnya ataupun sebaliknya? Bilakah kereta api yang pertama akan mula bergerak atau berjalan di rel yang baru yang telah pun dibuat?

■1600

Seperti mana saya difahamkan, dalam projek tersebut seharusnya projek ini siap pada Mei 2009 tetapi sampai saat ini saya rasa hingga akhir tahun ini ataupun pertengahan tahun hadapan pun belum ada tanda-tanda untuk projek tersebut siap sepenuhnya. Kalau kita lihat dalam *lane* kedua iaitu antara Tenom dan Beaufort, pada saat ini cuma kereta api antara Beaufort dan Halogilat iaitu di kilometer 110 masih ada pergerakan kereta api kerana di antara Beaufort dan Halogilat ada sebuah sekolah di situ. Ini masih membolehkan penduduk di situ menggunakan kereta api walaupun dengan kereta api yang lama. Akan tetapi malangnya antara Halogilat, Rayu dan Pangi, saya rasa jarak antara keduanya hampir 18 kilometer. Di kawasan tersebut tidak ada satu pun jalan raya. Mereka betul-betul dari dahulu lagi menggunakan sistem kereta api untuk pengangkutan dari satu tempat ke satu tempat.

[Tuan Yang di-Pertua **mempengerusikan Jawatankuasa**]

Akan tetapi malangnya pada saat ini, kereta api tersebut tidak bergerak disebabkan adanya projek pembangunan yang baru dan juga rel-rel yang lama sudah pun rosak. Jadi, adakah kementerian melihat secara langsung kesusahan penduduk pedalaman di situ sehinggakan mereka berjalan kaki berpuluh-puluh kilometer dari satu tempat ke satu tempat. Kalau mereka itu duduk di Halogilat tentunya untuk datang ke Rayu dan Pangi, mereka terpaksa berjalan sejauh 9 kilometer untuk mendapatkan kereta api untuk menuju ke Tenom kerana cuma dari Pangi ke Tenom ada perkhidmatan kereta api. Itu pun tidak begitu kerap.

Jadi diharapkan projek ini haruslah dipercepatkan kerana saya sendiri merasakan di situ pada satu masa dahulu saya juga bertugas di situ sebagai salah seorang pegawai kereta api di situ. Jadi sebelum saya meneruskan pendidikan di Pengajian Tinggi, saya pernah bertugas di situ. Saya sendiri dapat merasakan betapa susahnya orang-orang di situ kalau tidak ada kereta api.

Jadi diharapkan kementerian dapat melihat secara serius kepada kontraktor-kontraktor yang melaksanakan projek tersebut kerana kalaulah tidak ada peruntukan ataupun bajetnya *jammed*, contohnya, diharapkan kementerian harus fokus sedikit. Ini adalah kerana kalau kita lihat kereta api-kereta api yang ada di Semenanjung, begitu canggih-canggih. Ini barulah kita mahu mengadakan kereta api yang lebih baik sedikit tetapi projek tersebut sudah terlambat. Jadi malang sekali keadaan penduduk di situ sehinggakan kita selalu menerima keadaan yang tidak seimbang sedemikian. Jadi itulah harapan kita semoga kementerian dapat melihat keadaan ini dengan lebih serius lagi.

Seterusnya adalah Butiran 89001 iaitu mengenai Pengerukan Pelabuhan Klang Utara. Jumlah anggaran projek kalau kita lihat daripada peruntukan adalah RM4.94 bilion untuk Rancangan Malaysia Kesembilan. Bajet untuk tahun 2010 sebanyak RM681.5 juta. Apakah perbelanjaan ini untuk digunakan sebagai *capital dredging* dengan izin, ataupun untuk *maintenance dredging*? Sekiranya *maintenance dredging*, kenapakah begitu tinggi sekali harganya dan sekiranya *capital dredging* kenapakah mengambil waktu yang lama untuk menyiapkannya?

Berapakah hasil pendapatan ataupun pulangan yang diperoleh daripada Pelabuhan Klang Utara setiap tahun dan berapakah yang diperuntukkan untuk dikembalikan kepada kerajaan untuk membayar kembali sekiranya *maintenance dredging* ataupun *capital dredging*? Sekiranya dibuat *dredging* di situ, berapakah kos *per cubic meter* dan berapakah *volume* keseluruhannya sehinggakan kita akan membelanjakan sebanyak RM4.9 bilion untuk Rancangan Malaysia Kesembilan? Jadi, kalaulah kita melihat peruntukan yang begitu banyak, dan *continue* untuk membuat *maintenance dredging*, saya rasa perkara ini harus kita fikirkan sematang-matangnya dan adakah perkara ini dibuat *proper study* sehinggakan peruntukan yang begitu banyak berbilion-bilion ringgit untuk pengerukan sahaja?

Seterusnya adalah Butiran 89002 – Pengerukan Pelabuhan Miri. Kalaulah kita lihat Pelabuhan Miri adalah sebuah pelabuhan yang mempunyai kedudukan yang kurang strategik di mana terletak di Kuala Sungai Baram dan biasanya terdedah kepada mendapan tanah pasir yang begitu tinggi. Pertanyaan saya, adakah kerajaan ataupun konsultan yang diarah oleh kerajaan untuk membuat kajian terperinci sebelum membuat sesuatu pelabuhan menentukan kedudukan pelabuhan tersebut terutamanya kajian-kajian kadar pendapan pasir dan tanah di situ, kedalaman pelabuhan yang diperlukan setiap waktu dan berapa besar kah kapal dan *draught* nya yang akan diperlukan untuk merapatkan kapal ke dermaga?

Dengan bajet yang diperuntukkan, seolah-olah kerajaan akan membelanjakan hampir RM100 juta setiap tahun untuk mengorek ataupun mengeruk pelabuhan di Miri sahaja. Jadi bayangkan kalau dijangka sepuluh tahun kita akan membelanjakan RM1 bilion untuk pengerukan sahaja. Jadi kita bayangkan bermakna daripada kita membelanjakan berbilion ringgit setiap sepuluh tahun untuk sesuatu pelabuhan, bukanlah begitu besar kalau kita lihat Pelabuhan Miri itu. Cuma untuk *coastal vessel* sahaja yang masuk. Bukannya *giant vessel*, tidak. *Coastal vessel* sahaja yang mana mungkin dia punya *tarnish* antara 5000 ke 10,000 sahaja. Akan tetapi kita akan membelanjakan berbilion-bilion ringgit kalau setiap tahun kita akan menggunakan sebanyak RM100 juta untuk pengerukan sahaja. Kita mempunyai pengalaman, contohnya di Labuan. Dengan kewangan RM100 juta, sebuah syarikat ataupun kalau tidak salah ASEAN Supply Base iaitu mempunyai pelabuhan untuk *offshore support vessel*. Dengan peruntukan tidak sampai RM100 juta, dia telah pun dapat membuat satu dermaga yang mana kalau tidak salah empat kapal ke lima kapal boleh merapat sekali sewaktu dia merapat. Jadi untuk kos *dredging* sahaja, mungkin tidak sampai RM10 juta.

Jadi dalam konsepnya, apabila dia membuat *dredging*, mungkin dia akan menggunakan *maintenance dredging* dalam tempoh tiga tahun ke lima tahun. Itu adalah satu pelabuhan yang cukup baik. Jadi kalau kita menentukan satu pelabuhan contohnya macam di Miri, setiap tahun kalaulah tidak sampai RM100 juta, kalau kita membelanjakan RM50 juta satu tahun pun sudah terlalu banyak dan pembaziran berlaku di situ sedangkan kapal yang masuk di situ boleh dikira. Kalau cuma *coastal vessel* untuk masuk, untuk mengangkat barang, untuk keperluan di Miri sahaja, saya rasa tidak berbaloi untuk kita membelanjakan beratus-ratus juta ringgit setiap tahun.

Jadi saya harapkan kementerian harus memikirkan balik sama ada pelabuhan ini diteruskan di situ ataupun dipindahkan di tempat lain yang lebih strategik dengan jangka panjang mungkin kita dapat menyelamatkan kewangan negara daripada kita membelanjakan berbilion-bilion ringgit untuk sebuah pelabuhan yang kecil sahaja. Jadi itu sahaja.

Seterusnya, adalah mengenai keselamatan pelayaran. Butiran 030400 - Keselamatan Pelayaran, Latihan Tumpahan Minyak. Saya ingin bertanya kepada kerajaan, berapa kerap kah Latihan Tumpahan Minyak (*Oil Spill Exercise*) yang dilakukan oleh semua pelabuhan di seluruh negara? Seterusnya berapa unit kah di setiap pelabuhan kapal-kapal tunda yang dilengkapi dengan *oil spill equipment* untuk membendung tumpahan minyak? Apa yang kita difahamkan, kadang-kadang kalau kita ada tumpahan minyak yang begitu banyak, kita terpaksa memanggil *expertise* daripada Singapura dan sebagainya untuk membantu kita dalam hal membersihkan minyak-minyak yang tumpah di laut. Ini adalah satu yang lebih penting kalau kita perkirakan dalam urusan maritim. Ini kerana kalau kita tengok di Singapura, mereka mempersiapkan dengan Kepulauan Singapura yang begitu kecil, laut yang tidak begitu luas, mereka mempunyai beberapa buah kapal, *oil fuel recovery vessel* supaya setiap tumpahan minyak yang berlaku di Pelabuhan Singapura dapat dibendung secepat mungkin.

■1610

Akan tetapi, kita tidak tahu di Malaysia, apakah kita juga mempunyai persiapan yang sama? Setiap apa jua tumpahan minyak yang berlaku di Singapura, mereka akan didenda sekurang-kurangnya SGD500,000 walaupun sedikit, minimum. Jadi, adakah juga kita di Malaysia menggunakan strategi yang sama? Setiap kapal-kapal yang datang, pemeriksaan supaya tidak ada tumpahan minyak berlaku dan juga kita harus mengetatkan benda ini supaya pelabuhan ataupun perairan kita sentiasa bersih daripada tumpahan-tumpahan minyak. Jadi, sekali lagi saya harapkan kementerian, dengan peruntukan-peruntukan yang ada, gunakanlah secara lebih baik supaya pelabuhan-pelabuhan kita di Malaysia ini bebas daripada tumpahan-tumpahan minyak.

Akhirnya Tuan Pengerusi, adalah mengenai pembangunan Lapangan Terbang Labuan-Kota Kinabalu dalam Butiran 090000. Sepertimana yang kita sedia maklum, *airport* di Labuan telah pun di *upgrade* ataupun diubahsuai dengan baik sepertimana yang pernah saya suarakan, sehinggakan pada saat ini kalau tidak salah, *even* kapal pesawat 747 boleh mendarat di Wilayah Persekutuan Labuan.

Malangnya, dengan pelabuhan udara yang begitu canggih yang telah pun kita belanjakan, kalau tidak silap saya lebih daripada RM300 juta untuk *upgrading* sahaja di Labuan. Adakah pada saat ini kita sudah bersedia untuk menerima kapal-kapal yang besar untuk datang ke Labuan? Kalau tidak pun untuk apa kita bangun dalam keadaan ekonomi yang begitu merudum sehinggakan kita belum memerlukan kapal-kapal terbang yang besar untuk datang ke sana.

Jadi, seolah-olah kita lihat persiapan pelabuhan begitu canggih, tetapi kapal yang turun itu juga, kapal MAS 737 ataupun kadang-kadang Fokker Friendship dan juga kapal AirAsia Airbus 300 macam itulah, itu sahaja yang turun, tetapi pelabuhan kita cukup canggih. Malangnya, pelabuhan laut kita cukup daif. Apabila kita lihat pelabuhan feri penumpang sahaja, pelabuhan yang ada di Labuan seolah-olah cuma satu *ramp* sahaja untuk feri merapat, tidak ada pun *proper* pelabuhan yang dibangunkan oleh kerajaan.

Begitu juga dengan sistem pengangkutan yang kita lihat iaitu feri kenderaan. Sampai saat ini, kononnya bermasalah adalah disebabkan Kerajaan Negeri Sabah tidak dapat memberikan *landing rights* di tanah besar di Menumbok, tetapi saya rasa demi kepentingan rakyat, kerana kerajaan negeri Sabah dan juga Kerajaan Persekutuan di Wilayah Persekutuan Labuan adalah sama-sama dalam kedudukan di Malaysia, bukan kita di luar negara, mengapa harus adanya *landing rights* yang tidak boleh dan juga yang sini boleh, yang situ tidak boleh? Ini seolah-olah untuk mempertahankan kepentingan mereka yang tertentu demi untuk memanjangkan konsesi yang telah diberikan. Saya juga difahamkan konsesi tersebut akan berakhir pada tahun 2010.

Sebagai mewakili rakyat Labuan, saya betul-betul mengharapkan supaya adanya perubahan dalam sistem pengangkutan feri kenderaan antara Labuan dan Menumbok pada tahun 2010 kerana inilah sahaja waktu kita untuk merubah sistem tersebut supaya rakyat Labuan juga menikmati apa yang dikatakan nikmat pembangunan yang diberikan oleh kerajaan.

Jangan sebelah pihak sahaja yang menikmati sesuatu, tetapi rakyat tetap menderita. Apabila mahu turun ke Sabah dengan membawa kereta, terutamanya pada musim-musim cuti sekolah seperti yang ada pada hari ini, sehinggakan kita terpaksa menunggu dua tiga hari dan kadang-kadang berminggu-minggu untuk *booking* kerana yang melaksanakan projek tersebut adalah orang-orang tertentu dengan menggunakan sebuah feri sahaja.

Kadang-kadang feri pun bukan berbentuk feri. Bentuk feri, tetapi sistem *propulsion* yang digunakan terpaksa ditarik oleh kapal lain. Mana ada feri macam ini! Dalam zaman moden sekarang ini, tidak ada! Feri kenderaan sudahlah sebuah sahaja yang melaksanakan antara Labuan dan Menumbok, tetapi kadangkala terpaksa ditunda oleh kapal ikan ataupun feri yang lain untuk melaksanakan perjalanan satu destinasi ke destinasi yang lain. Diharapkan keadaan ini dapat diubah.

Kalaulah alasan kementerian ini adalah disebabkan oleh ketentuan yang diberikan oleh kerajaan negeri Sabah, saya rasa seolah-olah Kerajaan Negeri Sabah bukannya sebuah kerajaan di Malaysia. Ini tidak mungkin kerana kita yang menentukan undang-undang, kita yang menentukan sesuatu, kerjasama harus ada demi untuk kepentingan rakyat antara dua pihak. Jadi, diharapkan kementerian kerana kita tidak boleh bersuara langsung. Kerajaan Negeri Sabah ini, kuasa *state*, tetapi kita sebagai sebuah Wilayah Persekutuan harus diberikan perhatian kerana Labuan ini adalah sebuah wilayah, Wilayah Persekutuan yang telah pun diiktiraf oleh kerajaan antara tiga wilayah di Malaysia ini, Wilayah Persekutuan Labuan, Kuala Lumpur dan Putrajaya.

Janganlah yang Putrajaya dan Kuala Lumpur menikmati kemewahan yang lebih, mentang-mentang kita jauh di sebalik pulau, diabaikan begitu sahaja. Jadi, tolonglah. Kerajaan harus peka dalam hal ini. Semoga apa yang saya suarakan pada hari ini akan dapat dinikmati oleh penduduk dan juga penyokong kita di Wilayah Persekutuan Labuan. Terima kasih.

Beberapa Ahli: [Bangun]

Tuan Pengerusi: Sila Yang Berhormat Tumpat.

4.16 ptg.

Dato' Kamarudin Jaffar [Tumpat]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya ingin bercakap ringkas sahaja dalam tajuk Kementerian Pengangkutan ini dan saya ingin mulakan dengan Butiran 070000 - Keretapi.

Tuan Pengerusi, saya telah bertanya soalan dalam Dewan yang mulia ini dan terima kasih kerana walaupun tidak sempat dalam satu jam setengah menerima jawapan secara lisan daripada Ahli Yang Berhormat Menteri, tetapi secara bertulis saya menerimanya iaitu pada tarikh 23 November 2009. Saya bertanyakan tentang kadar kemalangan kereta api di Malaysia berbanding dengan negara-negara lain dan jawapan yang saya peroleh amatlah memeranjatkan kita. Iaitu mengikut jawapan kementerian, pada tahun 2007, kadar kemalangan kereta api akibat pelanggaran adalah seperti berikut:

NEGARA	KADAR KEMALANGAN
Malaysia	254
Britain	23
USA	211
Australia	137

Maknanya, Malaysia yang mempunyai panjang laluan kereta api sekitar 3600km sahaja kalau ingatan saya betul ataupun sekitar itu, berbanding dengan Britain yang jauh kompleks dan banyak laluan, panjang kereta apinya ataupun Amerika atau Australia yang mempunyai laluan kereta api, saya fikir dari Melbourne di selatan hinggalah ke Darwin di utara, mereka mempunyai kadar kemalangan yang jauh lebih rendah daripada kadar kemalangan kereta api yang dialami oleh negara Malaysia dengan jumlah kadar kemalangan 254 berbanding dengan hanya 23 di Britain, 211 di Australia dan 137 di Australia.

Begitu juga kadar kegelinciran ataupun kadar kemalangan kereta api akibat kegelinciran iaitu Malaysia 89; Britain 47, yang mana kereta api mereka lebih laju dan laluan mereka lebih banyak; USA tinggi sedikit, tetapi saya yakin nisbahnya kurang lagi daripada Malaysia, 1923; Australia 144.

Jadi, banyak lagi statistik dan terima kasih diberikan dalam jawapan bertulis ini. Saya harap kementerian memerhatikan supaya kadar kemalangan kita dikurangkan, jumlah kematian akibat kemalangan dikurangkan dan secara umumnya, mutu perkhidmatan laluan kereta api yang disediakan itu dipertingkatkan dengan kadar yang segera dan cepat, agar boleh mengurangkan kemalangan sebagaimana yang diakui sendiri oleh kementerian itu.

Seterusnya berkaitan dengan kereta api juga, saya ingin bertanya di pihak kementerian, khususnya di bawah Kepala Kajian Peningkatan Infrastruktur Sedia Ada, Laluan Komuter dan Kereta Api ini, adakah kerajaan masih kekal dengan cadangannya untuk menambahkan laluan kereta api dan khususnya sama ada laluan-laluan baru itu melibatkan laluan baru yang meliputi Pantai Timur Semenanjung Malaysia ini.

■1620

Seterusnya, berkaitan dengan kereta api, saya ingin bertanya daripada peruntukan umum yang diberikan di bawah Butiran 070000 itu, adakah kementerian bercadang untuk mewujudkan sebuah muzium kereta api, yang mana untuk kita menggalakkan minat terhadap kereta api dan meningkatkan kefahaman rakyat tentang perlunya kereta api dalam sistem pengangkutan dan sistem ekonomi negara kita ini? Untuk meningkatkan minat tentang kereta api ini, saya fikir adalah wajar untuk kerajaan menimbangkan penubuhan satu muzium iaitu muzium kereta api.

Sudah tentu oleh kerana tanah-tanah kereta api di Kuala Lumpur ini, kalau di Sentulnya sudah diambil oleh YTL. Kalau di Brickfieldsnya sudah diambil menjadi KL Sentral oleh MLCB, mungkin di Tumpat sahaja ada tanah kereta api yang sesuai, mungkin Kuala Krai menjadi cawangan muziumnya, tetapi muzium utamanya ialah mungkin tanah-tanah kereta api yang masih tidak diambil oleh mana-mana pihak yang berada di Tumpat.

Begitu juga mungkin dalam konteks yang sama, kementerian untuk meningkatkan minat dan kesedaran masyarakat tentang peri pentingnya kereta api ini, juga mewujudkan apa yang mungkin dapat dinamakan Kelab Pencinta Kereta Api. Dengan izin, *Train Lovers Club* atau sebagainya Tuan Pengerusi.

Seterusnya, saya beralih kepada Butiran 13000 iaitu Pembinaan dan Menaik Taraf Infrastruktur Lapangan Terbang. Lapangan Terbang Pengkalan Chepa, di Kelantan adalah salah satu lapangan terbang yang sangat sibuk kegunaannya. Ia bukan sahaja menerima penerbangan-penerbangan awam sama ada MAS, ataupun Air Asia ataupun Firefly yang sangat-sangat banyak kadar jumlah penerbangan hariannya. Ia juga menjadi salah satu tempat oleh kerana industri minyak mengiktiraf bahawa Kelantanlah tempat yang paling sesuai untuk mengendalikan minyak di lautan Kelantan itu.

Maka antara tempat yang digunakan ialah Lapangan Terbang Pengkalan Chepa yang mana Petronas dan anak syarikatnya, dan syarikat kerjasamanya menggunakan Lapangan Terbang Pengkalan Chepa menjadi pusat untuk mengangkut sama ada barangan penting ataupun pekerja-pekerja daripada tanah besar kepada lautan Kelantan itu. Maka, ia mendapati penggunaan Lapangan Terbang Pengkalan Chepa itu amat tinggi.

Ketiga, di Lapangan Terbang Pengkalan Chepa juga ada sekolah latihan juruterbang, yang mana mungkin perkembangannya saya perhatikan adalah amat pesat. Kemajuannya amat menggalakkan yang bererti Tuan Pengerusi, bahawa walaupun kita tahu sudah dibuat perancangan yang agak lama untuk memanjangkan landasan terbang di Pengkalan Chepa itu, tetapi hingga ke hari ini belum lagi dilakukan penambahan, pemanjangan landasan terbang di Pengkalan Chepa itu. Jadi, saya ingin bertanya kepada kementerian supaya ia memberikan jawapan, bila akhirnya pemanjangan landasan kapal terbang itu akan dilakukan?

Seterusnya Tuan Pengerusi dan akhirnya ialah Butiran 01100 iaitu Sambungan Rel ke Pelabuhan Pulau Indah Selangor/Sambungan Rel ke Pelabuhan Tanjung Pelepas, Johor yang mana jumlah anggarannya RM1,126,662,000 dan yang sudah dibelanjakan ialah RM302 juta lebih kurang, iaitu perbelanjaan pada tahun 2001 hingga tahun 2005. Kemudiannya tahun 2006 hingga tahun 2010 hanya RM3 juta. Manakala untuk anggaran 2010 ini hanya token RM10. Jadi, saya ingin bertanya daripada anggaran dan perancangan awal yang lebih daripada RM1 bilion, yang hanya digunakan dan dipakai beberapa tahun yang lalu lebih kurang RM300 juta kemudiannya sudah menjadi token?

Adakah kerajaan telah menukar perancangan? Adakah maknanya laluan kereta api tidak lagi dibuat untuk Tanjung Pelepas ataupun untuk Pulau Indah atau apakah keputusan akhir kerajaan berkaitan dengan laluan kereta api? Itu sahaja pandangan saya Tuan Pengerusi. Terima kasih.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat Silam.

4.25 ptg.

Tuan Haji Salleh bin Haji Kalbi [Silam]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya ingin membahaskan beberapa butiran berhubung dengan Kementerian Pengangkutan ini iaitu bermula dengan Butiran 03000 – Pembinaan/Pembelian dan Meningkatkan Keselamatan Pelayaran.

Saya ingin bertanya kepada pihak kementerian terutamanya berhubung dengan kawalan-kawalan keselamatan terutamanya di laluan antara Laut Sulu, Laut Sulawesi, dan juga Laut China Selatan. Saya dapati sebab aktiviti perdagangan terutamanya di selatan negara jiran sebenarnya meningkat dari semasa ke semasa. Saya dapati pihak kementerian belum begitu mengambil perhatian secara serius untuk memastikan kawalan perjalanan bot ataupun kapal-kapal kargo yang melalui perairan tersebut, sebab kalau kita lihat dari segi masa depannya boleh ditingkatkan.

Ini boleh meningkatkan lagi kegiatan ekonomi di kawasan Pantai Timur Malaysia terutamanya yang berhampiran dengan kawasan Tawau, Semporna, sehingga ke Sandakan. Perlu diambil perhatian sebab saya juga bersimpati dengan kemalangan yang berlaku, kapal yang karam antara Kudat dengan Pulau Banggi sebab kita melihat kemudahan-kemudahan dan kawalan pelayaran di kawasan perairan negeri Sabah ini tidak begitu diberi perhatian yang sewajarnya, walaupun dari segi sumbangan aktiviti ekonomi memang boleh menyumbang kepada hubungan dua hala terutamanya.

Jadi, saya berharap supaya pihak kementerian dapat mengambil perhatian dalam perkara ini. Dari segi perancangannya, saya ingin bertanya kepada pihak kementerian terutamanya di kawasan zon Dent Heaven dan Tanjung Labian yang menghala ke kawasan selatan Filipina, adakah pihak kementerian berusaha untuk mewujudkan suatu kawalan maritim yang kita tahu negara kita dalam Persidangan Internasional Maritim pun adalah merupakan jawatankuasa. Jadi, saya berharap supaya pihak kementerian dapat mengambil satu inisiatif untuk memastikan supaya kawasan tersebut dinaik taraf dari segi kemudahan-kemudahan untuk memudahkan segala kapal dan bot yang akan berlayar melalui kawasan tersebut.

Di samping itu juga, di Dewan baru-baru ini saya mencadangkan supaya Pelabuhan Lahad Datu menjadi *Rotterdam of the East*, walaupun pada persidangan Dewan yang lepas saya mendapat jawapan daripada pihak kementerian, bahawa kementerian belum lagi ada cadangan untuk membina ataupun mengambil inisiatif untuk mewujudkan rancangan tersebut, tetapi perlu diambil perhatian sebab kerajaan negeri telah pun membuat perancangan.

Sekarang ini saya difahamkan bahawa rombongan daripada Holand telah pun mengambil inisiatif untuk membuat kajian bagi melaksanakan dasar dan program yang akan menjadikan Pelabuhan Lahad Datu menjadi *Rotterdam of the East*, oleh sebab kawasan tersebut memang dekat dengan POIC *park* ataupun taman POIC yang termasuk dalam rancangan kerajaan negeri menjadi pusat koridor. Jadi, kemudahan kemudahan, prasarana pelabuhan perlu diambil perhatian oleh pihak kementerian. Ini kerana istimewanya Pelabuhan Lahad Datu ini, ianya pelabuhan yang memang semula jadi dalam sejak azali lagi.

■1630

Jadi dari segi kosnya, mungkin tidak begitu besar untuk dilaksanakan dan saya berharap supaya kementerian dapat mengambil perancangan dalam Rancangan Malaysia Kesepuluh ini untuk membantu bagi mewujudkan, menjadi mudah dari segi pengurusan pewujudan pelabuhan yang bertaraf antarabangsa sebab kargo yang melalui Pelabuhan Lahad Datu ini besar sekarang sebab terdapat aktiviti mengangkut baja yang memang dimuat dan diturunkan di kawasan tersebut.

Tuan Pengerusi, seterusnya saya ingin menyentuh Butiran 090200 - Pengangkutan Udara dan ada hubung kait dengan Butiran 09700 - Pembangunan Lapangan Terbang Baru Tawau. Saya ingin menarik perhatian kementerian dan bertanya pihak kementerian tentang baru-baru ini yang apabila saya menyoal di Dewan yang mulia ini berhubung dengan pembinaan Lapangan Terbang Baru Lahad Datu oleh sebab justifikasi yang telah diberikan oleh pihak daerah dan pengurusan di peringkat MAB. Saya juga mengucapkan jutaan terima kasih kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri yang sudi melawat kawasan saya terutamanya meninjau sendiri tentang kedudukan dan keadaan Lapangan Terbang Lahad Datu yang kalau dari segi peraturan *aviation regulation* memang tidak mematuhi, jadi ia sangat berbahaya terutamanya kepada penduduk di kawasan saya.

Saya berharap dalam Rancangan Malaysia Kesepuluh ini supaya pihak kementerian mengambil perhatian dalam perkara ini dan mengambil inisiatif untuk memastikan lapangan terbang tersebut dapat dibina sebab dari segi tapak pun memang ada beberapa tempat yang memang sesuai untuk kita membina lapangan terbang baru di kawasan Parlimen Silam ini terutamanya di kawasan Silabukan di dalam DUN Tungku yang mana kalau lapangan terbang tersebut dapat dibina di sana, sudah tentu untuk penduduk di kawasan Tungku terutamanya FELDA dan POIC yang saya sendiri mendapat rungutan daripada pelabur-pelabur antarabangsa bahawa mereka *reluctant*, tidak begitu berminat untuk datang melabur di kawasan POIC oleh sebab kemudahan infrastruktur udara yang tidak begitu baik.

Saya berharap supaya pihak kementerian, sebab Tawau memang sudah dalam lapangan terbang dan rasanya memang tidak perlu lagi dari segi menaik taraf dan sebagainya, jadi ada baiknya, walaupun Lapangan Terbang Lahad Datu sudah dibaik pulih dia punya *waiting lounge* tetapi oleh sebab kedatangan penumpang yang semakin bertambah, ditambah lagi dalam 2015 apabila ruang udara terbuka negara-negara ASEAN yang dari segi peluang ekonomi di masa akan datang kita boleh melihat ia boleh membantu untuk menjana pertumbuhan ekonomi baru di negara kita ini yang boleh menyumbang kepada pembangunan negara kita sebab yang kita tahu dari segi sumber semula jadi yang ada di kawasan pantai timur ini sangat baik dan saya berharap supaya pihak kementerian dapat mengambil perhatian yang serius dalam perkara ini dan berharap Timbalan Menteri yang datang dari negeri Sabah juga dapat mempengaruhi dan *convince*, dengan izin, kerajaan kita untuk membolehkan kita dapat merealisasikan segala perancangan yang sangat diharapkan sebagai penduduk dan rakyat di kawasan saya pun sangat mengharap dapat dibina dengan segera lapangan terbang tersebut.

Seterusnya saya ingin menyentuh Butiran 080000 - Keselamatan Jalan Raya. Saya dapati pusat laluan timbang antara Jalan Sandakan hingga ke Lahad Datu, tidak begitu digunakan secara optimum oleh pihak kementerian dan saya bertanya apakah perancangan pihak kerajaan untuk laluan timbang kenderaan berat tersebut, ianya berterusankah ataupun kalau tidak diteruskan, saya ingin mencadangkan kepada pihak kementerian supaya menjadikan kawasan pusat timbang, laluan tersebut dijadikan sebagai kawasan R&R yang pertama di kawasan pantai timur sebab perjalanan dari Kota Kinabalu ke pantai timur Sabah kalau sampai ke Tawau memakan masa tujuh jam.

Jadi kalau untuk mengurangkan risiko kemalangan jalan raya sebagai kita tahu dari segi kualiti jalan raya di negeri Sabah belum lagi mencapai tahap yang lebih baik tetapi sekurang-kurangnya kita dapat meminimumkan untuk dapat mengurangkan kadar kemalangan di jalan raya. Saya berharap supaya pihak kementerian mengambil inisiatif untuk memikirkan bagaimana mekanisme untuk kita dapat mewujudkan tempat-tempat yang boleh walaupun mungkin dari segi taraf dan kualitinya tidak menyamai seperti yang terdapat di kawasan Semenanjung tetapi setidaknya kita dapat memperkenalkan sebab rungutan ini dikemukakan oleh pengguna-pengguna jalan raya yang saban kali bila mereka balik, terutamanya musim-musim perayaan yang mereka perlu rehat dan perjalanan pun boleh mengurangkan kesesakan jalan raya.

Tuan Pengerusi, saya juga ingin mencadangkan kepada pihak kementerian supaya mengambil inisiatif untuk kesedaran dan tentang penggunaan jalan raya lebih dititikberatkan oleh pihak kementerian dan kita berharap juga supaya koordinasi pihak kementerian dengan Jabatan Kerja Raya dapat digerakkan secara bersama bagi membolehkan segala perancangan untuk pembentukan dan pengawalan keselamatan di jalan raya dapat diperbaiki.

Seterusnya, Tuan Pengerusi, saya ingin menyentuh Butiran 010400...

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, Yang Berhormat, banyak butiran lagi?

Tuan Haji Salleh bin Haji Kalbi [Silam]: Satu lagi, sudah *last*.

Tuan Pengerusi: Okey, saya cadangkan kalau banyak butiran Ahli Yang Berhormat ingin kemukakan, percepatkan sedikit waktu berhujah itu, pasang turbo...
[Ketawa]

Tuan Haji Salleh bin Haji Kalbi [Silam]: Terima kasih Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Kerana sudah 20 orang berbahas, jadi Yang Berhormat Silam pasang *turbo* kalau banyak lagi butiran.

Tuan Haji Salleh bin Haji Kalbi [Silam]: Tidak banyak butirannya, Tuan Pengerusi. Itu sebabnya *turbo* nya tidak digerakkan secara agresif. Butiran terakhir yang saya ingin sentuh di sini ialah berhubung dengan maritim. Saya mahu ucapkan jutaan terima kasih kepada kementerian yang telah pun mewujudkan pejabat cawangan maritim di kawasan saya. Saya hanya ingin mencadangkan di sini supaya pihak kementerian dapat membekalkan dari segi peralatan dan kemudahan yang diperlukan oleh pihak jabatan tersebut bagi membolehkan mereka dapat menjalankan peranan dan tanggungjawab mereka dengan lebih baik dan secara lancar.

Di samping itu juga saya ingin bertanya kepada pihak kementerian adakah perancangan kementerian untuk mewujudkan kompleks latihan untuk maritim ini bagi zon pantai timur negeri Sabah dan saya ingin mencadangkan supaya apabila ada perancangan tersebut dibina di kawasan Parlimen Silam sebab kita melihat dari segi unjuran pantainya yang panjang dan kemudian dari segi kemudahan-kemudahan tempat yang strategik untuk pembinaan kompleks tersebut adalah lebih baik sebab kita ketahui bahawa satu ketika dahulu maritim ini memang sangat terkenal di kawasan Silam ini terutamanya peniaga-peniaga yang datang dari kawasan Tanah Besar China.

■1640

Jadi supaya di masa akan datang saya berharap pihak kementerian dapat mengambil perhatian yang sewajarnya dalam perkara ini, sebab kita tahu bahawa industri maritim ini memang sangat baik untuk negara kita. Kita perlu *explore* lebih mendalam tentang industri maritim ini, untuk menjadikan negara kita ini lebih baik dan lebih dikenali serta mempunyai kepakaran dalam bidang maritim ini. Terima kasih Tuan Pengerusi, saya menyokong.

Tuan Pengerusi: Terima kasih. Ramai lagi yang mahu berbahas ini. Yang Berhormat Bagan Serai. Jarang-jarang saya dengar.

4.41 ptg.

Tuan Haji Mohsin Fadzli bin Haji Samsuri [Bagan Serai]: *Alhamdulillah*.

Tuan Pengerusi: Selepas Yang Berhormat Bagan Serai, Yang Berhormat Limbang. Yang Berhormat Limbang bersedia.

Tuan Haji Mohsin Fadzli bin Haji Samsuri [Bagan Serai]: Okey, *alhamdulillah* dan terima kasih kepada Tuan Pengerusi. *Assalamualaikum warahmatullaahi wabarakaatuh* dan salam bahagia kepada semua. Ucapan terima kasih diucapkan kerana diberi laluan untuk mengambil bahagian. Saya akan mulakan dengan Butiran 00900 - Projek KTMB. Saya akan cuba bincangkan Tuan Pengerusi, iaitu ada empat aspek.

Pertama sekali, masalah yang sama seperti Yang Berhormat Putatan telah sebutkan sebentar tadi, iaitu di kawasan saya pula di Bagan Serai. Terdapatnya projek landasan berkembar Ipoh-Padang Besar. Didapati penduduk di Parit Haji Taib 3 menghadapi masalah untuk menyeberang jalan untuk pergi masjid, sekolah, dan juga pekan. Disebabkan kerana jalan kereta api yang tinggi menghalang perjalanan mereka ini. Oleh yang demikian, apa yang kita dapati bahawa sebelum pada ini mereka memang mempunyai hak laluan di situ tetapi sekarang ini hak mereka telah pun dirampas oleh projek kereta api tadi.

Keduanya, masalah yang saya ingin kemukakan iaitu keadaan koc yang begitu daif seperti mana, di sini saya ada gambarnya sekali iaitu mengenai dengan koc ASC 2144 dan juga ACS 2180, di mana kita dapati bahawa penyambung di antara koc tadi iaitu dikatakan *joining flap* ini begitu daif sekali. Ini akan mengundang suatu malapetaka yang ada. Sampai bilakah kita akan perhatikan perkara ini berlaku? Ini disebabkan saya pernah dua, tiga kali naik kereta api dan mendapati bahawa perkara ini masih juga berlaku.

Jadi tidak mungkin tidak boleh diperbaiki keadaan ini. Adakah kita hendak biar berlakunya kemalangan barulah kita hendak ambil tindakan? Jadi ini adalah sebagai satu perkara yang tidak wajar dilakukan. Di samping itu juga, apa yang kita dapati bahawa di dalam sistem kereta api ini, PA sistemnya tidak berfungsi. Jadi, saya pernah lihat dan alami iaitu seorang daripada penumpang dia hendak turun di Rawang tetapi disebabkan waktu subuh lebih kurang dalam pukul 4 pagi, PA sistem kereta api itu tidak ada memberikan pengumuman. Jadi dengan cara tidak disedari bahawa dia telah terlepas daripada Rawang dan dia terpaksa turun di Kuala Lumpur, itu yang kedua.

Ketiga, apa yang kita perhatikan bahawa mengenai dengan program yang dikatakan sebagai program iaitu "RM1" iaitu satu kempen yang telah dilakukan oleh pihak kereta api. Apa yang saya perhatikan iaitu mengenai program *Electric Train Service* (ETS) adalah satu perkara yang agak mengecewakan, kerana dari apa yang saya dapati program ETS ini akan dijadikan sebagai anak syarikat kepada KTMB. Apa yang sepatutnya iaitu kita dapati bahawa ETS ini sewajibnya menjadi hak milik KTMB, secara langsung dan mutlak bukanlah diberikan kepada anak syarikat. Sebagaimana yang kita perhatikan, kerana kalau sekiranya kita berikan kepada anak syarikat, ia akan mengambil pekerja-pekerja baru semua sekali.

Apa yang peliknya bahawa ETS ini kalau katalah ia dijadikan satu anak syarikat ia akan menggunakan semua sekali peralatan-peralatan yang ada pada KTMB. Jadi umpamanya *rail*, jika sekiranya kalau *rail* itu, dia hendak buat KTMB iaitu dengan anak syarikat maknanya buatlah *rail* yang baru. Ini kita dapati bahawa kebanyakan projek-projek di KTMB ini, selalunya yang menguntungkan diberi untuk diswastakan sedangkan yang rugi-rugi diberikan kepada KTMB. Jadi apa yang saya hendak kemukakan iaitu bagaimanakah sekiranya keadaan ini berlaku sudah pastinya rancangan, iaitu program RM1 tidak akan berjaya kerana dia hanya mengalami kerugian.

Sebagai satu contoh yang lain saya dapati pusat kargo di Ipoh telah pun diswastakan malah kalau kita perhatikan kargo-kargo umpamaannya, kalau kita perhatikan yang disais kecil sahaja yang menerima. Misalnya penghantaran motosikal dan barang-barang kecil dikendalikan oleh KTMB, iaitu stesen-stesen kereta api yang tempat kecil. Akan tetapi yang besar-besarnya umpamanya di Ipoh dan di Taiping semuanya telah pun diswastakan. Jadi bilakah masalah ini, iaitu KTMB ini akan dapat untung? Itu yang kita perhatikan.

Jadi apa yang saya harapkan, cubalah ambil perhatian kepada pihak pengurusan dan janganlah sekali-kali iaitu program ETS ini diswastakannya lagi. Ini kerana kalau diswastakan dia akan menganaktirikan semua sekali iaitu kepada kakitangan-kakitangan kereta api yang ada. Jadi dengan itu saya rasa, itulah tiga aspek yang saya ingin kemukakan dan saya ucapkan terima kasih kepada Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat Limbang.

4.47 ptg.

Tuan Haji Hasbi Haji Habibollah [Limbang]: Terima kasih.

Tuan Pengerusi: Selepas Yang Berhormat Limbang, Yang Berhormat Baling.

Tuan Haji Hasbi Haji Habibollah [Limbang]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya ingin menyentuh Butiran 010600 – Pengangkutan Darat.

Pada masa ini persatuan lori di Sarawak telah pun banyak merungut, ingin memohon kepada kerajaan untuk menaikkan had muatan kenderaan di negeri Sarawak, daripada 38 tan kepada 44 tan iaitu untuk diseragamkan dengan semenanjung. Akan tetapi pada masa ini yang sebenarnya sebelum ianya dapat dinaikkan adalah menjadi harapan kita agar Kementerian Pengangkutan membuat kajian terlebih dahulu ke atas jalan raya dan juga kepada jambatan-jambatan di semua laluan jalan raya di negeri Sarawak. Oleh itu kita meminta kepada kerajaan agar memperuntukkan untuk membuat kajian ini, supaya perkara ini dapat diatasi dan diselesaikan.

Seterusnya saya hendak menyentuh perkara Butiran 060500 - Penguatkuasaan Undang-Undang. Empat bulan lepas saya telah pun memohon kepada kementerian khususnya Jabatan Pengangkutan Jalan untuk mengadakan penguatkuasaan dengan izin, *to acquire portable weighbridge* untuk diadakan di Limbang. Akan tetapi pada masa itu rupanya sudah ada satu set di Limbang, tetapi ia tidak digunakan kerana tiada pegawai yang boleh menggunakannya. Setelah itu JPJ telah pun menghantar *weighbridge* ini untuk dibuat *calibration* dan terpaksa dihantar ke Kuala Lumpur. Ini telah pun empat bulan, sehingga sekarang. Semalam saya telefon Pengarah JPJ Sarawak tetapi belum datang lagi.

Saya hendak tanya *calibration* apa dibuat yang memakan masa empat bulan ini. Sehingga kini JPJ di bahagian Limbang tidak dapat melakukan apa-apa terhadap lori-lori yang membawa muatan yang terlalu berlebihan. Jadi saya mintalah kepada kerajaan, kementerian khususnya mencepatkanlah *calibration* ini dan saya tidak tahulah apa masalahnya. Jikalau ada apa-apa masalah lain tolong selesaikan agar penjawat-penjawat Jabatan Pengangkutan Jalan dapat membuat penguatkuasaan yang lebih berkesan dan efektif. Saya memohon kepada kerajaan agar dapat membuat penguatkuasaan yang lebih berkesan berkaitan dengan ulat-ulat, yang menjadi saingan kepada pemandu-pemandu teksi, van-van dan kereta sewa kita.

■1650

Pada masa ini saya difahamkan bahawa banyak ulat-ulat dan juga kereta-kereta sapu, teksi-teksi sapu berleluasa di tempat-tempat yang tertentu di Sarawak seperti di Miri, di Kuching dan juga di tempat-tempat daerah yang kecil.

Di samping itu juga, apakah kerajaan akan menimbang sebagaimana yang telah dibuat oleh kerajaan negara jiran iaitu berkaitan van sapu ini? Adalah didapati bahawa banyak van-van sapu daripada Indonesia telah pun memasuki negeri Sarawak dengan berleluasanya dan mereka masuk melalui sempadan di Tebedu dan membawa *passenger* daripada Indonesia hinggalah sampai dan sebelum ini terus ke negara jiran iaitu ke Brunei. Akan tetapi, saya telah pun diberitahu bahawa mereka sekarang sudah tidak dapat memasuki negara Brunei sebab negara itu telah pun membuat pengawasan yang ketat. Diharamkan kereta-kereta yang dari sana untuk memasuki negara tersebut. Akan tetapi, sekarang mereka berkumpul di Sungai Tujoh iaitu di Miri, van-van sapu daripada negara jiran ini, yang dari Indonesia ini.

Jadi, saya mintalah kepada kerajaan kerana perkara ini telah banyak dibangkitkan oleh pemandu-pemandu van, kereta sewa, teksi-teksi kita, bas-bas kita, syarikat-syarikat bas kerana mereka ini mengganggu operasi mereka.

Jadi, kita berharaplah agar dapat diadakan secepat mungkin penguatkuasaan ini dan buatlah penguatkuasaan yang berterusan, jangan hanya sekali skala. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat Baling. Selepas Yang Berhormat Baling, Yang Berhormat Lipis. Selepas Yang Berhormat Lipis, Yang Berhormat Bukit Bintang.

4.52 ptg.

Tuan Haji Taib Azamuddin bin Md. Taib [Baling]: *Assalamualaikum warahmatullaahi wabarakaatuh.* Terima kasih Tuan Pengerusi yang telah turut mengizinkan saya untuk menyertai perbahasan belanjawan di peringkat Jawatankuasa bagi Kementerian Pengangkutan.

Pertama sekali saya hendak menyentuh dan saya insya-Allah tidak mengambil masa panjang Tuan Pengerusi. Hendak menyentuh mengenai dengan Butiran 060200-Pendaftaran dan Pelesenan Kereta Motor. Saya ingin sebut di sini sebagaimana yang pernah disebutkan oleh sahabat saya Yang Berhormat Sri Gading.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: *[Bangun]*

Tuan Haji Taib Azamuddin bin Md. Taib [Baling]: Tunggu dahulu, jangan bangun lagi... *[Ketawa]* Hendak sokong Yang Berhormat Sri Gading ini iaitu yang berkaitan dengan kereta-kereta tua ini. Kereta-kereta tua ini lazimnya ia tiada di tengah bandarlah. Banyak di kawasan-kawasan luar bandar dan pedalaman, lebih-lebih lagi di tempat saya di Baling. Kereta-kereta tua ini sebahagian besar dipakai pun, digunakan oleh orang pun tua juga dan lazimnya mereka guna untuk pergi ke pasar, pergi ke masjid, ke kebun, surau dan penggunaan harian yang berlegar di kawasan masing-masing yang pada hemat saya tidak lebih daripada lingkungan 20 hingga 30 kilometer.

Oleh itu, kepada kerajaan atau kepada pihak Kementerian Pengangkutan harus mempertimbangkan supaya kereta-kereta ini diberi suatu kemudahan. Janganlah tinggi sangat insurans dan kalau boleh saya cadangkan supaya *road tax* percuma sebab mereka tidak guna banyak jalan raya ini. Dengan sebab itu penguatkuasaan terhadap penggunaan kereta-kereta tua ini perlu kita timbang dan kita lihat semula dan boleh juga untuk membantu kepada pengguna-pengguna yang lazimnya daif tetapi mereka perlu guna kereta.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: *[Bangun]*

Tuan Haji Taib Azamuddin bin Md. Taib [Baling]: Orang-orang yang berada di luar-luar bandar ini, untuk membantu mereka perlu kita adakan suatu skim pemeriksaan menguji untuk kereta mereka itu supaya dapat selamat digunakan dan sesuai digunakan dan sesuai digunakan dalam keperluan harian mereka.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Yang Berhormat Baling, minta sedikit laluan.

Tuan Haji Taib Azamuddin bin Md. Taib [Baling]: Boleh. Boleh.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Petang-petang hari ini Tuan Pengerusi, saya menyokong penuhlah Yang Berhormat Baling ini. Akan tetapi, saya hendak pinda sedikit cadangan tadi itu. Boleh Tuan Pengerusi ya?

Tuan Pengerusi: Sila. Sila. Yang Berhormat Baling telah beri laluan. Saya tidak ada masalah.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Ya. Akan tetapi, bos adalah Tuan Pengerusi juga. *[Ketawa]* Cukai jalan minta dihapuskan, sebenarnya cukai jalan tidaklah membebaskan. Yang membebaskan sekarang orang kampung saya, kereta ini kadang-kadang insurans *third party* tidak hendak terima Tuan Pengerusi. *First party* RM900 lebih. Jadi, kalau *free* pun, percuma pun, sebenarnya beban kepada orang di Baling dan orang di Sri Gading. *[Ketawa]* Jadi, kembalikanlah seperti Yang Berhormat Baling katakan tadi Tuan Pengerusi, orang kampung Tuan Pengerusi pun saya rasa senasib dengan Sri Gading dan Baling.

Kereta tua, 20-30 kilometer, pergi masuk ke kebun, balik ke rumah. Selepas itu pergi ke surau, balik ke rumah. Jadi, kalau ia punya insurans itu tinggi, kesian. Pakcik saya di kampung kesian Tuan Pengerusi. Kesian. Jadi, kita minta begini, *third party* punya insurans itu benarkanlah. Benarkan. Jangan bimbanglah apa-apa tetapi, adalah syarat agaknya kalau langgar orang mati insurans tidak *cover*, itu lainlah. Akan tetapi, berilah kemudahan kepada orang kampung di Baling dan Sri Gading dan juga Tuan Pengerusi punya kampung. Agak sayalah dan juga seluruh Ahli Parlimenlah Tuan Pengerusi. Terima kasih Tuan Pengerusi... [*Dewan riuh*]

Tuan Haji Taib Azamuddin bin Md. Taib [Baling]: Terima kasih Tuan Pengerusi dan terima kasih Yang Berhormat Sri Gading. Saya setuju untuk memasukkan sebahagian perbincangan Tan Sri tadi dalam perbincangan saya. Walaupun parti tidak sama tetapi yang ini boleh samalah... [*Dewan riuh*]

Tuan Pengerusi: Alangkah elok Yang Berhormat kalau *spirit* seperti sebegini dapat kita budayakan dalam Parlimen... [*Ketawa*] Tidak ada kecoh.

Tuan Haji Taib Azamuddin bin Md. Taib [Baling]: Saya juga Tuan Pengerusi ingin menyentuh Butiran 060500 - Penguatkuasaan Undang-undang. Khusus saya ingin menyentuh mengenai dengan lori-lori atau pun pengangkutan-pengangkutan yang lebih muatan. Ia beroperasi di jalan-jalan raya atau pun di jalan-jalan awam yang sesetengah tempat itu agak berleluasa.

Pengusaha-pengusaha lori sebagainya ini, mereka pun pandai. Mereka mencari waktu-waktu senja, waktu-waktu tengah malam dan sebagainya untuk membawa muatan kayu-kayu getah, pasir, batu sebagainya yang lebih muatan. Ini kerana pada waktu-waktu itu, waktu senja, waktu malam, sebagainya ini waktu yang pihak pegawai JPJ misalnya, penguatkuasaan itu mereka tahu tiada bertugas di jalan-jalan raya.

Jadi, disebabkan kesempatan yang tidak bertanggungjawab diambil oleh pihak pengangkutan-pengangkutan yang lebih muatan ini menyebabkan jalan-jalan raya yang selesai kita lalui telah rosak dan ada yang berlopak, ada yang sebagainya. Yang peningnya itu Tuan Pengerusi, benda macam ini berlaku, wakil rakyat yang kena. Yang kena maki pun wakil rakyat, yang kena marah pun wakil rakyat. Mereka kata kita tidak ambil peduli. Akan tetapi, persoalannya kerana mereka tidak bertanggungjawab menggunakan kesempatan ini.

Begitu juga ada lori-lori hantu. Ini saya tidak tahulah sama ada sesuai atau tidak dengan kawasan-kawasan Parlimen yang lain. Akan tetapi di Baling orang sudah kenal, kalau lori hantu ini bukan *driver* itu hantu tetapi tidak ada permit, tidak ada apa, menggunakan jalan raya sebegitu bebas dan ada yang berlumba sesama sendiri untuk membawa pengangkutan-pengangkutan tertentu terutama sekali apabila sesuatu projek hendak disiapkan sebegitu segera.

■1700

Mereka berleluasa menggunakan jalan raya tanpa melihat dan mempedulikan keselamatan pengguna-pengguna awam yang lain. Sudahlah begitu, banyak pula yang membawa kekotoran-kekotoran tanah merah ataupun tanah-tanah yang menyebabkan jalan raya menjadi kotor. Ini berlaku juga di kawasan-kawasan yang agak lebih mencemaskan lagi apabila melintasi atau melepasi kawasan-kawasan yang digunakan oleh anak-anak sekolah. Anak-anak sekolah menggunakan lalu lintas jalan itu, maka di situlah juga lori-lori hantu itu tadi bermaharajalela. Seolah-olah mereka sudah tidak makan saman, pantang ditegur dan tidak boleh diperingatkan. Jadi, saya mencadangkan supaya penguatkuasaan yang lebih tegas oleh pihak kementerian terhadap kerja-kerja yang seumpama ini, supaya keselesaan dapat dirasakan oleh pengguna-pengguna jalan raya ini. Juga pihak yang mempunyai kepentingan dengan projek itu sendiri pun, mereka dapat melaksanakan projek mereka dengan sempurna mengikut yang dijadualkan.

Seterusnya Tuan Pengerusi, berhubung dengan Butiran 00800 – Projek Membaikpulih dan Mengukuhkan Landasan, dan sekali gus dengan Butiran 080000 – Keselamatan Jalan Raya. Saya hanya hendak menyentuh dari sudut jalan-jalan raya yang dirintangi oleh rel-rel kereta api. Kita dapati banyak lagi jalan-jalan raya yang dirintangi oleh rel-rel kereta api tidak diselenggarakan sebaik mungkin.

Rel-rel itu yang kita nampak pertama sekali, penyediaan *gate* kereta api tidak begitu sempurna sebagai mana yang sepatutnya. Jalan yang ada kereta api melintas ini, jalan itu tidak rata. Maksud saya, terlalu tidak rata sehingga menyebabkan kita memandu, kadang-kadang terpaksa brek mengejut. Apabila kita brek mengejut dalam suasana dan musim sibuk, ia menyebabkan kemalangan boleh berlaku dengan sewenang-wenangnya. Jadi, apakah pihak kementerian membuat suatu kajian supaya rel-rel kereta api yang merentasi jalan-jalan raya yang sebegini, difikirkan untuk kita pertama sekali, mengadakan jejambat khusus. Bermakna, ini boleh dilakukan bersama dengan Jabatan Kerja Raya untuk membuat laluan atau jalan dengan ada jejambat dan sebagainya.

Kedua, rel-rel kereta api yang pada suatu ketika dahulu memang sesuai berhampiran dengan bandar, tetapi oleh kerana pembangunan dan kepesatan bandar itu yang berkembang besar, maka rel-rel tadi telah pun tidak sesuai berada di situ dan perlu diubah kepada suatu laluan yang baru. Contoh yang boleh saya sebut ialah sebagaimana laluan rel kereta api di Sungai Petani. Kalau kita lihat, ia terlalu dekat dengan bandar Sungai Petani. Di tengah-tengah kesibukan itu, ada gangguan kereta api lalu dan sedangkan suasana begitu di tengah-tengah bandar. Ini membawa keadaan pengawalan yang agak begitu kritikal, yang lebih terdedah kepada kemalangan. Saya sebut ini kerana kita tidak mahu ia berlaku. Pada waktu tahun 70-an, *accident* kereta api yang meragut banyak nyawa.

Sehubungan dengan Butiran 00800 ini juga Tuan Pengerusi, saya ingin menyentuh mengenai dengan, masih lagi terdapat pengguna-pengguna yang nampak begitu bebas menggunakan lintasan laluan rel kereta api yang menyebabkan kemalangan. Walaupun di setengah-setengah tempat disediakan jejambat untuk pejalan kaki, tetapi ramai juga di kalangan masyarakat yang tidak mahu menggunakan kemudahan itu. Apakah pihak kementerian menyelidik dan mengkaji bagaimana untuk suatu penguatkuasaan yang lebih tegas dapat dilakukan supaya nyawa dan keselamatan orang ramai dapat diatasi?

Menyentuh mengenai dengan laluan yang kita lalui dengan menggunakan kereta api ini, kita masih dapat lihat agak begitu banyak rumah setinggan yang tinggal begitu hampir dengan rel kereta api. Kadang-kadang yang menjadi kesulitan kepada pihak majlis-majlis bandaran atau pihak berkuasa tempatan untuk mengambil tindakan adalah disebabkan kerana setinggan-setinggan ini beralasan bahawa mereka berada di atas tanah *reserve* jalan kereta api.

Jadi, pengurusan mengenai dengan keadaan dan perkara ini menjadi bertambah sulit kepada pihak majlis daerah ataupun pihak kerajaan-kerajaan tempatan yang berkaitan. Akan tetapi kita lihat, kalau keadaan ini dibiarkan berterusan, yang menjadi masalah ialah nyawa manusia. Nasib baiklah untuk peringkat ini belum ada lagi kereta api yang terbabas di kawasan-kawasan berkenaan. Bagaimana nanti kalau berlaku kereta api yang makin hari, semua kita sudah minta supaya dipertingkatkan, di *upgrade* kan lebih laju, baik, cantik dan sebagainya, terbabas dan menyebabkan mangsa yang begitu banyak di kawasan-kawasan yang didiami oleh setinggan-setinggan ini? Untuk itu, saya dalam kesempatan ini mencadangkan supaya setinggan-setinggan ini di atasi...

Puan Hajah Siti Zailah binti Mohd. Yusoff [Rantau Panjang]: [Bangun]

Tuan Haji Taib Azamudden bin Md. Taib [Baling]: Ada? Okey.

Puan Hajah Siti Zailah binti Mohd. Yusoff [Rantau Panjang]: Terima kasih Yang Berhormat, terima kasih Tuan Pengerusi. Saya tertarik dengan isu yang dibawa oleh Yang Berhormat berkenaan dengan keselamatan orang ramai yang berkaitan dengan masalah jalan kereta api ini. Saya minta pandangan Yang Berhormat, adakah Yang Berhormat bersetuju sekiranya jalan kereta api yang melintasi, terutamanya yang melibatkan pekan utama ini, dibina jejambat? Ini penting untuk keselamatan orang ramai terutama yang melibatkan kebakaran.

Banyak kes berlaku sebagai contoh di Pekan Tanah Merah sendiri di Kelantan. Balai bomba berada di sebelah, sedangkan penduduk padat berada di sebelah jalan yang terpaksa melalui jambatan kereta api. Apabila berlakunya kebakaran, sekiranya masa itu adalah masa *gate* tutup kerana kereta api lalu, maka menyebabkan hendak tunggu masa *gate* itu dibuka, memang rumah akan habis terbakar. Maknanya ini merupakan satu bahaya cukup besar kepada rakyat.

Jadi saya harap supaya perkara ini diberi penelitian yang bersungguh-sungguh demi keselamatan rakyat oleh pihak kementerian. Apakah pandangan Yang Berhormat?

Tuan Haji Taib Azamudden bin Md. Taib [Baling]: Terima kasih Yang Berhormat Rantau Panjang. Saya amat bersetuju dengan pandangan itu. Itu sebab saya sudah sebutkan tadi, kalau boleh dikaji dan dilihat supaya rel-rel kereta api yang hampir dengan bandar dan sebagainya ini, mustahil kita tidak boleh ubah ke satu laluan lain. Kalau jalan raya kita boleh buat, terutama di Kuala Lumpur dengan macam-macam laluan, dengan lebuh-lebuh raya ke sana sini untuk memudahkan lalu lintas, kenapa pula *rail* kereta api berada di tahap lama? Itu saya setuju dengan pandangan yang diberikan oleh Yang Berhormat Rantau Panjang tadi.

Berbalik dengan, sedikit sahaja Tuan Pengerusi, mengenai dengan setingan tadi. Kita tahu bahawa setingan berhampiran landasan kereta api ini pun bukan mereka berminat hendak tinggal di tempat begitu, kerana memang tidak selesa dengan lokasi kawasan rumahnya, untuk anak-anak bermain dan sebagainya. Akan tetapi, oleh kerana mereka dengan kesempitan hidup dan keadaan tekanan hidup, terpaksa hendak tidak hendak oleh kerana mendapat izin mungkin daripada pihak kereta api, maka mereka terpaksa duduk di situ.

Sedangkan hendak tidur pun, memang tidak berapa lena sebab kereta api lalu. Maka dengan sebab itu, mungkin dengan jasa baik pihak Kementerian Pengangkutan, kita pohon supaya mereka dapat berunding dengan pihak-pihak kementerian supaya setingan berhampiran landasan kereta api juga diberi penempatan yang selesa menggantikan tempat itu, demi menyelamatkan nyawa dan keluarga mereka.

■1710

Kalau di bandar raya misal kita katakan dekat Kementerian Kesihatan, tidakkah kita tidak boleh kita *offer* kepada mereka satu penempatan rumah *flat* dan sebagainya yang sesuai pendapatan mereka walaupun ini bukan di bawah Kementerian Pengangkutan tapi bolehlah kita buat *understanding together*. Jadi maknanya Kementerian Pengangkutan dengan bandaraya dan sebagainya, ini adalah untuk kesejahteraan masyarakat dan rakyat kita. Dengan itu, itulah sahaja Tuan Pengerusi, terima kasih.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat Lipis, lepas itu Yang Berhormat Bukit Bintang, selepas Yang Berhormat Bukit Bintang Sungai Petani.

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: Padang Serai tidak ada?

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat Padang Serai tidak dijemput pun berhujah juga, jadi tidak apalah biarlah Yang Berhormat Padang Serai ke belakang kali ini. Sila Yang Berhormat Lipis.

5.12 ptg.

Dato' Dr. Mohamad Shahrum Osman [Lipis]: Terima kasih Tuan Pengerusi, bagi maksud Bekalan dan Pembangunan 28 ini iaitu Kementerian Pengangkutan. Saya hendak mulakan dengan butiran B.28, 060200 Pendaftaran dan Perlesenan Kereta Motor. Saya bersetuju dengan rakan-rakan tadi bahawa pihak kerajaan perlu memikirkan semula tentang proses pendaftaran dan perlesenan kereta motor yang lama ini. Sekarang kalau kita melihat memang insurans kereta motor yang lama ini memang sukar dan rasa saya tidak banyak syarikat-syarikat insurans yang ini sedangkan kereta lama ini memang kalau kita lihat terdapat terutama di kampung-kampung. Kalau di bandar-bandar yang menggunakan pun mereka yang berpendapatan rendah dan sebagainya.

Jadi dengan kesukaran untuk mendapat insurans dan sebagainya ini memberi tekanan kepada para penduduk yang sudah tentu kos sara hidupnya tinggi untuk menjalankan tugas seharian mereka dan sebagainya. Jadi di sini saya hendak mencadangkan kepada kerajaan oleh kerana kalau kita lihat syarikat-syarikat insurans ini kebanyakannya bermotifkan keuntungan. Mungkin bagi mereka, mereka menaikkan premium untuk kereta motor ini disebabkan oleh mungkin keuntungan yang tidak banyak terutama di kalangan mereka yang ada dalam insurans *third party* dan sebagainya. Jadi sebab itu mereka menggalakkan tuan punya kereta mengambil insurans *first party* dan sebagainya.

Akan tetapi ini memberi tekanan dan bebanan kepada para penduduk, jadi sini saya hendak mencadangkan agar kerajaan menggabungkan sekali, apabila mereka membayar cukai jalan, mereka juga membayar insurans *third party* secara berkelompok atau sekali.

Ini kerana dalam pengetahuan saya dalam bacaan saya di negeri Victoria di Australia, mereka membayar setahun lebih kurang USD320 sekali insurans dan termasuk cukai jalan dan insurans *third party* sekali. Mereka tidak perlu pergi kepada syarikat insurans dan sebagainya, mereka bayar terus. Bermakna apabila mereka ada cukai jalan secara automatik mereka semua orang ada *third party* insurans. Kalau dia hendak mengambil *first party*, premium dan sebagainya, itu yang lain tetapi insurans *third party* ini semua orang ada secara berkelompok. Jadi ini secara tidak langsung dapat memudahkan, menjimatkan masa dan juga memudahkan tuan punya kereta motor ini mendaftar kenderaan mereka terutama mereka yang telah lama dan cara ini kita dapat membantu sebenarnya penduduk-penduduk di luar bandar terutamanya berpendapatan rendah di bandar dapat menjalankan kehidupan seharian mereka dan mereka tidak resah mengenai kenaikan insurans ini.

Jadi kerana keresahan ini sentiasa kita dengar sebenarnya apabila kita balik ke kawasan dan mereka antara apa yang dilaung-laungkan, diceritakan antaranya kereta, dulu kereta 15 tahun hendak dilupuskan, kini insurans kereta motor yang tinggi.

Tuan Pengerusi, saya hendak beralih kepada 060400 - Pengujian dan Perlesenan Memandu. Saya melihat sekarang ini, kalau dulu kita lihat motosikal ini sesuatu yang garang. Saya ingat semasa saya kecil-kecil dulu, motosikal yang ada Norton, BSA yang besar-besar, bila berjalan itu bunyi kuat dan sebagainya dan semua orang terpegun melihat orang yang menunggang motosikal ini. Apabila Jepun membawa Honda dan jenama-jenama yang lain yang rendah ini, jadi motosikal telah dijinakkan daripada yang garang ini telah dijinakkan. Mereka yang memakai motosikal ini sebenarnya mereka yang perlukan kenderaan. Ini sebenarnya di Malaysia hasil daripada kerajaan Barisan Nasional meningkatkan taraf hidup rakyat dan akhirnya rakyat dapat naik setahap lagi. Kalau dulu mereka menggunakan basikal dan sekarang ini hampir semua rakyat, saya tidak katakan semua ini hampir semua rakyat ada sebuah motosikal sekurang-kurangnya.

Hasil daripada usaha kerajaan juga menaikkan taraf, meningkat, membina jalan baru juga termasuk kampung-kampung dan sebagainya. Jadi usaha baik ini menyebabkan sekarang motosikal menjadi satu daripada kegunaan utama rakyat dan sebagainya. Jadi oleh kerana motosikal ini telah dijinakkan, rasanya motosikal ini macam basikal saja sekarang. Kalau orang sebut basikal rasa saya orang pelik, tapi sebut motosikal ini biasa anak-anak, silap-silap sekolah rendah sudah pandai menggunakan motosikal yang berkuasa rendah dan sebagainya.

Bagi saya kebanyakan daripada kita, kita risau kerana anak-anak kita membawa motor yang tidak berlesen. Kita kuatkuasakan undang-undang hendakkan lesenkan umur dia 18, umur 21, tetapi oleh kerana dia telah dijinakkan tadi hampir semua orang. Jadi saya hendak mencadangkan kalau boleh, daripada kita tidak melesenkan mereka, kita tidak melatih mereka menunggang motosikal dengan betul dan sebagainya, lebih baik kita memberi lesen kepada kanak-kanak yang bersekolah menengah, umur 13 tahun kita sudah boleh bagi lesen. Ini bagi memudahkan mereka membawa, menunggang motosikal ke sekolah, mungkin membawa adik-adik dan membonceng dan sebagainya.

Apabila kita sudah bagi lesen, mereka memandu dengan cara yang betul dan tidak ada masalah penguatkuasaan undang-undang menangkap dan sebagainya. Ini sebab kegunaan dan kemudahan rakyat sebenarnya. Saya melihat di kampung-kampung dan sebagainya, semuanya ke mana, ke sana, ke sini, memang bawa motosikal, rumah buruk macam mana pun motosikal memang ada sebuah. Itulah saya katakan tadi, kalau kita tanyakan lesen, mereka tidak ada sebab kita telah kuatkuasakan peraturan lesen umur 18 tahun agaknya, mungkin penjelasan boleh diberi oleh kementerian. Jadi saya hendak mencadangkan supaya kita lesenkan penunggang motosikal paling muda 13 tahun ke sekolah menengah, mereka boleh bawa motosikal ke sekolah.

■1720

Seterusnya 060500 - Penguatkuasaan Undang-undang, bagi saya satu perkara yang sangat serius. Sebagai contohnya di kawasan saya sendiri, kini terdapat banyak lori-lori besar yang berat muatannya yang menggunakan jalan raya-jalan raya. Selain daripada membahayakan para penduduk dan sebagainya, mereka ini telah merosakkan jalan-jalan. Kebetulan di dalam kawasan saya terdapat banyak lombong bijih besi selain daripada lombong emas. Jadi, pelombong-pelombong ini membawa muatan mereka memang rasa saya berlebihan dan sebagainya. Kesannya jalan-jalan luar bandar, jalan-jalan kampung, jalan-jalan negeri kebanyakan telah rosak habis dibuat oleh lori yang sarat dengan muatan yang berat ini. Mereka tidak peduli dan sebagainya.

Jadi, saya berharap pihak penguat kuasa undang-undang JPJ memberi perhatian kepada perkara ini kerana bagi kerajaan hendak buat jalan baru. Hendak membina jalan baru atau membaik pulih jalan-jalan tersebut rasa saya sukar hendak dapat. Ada penduduk kampung mengatakan kepada saya mereka menunggu lebih kurang 45 tahun hendak mendapat jalan ini, tetapi apabila jalan sudah dapat, dirosakkan oleh lori-lori yang berat, yang membawa muatan yang berat, yang membawa bijih besi dan sebagainya dalam masa tidak sampai sebulan mungkin.

Sebentar tadi saya mendapat satu *e-mail* dalam *Facebook*, kebetulan saya melihat-lihat di depan komputer yang telah dibekalkan oleh Parlimen ini. Jadi, ada yang menyatakan, baguslah *Facebook* ini bagus kita boleh *interact* terus. Walaupun pembangkang mereka tidak berapa suka sesetengahnya. Dia mengatakan bahawa dia balik sebulan dahulu dia *complaint* kepada saya, jalan rosak habis dan sebagainya. Selepas ini mungkin dia balik Raya Haji dia kata kenapa Yang Berhormat tidak ambil tindakan? Kenapa Yang Berhormat abaikan jalan-jalan ini?

Jadi, saya setuju dengan Yang Berhormat Baling tadi, memang wakil rakyatlah yang disalahkan dan sebagainya. Tadi, saya dapat dia kata, "*Saya balik Hari Raya Haji ini, saya tengok jalan itu lagi tidak diperbaiki dan lori itu masih membawa muatan yang berat dan sebagainya.*" Walaupun saya pernah mencadangkan supaya mereka membuat *stockpile* di tempat lain, bawa dengan beban yang sedikit mungkin lori satu tan dan sebagainya agar jalan tidak rosak. Akan tetapi, oleh kerana rasa saya demi kepentingan keuntungan dan sebagainya, mereka tidak mepedulikan apa yang kita cakap sebab kita tidak ada kuasa undang-undang yang boleh menegah mereka daripada membuat itu.

Jadi, saya berharaplah kepada pihak kementerian melalui agensi penguatkuasaannya supaya memberi perhatian kepada perkara ini. Saya mencadangkan juga kepada kerajaan, kita banyak peraturan mengenai dengan jalan raya dan sebagainya, tetapi saya rasa pegawai-pegawai penguat kuasa tidak cukup. Maka sebab itulah kadang-kadang penguatkuasaan tidak dapat dijalankan. Jadi, itulah harapan saya dan saya berharaplah selepas ini saya hendak tengoklah bagaimana lori-lori besar yang melalui jalan-jalan negeri ini dapat berkurangan dan sebagainya.

Seterusnya Tuan Pengerusi, saya hendak pergi kepada Butiran 070000...

Tuan Pengerusi: Banyak lagi butiran Yang Berhormat?

Dato' Dr. Mohamad Shahrum Osman [Lipis]: Ada beberapa lagi.

Tuan Pengerusi: Cepatkan Yang Berhormat waktu berhujah itu kerana mahu hampir berapa...

Dato' Dr. Mohamad Shahrum Osman [Lipis]: Okey, *insyaAllah*.

Tuan Pengerusi: Sekarang mahu dekat 18 minit sudah Yang Berhormat cakap.

Dato' Dr. Mohamad Shahrum Osman [Lipis]: Butiran 090000 – Meningkatkan Keupayaan Keretapi (KTM). Pertama sekali saya hendak melihat kereta api ini walaupun mungkin hendak mencari keuntungan apabila mereka sudah menjadi Berhad, tetapi saya rasa perkhidmatan sosial (*social service*) juga merupakan satu daripada sebab kereta api ini dilaksanakan. Dahulu rasa saya semasa saya kecil, memang tidak ada jalan lain daripada kampung saya keluar ke Kuala Lipis kecuali dengan kereta api.

Sekarang sudah ada jalan raya dan sebagainya, tetapi kereta api masih lagi digunakan. Malangnya, jadual kereta api ini tidak berapa sesuai diubah dan kesannya mereka yang hendak pergi ke Bandar Kuala Lipis dan juga pelajar-pelajar sekolah yang hendak menggunakan kereta api ini hendak pergi ke sekolah sudah tidak dapat menaiki kereta api lagi. Ada di kalangan mereka yang mungkin sudah tidak pergi ke sekolah kerana kesan daripada perubahan jadual ini.

Jadi, saya berharap pihak KTMB, pihak kerajaan, Kementerian Pengangkutan memikirkan semula untuk mengubah jadual terutama dari Gua Musang ke Kuala Lipis kerana laluan tersebut banyak digunakan sebenarnya oleh penduduk untuk berurusan, masih lagi menggunakan kereta api, supaya memikirkan jadual dan mungkin kerap dari segi jadualnya. Maknanya kalau sekarang ini sekali sehari, mungkin boleh buat dua kali sehari dan sebagainya. Ini bagi saya adalah untuk perkhidmatan kepada rakyat.

Selain daripada itu, saya melihat ada yang mengatakan bahawa kereta api ini sentiasa rugi. Memanglah saya rasa untuk mereka mencapai keuntungan adalah sukar sebab mereka ini adalah *capital intensive industry*. Jadi, kita faham yang itu. Bagaimanapun, rasa saya kerugian itu boleh dikurangkan kalau pihak pengurusan kereta api memikirkan harta mereka yang ada di sepanjang jalan, di sepanjang landasan.

Dari Tumpat sampai ke Gemas, selepas itu dari Padang Besar sampailah ke Singapura. Kalau kita lihat Parlimen Lipis sendiri terbelah dua oleh landasan kereta api ini, terbelah dua. Kalau tidak dibuat jejambat memang sukar untuk kita, saya faham dengan Yang Berhormat Rantau Panjang tadi. Kalau masih lagi menggunakan *gate* kereta api memang sukar untuk rakyat untuk pergi ke luar dan masuk atau berurusan.

Di samping itu, kalau masa dahulu saya melihat rumah-rumah, kuarters-kuarters kereta api ini banyak di sepanjang jalan. Dahulu ada kereta api dipanggil dalam kereta api ini dipanggil satu sebagai "geng". "Geng" ini kerjanya adalah membersihkan, membaiki landasan dan sebagainya. Mereka ini duduk berdasarkan pada ada *point-point* mereka kerana mereka akan buat. Sekarang ini dengarnya mungkin kerana hendak untung, "geng" ini sudah tidak ada, jadi kita sudah menswastakan pembersihan landasan kereta api dan sebagainya, penyenggaraan landasan kereta api ini. Namun, rumah-rumah ini terbiar.

Di dalam kawasan Parlimen Lipis sendiri kita ada enam stesen kereta api. Satu sudah ditutup, tetapi kawasan tanah yang dipunyai oleh stesen, dikelilingi stesen dan rumah kuarters yang ada itu terbiar begitu sahaja, sudah tidak diduduki orang dan sebagainya. Rasa saya ini satu pembaziran sebagai contohnya kalau di Bandar Lipis sendiri, keadaan rumah sewa tidak cukup. Apalah kiranya kalau kereta api ini membaik pulih rumah-rumah kuarters yang ada ini dan dijadikan sebagai rumah sewa. Mungkin pasal mereka sudah kurang pekerja, mereka boleh menyewa rumah-rumah ini dan termasuk juga sebagai contohnya di Kampung Mela sendiri ada rumah dan sebagainya.

Rasa saya kalaulah rumah-rumah ini dibaik pulih dan dinaik taraf, mungkin boleh menjadi *Homestay* dan sebagainya. Ini kerana rumah-rumah ini rumah batu yang dibina pada zaman British rasa saya selepas Perang Dunia dan memang masih kukuh. Namun, masih ditinggalkan terbiar begitu sahaja dan kadang-kadang menyebabkan kampung, kalau orang hendak mengindahkan kampung dan sebagainya, ada kampung yang semuanya cantik kecuali tepi jalan kereta api, tepi stesen kereta api kerana rumah-rumah yang terbiar tadi, hendak diusik dan sebagainya. Tanah-tanah seperti kata rakan-rakan saya tadi boleh disewa dan sebagainya.

Jadi, sebab itulah bagi saya, kalaulah betul-betul KTMB ini hendak meningkatkan keupayaan mereka, mereka perlu memikir secara menyeluruh, keluar daripada kotak yang sedia ada sekarang ini. Fikirkan tentang banyak aset di sepanjang jalan kereta api ini yang boleh digunakan dan boleh menambah pendapatan. Ini selain daripada pendapatan dari segi mengangkut barang-barang dan orang.

■1730

Jadi, yang terakhirnya Tuan Pengerusi ialah Butiran 13000. Kalau kita lihat di Semenanjung Malaysia ini Tuan Pengerusi, lapangan terbang semua berada di tepi pantai. Di bandar-bandar di tepi pantai. Di Kuantan, Kuala Terengganu, Kota Bharu, Johor Bahru, Melaka, Kuala Lumpur dekat juga dengan KLIA pun dekat dengan pantai dan sebagainya.

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Ronald Kiandee) **mempengerusikan Jawatankuasa**]

Tiada satu pun lapangan terbang atau landasan kapal terbang yang berada di tengah-tengah Semenanjung Malaysia ini. Jadi, di Lipis ada sebuah landasan kapal terbang yang rasa saya dibina pada zaman British lagi. Landasan ini kini telah ditinggalkan dan tidak dijaga. Landasan kapal terbang ini sebenarnya penting kerana bagi saya ia merupakan satu, adalah untuk kapal terbang kecil, mereka yang memerlukan pendaratan secara kecemasan.

Sebagai contoh pernah satu ketika Pengarah JKR, Ketua Pengarah JKR dan sebagainya membawa kapal terbang dari Kota Bharu rasa saya, hendak ke Kuala Lumpur, ada masalah. Dalam hatinya, dalam fikirannya memang ada satu landasan yang berada di Kuala Lipis. Jadi, dia mencari-cari dan nampak landasan itu tetapi dia mendarat dan mengatakan memang teruk. Sebab landasan itu tidak dijaga dan sebagainya.

Jadi, sebab itulah bagi saya kalaulah landasan ini dapat dibaik pulih, dipertingkatkan dan sebagainya, ia boleh satu, menjadi sebuah landasan kecemasan untuk kapal terbang-kapal terbang yang kecil. Kalau Boeing, saya rasa tidak bolehlah. Ia akan terus sampai ke ladang kelapa sawit.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat, kalau tidak salah rekod, Yang Berhormat telah melebihi masa.

Beberapa Ahli: [Bangun]

Dato' Dr. Mohamad Shahrur Osman [Lipis]: Hendak habis dah.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Hendak habis dah?

Dato' Dr. Mohamad Shahrur Osman [Lipis]: Penghujung sudah. Hendak sampai sudah... *[Dewan riuh]* Hendak *touch down*. Pasal cerita kapal terbang tadi. Jadi, yang berdiri itu, duduklah dahulu. Ada dalam setengah jam lagi... *[Ketawa]*

Jadi, rasa saya kalau kita baik pulih selain daripada untuk kecemasan tadi mungkin sebuah daripada landasan kapal terbang yang boleh digunakan untuk mengangkut pelancong ke tengah-tengah Semenanjung Malaysia. Itu satu dan keduanya boleh digunakan juga...

Beberapa Ahli: [Menyampuk]

Dato' Dr. Mohamad Shahrur Osman [Lipis]: ...Untuk perkara-perkara lain. Sebab itulah bagi saya, saya memohon kepada pihak kerajaan agar landasan kapal terbang Kuala Lipis ini boleh dilihat semula dan boleh diperbaiki agar kita dapat menggunakannya. Jadi, kita telah mensia-siakan satu daripada...

Seorang Ahli: Terima kasih.

Dato' Dr. Mohamad Shahrur Osman [Lipis]: Itu harta yang ada, kerajaan... *[Dewan riuh]*

Beberapa Ahli: [Bangun]

Dato' Dr. Mohamad Shahrur Osman [Lipis]: Jadi, pasal ramai yang bangun, saya perlu sambung lagi. *[Ketawa]*

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Ya, terima kasih Yang Berhormat... *[Dewan riuh]*

Dato' Dr. Mohamad Shahrur Osman [Lipis]: Jadi, dengan itu terima kasih. Saya menyokong... *[Dewan riuh]*

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Bukit Bintang.

Puan Teo Nie Ching [Serdang]: Jawapan...

5.33 ptg.

Tuan Fong Kui Lun [Bukit Bintang]: Terima kasih Tuan Pengerusi kerana membenarkan saya untuk mengambil bahagian dalam membahaskan peruntukan tahun 2010 bagi Kementerian Pengangkutan di peringkat Jawatankuasa.

Tuan Pengerusi, Butiran 080000 - Keselamatan Jalan Raya. Saban tahun, angka kemalangan kenderaan buat masa ini masih tinggi. Tidak ada penurunan yang drastik. Setiap kali musim perayaan, pihak polis dan pihak Jabatan Keselamatan Jalan Raya akan bermain angka-angka turun dan naik bilangan kemalangan kenderaan dan kematian.

Saya dapati peruntukan belanja pengurusan berjumlah RM11,266,900 bagi tahun 2010 jauh lebih rendah berbanding daripada tahun 2009 yang mendapat peruntukan RM27,641,400. Peruntukan pembangunan *one-off* berjumlah RM33 juta sahaja. Apakah kementerian melihat bahawa aspek keselamatan jalan raya kurang penting? Sedangkan bilangan kemalangan dan kematian masih di paras tinggi dan membimbangkan.

Tuan Pengerusi, walaupun kita faham bahawa bilangan kenderaan di atas jalan raya semakin bertambah, tetapi setiap pemandu dan penunggang kenderaan memandu dengan laju dan cuai, masih tidak berubah. Masih berada di takuk lama meskipun kempen kesedaran dan amaran polis trafik pada musim-musim perayaan tetap berjalan. Akan tetapi, kita tidak boleh mengurangkan peruntukan hingga lebih daripada setengah peruntukan tahun lalu.

Tuan Pengerusi, kempen kesedaran dan peringatan tidak boleh dilakukan secara bermusim kerana proses pendidikan ini mesti berjalan terus. Walaupun pemandu sedar bahawa had laju 110 km/j. Akan tetapi, apabila berada di atas lebuh raya mereka seolah-olah terlupa akan memecutkan kenderaan dengan laju.

Sebenarnya pada peringkat awal perjalanan jauh hendaklah diatur masa bertolak dan masa tiba supaya kita tidak tergesa-gesa. Apakah perbezaan 30 minit semasa tiba boleh membawa banyak kerugian, itulah sebab bidalan orang tua sejak zaman dahulu ialah, "Biar Lambat, Asal Selamat". Falsafah ini wajar diterapkan dalam diri setiap pemandu.

Saya ingin bertanya dalam soalan esok kepada Menteri Pengangkutan, apakah perancangan baru kerajaan untuk mencegah kemalangan kenderaan dan kemalangan maut sepanjang tempoh perayaan berikutan kegagalan operasi-operasi pencegahan selama ini? Saya minta kementerian haruslah mengambil perhatian.

Butiran 090300 - Pengangkutan Darat. Transit Aliran Ringan atau LRT yang diguna pakai untuk mengangkut penumpang di Lembah Klang terdapat gangguan perjalanan seperti tren rosak, tergelincir, sistem tenaga tidak berfungsi dan sebagainya. Akibat daripada gangguan ini menyebabkan ratusan ribu warga kota di Lembah Klang menghadapi kesukaran untuk pergi bekerja dan balik.

Beberapa kejadian seumpama ini yang berlaku sebelum ini menjadikan petanda bahawa kita tidak boleh mengabaikan keselamatan serta selenggaraan koc dan rel. Hal-hal ini perlu diselenggarakan dengan baik. Langkah-langkah menambah laluan rel di laluan baru adalah disambut baik oleh warga Lembah Klang. Namun, kerja memastikan komuter rel trem dan pemandu wajar dipertingkatkan.

Kod 10000 – Emolumen. Menambah pusat pemeriksaan PUSPAKOM. Rakyat menyambut baik langkah kerajaan menarik balik arahan pemeriksaan PUSPAKOM ke atas kenderaan-kenderaan lama berusia 15 tahun ke atas sebelum cukai jalan boleh diperbaharui. Jika diteruskan ini akan menyebabkan kesesakan melampau di pusat-pusat PUSPAKOM sedangkan pemeriksaan sedia ada yang berjalan sekarang sering menimbulkan rungutan orang ramai, kerana banyak kenderaan yang diperiksa terpaksa beratur panjang dan menunggu berjam-jam lamanya. Malah sampai sehari terpaksa menunggu giliran. Saya mencadangkan PUSPAKOM hendaklah membuka pusat pemeriksaan tambahan sama ada di tempat baru atau tempat sedia ada bagi menampung permintaan yang banyak dalam sesuatu masa.

Kerajaan haruslah membenarkan *workshop* yang layak, yang berdaftar dengan kementerian boleh menjalankan pemeriksaan kenderaan di desa atau di pekan yang mana tidak mempunyai cawangan PUSPAKOM, yang boleh memberikan kemudahan kepada penduduk-penduduk di luar bandar, di mana di sana tidak ada pusat PUSPAKOM.

■1740

Butiran 010100 - Pentadbiran. Mengenai AirAsia Tuan Pengerusi, baru-baru ini *AirAsia* dikenakan *fees*, *convenience fees* untuk setiap tempahan atau *booking* melalui kad kredit. Adakah ini dibenarkan oleh Kementerian Pengangkutan? Oleh sebab dalam *website* atau media cetak, dalam *website* ini ada iklankan *no administration fee, no fuel chargers to all destinations*. Adakah iklan ini memesongkan atau memutar belit orang ramai, orang awam. Oleh sebab ini *convenience fees*, saya rasa ini *convenience* untuk *AirAsia* sahaja. Ini membebankan pengguna-pengguna atau penumpang-penumpang membayar lebih *fees* sebanyak RM5.

Jika ada satu juta penumpang, ini lima juta. Ini amat *convenience* untuk *AirAsia* mengaut keuntungan yang besar ini. Saya harap kementerian mengambil tindakan terhadap *AirAsia* jika ia melanggar undang-undang kecil, mempamerkan iklan yang saya katakan tadi di *website* atau di media cetak. Saya minta kementerian memberi satu jawapan yang boleh memuaskan. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Sungai Petani.

Dato' Johari bin Abdul [Sungai Petani]: Terima kasih Tuan Pengerusi, saya hendak mulakan dengan Butiran 060000, khususnya 060400 - Pengajian dan Pelesenan Pemandu. Ini berhubung dengan salah satu komponen untuk mendapatkan lesen memandu, khususnya untuk motosikal. Mereka yang hendak mendapatkan lesen ini dikehendaki membuat ujian komputer dan saya baru mengetahui bahawa komputer ini rupanya bukan dikendalikan oleh JPJ, ini diswastakan sudah lama. Jadi JPJ tidak mempunyai kuasa sama ada untuk memperbetulkan kurikulum atau hendak melihat sama ada soalan-soalan itu relevan atau tidak. Pelajar tersebut lulus atau tidak lulus, kenapa tidak lulus pun tidak tahu.

Oleh itu pihak-pihak yang melaksanakan tempat-tempat ujian ini sudah tentu akan memikirkan akan keuntungan. Jadi saya dimaklumkan khususnya anak-anak muda yang datang ke pejabat-pejabat wakil rakyat kompelin sudahlah soalan banyak dalam satu jam untuk dijawab. Kadang-kadang hendak *onn* komputer pun dan mencari *button* pun tidak jumpa khususnya anak-anak yang baru keluar sekolah, baru mencapai umur 18, 19, mereka yang bekerja di kilang-kilang, untuk orang-orang kampung yang tidak pernah melihat komputer pun ada. Jadi tekan benda lain keluar benda lain, jawapan benda lain jadi akhirnya gagal. Gagal datang balik kena bayar semula dan ada yang sampai tujuh, lapan kali masuk peperiksaan untuk mendapatkan lesen tidak lulus, jadi siapa yang untung? Yang untung ialah orang-orang yang membuat kelas-kelas ataupun yang mengendalikan sistem komputer ini.

Saya rasa sudah tiba masanya program komputer dihentikan, sebab saya tidak nampak di mana untungnya pun. Kalaupun dia lulus komputer belum tentu yang dia *accident* atas jalan itu. Saya rasa harus difikirkan balik, kerana dua sebab yang pertama untuk dia ulang dikenakan bayaran semula khususnya kepada mereka-mereka yang berpendapatan rendah, dia kena ulang dia kena bayar. Yang kedua, anak-anak muda mengatakan kami tidak perlu ambil *exam* lah, tidak dapat lesen pun tidak apa, ataupun apabila polis tahan, kita '*kautim*' sebab amat menyeksakan sekali untuk mendapatkan lesen di Malaysia ini. Saya mencadangkan kementerian supaya *review* balik benda ini.

Yang keduanya ialah tentang laporan kita mintalah apakah tindakan kementerian, apabila saya lihat khususnya Butiran 00900 - Peningkatan Keupayaan Kereta Api. Walaupun banyak diperuntukkan, telah pun banyak diperkatakan oleh Yang Berhormat yang lain tentang keupayaan kereta api ini, tetapi saya minta kementerian juga melihat tentang *audit report* mulai daripada muka surat 95 dan laporan maklum balas ke atas isu-isu utama dan Laporan Ketua Audit Negara mengenai Penyata Akaun Awam dan Aktiviti Kementerian dan Jabatan Tahun 2008.

Perbelanjaan-perbelanjaan dan juga teguran-teguran daripada pihak audit dan perbelanjaan-perbelanjaan yang tiris dan bocor bukan RM2,000 atau RM3,000, bukan RM200, RM300 juta, tetapi mencecah bilion. Jadi saya mohon supaya pihak kementerian melihat kalaulah kita dapat mengikuti nasihat-nasihat daripada juruaudit, Ketua Audit Negara, saya yakin ketirisan, saya yakin apa yang berlaku kepada projek Rawang-Ipoh tidak akan berulang.

Tidak mungkin kita rugi RM1.43 bilion, dan mungkin RM1.43 bilion ini boleh kita perbaiki seksyen-seksyen kereta api sama ada di Pahang, di Lipis. Kasihan Lipis, di Negeri Sembilan ataupun mungkin kita perbaiki perkhidmatan kereta api di Sabah sendiri, jadi janganlah teguran Ketua Audit ini samalah seperti kita juga mendiamkan diri apabila berlaku teguran terhadap projek Bakun, projek Pelabuhan Klang, *Free Zone* mahupun projek MAS sebelum ini, dia masuk telinga kanan akhirnya telinga kiri. Dua tahun kemudian kita pun lupa dan kerugian masih lagi berterusan.

Yang ketiga Tuan Pengerusi ialah tentang PUSPAKOM. Saya setuju malah kalau kita lihat di negara-negara seperti di England, memang setiap kenderaan yang hendak mendapat *renew road tax*, kena dapat MoT, kelulusan daripada MoT itu. Akan tetapi nampak mudah sangat di England, kerana ia *authorized mechanic shop*. Kementerian dia gazetkan *mechanic shop* di semua kawasan, macam juga kita servis Honda lah, ada Honda *dealers* yang *mechanic* dan sebagainya. Mereka ini akan dipantau oleh kementerian, apa salahnya kita pecahkan monopoli PUSPAKOM ini sampailah tiba dan masanya, ada orang yang dituduh. Kita tidak kata pegawai-pegawai PUSPAKOM itu rasuah.

Kita juga tidak mengatakan pekerja-pekerja PUSPAKOM itu rasuah. Yang kita sebut terlalu banyak kompin oleh pengguna-pengguna. Jadi pengguna-pengguna mengatakan yang pertama masa mereka terbuang. Yang kedua kerenah banyak sangat. Kadang-kadang yang pergi *check* itu kita hendak tanya keselamatan kenderaan ini enjinnya, breknya dan lampunya tetapi apabila catnya terkupas, dia *faded*, dia mengelupas sedikit. Kadang-kadang dia tidak lulus PUSPAKOM itu bukan kerana enjin, bukan kerana brek kerana cat itu pudar, bayangkan apa sangkut paut cat dengan enjin, cat dengan keselamatan pengguna-pengguna jalan raya.

Jadi benda-benda macam ini, saya ingat membuka ruang untuk rasuah. Jadi saya mencadangkan di sini supaya kita meninjau balik sama ada, saya setuju sangat dengan pandangan Yang Berhormat Batu Gajah dan teman-teman yang lain, supaya kita menghentikan monopoli PUSPAKOM. Kita senaraikan syarikat-syarikat yang berwibawa sama ada bumiputera, bukan bumiputera, semua sekali. Selagi syarikat-syarikat motor mekanik yang berdaya saing dan baik, kita berikan autoriti untuk mereka luluskan, untuk membuat pemeriksaan ini dan sekiranya ada juga penyelewengan, maka syarikat-syarikat ini kita *blacklisted* kan, dan saya ingat itu sahaja Tuan Pengerusi. Cuma saya juga ingin menyatakan rasa simpati kepada penduduk-penduduk Sabah yang baru dimaklumkan bahawa tanah runtuh berlaku di Sabah dan ribuan terkandas untuk pergi ke *airport* tidak boleh, jadi kita minta sama-sama mendoakan agar penduduk-penduduk kita, kawan-kawan kita di Sabah selamat. Terima kasih Tuan Pengerusi.

■1750

Beberapa Ahli: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Ramai lagi Yang Berhormat. Saya perlu habiskan dalam masa sedikit sahaja lagi. Saya jemput Yang Berhormat Kubang Kerian.

Tuan Sim Tong Him [Kota Melaka]: Tuan Pengerusi, semua ini daripada semalam Tuan Pengerusi... [Ketawa]

5.51 ptg.

Tuan Salahuddin Ayub [Kubang Kerian]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya akan mengambil masa sekitar lima minit sahaja untuk memberi peluang juga kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang lain untuk membahaskan.

Tuan Pengerusi, pertama sekali saya merujuk kepada B.28, Butiran 090000 - Dasar Baru, mengenai Pengangkutan Udara yang berkaitan dengan 090200. Di sini sekali lagi saya ingin membangkitkan tentang urus tadbir MAS sebuah syarikat berkepentingan kerajaan yang terus menjadi perbualan dan perbincangan mengapa MAS masih lagi tidak mampu untuk bersaing dengan syarikat-syarikat penerbangan dunia, hatta orang sering kali membandingkan MAS dengan AirAsia. Saya ingin membangkitkan perkara ini supaya kita tidak tersalah dalam mendefinisikan apa yang dikatakan semangat patriotik di mana kalau menaiki AirAsia dan tidak menaiki MAS bermakna kita tidak patriotik.

Dalam dunia pada hari ini orang bercakap tentang apa yang dikatakan dengan izin, *effectiveness*, keberkesanan, keselesaan dan masyarakat akan bercakap tentang syarikat yang lebih kompetitif untuk terus berdaya maju, bersaing dalam dunia yang ada pada hari ini. Tidak cukup hanya berbekalkan semangat patriotik kerana itu boleh menjamin rakyat dalam negara ini boleh memilih syarikat-syarikat yang kononnya berkepentingan kerajaan. Jikalau syarikat itu terus menunjukkan *performance* yang tidak merangsang dan membanggakan kita semua.

Dalam isu ini saya rasa kita tidak boleh bermusuhan dengan AirAsia. AirAsia mesti dilihat sebagai rakan saingan yang kita seharusnya melihat segala kelebihan untuk kita terus maju. Mengapa AirAsia yang bermula dengan *zero* pada hari ini mampu berdiri dan menjadi salah sebuah syarikat penerbangan tambang murah yang boleh menggamit setiap rakyat di dalam negara kita? Itu harus diperhatikan. Saya ingin menarik perhatian tentang bagaimana, sebagai contohnya di bawah WEU dengan izin, *widespread asset unbundling* ini. MAS menjual semua kapal terbangnya kepada syarikat penerbangan Malaysia. Bangunan dijual, yang kononnya kita mempunyai seorang CEO yang boleh dibanggakan pada hari ini menjadi Menteri di JPM.

Saya rasa itu bukan caranya untuk kita merasakan megah dan bangga dengan hanya jual kapal terbang dan bangunan. Jikalau itu cara dan falsafahnya seperti *slash and burn policy*. Ini bukan hendak tanam padi huma, tebang kemudian bakar dan tahun depan cari tanah baru. Saya rasa kalau beginilah yang dikatakan kita mempunyai seorang CEO yang baik, cemerlang dan *outstanding*, saya rasa lebih kita serahkan kepada rakan kita yang bijaksana ahli ekonomi Yang Berhormat Pasir Salak. Saya rasa dia pun boleh buat lebih baik daripada itu. Ini *slash and burn policy*. Jual bangunan dan *retrench staff* kemudian isytihar untung...

Seorang Ahli: [Ketawa]

Tuan Salahuddin Ayub [Kubang Kerian]: Ini *business* jenis apa? Jadi, saya rasa sebab itu jangan lah kita bercakap di sini di Dewan yang mulia ini apabila AirAsia boleh menawarkan sesuatu pakej yang lebih baik, menarik dan segar kita cemburu. Kita bakarkan semangat, kononnya kita tidak patriotik. Itu bukan caranya bercakap dalam abad yang ke-21 ini, itu bercakap seperti orang yang duduk dalam abad yang ke-17. Jadi, saya rasa MAS mesti lebih proaktif, menunjukkan sikap yang ingin berubah dan maju. Sampai ke hari ini pun semua penerbangan domestik disubsidi oleh kerajaan. Sampai bila MAS akan terus dalam keadaan yang sebegini?

Saya mengharapkan rakan saya Timbalan Menteri yang budiman, *handsome* dan *pretty men* ini dapat untuk meyakinkan kita bahawa kita perlu untuk memajukan MAS dan ingin melihat anak syarikat yang ada berkepentingan kerajaan ini dapat untuk berdiri sebaris, duduk sama rendah dan berdiri sama tinggi dengan syarikat-syarikat penerbangan yang lain. Saya rasa itu perkara yang perlu untuk kita fikirkan. Bukan maknanya masuk CEO baru yang kononnya terbaik membuat polisi menjual, *retrench staff* dan kemudian tahun depan mencari lapangan baru untuk tanam semula. Ini bukan padi huma. Jadi saya mengharapkan ini dapat diperhatikan.

Kemudian akhir sekali Tuan Pengerusi, 030400 di bawah tajuk 03000 tentang Pengangkutan Laut Sabah di bawah Keselamatan Pelayaran. Saya berdiri untuk sekian kalinya bagi mengucapkan takziah yang sebanyak-banyaknya kepada keluarga yang menjadi mangsa feri karam ini. Jadi, saya ingin di bawah butiran tentang keselamatan pelayaran ini. Adakah feri-feri ini ataupun bot-bot yang khususnya masih menjadi pengangkutan utama di Sabah dan Sarawak dalam keadaan yang selamat atau tidak?

Jangan diabaikan nyawa manusia ini dan puluhan yang mati karam nanti barulah kita akan membuat suatu pengakuan. Akhirnya kita melihat tahun depan berlaku lagi yang melibatkan keselamatan feri dan bot-bot terutama di Sabah dan Sarawak ini dalam keadaan yang benar-benar memberikan keselamatan kepada penggunanya. Terima kasih Tuan Pengerusi.

Beberapa Ahli: *[Bangun]*

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: Sudah beberapa hari tidak dapat Tuan Pengerusi...

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Ya, tidak mengapalah Yang Berhormat. Ada yang lain pun sama.

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: Di sini ada beberapa isu...

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat, saya hanya akan memanggil dua orang sahaja lagi, selepas itu saya minta Yang Berhormat Menteri untuk menjawab. Setakat ini sudah 30 orang...

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: Saya sudah cuba lima-enam hari tidak dapat. Rakyat Padang Serai mahu...

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Lima, enam hari, kementerian lain Yang Berhormat. Lima, enam hari kementerian lain dan kementerian ini baru mula semalam.

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: Ya, akan tetapi yang lain pun tidak dapat, maknanya saya datang jauh dan tidak membawa erti.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Tidak mengapalah saya beri kepada Yang Berhormat Padang Serai.

Beberapa Ahli: *[Ketawa]*

5.58 ptg.

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: Saya ucap Terima kasih Tuan Pengerusi kerana memberi laluan kepada permintaan 58,000 orang rakyat Padang Serai... *[Ketawa]* Mereka mahukan perubahan kerana kezaliman dan juga tidak betul sebelum Pakatan Rakyat mengambil alih negeri Kedah.

Jadi Tuan Pengerusi, pada beberapa hari lalu saya mengambil teksi. Minta maaf, Butiran 080000 – Keselamatan Jalan Raya.

Beberapa hari lalu saya mengambil teksi dari Brickfields, membawa dua beg yang besar menuju ke Puduraya. Apabila saya minta pemandu teksi menurunkan saya di tempat paling dekat dengan Puduraya, malangnya di kawasan itu tidak ada perhentian teksi pun. Perhentian teksi yang paling dekat, satunya berhampiran dengan Hospital Tun Hussien Onn dan satu lagi ratusan meter jauhnya dengan Puduraya. Negara kita sudah membangun dan berbilion-bilion dibelanjakan untuk memberi kemudahan asas kepada rakyat.

■1800

Akan tetapi di kawasan metropolitan Kuala Lumpur, di mana paling sesak di negara ini kita tidak boleh turun dekat dengan pintu Puduraya dan akibatnya memberikan kesusahan kepada rakyat dan pemandu teksi, mereka tidak mahu turunkan pemandu dekat Puduraya. Mereka yang menaiki teksi dengan membawa beg-beg besar itu, mereka terpaksa susah payah dan ada kalanya mereka ditimpa kemalangan kerana kita sebagai kerajaan, kita cuai memberikan yang terbaik.

Ada juga pemandu-pemandu teksi ini, mereka kerana dikejar ke hulu ke hilir oleh JPJ di situ. Seharusnya kerajaan memberikan yang terbaik untuk rakyat. Mesti menyediakan kemudahan asas yang paling selamat, yang paling baik dan paling senang. Akan tetapi ini tidak berlaku di kawasan Puduraya dan apabila saya tanya dengan pemandu-pemandu teksi mereka mengatakan bahawa penumpang mahu yang terbaik dan mereka juga tidak dapat beri yang terbaik kerana mereka tidak dilayan dengan baik oleh pihak penguat kuasa.

Jadi saya harap ini akan diambil pertimbangan yang wajar di mana kebelakangan ini seorang Menteri dikatakan telah pergi dan mengatakan kepada mereka supaya menggunakan tingkat dua atau tiga di Puduraya untuk turunkan penumpang. Pemandu teksi kata penumpang tidak mahu pergi ke situ dan ini mewujudkan masalah mereka kehilangan mata pencarian. Mereka pemandu teksi ini kalau tidak dapat mencari makan, maka saya percaya mereka akan membuat jenayah untuk cari makan. Lebih baik kita elak dan kita menjadi kerajaan yang mengajar dan juga memberi nasihat dan tunjuk ajar yang lebih baik.

Saya menyentuh tentang 060200 – Pendaftaran dan Pelesenan Kereta Motor. Pendaftaran dan pelesenan kereta motor ini masih lagi menghadapi pelbagai masalah daripada JPJ di mana JPJ menjadi agensi melakukan jenayah terhadap rakyat. Melakukan jenayah di mana ramai orang tidak dapat memperbaharui lesen hanya kerana JPJ apabila dihampiri oleh mereka untuk memperbaharui *road tax* ataupun lesen, JPJ katakan, "*Oh, orang ini blacklist*". Kalau betul-betul negara ini ada undang-undang, kalau betul undang-undang dihormati, mereka yang ada *blacklist* harus dihadapkan di mahkamah ataupun diambil tindakan .

Bukan apabila mereka mahu pergi perbaharui *road tax* kata tidak boleh. Jadi apa berlaku? Mereka tidak mahu memperbaharui *road tax*, mereka tidak mahu memperbaharui lesen. Mereka gunakan juga kenderaan-kenderaan mereka. Ini *blacklist* oleh polis dan JPJ ini, gunakan saluran-saluran undang-undang. Jangan apabila rakyat mahu bayar cukai, masa itu sahaja mahu kenakan ini. Ini sudah jadi gengster berlesen pula. Undang-undang mengatakan bahawa setiap penunggang motosikal, kereta, mereka yang berlesen mesti memperbaharuinya setiap tahun. Mereka yang ada cukai kereta perlu membayar cukai.

Kalau *blacklist* ini, lebih baik mansuhkan sahaja penggunaan ataupun pembaharuan lesen dan *road tax* supaya ini... Jangan kita menjadikan rakyat ini, kita menggalakkan rakyat untuk melakukan kesalahan. Jadi saya harap pegawai-pegawai JPJ jangan memberikan alasan ini. Kalau mereka dapati ada mereka yang *blacklisted*, berikan *on the spot*. Tolong hadir di mahkamah pada hari tertentu tetapi cukai jalan dan ini diperbaharui. Itu cara yang betul. Tidak perlulah saya menasihatkan di Parlimen pula. Seperkara lagi saya sokong apa yang diberitahu dan dikatakan oleh Yang Berhormat Kubang Kerian tadi. AirAsia daripada kosong, hari ini mempunyai 80 lebih kapal terbang. 80 sehingga mereka sekarang sudah mula *long haul* memberikan... Anak saya pergi ke Australia tidak sampai RM1,000 beli tiket pergi balik.

Akan tetapi kenapa puluh-puluh tahun ini MAS tidak dapat berbuat demikian. Jadi jangan katakan anti nasional dan sebagainya. Kalau boleh berikan lagi dua tiga lesen kepada syarikat-syarikat baru. *AirAsia has shown the way*. Sudah beritahu bahawa boleh berjaya asalkan kerja betul dan kerja rajin. Pakar ekonomi seperti Yang Berhormat Kubang Kerian kata tadi dari Pasir Salak mesti sokong ini. Ini negara yang bebas dan ini negara yang merdeka. Sesiapa pun harus diberi lesen untuk perniagaan ini.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Kenapa hendak jolok Yang Berhormat Pasir Salak Yang Berhormat? Yang Berhormat Pasir Salak duduk diam-diam.

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: Itu kawan saya Tuan Pengerusi. Kita tidak gaduh. Jadi pengangkutan udara ini Butiran 100200 – Pengangkutan Udara. Itu amat saya alu-alukan supaya... Jangan kita ambil peranan sebagai orang itu tidak betul AirAsia kerana ia swasta ia tidak betul. MAS... Seharusnya MAS sekarang mesti lawan cara komersial aktiviti. Lawan cara bagi lebih murah. Kalau AirAsia beri tiket RM100, MAS yang telah banyak lagi disokong oleh kerajaan, diberi subsidi yang lebih banyak, peruntukan yang lebih banyak, kemudahan-kemudahan yang lebih banyak ini seharusnya memberi tiket yang kurang daripada RM100.

Kalau AirAsia beri RM100, berilah RM50. Itu kepunyaan kerajaan. Jadi seperkara lagi mengenai 00900 – Meningkatkan Keupayaan KTM. Saya hari itu pergi makan tosei. Makan tosei di Stesen Kereta Api Nibong Tebal. Kebiasaannya saya bertolak dari Kulim saya akan singgah di Nibong Tebal, di stesen. Pagi ini makan tiga dan tosei ini tosei yang paling enak. Saya tanya macam mana tosei ini boleh sedap macam ini. Dia kata tosei ini, tosei resepi 60 tahun. 60 tahun *special* bawa dari India, dia kata...

Seorang Ahli: Wow!

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: ...Jual di mana? 60 tahun di Stesen Kereta Api Nibong Tebal. Saya ingatkan siapa itu pemilik Ayyappan dan dia selama 60 tahun dia buka kantin itu. Pembangunan hari ini memang pembangunan bawa faedah. Pembangunan yang membelanjakan berbilion-bilion, membawa faedah kepada rakyat tetapi apabila membuat pembangunan itu kalau ada satu kedai jangan hapuskan terus. Beritahu pekedai itu, ini pembangunan datang kita akan ada *electric rail*. Jadi apabila siap nanti, hujung di sebelah sana itu bolehlah tuan teruskan perniagaan tosei tetapi apa yang berlaku, pembangunan datang. Kroni dapat projek, projek apa? GAMUDA.

Siapa kroni? GAMUDA. Akan tetapi projek berbilion-bilion, tosei kegemaran orang sudah mahu dihapuskan. Jadi saya harap bukan sahaja kedai tosei ini, bukan sahaja dia jual tosei, dia jual nasi lemak, dia jual macam-macam. Ahli Parlimen Nibong Tebal boleh beritahu yang lain itu. Akan tetapi saya minta, oleh kerana pembangunan, banyak stesen-stesen kereta api ini, mereka ada gerai-gerai seperti ini. Beri perhatian kepada mereka, yang mendapatkan kontrak-kontrak itu, yang membuat perancangan-perancangan itu, pastikan mereka dapat.

Paling kurang mereka dibayar pampasan supaya mereka boleh membuka satu lagi kedai ataupun mereka di kawasan itu yang banyak kereta kapal itu, berilah satu tempat di tepi itu supaya perniagaan-perniagaan ini dapat dilanjutkan seterusnya dan juga Tuan Pengerusi yang saya hormati, perkhidmatan bantuan oleh maritim. Memang mereka memberikan perkhidmatan yang cukup baik di persekitaran laut Kuala Kurau dan di persekitaran itu. Akan tetapi apa yang berlaku ialah nelayan-nelayan melihat penguat kuasa maritim ini sebagai musuh. Lebih kurang macam musuh.

■1810

Mereka takut untuk berurusan. Sedang mereka menangkap ikan, apabila mereka lihat pegawai pegawai-pegawai maritim ini menghampiri dengan bot, ada kalanya mereka tinggalkan jala dan cuba lari. Saya tanya, "*Kenapa? Adakah kamu melakukan kesalahan?*" Mereka kata, "*Tidak, kita takut kadang-kadang semua hasil tangkapan pun terpaksa dijual pun tidak dapat bayar ganti rasuah yang perlu diberi.*" Ini rasuah yang terus terang. Jadi, ini perlu ditangani. Nelayan dan penguat kuasa maritim ini, mereka perlu jadi kawan. Mereka perlu ada satu silaturahim yang baik agar mereka ini dapat bantuan, dan bukannya apabila mereka tengok Pegawai Penguat Kuasa Maritim, mereka jadi takut.

Jadi, itu sahaja saya ucapkan kepada Tuan Pengerusi yang begitu murah hati, begitu baik hati dalam lima, enam hari ini memberikan saya peluang ini dan harap sebagai Timbalan Yang di-Pertua dalam sedikit hari lagi dapatlah menjadi Tuan Yang di-Pertua pula... [Ketawa]

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Terima kasih, Yang Berhormat. Ahli-ahli Yang Berhormat, saya minta maaf, yang lain tidak dapat dipanggil untuk kementerian ini. Saya akan memanggil Yang Berhormat Bakri dan selepas itu Yang Berhormat Menteri akan menjawab.

6.11 ptg.

Tuan Er Teck Hwa [Bakri]: Tuan Pengerusi, saya ingin merujuk kepada Butiran 01100 di bawah P.28. Tajuk butiran ialah Sambungan Rel ke Pelabuhan Pulau Indah Selangor/Sambungan Rel ke Pelabuhan Tanjung Pelepas, Johor. Saya mendapati projek yang bernilai RM1,126 juta ini, sebanyak RM302 juta telah dibelanjakan dalam lima tahun yang pertama iaitu dari tahun 2001 hingga tahun 2005. Sebaliknya, tidak ada apa-apa peruntukan ditetapkan pada tahun 2006 hingga tahun 2008. Pada tahun 2009, sebanyak RM2.5 juta pula diperuntukkan lagi.

Di sini saya ingin Yang Berhormat Menteri menyatakan, berapakah perbelanjaan sudah diperuntukkan dalam Pelabuhan Tanjung Pelepas dalam anggaran tahun ini? APH iaitu *Asia Petroleum Hub*, dengan izin, terletak di Tanjung Bin, Johor Selatan. Lokasinya di sisi kanan Pelabuhan Tanjung Pelepas. Sasaran projek ini adalah untuk menjadikan APH sebagai pusat simpanan petroleum utama yang terbesar di dunia. Kini, terdapat empat syarikat memiliki projek tersebut. Pegangan syer syarikat ini boleh dipecahkan seperti berikut:

NAMA SYARIKAT	PEGANGAN SYER (%)
Trek Perintis Sdn. Bhd.	15
KIC Oil and Gas Sdn. Bhd.	40
Seaport Terminal Johor Sdn. Bhd.	35
Teori Selatan Sdn. Bhd.	10

Seaport Terminal dimiliki oleh Syed Mokhtar. Sebaliknya, Teori Selatan dipegang oleh Tengku Mahkota Johor. KIC dan Trek Perintis merupakan pemaju dan pemegang syer utama dalam projek ini. KIC dimiliki oleh Abdul Rashid Isa dan Trek Perintis merupakan agensi UMNO dalam projek ini. Seperti apa yang saya dimaklumkan, KIC tidak mampu menyiapkan projek pembinaan pelabuhan tersebut sungguhpun projek ini sepatutnya siap pada tahun ini. Kononnya, lesen KIC dalam pemajuan pelabuhan ini akan ditarik balik dan pembinaan akan diserahkan kepada *Rotary Engineering* dari Singapura.

Saya ingin Yang Berhormat Menteri menyatakan, berapakah peruntukan kerajaan dalam APH dan apakah kedudukan projek tersebut? Sila jelaskan secara teliti dengan butiran-butiran yang telah dibelanjakan dari tahun 2001 sehingga 2009. Akhir sekali, adakah benar projek tersebut telah menghadapi kelewatan dan adakah benar pembangunan projek ini akan diserahkan kepada sebuah syarikat Singapura? Terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Silakan Yang Berhormat Menteri.

6.16 ptg.

Timbalan Menteri Pengangkutan [Datuk Abdul Rahim bin Bakri]: Tuan Pengerusi, terlebih dahulu saya ingin mengucapkan berbilang-bilang terima kasih kepada semua Ahli Yang Berhormat yang terlibat dan berminat dalam Perbincangan Rang Undang-undang Perbekalan 2010, Peringkat Jawatankuasa berkaitan dengan Kementerian Pengangkutan pada hari ini. Kementerian Pengangkutan amat menghargai pandangan, kritikan dan cadangan Ahli-ahli Yang Berhormat, kerana teguran yang membina ini akan kita terima secara positif untuk menjadikan kementerian ini sebuah agensi kerajaan yang lebih mantap dan berkesan, demi kebaikan negara kita bersama. Saya juga akan meneliti semua pandangan Ahli Yang Berhormat dan menjadikan pandangan-pandangan positif, baik, bernas dan konstruktif untuk menjadi panduan kementerian.

Ahli Yang Berhormat Kuala Krau, Rantau Panjang dan Bukit Bintang ada membangkitkan berkaitan, kenapakah kemalangan meningkat walaupun pelbagai usaha telah dibuat? Sebenarnya kita amat kesal dengan keadaan ini, tetapi ia sebenarnya disumbangkan oleh beberapa faktor. Faktor yang terpenting ialah kerana peningkatan jumlah bilangan kenderaan berdaftar dalam negara kita yang sekarang ini sehingga tahun 2008 berjumlah 17,971,911 kenderaan. Selain itu, pertambahan jumlah pemandu dalam negara kita yang sekarang ini berjumlah 11.6 juta dan yang terpenting, masalah ini adalah timbul akibat daripada masalah sikap pemandu dan juga penunggang motosikal tegar, tidak berhemah, tidak berdisiplin dan memandu dengan laju dan mengejar masa, tidak memakai tali pinggang keledar keselamatan serta tidak memakainya dengan betul. Dengan kesimpulan, tidak melakukan aspek keselamatan semasa memandu.

Tuan Pengerusi, sebenarnya kita memang melihat bahawa keperluan untuk mengadakan satu pendekatan yang holistik untuk menyelesaikan masalah ini, iaitu dengan menggunakan pendekatan 3E, iaitu memberikan *target* kepada tiga *area* utama.

Yang pertama ialah untuk meningkatkan *enforcement*. *Enforcement* ini adalah dilakukan sama ada secara manual, bukan sahaja oleh JPJ, tetapi juga agensi-agensi yang lain seperti PDRM, untuk meningkatkannya, dan ini bergantung kepada berapa banyak peruntukan yang boleh diberikan kepada agensi-agensi ini untuk melaksanakannya. Kedua ialah untuk melaksanakan *automated enforcement system*, yang setakat ini kita belum lagi melaksanakannya.

Kedua ialah untuk meningkatkan dari aspek *education*, iaitu bukan sahaja kita memberikan banyak kempen melalui media ataupun kempen-kempen kepada golongan-golongan sasar sama ada kepada murid-murid sekolah ataupun golongan dewasa.

Akan tetapi juga kita harus memberikan penekanan terhadap usaha untuk melahirkan rakyat Malaysia yang berdisiplin melalui pendidikan di sekolah. Kita harus memberikan penekanan kepada pendidikan berdisiplin dan berhemah ini kepada anak-anak kita supaya satu hari nanti mereka akan menjadi seorang warganegara dan juga pengguna jalan raya yang baik seperti mana berlaku di kebanyakan negara yang maju.

■1820

Ketiga, kita juga harus memberikan tumpuan kepada soal aspek *engineering*, iaitu yang pertama ialah kita harus melihat bahawa jalan-jalan raya di negara kita juga haruslah memenuhi piawaian dan juga aspek keselamatan, supaya ia menjadi jalan raya yang benar-benar selamat. Ini sudah tentu memerlukan satu peruntukan yang besar dan memerlukan kerjasama yang rapat daripada Kementerian Kerja Raya untuk memastikan kejuruteraan jalan-jalan kita benar-benar mematuhi piawaian keselamatan jalan raya di negara ini.

Selain daripada itu kita juga harus memberikan penumpuan kepada *engineering of the car* ataupun kejuruteraan bagi kenderaan-kenderaan yang kita gunakan iaitu meningkatkan dan juga memantapkan lagi usaha-usaha pemeriksaan terhadap kenderaan-kenderaan. Setakat ini di dalam negara ini walaupun kita mempunyai 18.5 juta kenderaan yang berada di jalan raya dan 8.5 juta daripadanya adalah motosikal tetapi hanya lebih kurang 1 juta sahaja kenderaan-kenderaan yang ada di dalam negara ini yang dimestikan untuk mengadakan pemeriksaan iaitu untuk memastikan bahawa kenderaan ini benar-benar mempunyai *fitness* yang mencukupi untuk bergerak di jalan raya.

Ahli Yang Berhormat Rantau Panjang juga ada membangkitkan apakah penggunaan tali pinggang keledar memang memberikan kesan terhadap menjamin keselamatan di jalan raya. Memang kita telah pun membuat kajian, mengikut MIROS risiko kecederaan akan dapat dikurangkan sebanyak 50peratus dan ini juga telah di *confirm* oleh badan-badan ataupun kajian-kajian yang dibuat peringkat antarabangsa. Ahli Parlimen Rantau Panjang juga ada membangkitkan tentang kemalangan jalan-jalan persekutuan, adakah kajian dibuat bersama JKR khususnya jalan-jalan selekoh. Seperti mana yang ingin saya jelaskan di sini bahawa Kementerian Pengangkutan sentiasa bekerjasama dengan Kementerian Kerja Raya untuk menjalankan kajian terhadap jalan-jalan persekutuan melalui projek perintis *International Road Assessment Program* (IRAP) pada tahun 2007 bagi 10 peratus rangkaian jalan di Malaysia. Pihak Kementerian Kerja Raya dijangka akan meluaskan kajian IRAP ke seluruh rangkaian jalan dalam Rancangan Malaysia Kesepuluh.

Ahli Parlimen Rantau Panjang juga ada membangkitkan tentang kenapa mereka yang beragama Sikh dibenarkan atau dikecualikan daripada memakai topi keledar tetapi haji tidak dikecualikan. Sebenarnya Yang Berhormat, untuk pengetahuan Yang Berhormat mengikut Kaedah-kaedah Motosikal Topi Keledar 1973 dan Pemberitahuan Pengecualian 1975, Menteri Pengangkutan telah memberi pengecualian kepada yang pertama: haji dan lebai yang memakai serban; dan yang kedua: Sikh yang memakai turban, dari memakai topi keledar apabila menunggang motosikal di atas jalan raya.

Ahli Parlimen Rantau Panjang juga ada membangkitkan berkaitan dengan strategi untuk pengguna-pengguna motosikal. Langkah jangka panjang adalah untuk menyediakan satu lorong khas bagi motosikal. Ini adalah kerana pengguna motosikal adalah golongan yang berisiko tinggi untuk terlibat dalam kemalangan apabila bercampur dengan kenderaan-kenderaan yang lain yang lebih besar seperti kereta dan lori. Selain itu tumpuan juga harus diberikan kepada pemakaian topi keledar yang mematuhi piawaian dan berkepentingan mengikat tali keledar dengan cara yang kemas dan betul.

Ahli Parlimen Pasir Mas ada membangkitkan tentang kempen kesedaran penting dalam meningkatkan orang ramai mengenai keselamatan jalan raya dan bertanggungjawab dalam mengubah sikap untuk pentingkan keselamatan. Sebenarnya Kementerian Pengangkutan memang menyokong pandangan Yang Berhormat mengenai kepentingan kempen kesedaran bagi mengubah sikap pengguna jalan raya dan menyeru semua di dalam Dewan yang mulia ini untuk membantu supaya semua rakyat kita memakai tali pinggang keledar depan dan belakang serta memakai topi keledar diikat dengan kemas apabila menunggang atau membonceng motosikal sama ada di bandar atau di luar bandar.

Kementerian Pengangkutan juga bersetuju dengan pandangan Yang Berhormat bahawa penguatkuasaan semata-mata tidak boleh menjamin kemalangan dapat dikurangkan. Yang lebih penting ialah peranan dan sikap sebagai individu yang bertanggungjawab. Ahli Parlimen Kuantan ada membangkitkan kenapa peruntukan JKJR dipotong sebanyak 60 peratus yang telah dibuat oleh Kementerian Kewangan. Apa rasional daripada pengurangan ini? Kementerian Pengangkutan mengucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat Kuantan di atas teguran ini dan menekankan betapa pentingnya keselamatan jalan raya dalam usaha untuk menyelamatkan nyawa dan mengurangkan kadar kemalangan jalan raya. Kementerian sebenarnya telah memohon sejumlah...

Puan Hajah Siti Zailah binti Mohd. Yusoff [Rantau Panjang]: Minta penjelasan sedikit.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri [Kudat]: ...RM100 juta bagi membiayai empat aktiviti keselamatan jalan raya tetapi hanya RM33.3 juta sahaja yang diluluskan dan dua aktiviti masih belum diluluskan termasuk pendidikan keselamatan di sekolah dan kempen media keselamatan jalan raya yang mempunyai dua aktiviti utama yang dikenal pasti dalam Pelan Keselamatan Jalan Raya 2006-2010.

Puan Hajah Fuziah Salleh [Kuantan]: [Bangun]

Puan Hajah Siti Zailah binti Mohd. Yusoff [Rantau Panjang]: Sedikit.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri [Kudat]: Sedikit ya.

Puan Hajah Siti Zailah binti Mohd. Yusoff [Rantau Panjang]: Sedikit sahaja. Terima kasih Tuan Pengerusi dan terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri. Saya ingin penjelasan, adakah kerajaan bercadang untuk mengatasi masalah kemalangan jalan raya ini supaya mengadakan satu hukuman yang lebih berat terhadap pesalah-pesalah jalan raya yang ada dilaksanakan di negara lain bagi pesalah ini, terus ditarik lesen terutama bagi mereka yang terlibat dengan kesalahan yang berat. Apakah perkara ini dicadangkan dilaksanakan di pihak kementerian supaya dapat mengatasi isu kemalangan yang semakin meruncing sekarang ini?

Datuk Abdul Rahim bin Bakri [Kudat]: Yang Berhormat, kita memang menyokong cadangan tersebut. Sebenarnya kita pun sudah ada *demerit system* yang telah diperkenalkan untuk membolehkan kita dapat menarik lesen-lesen mereka yang telah melakukan kesalahan yang berulang-ulang tetapi ini sebenarnya melibatkan banyak faktor yang lain. Bukan sahaja soal hukuman yang harus kita tekankan tetapi sepertimana yang saya katakan tadi ia memerlukan pendekatan yang holistik.

Di negara kita ini hari ini sebenarnya kita adalah antara negara yang mempunyai sistem perkhidmatan pengangkutan awam antara yang terendah. Suatu ketika dahulu pada tahun 1980 kita mempunyai 35 peratus pengangkutan awam di negara ini tetapi pada hari ini kita hanya ada 16 peratus sedangkan di Seoul penggunaan pengangkutan awam adalah sebanyak 60 peratus; Singapura 56 peratus; Manila 54 peratus; Tokyo 49 peratus; dan Bangkok 40 peratus; dan ini mungkin ada sedikit sebanyak berkait rapat dengan dasar untuk automotif nasional kita yang kita membenarkan kereta persendirian yang begitu terbuka dengan luas...

Puan Hajah Fuziah Salleh [Kuantan]: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Kuantan bangun Yang Berhormat.

Puan Hajah Fuziah Salleh [Kuantan]: Mohon penjelasan Yang Berhormat Timbalan Menteri. Tadi Yang Berhormat Timbalan Menteri mengatakan bahawa permohonan telah dibuat sebanyak RM100 juta berkenaan dengan keselamatan jalan raya ini. Akan tetapi di dalam jawapan Menteri Kewangan kepada persoalan saya yang sama, Menteri Kewangan mengatakan bahawa kementerian yang tidak minta peruntukan yang banyak. Jadi di situ ada *contradict* jawapan Timbalan Menteri dengan jawapan Menteri Kewangan. Pohon penjelasan.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri [Kudat]: Terima kasih Yang Berhormat. Saya akan menyasiat perkara ini kerana ini adalah suatu yang spesifik tetapi ingin saya nyatakan di sini Kementerian Pengangkutan sememangnya meminta mengharapkan supaya lebih banyak peruntukan dapat diluluskan kepada kementerian ini untuk membolehkan JKJR dapat melaksanakan pelbagai program untuk mendidik masyarakat khususnya untuk membayar kepada media-media supaya kempen-kempen ini dapat dilaksanakan dengan lebih kerap dan kesedaran rakyat akan meningkat di dalam soal penjagaan keselamatan jalan raya ini.

Ahli Parlimen Pasir Mas juga ada menyebut tentang Ops Sikap yang didapati tidak berjaya dan siapa yang perlu dipersalahkan di atas kegagalan ini. Sebenarnya untuk makluman Ahli Yang Berhormat, kerjasama oleh pelbagai agensi penguat kuasa dalam melaksanakan Ops Sikap sebenarnya ini adalah merupakan Ops Bersepadu. Ops Sikap adalah merupakan ops yang dilaksanakan oleh PDRM. Manakala JPJ terlibat dalam mengawal ataupun memantau pergerakan pengangkutan awam pada masa Ops Bersepadu tersebut dan juga kenderaan-kenderaan perdagangan dan demikian juga LPKP dan agensi penguatkuasaan yang lain.

■1830

Walau bagaimanapun, tidak ada agensi khusus yang bertanggungjawab ke atas kegagalan Ops Sikap ke-20 ini. Fokus utama JPJ Ops Sikap ke-20 adalah khusus kepada kenderaan perkhidmatan awam seperti bas, teksi dan kereta sewa. Kerjasama dengan pelbagai agensi penguat kuasa sentiasa diadakan bagi menyelaraskan isu-isu penguatkuasaan secara bersama dan bagi memastikan keberkesanan penguatkuasaan.

Ahli Yang Berhormat Kota Raja ada membangkitkan apakah perancangan jangka panjang untuk menangani masalah remaja bawah umur yang menunggang motosikal tanpa lesen. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, masalah ini perlu ditangani secara holistik dan perlu melibatkan semua peringkat masyarakat, terutama ibu bapa, guru-guru dan agensi berwajib dan juga keperluan untuk mengadakan kemudahan bas sekolah yang perlu diperbanyakkan, terutama di kawasan luar bandar sebagai alternatif kenderaan kepada murid-murid untuk pergi dan balik ke sekolah.

Yang Berhormat juga ada membangkitkan perlukah PKJR dijalankan secara lebih intensif di sekolah-sekolah. Kementerian memang bersetuju dengan pandangan Yang Berhormat dan kami percaya Kementerian Pelajaran juga nampak ada kepentingan terhadap kempen keselamatan jalan raya apabila ia telah pun diserapkan dalam mata pelajaran Bahasa Melayu sejak tahun 2007 dan seterusnya perubahan terhadap kelab keselamatan jalan raya di semua sekolah rendah dan menengah bagi menyokong PKJR melalui aktiviti-aktiviti di luar bilik darjah.

Ahli Yang Berhormat Maran ada membangkitkan tentang isu bagaimanakah usaha kementerian untuk mendidik pengguna-pengguna jalan raya bagi benar-benar sedar akan kepentingan keselamatan jalan raya. Bagi program jangka masa panjang, pendidikan keselamatan jalan raya telah diperkenalkan dalam mata pelajaran Bahasa Melayu pada tahun 2007 dan murid tahun satu akan dikembangkan sehingga pelajar sekolah menengah menjelang tahun 2012.

Bagi jangka masa pertengahan, program *advocacy* bersama masyarakat sedang diperhebat oleh JKJR dan rakan kongsi berserta pihak swasta dan NGO. Bagi jangka masa pendek, penguatkuasaan yang berterusan dapat memberi impak serta-merta terutama di kalangan pesalah trafik.

Soalan Yang Berhormat Maran juga iaitu berapa banyak peruntukan-peruntukan diberikan kepada kawasan Parlimen daerah untuk kempen keselamatan jalan raya. Sepertimana yang dimaklumkan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri, Bajet 2010 telah pun dikurangkan dan peruntukan keselamatan jalan raya juga tidak terkecuali.

Tuan Azan bin Ismail [Indera Mahkota]: [Bangun]

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Oleh yang demikian, bagi meneruskan kempen keselamatan jalan raya, kita perlu mencari cara dan pendekatan lain...

Tuan Azan bin Ismail [Indera Mahkota]: Penjelasan, penjelasan.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: ...Bagi memastikan kesinambungan kempen berterusan sepanjang tahun.

Tuan Azan bin Ismail [Indera Mahkota]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya meneliti jumlah yang kita bincangkan ini. Oleh kerana tak ada dibangkitkan oleh sesiapa, ada peruntukan sebanyak RM181.506 juta bawah Dasar Baru iaitu Khidmat Bantuan sebab kita bincangkan tentang perbelanjaan atau peruntukan yang dipotong yang mungkin akan menjejaskan termasuk kempen keselamatan jalan raya tadi, tetapi saya hendak tahu ini bawah Khidmat Bantuan ini apa sebenarnya tujuan dan pecahan dia untuk digunakan. Terima kasih.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Saya akan minta pegawai saya untuk menyediakan. Saya percaya ini adalah berkaitan dengan pembayaran gaji dan emolumen kakitangan.

Yang Berhormat Silam ada membangkitkan supaya kementerian bekerjasama dengan...

Dato' Johari bin Abdul [Sungai Petani]: [Bangun]

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: ...Kementerian Kerja Raya bagi memastikan keselamatan diutamakan dalam pembinaan jalan. Memang aspek pembinaan jalan termasuklah reka bentuk dan audit jalan baru, penyelenggaraan jalan sedia ada dan rawatan kawasan kerap berlaku kemalangan atau *hot spot* ini perlu dilakukan. JKJR juga sentiasa memberi pandangan dan cadangan kepada Kementerian Kerja Raya bagi menambah baik papan tanda dan perabot jalan agar persekitaran jalan lebih selamat kepada pengguna jalan raya. Sila Yang Berhormat.

Dato' Johari bin Abdul [Sungai Petani]: Terima kasih Timbalan Menteri. Cuma tentang JKJR tadi, disebabkan oleh ada pemotongan bajet untuk mereka, mungkin ada masalah di masa depan. Berhubung dengan pengguna-pengguna jalan raya yang sentiasa melakukan kesalahan, adakah kementerian akan bercadang untuk berbincang dengan pihak syarikat insurans seperti yang berlaku di Amerika contohnya, kalau sekiranya pemandu atau pengguna jalan raya, khususnya sama ada motosikal, lori ataupun kereta biasa melakukan kesalahan dan didapati bersalah, mereka yang bersalah dihukum premium yang dikenakan terhadap dia jauh lebih tinggi daripada pengguna yang tidak bersalah.

Ini kerana kalau dia *consistently* melakukan kesalahan di Malaysia, habis sangat dia hilang NCB, tetapi ini tidak mengajar dia untuk berlaku lebih baik di masa depan. Kalau premium dia tinggi, mungkin boleh bincang dengan pihak insurans, akhirnya sebahagian daripada pendapatan itu boleh diberikan kepada pihak jawatankuasa. Terima kasih.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Pandangan Yang Berhormat itu adalah satu pandangan yang inovatif dan bernas. Mungkin kita akan mengambil maklum terhadap pandangan tersebut. Sepertimana yang kita tahu bahawa insurans biasanya akan memberikan NCB bagi mereka-mereka yang tidak melakukan kesalahan ataupun untuk *renewal* insurans dan mereka ini tidak terlibat dalam apa-apa *claims* dan *accident*. Sudah tentu pandangan Yang Berhormat itu boleh dipertimbangkan dan kita akan bincangkan di peringkat kementerian.

Ahli Yang Berhormat Bukit Bintang ada membangkitkan tentang adakah kementerian merasakan keselamatan jalan raya tidak penting. Ini berkaitan pemotongan bajet. Sepertimana yang saya sebutkan tadi, kementerian memang meletakkan keselamatan jalan raya ini sebagai satu NKRA yang penting. Walau bagaimanapun, pemotongan bajet ini *across the board*.

Dato' Ngeh Koo Ham [Beruas]: Tuan Pengerusi, sebelum Yang Berhormat Bukit Bintang, Yang Berhormat Beruas ada dua isu.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Ya, nanti saya tengok Yang Berhormat.

Dato' Ngeh Koo Ham [Beruas]: Oh, kerana dia selepas saya. Tak ikutlah?

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Ya, ya. Saya akan lihat. Pemotongan bajet ini...

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Yang saya pun tak jawab juga. Yang Berhormat Bukit Bintang itu kemudian.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Tidak sampai lagi mungkin Yang Berhormat.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Ya, saya pergi kepada *sector by sector*. Udara belum sampai lagi Yang Berhormat.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Terima kasih.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Kita pergi kepada keselamatan jalan raya dahulu. Pengurangan bajet bagi tahun 2010 sepertimana yang diumumkan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan JKJR adalah tidak terkecuali. Pemotongan ini adalah *across the board* untuk mengurangkan defisit negara yang begitu tinggi akibat beberapa projek-projek rangsangan untuk kepentingan negara juga.

Ops Sikap ke-20 gagal, ini lagi sekali. Kementerian melihat bahawa Ops Sikap baru-baru ini walaupun jumlah kemalangan meningkat, kematian agak meningkat sehingga 261 orang kalau saya tidak silap, tetapi kita juga ada melihat sedikit sebanyak kejayaannya kerana berjaya mencapai kematian sifar bagi golongan pemandu dan penumpang bas ekspres.

Sungguhpun begitu, masih banyak lagi usaha yang perlu dilakukan dan pihak kementerian, khususnya kematian penunggang dan pembonceng motosikal dan pemandu dan penumpang kereta. Semasa Ops Sikap juga, kita telah mencatatkan penurunan kematian di kalangan pejalan kaki atau *pedestrian*, pemandu dan juga kelindan lori. Hanya pengguna motosikal dan kereta yang mencatat peningkatan daripada segi bilangan kematian dan di antara punca yang dikenal pasti ialah akibat memandu laju dan juga cuai.

Oleh yang demikian, kementerian akan memperkenalkan di antara usaha-usaha yang mungkin akan dilaksanakan ialah untuk melaksanakan AES bagi mengatasi masalah memandu laju ini kerana sedikit sebanyak jika ada AES ini, mungkin pemandu-pemandu laju ini akan dapat diambil gambar.

Dato' Haji Ismail bin Haji Mohamed Said [Kuala Krau]: Tuan Pengerusi, mohon laluan.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Kuala Krau, ya.

Dato' Haji Ismail bin Haji Mohamed Said [Kuala Krau]: Terima kasih Tuan Pengerusi, terima kasih Timbalan Menteri. Tentang Ops Sikap ini, Ketua Polis Negara juga telah membuat kenyataan bahawa beliau kecewa dengan peningkatan kadar kemalangan jalan raya semasa Ops Sikap ini dijalankan dan bahawa kemalangan ini banyaknya berlaku di jalan persekutuan kalau dibandingkan dengan lebuhraya-lebuhraya di dalam negara kita. Jadi, pandangan kementerianlah melalui JKJR ini, apakah sebabnya jalan persekutuan ini boleh mencatatkan kemalangan yang lebih tinggi berbanding dengan lebuhraya? Kalau Yang Berhormat Timbalan Menteri bagi tahu tadi kerana sikap memandu laju, tetapi memandu laju ini lebih kepada memandu di atas lebuhraya. Terima kasih.

■1840

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Yang Berhormat Kuala Krau, seperti mana yang kita tahu bahawa Jalan-jalan Persekutuan ini dari segi spesifikasi kualitinya tidaklah sebaik jalan-jalan tol atau jalan-jalan lebuhraya. Sudah tentulah akibat daripada keadaan ini, ini mungkin antara penyumbang dan yang penting saya jelaskan di sini, kebanyakan kematian adalah disebabkan oleh penunggang motosikal. Enam puluh peratus kemalangan yang menyebabkan kematian di dalam negara ini adalah berpunca daripada golongan penunggang dan pembonceng motosikal, kerana mereka ini menggunakan motosikal di kawasan-kawasan luar bandar dan juga di kampung-kampung khususnya semasa cuti perayaan, mereka balik ke kampung dan mereka mengadakan banyak aktiviti ulang-alik untuk mengunjungi keluarga ataupun berhari raya dan itu adalah di antara penyumbang terhadap masalah tersebut.

Ahli Yang Berhormat Jempol ada membangkitkan tentang isu maritim. Sampai masa kerajaan memberi tumpuan terhadap pengusaha-pengusaha bot demi menjaga keselamatan. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat..

Datuk Haji Baharum bin Haji Mohamed [Sekijang]: Tuan Pengerusi...

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Sekijang bangun Yang Berhormat.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: ...Kementerian Pengangkutan melalui Jabatan Laut...

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Sila.

Datuk Haji Baharum bin Haji Mohamed [Sekijang]: Terima kasih Tuan Pengerusi, dan terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri. Saya hendak berbalik semula ke keselamatan jalan raya. Dewan ini pernah diberitahu pada penggal lepas bahawa Jabatan Pengangkutan Jalan sedang berusaha ataupun untuk membuat nombor *hotline* sebagaimana yang pernah ada pada kenderaan-kenderaan komersial yang dibuat oleh LPKP. Kerana kebanyakan kesalahan yang dilakukan oleh kenderaan ini adalah di bawah bidang kuasa Jabatan Pengangkutan Jalan tetapi sampai hari ini, kita tidak dengar lagi sama ada talian *hotline* ataupun tempat mengadu ini ada disediakan atau tidak dalam tempoh 24 jam terutamanya semasa musim perayaan ini. Terima kasih Tuan Pengerusi.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Yang Berhormat Sekijang, saya akan menyiasat perkara ini. Saya tidak mempunyai maklumat. Saya akan memaklumpkannya kemudian. Yang Berhormat Jempol ada membangkitkan tentang isu maritim iaitu sudah sampai masanya kerajaan memberi tumpuan kepada pengusaha-pengusaha bot demi menjaga keselamatan. Kementerian Pengangkutan melalui Jabatan Laut memang sentiasa peka tentang aspek keselamatan bot-bot yang menawarkan perkhidmatan. Tindakan penguatkuasaan memang ada dilakukan untuk memastikan peraturan yang terpakai dapat dipatuhi. Dalam pada itu aspek kesedaran dari semua pihak juga turut ditekankan, iaitu khususnya bagi pengguna-pengguna dan penumpang-penumpang bot dan juga mereka yang menjadi operator untuk menyediakan pelbagai peralatan-peralatan keselamatan bagi bot tersebut.

Ahli Yang Berhormat Johor Bahru ada membangkitkan tentang isu, beliau menyatakan bahawa Kementerian Pengangkutan memberi monopoli atau *exclusivity* kepada sebuah syarikat untuk beroperasi di terminal feri di Johor dan tidak ada liberalisasi terhadap perkhidmatan feri. Adalah menjadi dasar Kementerian Pengangkutan untuk tidak menghalang sesiapa juga operator yang ingin mengadakan perkhidmatan feri khususnya di Johor Bahru. Berdasarkan maklumat perkhidmatan feri dari Tanjung Pengelih ke Changi Terminal *South Point Singapore* terdapat empat belas operator, iaitu enam operator tempatan dan lapan operator Singapura. Dari Tanjung Pengelih ke Tanah Merah akan ada satu operator lagi.

Feri terminal setakat ini ada satu operator menawarkan khidmat. Walau bagaimanapun akan ada satu operator lagi yang telah mendapat kelulusan *slot landing rights* dari *Singapore* dan *operators* tersebut setakat ini belum mengemukakan permohonan.

Ahli Yang Berhormat dari Petaling Jaya Utara ada membangkitkan tentang isu mengenai pengorekan Pelabuhan Pulau Pinang sama ada akan diteruskan atau tidak. Kerajaan memang bercadang meneruskan projek pengorekan ini tertakluk kepada siling peruntukan. Buat masa ini kerajaan telah memutuskan supaya satu kajian dilaksanakan terlebih dahulu sebagai persediaan untuk melaksanakan kerja-kerja pengorekan di Pelabuhan Pulau Pinang. Memang kita telah pun membuat kajian dan kajian itu telah pun membuat *estimate*, pengorekan itu melibatkan kos sebanyak RM351,250,000.

Ahli Parlimen Arau ada membangkitkan berkaitan dengan apakah tindakan yang telah diambil bagi menasihati pemilik kapal tempatan supaya mengelak dari menjadi mangsa rompakan lanun di Somalia dan Gulf Eden. *International Maritime Organization* atau IMO telah mengeluarkan panduan atau *guideline* yang menasihati semua kapal yang melalui perairan mengambil langkah-langkah tertentu bagi mengelak menjadi mangsa lanun.

Dalam pada itu ada tindakan rondaan oleh angkatan laut beberapa negara termasuk Malaysia bagi menjamin keselamatan kapal di kawasan tersebut.

Yang Berhormat Ipoh Timur ada membangkitkan tentang masa hadapan PKFZ. Apakah tindakan akauntabiliti yang akan diambil. Seperti mana yang saya sebutkan sebelum ini bahawa ekoran persoalan daripada Yang Berhormat, *task force* khas yang dipengerusikan oleh Yang Berbahagia Ketua Setiausaha Negara sedang meneliti semua aspek mengenai PKFZ termasuk masa hadapan atau *the way forward*. Projek PKFZ ini, isu mengenai akauntabiliti turut dibincangkan malah laporan daripada *Governance Ad Hoc Committee* telah diteliti oleh Lembaga LPK dan sedang mengambil tindakan terhadap syor-syor yang terkandung di dalamnya.

Yang Berhormat Petaling Jaya Utara juga membangkitkan dan ingin tahu status pasukan petugas khas PKFZ yang dipengerusikan oleh KSN dan langkah-langkah yang telah diambil oleh LPK bagi menjadikan projek ini berdaya maju, dan adakah cadangan-cadangan termasuk penswastaaan dipertimbangkan. Pasukan petugas khas KSN masih lagi bermesyuarat dan telah diberikan tempoh enam bulan untuk menyiapkan tugas-tugas mereka. Dalam hubungan ini semua aspek kewangan dan pentadbiran sedang diteliti dan dipertimbangkan termasuk penswastaaan yang mana boleh dipertimbangkan. Surat-surat berkaitan dan apakah pendirian Menteri tentang surat sokongan? Setakat ini kita masih berpandangan bahawa surat-surat sokongan yang dikeluarkan adalah merupakan surat sokongan sahaja.

Yang ketiga adakah rancangan untuk *declassify* minit-minit Mesyuarat Jemaah Menteri. Saya ingin menjelaskan di sini bahawa terpulang kepada Jemaah Menteri untuk membuat keputusan sama ada mereka akan membuat keputusan untuk *declassify* minit-minit Mesyuarat Jemaah Menteri. Yang Berhormat Libaran...

Datuk Haji Mahfuz bin Omar [Pokok Sena]: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Pokok Sena bangun Yang Berhormat.

Datuk Haji Mahfuz bin Omar [Pokok Sena]: Terima kasih Tuan Pengerusi, terima kasih Yang Berhormat. Berkaitan dengan surat-surat yang dikatakan sebagai surat sokongan yang tidak bersifat jaminan sedangkan baru-baru ini Yang Amat Berhormat Perdana Menteri sewaktu di US kalau tidak silap saya, telah pun membuat satu kenyataan apabila dipersoalkan tentang surat sokongan yang dikeluarkan oleh Kementerian Pengangkutan dalam isu bon PKFZ ini. Diakui bahawa itu adalah dalam jaminan kerajaan. Maknanya dijadikan sebagai surat jaminan dan kemudian di peringkat negara ekoran dari kenyataan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri, Yang Berhormat Timbalan Menteri Kewangan memperakui mengeluarkan satu kenyataan rasmi di sini, bahawa itu menjadi satu jaminan kerajaan. Jadi isu-isu hari ini Yang Berhormat tetap mengatakan bahawa ia tetap menjadi surat sokongan. Oleh itu kita sudah jadi kelam kabut. Bekas Yang Berhormat Menteri Pengangkutan sebut kepada PAC, dia berkata hanya bersifat surat sokongan, Yang Amat Berhormat Perdana Menteri mengatakan ia adalah jaminan kerajaan.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Terima kasih Yang Berhormat. Sebenarnya ini adalah pendirian kementerian dan ini adalah selari, misalnya Pengerusi PKFZ sendiri baru-baru ini di dalam *interview* beliau di dalam *Malaysian Business*, beliau ada menyatakan bahawa setakat ini masih berpendirian bahawa surat sokongan itu hanyalah merupakan surat sokongan. Walau bagaimanapun, interpretasi ini adalah tergantung dan kita menyerahkan khususnya kepada pihak AG untuk membuat interpretasi tentang perkara itu tetapi setakat ini, seperti mana sebelum ini kita masih menganggap ia surat sokongan, bergantung kepada pihak AG dan pihak kerajaan untuk menentukannya dan juga untuk tindakan-tindakan selanjutnya.

■1850

Ahli Yang Berhormat Libaran ada menyebutkan tentang adakah kerajaan melihat aspek keselamatan sekali lagi? Memang kita mengawal selia keselamatan perkhidmatan pengangkutan laut dan sentiasa cuba untuk memastikan penguatkuasaan dilakukan. Juga seminar-seminar dapat dibuat untuk menyedarkan pengusaha dan pengguna tentang aspek keselamatan.

Faktor kemanusiaan lazimnya merupakan faktor utama berlakunya kemalangan dan ini sedang ditangani dengan meningkatkan kemahiran pengusaha-pengusaha. Yang Berhormat Putatan ada membangkitkan tentang tragedi kemalangan yang telah berlaku di Kudat, di kawasan saya. Memang saya amat sedih dengan tragedi ini. Tragedi ini sebenarnya adalah merupakan kesilapan manusia.

Bot yang terlibat dalam kemalangan baru ini adalah sebuah bot nelayan. Bot ini adalah bukan sebenarnya bot yang dikhususkan untuk *passenger* kerana memang di Kudat ke Pulau Bangi terdapat ada dua bot feri yang mempunyai cukup aspek-aspek keselamatan. Akan tetapi pada hari itu hanya satu bot yang beroperasi kerana satu bot yang dimiliki oleh *Sabah Shipping Corporation* tidak dapat beroperasi kerana mereka harus membuat *maintenance* ataupun penyelenggaraan. Bagi negeri Sabah sebenarnya untuk pengetahuan Yang Berhormat memanglah bot nelayan tersebut tidak mempunyai kelulusan daripada Jabatan Laut Persekutuan untuk membawa penumpang.

Bagi negeri Sabah, Jabatan Dermaga dan Pelabuhan Sabah serta majlis-majlis perbandaran tempatan mempunyai kuasa dan peranan tertentu bagi mengawal selia bot-bot yang mempunyai kuasa yang lebih rendah. Jabatan Laut Sabah akan diminta untuk meneliti semua aspek dan mengambil langkah-langkah wajar untuk memastikan perkara ini ditangani dengan baik dan mengelak daripada berulang lagi. Sebenarnya dalam lawatan-lawatan saya kepada beberapa stesen-stesen Jabatan Laut di seluruh negara. Sama ada di Langkawi dan juga di beberapa tempat di Labuan, di Tawau, Sandakan dan beberapa tempat-tempat lagi di Pulau Pinang.

Saya sering menekankan kepada Jabatan Marin bahawa perlunya mereka meningkatkan penguatkuasaan bagi memastikan semua bot-bot penumpang mempunyai ciri-ciri keselamatan yang boleh memastikan. Bahawa mereka yang menggunakan perkhidmatan tersebut adalah dapat terjamin keselamatan mereka. Yang Berhormat Jasin ada membangkitkan adakah kementerian mempunyai kepakaran dan kebolehan untuk mengawal selia Rumah Api Pulau Pisang. Untuk makluman Yang Berhormat Rumah Api Pulau Pisang ini adalah ditadbir oleh pihak Singapura. Berikutan satu *indenture* di antara Duli Yang Maha Mulia Sultan Johor dengan Gabenor-gabenor Negeri Selat pada tahun 1900.

Jabatan Laut sememangnya mempunyai kepakaran dan bersedia pada bila-bila masa untuk mengoperasi rumah api ini jika ianya diserahkan kepada Malaysia. Akan tetapi ini adalah bergantung kepada perundingan yang boleh dibuat oleh Kementerian Luar Negeri dengan pihak Singapura. Berlandaskan kepada undang-undang dan juga kandungan-kandungan yang terdapat di dalam perjanjian tersebut...

Datuk Haji Yussof Haji Mahal [Labuan]: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat, ada yang bangun Yang Berhormat.

Datuk Haji Yussof Haji Mahal [Labuan]: Labuan, Labuan!

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Labuan ya.

Datuk Haji Yussof Haji Mahal [Labuan]: Terima kasih Tuan Pengerusi, terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri. Mengenai Rumah Api Pulau Pisang ini bukan satu alasan untuk Singapura menduduki pulau tersebut. Kalau kita fikirkan dengan peralatan yang paling canggih pada saat ini kebanyakan negara maritim saya rasa sudah pun mengurangkan sistem rumah api yang ada di pulau-pulau ini. Ini kerana kita ada satelit navigator, kita ada macam-macam yang kita gunakan untuk menentukan posisi kapal yang kita bawa.

Jadi saya rasa konsep rumah api di Pulau Pisang yang ada ini rumah api yang lama sedemikian rupa saya rasa sudah tidak perlu untuk diadakan. Ini kerana mungkin cuma alasan Singapura mempertahankan rumah api tersebut yang mana membolehkan mereka duduk di pulau tersebut. Mungkin kemungkinan besar digunakan untuk *spy* kita punya keadaan negara Malaysia. Itu sahaja. Kalau boleh kita bincangkan dan perhalusi sebaik mungkin kerana adakah perlu atau tidak rumah api di Pulau Pisang tersebut. Terima kasih.

Datuk Wira Ahmad Hamzah [Jasin]: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Ya Yang Berhormat Jasin bangun Yang Berhormat.

Datuk Wira Ahmad Hamzah [Jasin]: Saya sambung sedikit Yang Berhormat.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Ya.

Datuk Wira Ahmad Hamzah [Jasin]: Terima kasih Yang Berhormat Tuan Pengerusi, terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri. Sebenarnya kesilapan telah mengajar kita. Saya membangkitkan perkara ini kerana tidak mahu keadaan serupa berulang kepada negara kita. Kita terpaksa kehilangan Batu Puteh, dan janganlah hendaknya kita perkara yang sama berulang kembali. Memang kita ada mempunyai kepakaran tetapi saya sengaja menyebutkan adakah kita tidak ada mempunyai kepakaran, kebolehan, kecanggihan, sebab Pulau Pisang ini sangat mustahak kepada kita.

Dalam masa yang sama kenapa kita biarkan rakyat asing masuk sewenang-wenang tanpa melalui apa-apa *check point* sama ada Kastam ataupun Imigresen. Dia bebas membuat apa sahaja dia punya suka. Jadi saya minta kalau boleh kalau perjanjian ini tidak ada had sekarang inilah masanya untuk kita membuat perundingan dengan negara tersebut. Terima kasih.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Yang Berhormat Labuan sebenarnya ini adalah sebahagian daripada *historical baggage* di antara Malaysia dengan Singapura. Seperti mana yang kita tahu bahawa sebagai merupakan sebuah negara yang pernah bersatu dan berada di bawah jajahan British. Banyak keputusan-keputusan sebelum ini telah memberikan sedikit sebanyak masalah kepada kita. Kita nampak sebenarnya Pulau Pisang itu tidak kesemuanya dimiliki oleh Singapura. Hanya *plot of lands* yang digunakan untuk rumah api itu sahaja dan *access road* ke tempat itu. Semasa saya menjadi Timbalan Menteri Luar Negeri memang saya tahu sedikit sebanyak tentang latar belakang Pulau Pisang ini.

Kebanyakan daripada kawasan-kawasan di situ memang pun dimiliki oleh orang-orang tempatan dan mereka ada juga dusun-dusun yang diusahakan di situ. Juga pihak-pihak yang memiliki tanah di situ. Jadi soal *sovereignty* Pulau Pisang itu secara keseluruhannya tidak timbul cuma kita terikat dengan perjanjian jangka panjang yang telah dibuat oleh orang-orang yang sebelum ini. Ini boleh dilakukan sesuatu *review* jika kita mahu sekiranya terdapat klausa-klausa yang membolehkan kita untuk mengambil tindakan. Misalnya untuk mengambil balik tempat itu tetapi ini tergantung kepada bilateral perundingan di antara Malaysia dengan Singapura. Kita serahkan kepada Kementerian Luar Negeri untuk mengambil tindakan selanjutnya.

Yang Berhormat Tawau ada membangkitkan...

Datuk Haji Baharum bin Haji Mohamed [Sekijang]: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Sekijang bangun Yang Berhormat. Yang Berhormat Sekijang.

Datuk Haji Baharum bin Haji Mohamed [Sekijang]: Sekijang. Terima kasih Tuan Pengerusi, terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri. Saya hendak berbalik juga kepada Pulau Pisang ini. Walaupun kita ada perjanjian lama sebagaimana yang disebutkan oleh Yang Berhormat tadi. Jadi saya ingin tahu walaupun Yang Berhormat kata kita menyerahkan kepada Kementerian Luar Negeri, esok Kementerian Luar Negeri kata menyerahkan kepada Kementerian Pengangkutan. Jadi tidak tahu siapa esok. Jadi setakat ini saya hendak tahu apakah langkah-langkah atau usaha yang telah dibuat oleh Kementerian Pengangkutan sendiri untuk kita? Supaya dapat orang kata menyelenggarakan ataupun untuk dapat kita sendiri untuk mengusahakan atau selenggarakan rumah api itu. Kalau tidak nanti benda itu akan tertinggal begitu dan akhirnya kita yang rugi. Terima kasih Tuan Pengerusi.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Saya mengambil maklum pandangan Yang Berhormat tersebut. Saya akan memeriksa kepada Kementerian Pengangkutan apakah perkara-perkara yang telah mereka ambil untuk mengambil balik?

Ataupun mengadakan rundingan-rundingan awal ataupun usaha-usaha awal untuk perkara tersebut. Yang Berhormat Tawau ada membangkitkan tentang jeti terminal di Tawau terbiar sahaja. Ruang letak bot juga terhad bila hendak ditingkatkan? Yang Berhormat Tawau untuk makluman Yang Berhormat jeti di Tawau adalah di bawah bidang kuasa Kerajaan Negeri khususnya Jabatan Dermaga dan Pelabuhan Sabah.

Walaupun begitu kementerian akan mengkaji dan berbincang dengan pihak negeri. Sekiranya terdapat usaha-usaha untuk mendapatkan bantuan ataupun meningkatkan kemudahan-kemudahan di situ. Yang Berhormat Labuan ada membangkitkan tentang projek pengerukan Selat Utara Pelabuhan Klang. Projek Pengerukan Selat Utara Pelabuhan Klang sedang dilaksanakan pada masa ini dan dijangka siap pada 15 Disember 2009. Kos projek ini adalah RM99.9 juta dan setakat ini status projek pelaksanaan projek ini adalah 80.9 peratus. Yang Berhormat Labuan juga ada membangkitkan mohon mengkaji semula berhubung perkhidmatan feri kenderaan di antara Labuan dan Lumbok.

Memang saya faham dengan perasaan Yang Berhormat berkaitan dengan masalah ini kerana saya juga sekali skala menjadi pengguna bagi kawasan ini. Kita juga mengharapkan satu perkhidmatan feri yang mampu memberikan perkhidmatan yang benar-benar cekap dan juga selesa khususnya kepada penumpang-penumpang.

■1900

Akan tetapi timbul permasalahan di sini kerana pada ketika dulu sebenarnya feri ini adalah diusahakan oleh Kementerian Komunikasi Negeri Sabah dan apabila ia diswastakan, ia telah diswastakan kepada syarikat tertentu dan mereka ini tidak membenarkan *landing rights* lagi kepada syarikat-syarikat operator yang lain. Bagaimanapun Yang Berhormat, saya akan menemui Yang Berhormat Menteri Komunikasi dalam masa yang terdekat ini untuk meminta beliau membuat kajian kerana ada petanda bahawa kontrak ini akan tamat pada tahun 2010.

Yang Berhormat Silam ada membangkitkan tentang kawalan kapal dan bot di kawasan Sulawesi dan Filipina serta perairan negeri Sabah. Semua kapal dan bot perdagangan dikawal selia oleh Jabatan Laut Persekutuan dan memastikan semuanya selamat. Semuanya dalam keadaan selamat ataupun mempunyai *seaworthiness* untuk beroperasi, termasuk menjalankan aktiviti pengawasan melalui sistem *code state control* di mana kapal-kapal diperiksa supaya mempunyai segala sijil yang ditetapkan untuk beroperasi.

Cadangan Yang Berhormat untuk menjadikan Pelabuhan Lahad Datu sebagai *Rotterdam of the East*, rancangan sedemikian memanglah baik tetapi ia adalah menjadi tanggungjawab kerajaan negeri di bawah Kerajaan Negeri Sabah untuk menyediakan prasarana pelabuhan yang baik, kerana pelabuhan-pelabuhan di negeri Sabah adalah di bawah kawalan Sabah *Port Authority*. Memandangkan terdapat projek POIC dan pelbagai aktiviti-aktiviti ekonomi yang sedang berjalan begitu aktif di Lahad Datu, mungkin Yang Berhormat boleh meminta supaya agensi *Sabah Corridor* dapat memberikan keutamaan terhadap menaik taraf pelabuhan di Lahad Datu.

Yang Berhormat Labuan juga ada membangkitkan tentang berapa banyak latihan tumpahan minyak yang dilakukan. Latihan melawan tumpahan minyak telah dilaksanakan sekali setahun di peringkat negeri dan dua kali setahun di peringkat kebangsaan. Soalan Yang Berhormat juga, berapakah jumlah kapal yang dilengkapi dan alat melawan tumpahan minyak, Jabatan Laut mempunyai lapan buah kapal melawan tumpahan minyak. Di samping itu, pihak swasta juga mempunyai dua buah kapal yang serba lengkap dengan alat melawan tumpahan minyak. Yang ketiga ialah apakah strategi yang telah dipakai oleh kementerian untuk mengawal kapal-kapal yang berlakunya tumpahan minyak di pelabuhan.

Semua kapal-kapal diwajibkan mematuhi konvensyen Maritim Antarabangsa dan peraturan-peraturan yang ditetapkan bagi mengelakkan pencemaran minyak terjadi. Selain itu, tindakan penguatkuasaan turut dijalankan ke atas kapal-kapal yang berlabuh di pelabuhan Malaysia dan yang berada di perairan Malaysia bagi memastikan aktiviti pembuangan sisa minyak tidak dilaksanakan secara tidak sah. Dalam pada itu, tindakan *Port State Control* turut dilaksanakan untuk memastikan kapal-kapal mempunyai segala sijil yang wajib dan membolehkan mereka beroperasi.

Yang Berhormat Kubang Kerian ada membangkitkan tentang ingin tahu sama ada bot-bot penumpang beroperasi adalah selamat. Ini saya telah pun jawab tadi. Jabatan Laut memang sentiasa mengawal. Yang Berhormat Batu Gajah ada membangkitkan tentang perkhidmatan *shuttle*...

Tuan Salahuddin Ayub [Kubang Kerian]: Tuan Pengerusi.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Ya.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Ya, sila.

Tuan Salahuddin Ayub [Kubang Kerian]: Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Ya, sila Yang Berhormat.

Tuan Salahuddin Ayub [Kubang Kerian]: Tuan Pengerusi dan Yang Berhormat Timbalan Menteri. Bot selamat dan feri semua selamat. Itu jawapannya. Boleh saya tahu tahun berapa feri itu? Zaman bila, zaman Jepun kah? Feri yang karam baru-baru ini.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Terima kasih Yang Berhormat Kubang Kerian di atas keprihatinan terhadap...

Beberapa Ahli: *Mic, mic.*

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Sememangnya kita berkongsi kesedihan. Sebenarnya, mereka ini tidak menggunakan feri. Mereka menggunakan bot yang dipanggil bot pancing, untuk memancing. Lima belas meter panjangnya, iaitu bot yang juga digunakan untuk mengangkut barang-barang ataupun *cargo boat*. Namun begitu, pada hari itu, terdapat satu kumpulan yang diketuai oleh seseorang bekas Yang Berhormat tersebut, yang membawa keluarganya seramai 21 orang menaiki bot tersebut sedangkan bot itu sudah mempunyai lebih kurang tujuh orang, termasuk krew dan rakan-rakan. Bot tersebut juga membawa muatan-muatan yang berat seperti sebanyak 80 karung simen yang beratnya hampir empat tan dan juga beberapa barang-barang material yang lain.

Pada hari itu juga, mengikut kaji cuaca, ombak sebenarnya dalam keadaan 3.5 meter. Jadi, keadaan itu sebenarnya adalah berpunca daripada kelalaian mereka kerana mereka belayar pada jam empat petang dan bot ini adalah dilesenkan oleh Jabatan Pelabuhan Dermaga Negeri Sabah. Pada ketika itu, apabila bot tersebut terlibat dalam kemalangan, maka memanglah banyak *casualty* kerana ramai daripada mereka adalah terdiri daripada wanita dan kanak-kanak. Manakala mereka yang lelaki khususnya orang-orang tempatan yang memang mempunyai kemahiran di laut, mereka semuanya selamat khususnya tujuh orang yang berasal daripada Kudat.

Ini adalah satu tragedi dan mereka berada di laut dalam keadaan gelap gelita. Sudah tentulah keadaan sebegitu tidak membolehkan mereka untuk mendapatkan bantuan segera. Walaupun sebenarnya beberapa agensi di situ. APMM dan juga bot-bot polis dari Jabatan Laut yang boleh membantu tetapi disebabkan kekurangan maklumat, maka tidak dapat melakukan bantuan segera.

Yang Berhormat Batu Gajah ada membangkitkan tentang isu KTMB. KTMB, isu berkaitan *shuttle* Kuala Lumpur-Ipoh. Keadaan koc perlu diperbaiki dan kemudahan tandas juga perlu dipertingkatkan. Pihak KTMB memang menyedari akan keadaan koc bagi perkhidmatan ini dan program penambahbaikan koc penumpang yang sedang dilaksanakan dan dijangka akan siap pada tahun 2012. Dengan siapnya program pembaikan ini, penumpang akan lebih selesa menggunakan perkhidmatan ini.

Yang Berhormat Batu Gajah juga ada membangkitkan tentang kekurangan kakitangan kaunter di stesen Ipoh. KTMB mengambil maklum perhatian akan perkara ini dan akan berusaha untuk menambah kekurangan kaunter bagi perkhidmatan yang semakin popular ini.

Yang ketiga, berkaitan dengan kenaikan tambang daripada RM18 kepada RM20. Kenaikan tambang daripada RM18 kepada RM20 mulai 15 Ogos 2008 adalah penyeragaman *charge supplementary* untuk koc kelas ekonomi sahaja.

Ini dibuat bagi menyeragamkan kadar *charge supplementary* bagi semua perkhidmatan yang disediakan oleh KTMB. Yang Berhormat Ledang ada membangkitkan...

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Minta penjelasan, KTM...

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Ya.

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: ...Sebab saya ada menggunakan perkhidmatan ini dan saya rasa itu adalah permulaan yang baik. Menambahkan cara pengangkutan dari Ipoh ke Kuala Lumpur. Namun begitu Yang Berhormat Timbalan Menteri, saya kurang yakin kerana mengambil masa lebih dua tahun untuk memperbaiki perkara paling asas iaitu tandas. Saya rasa agak malu Tuan Pengerusi apabila saya menaiki kereta api *shuttle* itu. Dari Ipoh ke Kuala Lumpur ada pelancong bersama. Keadaan tandas itu amat memalukan.

Apakah ini memerlukan dua tahun untuk *start with the toilet*, dengan izin, yang paling asas itu. Ini memerlukan dua tahun. Tambang itu, saya rasa kurang adillah kalau pihak KTMB hendak menyeragamkan pentadbirannya. Tidak akan beban itu ditolak atau diletak di atas beban pengguna atau *consumer*. Itu persoalannya. Perkhidmatan dalaman tidak ada diperbaiki.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Terima kasih Yang Berhormat. Berkaitan dengan tandas yang telah dimasukkan tadi, saya akan mengambil cadangan dan pandangan Yang Berhormat itu. Kita memang mengharapkan supaya KTMB dapat menyediakan kemudahan-kemudahan yang asas sebegini kepada penumpang-penumpang, supaya ia bukan sahaja selesa tetapi juga menjadi satu petunjuk bahawa kita adalah sebuah negara yang maju. Berkaitan dengan *charge* ataupun penyeragaman yang saya sebutkan tadi, seperti mana yang kita tahu bahawa mungkin perkhidmatan ataupun *charge* tambang kereta api kita ini antara yang terendah. Sebab itu kadang-kadang kita mahu perkhidmatan yang bagus. Akan tetapi dalam masa, kita mahu yang paling murah.

Jadi ini adalah merupakan satu cabaran kepada KTMB dan kalau kadang-kadang kita melihat KTMB rugi mungkin sebahagian daripadanya, mungkin sebahagian daripadanya adalah kerana kita selalu mengambil kira ataupun memastikan tambang yang dikenakan kepada penumpang adalah dalam keadaan yang tidak membebaskan rakyat.

Yang Berhormat Ledang ada membangkitkan tentang...

■1910

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: Yang Berhormat...

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Yang Berhormat sekejap. Memorandum Kesatuan KTMB yang terkilan dengan cadangan penubuhan anak syarikat bagi mengendalikan perkhidmatan ETS *Intercity* Seremban-KL-Ipoh. Yang Berhormat kita akan melaksanakan satu perkhidmatan *Electric Train Service Intercity* iaitu daripada Seremban, KL dan Ipoh. Memanglah ETS *Intercity* ini akan menggunakan tren elektrik bagi Seremban-KL-Ipoh adalah merupakan satu produk baru dan KTM mahu menyediakan perkhidmatan yang lebih dinamik, aktif dan mesra pelanggan. Tindakan ini menurut KTMB, mereka memberi jaminan tidak akan menjejaskan kepentingan kakitangan malah ada peluang bagi *career development* bagi mereka yang terlibat dalam anak syarikat ini. Sila Yang Berhormat.

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri. Saya hendak tanya berkenaan dengan perkhidmatan ekspres ini di antara Seremban-KL-Ipoh. Bagi saya perkhidmatan tren ekspres di antara Seremban dan KL itu sangat kritikal kepada pembangunan ekonomi di Negeri Sembilan. Bilakah perkhidmatan itu akan dimulakan? Saya hendak tahu berapakah trip setiap hari di antara Seremban dan Kuala Lumpur? Ini adalah sebab kalau hanya satu atau dua trip ia tidak akan membantu kerana ia memerlukan lebih. Apa yang kita ada pada hari ini perkhidmatan adalah KTM Komuter di antara Seremban-Kuala Lumpur-Rawang tetapi itu adalah tren yang berhenti-henti, terlalu banyak stesen. Daripada Seremban sampai Kuala Lumpur mengambil masa satu setengah jam. Jadi tidak menarik untuk penumpang menggunakan perkhidmatan ini.

Sekiranya tren ekspres itu yang lebih baik perkhidmatannya, lebih pendek jangka masanya untuk *travel* daripada Seremban ke Kuala Lumpur, itu akan menarik lebih ramai orang yang bekerja di Kuala Lumpur untuk tinggal semula di Seremban. Ini sangat penting kepada perkembangan ekonomi Negeri Sembilan. Terima kasih.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Terima kasih Yang Berhormat. Sememangnya menjadi matlamat kita. Kita mahu perkhidmatan ini menjadi lebih moden, lebih cekap, lebih baik kerana ini akan membantu bukan sahaja rakyat kita tetapi juga akan dapat meningkatkan ekonomi kerana mungkin akan lebih ramai orang yang menggunakan pengangkutan awam khususnya kereta api. Akan tetapi kita juga ada sedikit *constraint* tentang peruntukan yang boleh disediakan oleh kerajaan untuk membeli koc-koc yang baru tetapi dengan perkhidmatan ETS ini nanti saya akan berikan Yang Berhormat tentang jadual secara bertulis sebab saya...

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: ...*Start?* Ini saya kena tanya... April, pada bulan April tahun hadapan. Yang Berhormat nanti kita sama-sama boleh cuba naik ETS dan saya percaya ia satu perkhidmatan yang baik.

Yang Berhormat Johor Bahru ada juga membangkitkan tentang isu monopoli PUSPAKOM di dalam perkhidmatan pemeriksaan kenderaan. Berdasarkan kepada konsesi PUSPAKOM diberi hak eksklusif selama 15 tahun untuk melabur dalam bidang pemeriksaan kenderaan..

Puan Hajah Siti Zailah binti Mohd. Yusoff [Rantau Panjang]: Minta laluan, KTM Yang Berhormat.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Biar saya selesai dahulu.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Beri peluang menjawab.

Puan Hajah Siti Zailah binti Mohd. Yusoff [Rantau Panjang]: Sebab isu KTM tidak habis lagi.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Memang banyak lagi isu KTM Yang Berhormat. Panjang isu KTM ini.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Menteri. Sudah satu jam. Berapa lama lagi Yang Berhormat boleh habiskan?

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Ini tidak boleh habis Tuan Pengerusi. Saya ada ini lagi.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Kalau hendak baca semua itu Yang Berhormat kita akan ketinggalan masa Yang Berhormat.

Tuan Pua Kiam Wee [Petaling Jaya Utara]: Tuan Pengerusi, sebenarnya mengikut jadual hari ini adalah untuk pengangkutan sahaja.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Saya tahu jadual dan saya tahu apa yang kita bakal buat.

Tuan Pua Kiam Wee [Petaling Jaya Utara]: Jadi kenapa kita ketinggalan masa?

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Ya saya tahu Yang Berhormat.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Tuan Pengerusi, saya rasa biarlah Timbalan Menteri terus menjawab. Kita pun..

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Saya bukan menyuruh Menteri berhenti Yang Berhormat. Saya hanya memperingatkan Menteri daripada soalan-soalan tambahan yang dibangkitkan.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Kerana semua persoalan pun penting.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Sudahlah Menteri tidak datang. Kalau Timbalan Menteri pula menjawab secara bertulis tidak ada apa-apa lah.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Saya tidak ada kata macam itu Yang Berhormat.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Ya lah.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Saya hanya kata berapa lama lagi dibuat.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Saya difahamkan jadual kita tidak lari sebenarnya. Memang 1 hari bulan ini untuk Kementerian Pengangkutan. Tidak lari lagi. Kita belum ambil masa kementerian lain Tuan Pengerusi. Ini saya minta pertimbangan Tuan Pengerusi lah.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Yang Berhormat, saya masuk semula KTMB tadi. Yang Berhormat Rantau Panjang ada membangkitkan tentang ibu pejabat KTM akan diberikan kepada syarikat YTL. Kenapa perkara ini boleh berlaku? Mengikut jawapan yang telah dibekalkan oleh KTM, pihak kerajaan sebenarnya belum menyerahkan ibu pejabat KTM ini kepada mana-mana pihak bagi apa-apa maksud dan YTL telah bersetuju untuk tidak meneruskan cadangan mengambil alih ibu pejabat KTMB.

Yang Berhormat Pasir Mas ada membangkitkan kenapa landasan Pantai Timur tidak dinaik taraf kepada landasan berkembar seperti di Pantai Barat? Di bawah Majlis NCER satu kajian kemungkinan laluan rel Pantai Timur akan dilaksanakan di dalam masa yang tertentu selepas kajian dibuat. Kajian tersebut adalah meliputi sektor Lembah Klang, Mentakab, Kuantan, Kuala Terengganu dan Kota Bharu. Hasil kajian ini akan membolehkan kerajaan menentukan jajaran landasan serta bentuk perkhidmatan kereta api yang *viable* untuk dilaksanakan di Pantai Timur. Dalam pada itu landasan kereta api sedia ada sentiasa diselenggara dengan baik bagi menjamin keselamatan termasuk pembaikan ke atas jambatan dan juga perparitan.

Yang Berhormat Pasir Mas juga ada membangkitkan tentang Stesen Kereta Api Pasir Mas yang kecil walaupun telah ditambah baik. Stesen Kereta Api Pasir Mas yang telah dibina baru dan disiapkan adalah mencukupi setakat ini menurut kajian KTMB untuk menampung keperluan penumpang dan juga orang ramai pada masa ini dan masa hadapan. Ini merupakan antara stesen utama di Pantai Timur selain Stesen Wakaf Baru. Jika bilangan penumpang bertambah ramai di masa hadapan, kerajaan akan mempertimbangkan untuk membesarkan lagi satu kaedah bagi meningkatkan kapasitinya dengan mengadakan perkhidmatan yang lebih kerap di masa hadapan.

Yang Berhormat Pasir Mas juga ada membangkitkan keselamatan *gate* kereta api kerana terlalu sesak. Operasi *gate* kereta api di Pasir Mas sekarang adalah selamat kerana mempunyai penjaga *gate* dan dikaitkan dengan sistem isyarat. Ini berbeza dengan *gate* apabila berlaku kemalangan pada masa dahulu bila mana sistem waktu ini berasaskan *open level crossing*. Cadangan pembinaan jejantas adalah baik kerana ia menjamin keselamatan kerana kedudukannya di tengah bandar dan kekurangan ruang memerlukan kajian teknikal yang lebih mendalam dan kos yang terlibat.

Yang Berhormat Sri Gading ada, ini bukan KTMB Yang Berhormat.

Yang Berhormat Rantau Panjang ada membangkitkan tentang koc-koc KTM yang daif di Pantai Timur. Untuk makluman Yang Berhormat kerja-kerja *overhaul* bagi koc-koc penumpang sedang dijalankan. Setakat ini terdapat sebanyak 27 koc daripada 180 koc yang telah siap dibaikpulih. Keseluruhan kerja-kerja baik pulih koc ini dijangka siap pada bulan Mac 2012. Selain daripada itu terdapat juga kerja-kerja pengubahsuaian 23 koc untuk tren-tren tempatan di Pantai Timur. Lima koc dijangka siap pada Mac 2010.

Keduanya Yang Berhormat Rantau Panjang ada mengatakan kenapa MKRC dipilih dalam pilihan kontrak sedangkan syarikat ini gagal? Kerajaan telah melantik MKRC untuk mengerjakan kerja-kerja *overhaul* 50 set EMU bagi perkhidmatan tren komuter KTMB. Sebenarnya kerajaan belum ada apa-apa keputusan untuk melantik syarikat MKRC ini untuk kontrak-kontrak yang lain.

Yang Berhormat Pasir Mas juga membangkitkan tentang menamatkan perkhidmatan kereta api setakat Pasir Mas sahaja dan bina laluan lebuh raya ke Tumpat. KTMB pada masa ini menyediakan perkhidmatan penumpang terutamanya di Pantai Timur iaitu sehingga ke Tumpat Terminal. Di antara sektor stesen yang mencatatkan penumpang yang tinggi adalah Wakaf Baru iaitu laluan masuk ke Kota Bharu. Di samping itu, Stesen Tumpat juga adalah merupakan depot penyelenggaraan stok kereta KTMB seperti koc penumpang dan lokomotif. Justeru, Stesen Tumpat wajar dikekalkan.

■1920

Yang Berhormat Jempol ada membangkitkan tentang peruntukan RM3 bilion untuk tiga buah Stesen Bahau. Satu cadangan yang baik untuk memajukan tanah-tanah KTM. Beliau juga membangkitkan tentang isu membangunkan aset-aset KTM. Sebenarnya, KTM telah pun menubuhkan satu syarikat *aset management* yang akan menguruskan pembangunan aset KTM di stesen-stesen di Semenanjung, dan kita juga mengambil maklum akan memperbaiki kemudahan-kemudahan asas.

Yang Berhormat Kuala Krau ada membangkitkan tentang isu membina landasan kereta api antara KL-Kuantan-Kuala Terengganu. Bila akan dibina? Sebenarnya, saya telah menjawab tadi bahawa ia terlibat dalam kajian ECR untuk Pantai Timur.

Yang Berhormat Kuala Krau membangkitkan tentang landasan di tanah rendah di Pantai Timur perlu dinaiktarafkan untuk mengelakkan banjir. Buat masa ini, memang kerajaan menumpukan kerja-kerja pengukuhan landasan dan jambatan di Pantai Timur, yang komponen infrastruktur landasan dan jambatan kereta api yang telah uzur. Mengenai kerja-kerja naik taraf landasan untuk mengelak banjir, ia akan diambil kira dalam perancangan yang akan datang, dan ini memerlukan penyelesaian yang menyeluruh.

Beliau juga membangkitkan tentang permintaan supaya perkhidmatan kereta api berhenti semula di Stesen Kuala Krau seperti mana sebelum ini. Buat masa ini, kereta api ini tidak berhenti di Stesen Kuala Krau kerana jumlah penumpang yang dikenal pasti terlalu rendah dan berkurangan, dan Stesen Jerantut setakat ini yang berada berhampiran boleh menampung jumlah penumpang yang sedia ada. Sekiranya terdapat petunjuk jumlah peruntukan permintaan penumpang di Stesen Kuala Krau, KTMB akan sedia untuk menimbangkannya.

Yang Berhormat Putatan ada membangkitkan soal projek kelewatan penambahbaikan kereta api negeri Sabah. Sebenarnya, semasa saya dilantik menjadi Timbalan Menteri Pengangkutan, saya telah pun menaiki tren ini melalui *gorges* ataupun tempat-tempat cerun khususnya di kawasan Beaufort dan Tenom. Saya memang mengambil minat yang begitu besar terhadap projek ini, dan memang terdapat kelewatan di dalam projek ini. Misalnya di Sektor 1, iaitu di antara Tanjung Aru dan Kimanis, landasan kereta api telah pun disiapkan, tetapi jalan susur masih lambat disiapkan kerana menghadapi masalah setinggan komersial dan juga setinggan-setinggan kediaman di tanah rizab kereta api negeri Sabah. Bagi mengatasi masalah ini, kerjasama daripada Kerajaan Negeri adalah amat diperlukan. Mengenai paras landasan yang tinggi, ia adalah merupakan keperluan reka bentuk teknikal untuk disesuaikan dengan paras struktur lain seperti jambatan dan lintasan rata.

Bagi sektor kedua, iaitu di antara Kimanis ke Tenom pula, oleh sebab kerja-kerja di antara Beaufort-Tenom yang melibatkan *gorge line* ataupun cerun-cerun yang berhampiran dengan sungai yang selalu menghadapi masalah keruntuhan khususnya semasa musim tengkujuh, memang sering terlibat dengan masalah-masalah tebing runtuh dan hakisan sungai. Satu penyelesaian jangka panjang perlu dilakukan, dan ini memerlukan kontrak yang berasingan dan kos yang lebih tinggi untuk mengatasi masalah ini. Skop kerja sebelum ini hanyalah untuk menaik taraf, tetapi tidak untuk membuat *diversion*. Apabila berlaku sesuatu *diversion*, untuk mengelak ataupun penyelesaian jangka panjang untuk mengelakkan keruntuhan-keruntuhan cerun, maka ini sudah tentu memerlukan peruntukan tambahan. Untuk pengetahuan, kereta api negeri Sabah ini adalah milik Kerajaan Negeri. Kerajaan Persekutuan hanyalah membantu untuk menambah baik perkhidmatan ataupun landasan di situ. Kereta api negeri Sabah juga ada dibangkitkan sebentar tadi.

Yang Berhormat Arau juga ada membangkitkan tentang cadangan pembentukan Jawatankuasa Panel Penyiasat bagi DMU. Benarkah Datuk Razak, MD KTMB tidak tahu menahu? Satu Jawatankuasa Teknikal yang terdiri daripada empat pegawai, dan seorang pegawai telah membuat pemeriksaan teknikal di Sepanyol. Sememangnya pada ketika itu, DMU ini memang diperlukan bagi menampung kekurangan EMU yang terdesak pada ketika itu. Kaedah memperbaiki EMU akan mengambil masa. Memang pembelian ini telah pun menarik banyak minat terhadap isu ini. Pihak Kementerian Pengangkutan tidak ada masalah sekiranya ada siasatan terhadap kes ini, kerana kita tidak mempunyai apa-apa masalah ataupun menyembunyikan tentang projek ini.

Yang Berhormat Jasin ada membangkitkan tentang peruntukan untuk perkhidmatan barang gudang dan perkhidmatan penumpang, menambah baik ataupun menambah perkhidmatan perniagaan KTMB.

Untuk makluman Yang Berhormat Jasin, KTMB memang menyediakan perkhidmatan barang dan penumpang, iaitu komuter dan juga antara bandar, *intercity*. Pada tahun 2008, perkhidmatan barang telah menjana hasil sebanyak RM115 juta perkhidmatan barang kargo diikuti oleh komuter sebanyak RM49 juta dan antara bandar sebanyak RM85 juta. Namun begitu, pihak kementerian memang mengalu-alukan cadangan Yang Berhormat Jasin bagi KTMB untuk meneroka lebih banyak perkhidmatan nilai tambah yang baru. Sekiranya projek landasan berkembar ini akan siap sepenuhnya, sudah tentu akan membuka lebih banyak ruang dan mungkin juga akan membuka minat mereka-mereka yang ingin mengadakan perkhidmatan menggunakan landasan KTMB ini.

Yang Berhormat Arau dan Yang Berhormat Sri Gading ada membangkitkan tentang isu berkaitan dengan pembelian koc terpakai DMU. Isu-isu yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Arau telah pun diberi penjelasan terkini. Sebenarnya, kita telah pun mengeluarkan satu kenyataan akhbar yang agak menyeluruh juga. Kenyataan akhbar itu kita boleh berikan secara terbuka, bukan sahaja kepada Ahli-ahli Parlimen tetapi juga kepada seluruh masyarakat, tentang persoalan-persoalan yang dibangkitkan misalnya, mengapa KTMB membeli DMU terpakai, dan mengapa kelajuan DMU diperlukan? Ini telah pun dijelaskan di dalam akhbar-akhbar dan ia terbuka kepada sesiapa juga untuk mendapatkan penjelasan yang lanjut.

Datuk Wira Ahmad Hamzah [Jasin]: Mohon laluan.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Jasin di belakang.

Datuk Wira Ahmad Hamzah [Jasin]: Terima kasih Tuan Pengerusi dan terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri. Selagi KTMB hanya bergantung pada sistem pengangkutan untuk penumpang sahaja, ia akan sentiasa merekodkan kerugian. Saya ingin mengucapkan tahniahlah, kerana sekurang-kurangnya ada pendapatan daripada *bonded*. Apa yang saya cadangkan supaya setiap stesen sekarang, kita adakan gudang di mana semua barang pengangkutan tidak perlu menggunakan lori. Jadi dengan itu, kita akan dapat mengurangkan kesesakan. Akan tetapi, kebanyakan stesen tidak ada kemudahan ini. Contohnya di Tampin. Kalau kita adakan satu gudang...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Ini adakah berbangkit daripada perbahasan Yang Berhormat asal tadi?

Datuk Wira Ahmad Hamzah [Jasin]: Ya, Yang Berhormat.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Kalau tidak, saya minta Yang Berhormat Timbalan Menteri tidak perlu jawab.

Datuk Wira Ahmad Hamzah [Jasin]: Daripada awal, daripada asal. Keduanya, saya hendak minta keterangan daripada Yang Berhormat Timbalan Menteri tentang pembelian tren DMU tadi. Walaupun pembelian ini banyak dipersoalkan, tetapi kita masih lagi belum dapat berpuas hati. Pertamanya, kenapa kita beli barang terpakai? Sedangkan, sekarang kita mempunyai tren yang lebih canggih, iaitu EMU. Kenapa kita hendak beli diesel? Itu yang pertama.

Kedua, pembuatnya sebenarnya telah menganggap semua 12 buah gerabak ini ataupun kepala kereta api ini telah *obsolete*, dan mereka telah menghantar empat buah ke negara Jerman untuk di naik taraf. Ini menunjukkan tren mereka adalah jauh ketinggalan daripada teknologi terkini. Kalau kita telah menggunakan 120 kmph, ia hanya dapat berjalan 80 kmph sahaja. Sepatutnya kalau kita hendak beli sesuatu benda, ia sepatutnya lebih laju lagi, kerana kita telah menyiapkan landasan *double tracking* serta *single tracking* yang telah dinaiktarafkan. Terima kasih Tuan Pengerusi.

■1930

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Terima kasih Yang Berhormat, berkaitan dengan kargo tadi, kita akan mengambil perhatian terhadap cadangan Yang Berhormat tersebut. Memanglah kita berharap supaya KTMB dapat meningkatkan jumlah perniagaan mereka khususnya di dalam bidang kargo kerana ini adalah merupakan di antara bidang yang mungkin dapat memberikan pendapatan yang lebih kepada KTMB. Berkaitan isu yang telah dibangkitkan oleh Yang Berhormat tadi, sebenarnya saya ingin menjelaskan di sini mengikut pembuat-pembuat keputusan yang terdapat di dalam Kementerian Pengangkutan, sebenarnya pembelian itu adalah dibuat berdasarkan kepada keadaan ataupun untuk mewujudkan satu usaha untuk menghadapi masalah-masalah semasa seperti mana yang kita tahu bahawa di Lembah Klang hari ini memang berlaku kesesakan yang serius dan banyak rungutan-rungutan daripada pengguna-pengguna khususnya di Lembah Klang yang pengguna hariannya berjumlah tidak kurang daripada 95,000 sehari.

Memang terdapat beberapa kekangan ataupun halangan daripada pihak *Board Members* tetapi akhirnya mereka telah menyerahkan kepada Kementerian Pengangkutan untuk membuat keputusan dan keputusan itu dibuat setelah mengambil kira keadaan semasa pada ketika itu dan juga terdapat peruntukan yang telah disediakan iaitu peruntukan melalui projek rangsangan bagi membeli DMU pada ketika itu dan memang pembelian DMU ini mengikut yang telah diberitahu kepada saya walaupun ianya tidaklah begitu laju tetapi sebenarnya ianya boleh digunakan untuk perkhidmatan komuter dan kelajuannya lebih kurang 80 kilometer sejam dan ianya sesuai bagi perkhidmatan henti-henti dan juga perkhidmatan DMU ini di masa akan datang boleh digunakan bagi sektor pantai timur dan juga banyak lagi kawasan-kawasan yang lain untuk digunakan.

Dato' Ismail Kasim [Arau]: Minta laluan, terima kasih Tuan Pengerusi dan terima kasih Timbalan Menteri. Walaupun pada asalnya Yang Berhormat Timbalan Menteri katakan tadi tidak mendapat kebenaran daripada *Board Members* dan saya difahamkan *end-user* adalah KTMB, bermakna pada peringkat awal sekarang ini saya tidak tahu mungkin ada paksaan daripada Menteri sendiri mengatakan bahawa KTMB sebagai *end-user* mesti buat pendirian yang macam ini supaya pembelian itu dianggap tepat dan bersesuaian. Hendak bagi jadi elok, maka terpaksalah di *modified* sana sini, sedangkan daripada keputusan *Board* lagi telah menggambarkan bahawa pembelian ini tidak wajar. Jadi bagaimana ini harus terjadi Yang Berhormat?

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Saya tidak dapat menjelaskan tentang perkara yang telah Yang Berhormat sebutkan tadi, cuma saya katakan di sini seperti mana yang saya jelaskan tadi bahawa pihak Kementerian Pengangkutan memang telah pun bersedia untuk menghadapi apa juga siasatan. Sebenarnya telah pun ada *preliminary investigation* terhadap kes ini dan pihak SPRM telah pun mengambil tindakan-tindakan proaktif dan kita bersedia untuk memberikan butiran-butiran lanjut tentang perkara itu. Yang Berhormat Arau juga ada membangkitkan tentang isu Datuk Razak mengenai isu penamatan kontrak.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Tuan Pengerusi, Yang Berhormat Kudat ini sahabat saya, orang baik. Pegawai-pegawai dia kena menyediakan jawapan, jadi jawapan itu kita semua Ahli Parlimen dengarlah, cuma apabila seolah-olah satu ketakburan, betul ke perkataan itu? Ketakburan, kesombongan, kebongkakan. Kita Ahli Parlimen membangkitkan di sini bukan hendak dengar jawapan-jawapan yang popular. Sepanjang saya mendengar jawapan Yang Berhormat Timbalan Menteri bagi pihak kementerian, semua jawapan menyenangkan hati Ahli Parlimen-Ahli Parlimen tetapi saya hendak ingatkan Yang Berhormat Timbalan Menteri, anda menjawab, kami mendengar dan jawapan itu datangnya daripada soalan yang dikemukakan oleh Ahli-ahli Parlimen.

Dalam situasi di mana pegawai mesti menyediakan jawapan dan jawapan mesti melunakkan Ahli-ahli Parlimen semasa ini kerana dalam sesi Jawatankuasa, tapi saya hendak ingatkan Yang Berhormat Timbalan Menteri bagi pihak Menteri, bagi pihak kementerian, semua jawapan tadi akan kami bangkitkan pada masa akan datang kalau janji-janji yang telah diutarakan oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri bagi pihak Menteri yang disediakan oleh kakitangan atau pegawai-pegawai kementerian kerana hendak menyenangkan hati Ahli-ahli Parlimen waktu ini, kita tidak akan berdiam diri dan setiap jawapan yang tidak menepati janji-janji yang tidak ditunaikan, kita akan bangkit dan kalau perkara yang akan kita bangkitkan kerana Parlimen ini bukan hanya pada sidang ini, *insya-Allah* kalau kita berumur panjang kita boleh berjumpa bulan tiga dalam ucapan titah untuk mengucapkan ucapan menjunjung kasih kepada titah Duli Yang Maha Mulia Yang di-Pertuan Agong yang merasmikan.

Kita akan bangkitkan satu persatu dan saya pasti ketika itu akan dijawab, sekali lagi jawapan ialah hendak melunakkan hati Ahli-ahli Parlimen dan jangan lupa kalau jawapan-jawapan itu hanya hendak menyenangkan hati Ahli-ahli Parlimen, sebenarnya menipu rakyat kerana kami wakil rakyat. Kami datang di sini kerana ada mandat rakyat yang kami bawa dan kehendak rakyat kami suarakan di sini, segala suara yang kami kemukakan ini harus dipertanggungjawabkan oleh Menteri-menteri, kementerian-kementerian yang berkenaan. Kalau tidak, anda sebenarnya membuat pengkhianatan kepada rakyat yang kami tidak akan redha sekali-kali. Saya hendak ingatkan, saya hendak ingatkan, rakyat ini adalah rakyat yang keramat bagi sesebuah negara. Jangan tipu rakyat dengan janji-janji manis yang sebenarnya tidak akan dikotakan.

Minta maaf, minta maaf, minta maaf Tuan Pengerusi. Saya Ahli Parlimen Barisan Nasional daripada UMNO dan sumpah kami kepada UMNO yang mewakili rakyat di kampung-kampung, rakyat jelata, bahawa kami menjalankan tugas mengikut kehendak rakyat. Jadi kalau jawapan hanya 'muluk-muluk' kata orang Indonesia, kami bukan orang yang boleh dirayu-rayu, diampu-ampu untuk menutup segala kehendak rakyat. Soal ini yang saya kata sombong dan bongkak, "*Oh, kami sedia disiasat.*" Okey, PAC tolong siasat sehingga ke akar umbi tentang pembelian gerabak kereta api besi buruk ini, SPRM sekali lagi saya menyeru tolong siasat kerana anda telah menjadi wakil kepada rakyat untuk menentukan bahawa penyelewengan-penyelewengan kalau ada, tidak berlaku dalam tiap-tiap kementerian. Jangan ambil sambil lewa, PAC, SPRM, anda bertanggungjawab.

■1940

Tolong kemukakan laporan dan kalau ada tindakan-tindakan yang perlu diambil, jangan teragak-agak ambil tindakan, hantar kepada Menteri yang berkenaan, kalau ada kes. Kita tidak perlu menganiaya sesiapa. Pegawai-pegawai jangan jadi pak turut buta kerana hendak menjaga kepentingan seseorang Menteri. Kalau ada penyelewengan-penyelewengan, pembohongan-pembohongan yang dibuat, anda juga bersubahat dalam kerja-kerja yang ditentang oleh rakyat.

Jadi, Yang Berhormat Timbalan Menteri, saya harap kesombongan yang telah disuarakan, kami sedia disiasat. Silakan SPRM, polis, PAC tolong siasat kerana kami tidak akan tergoda dan puas hati dengan jawapan Yang Berhormat Timbalan Menteri atas pembelian besi buruk kereta api 20 tahun ini. Kami tidak puas hati. Ya, bolehlah kerana kami mempunyai maklumat-maklumat yang terhad.

Pegawai-pegawai yang berpengalaman bolehlah jawab itu, jawab ini supaya kami terima jawapan itu sebagai jawapan hendak memperbetulkan diri. Kalau betul, okey, tetapi kalau tidak betul, sekali lagi saya harap SPRM, PAC, polis tolong siasat cabaran Kementerian Pengangkutan tentang pembelian besi buruk ini supaya rakyat yang telah mengikuti cerita ini rasa puas hati dan benarlah bahawa duit rakyat telah dibelanjakan dengan sebenar-benarnya.

Jadi, Yang Berhormat Timbalan Menteri, sahabat saya, saya sebenarnya senang hati kerana anda dengan lembut. Saya mengharapkan Menteri supaya berjumpalah dengan kita buku dengan ruas dalam Dewan yang mulia ini. Seorang ahli politik yang 44 tahun dalam politik, seorang wakil rakyat yang enam penggal telah berkhidmat, kepentingan saya ialah kepentingan rakyat. Terima kasih Tuan Pengerusi.

Dato' Haji Mahfuz bin Omar [Pokok Sena]: Siapa suruh ini?... [Ketawa]

Puan Hajah Siti Zailah binti Mohd. Yusoff [Rantau Panjang]: Minta laluan. Mengenai kereta api. Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya menyokong penuh apa yang disebut oleh Yang Berhormat Sri Gading dan saya salah seorang yang mewakili wakil rakyat Pakatan Rakyat mengharap siasatan dibuat sepenuhnya terhadap isu ini.

Begitu juga saya ingin penjelasan daripada pihak Menteri berkaitan dengan koc-koc daif kereta api. Janganlah kami negeri Kelantan ini, sudahlah royalti ditukar jadi wang ihsan, kereta api pun dianaktirikan kepada kami di Pantai Timur. Saya ingin penjelasan kenapa syarikat yang telah gagal membuktikan kejayaannya untuk membaiki koc-koc daif ini masih diberi tender kali yang kedua. Sedangkan kali pertama sudah diberi 23 buah koc, tidak ada satu pun yang disiapkan, tetapi masih diberi tender kali yang kedua untuk membaiki koc tambahan yang baru termasuk set komuter yang baru. Kenapa Syarikat MKRC ini masih diberi tender? Sedangkan projek sebelum ini telah gagal dan melibatkan lebih daripada RM170 juta. Saya ingin penjelasan yang jelas dan ingat anda semua akan berdepan dengan Allah SWT di akhirat. Bukan sahaja dengan rakyat, tetapi berdepan dengan mahkamah Allah di akhirat...

Seorang Ahli: Ya, betul!

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Okey, Yang Berhormat Sri Gading. Saya sebenarnya cuma mengesahkan bahawa memang sudah ada siasatan dibuat terhadap kes ini. Bukanlah bermaksud untuk sombong ataupun bongkalah, tetapi memang sudah ada siasatan pun. Saya cuma hendak mengesahkan dan pegawai-pegawai pun memberitahu kepada saya bahawa mereka tidak menyembunyikan apa-apa. Jadi, mereka bersedialah. Jadi, itu sahaja yang boleh jawab.

Selain daripada itu, tentang perkara yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat tadi tentang MKRC itu, setakat maklumat yang diberikan kepada saya, cuma satu tender itu sahajalah yang ada. Dia tidak ada lagi tender-tender lain selepas itu yang diberikan. Mungkin Yang Berhormat ada maklumat, saya tidak pasti, tetapi saya telah bertanya, hanya satu tender untuk membaiki pulih ataupun *overhaul* terhadap beberapa koc ataupun *restoration offset* yang telah dibuat.

Saya sudah melawat tempat *restoration* yang dibuat ini dan juga *overhaul* yang dibuat ini, memang MKRC sedang melakukan kerja-kerja di situ. Saya tidak sedar pula kalau ada kontrak-kontrak baru yang diberikan. Mungkin Yang Berhormat boleh...

Puan Hajah Siti Zailah binti Mohd. Yusoff [Rantau Panjang]: Saya harap kementerian siasat perkara ini. Saya dapat maklumat dan ini banyak lagi perkara.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Okey, Yang Berhormat Lipis ada membangkitkan tentang koc tandas yang memalukan *tourist*.

Dato' Ismail Kasim [Arau]: Sedikit Yang Berhormat, sedikit.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Ya.

Dato' Ismail Kasim [Arau]: Tadi Yang Berhormat menyebut nama Datuk Razak bekas Pengarah Urusan KTMB. Surat daripada bekas MD KTM ini kepada Menteri pada 28 Januari 2009:

"Sukacita dimaklumkan bahawa pihak KTMB telah mengaturkan satu taklimat oleh Syarikat Panca Utara Sdn. Bhd untuk mendapat penerangan terperinci mengenai cadangan pembekalan DMU oleh Intervias Material Rodante di Spain pada 18 Disember 2008.

Berdasarkan kepada maklumat tersebut, KTMB berpendapat bahawa projek ini berdaya maju. Walau bagaimanapun, KTMB lebih berminat untuk menyewa pajak atau leasing set DMU tersebut berbanding dengan cadangan Syarikat Panca Utara untuk menjual set tersebut".

Jadi, kenapa selepas bercadang untuk pajakan dan dibuat pembelian? Ini surat daripada Pengarah Urusan yang bertarikh 28 Januari 2009. Yang Berhormat, ada banyak lagi surat ini.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Itu adalah spesifik. Saya tidak ada maklumat itu Yang Berhormat. Nanti saya cuba mendapatkan daripada pihak pegawai.

Dato' Ismail Kasim [Arau]: Tidak apalah, saya maklum.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Saya ingin hendak meneruskan tentang Yang Berhormat Lipis ada membangkitkan tentang koc tandas yang memalukan *tourist*. Sebenarnya, kita sedang menyediakan koc baru yang menggunakan sistem vakum untuk tandas dalam koc. Ini tindakan yang sedang dibuatlah.

Yang Berhormat Tumpat ada membangkitkan mengapa peruntukan bagi sambungan rel ke Pulau Indah dan Pulau Tanjung Pelepas telah berkurangan kepada amaun token. Untuk maklumat Yang Berhormat, projek sambungan rel ke Pulau Indah telah siap pada tahun 1999, manakala ke Pelabuhan Tanjung Pelepas siap pada tahun 2002. Peruntukan token bagi projek ini disediakan ialah bagi pembayaran kos tambahan bagi pengambilan balik tanah jika ada berkaitan beberapa kes tuntutan di mahkamah yang masih belum diputuskan.

Yang Berhormat Labuan ada membangkitkan tentang pembaikan kereta api di negeri Sabah, dan ini saya telah pun jawab tadi.

Selanjutnya Yang Berhormat Sungai Petani ada membangkitkan tentang laporan audit terhadap kerugian RM1.4 bilion sepatutnya diambil tindakan terhadap projek Rawang-Ipoh. Kementerian Pengangkutan maklum dalam perkara ini dan sedang dalam siasatan PAC untuk tindakan selanjutnya.

Yang Berhormat Tenom membangkitkan tentang kereta api negeri Sabah yang telah pun saya jawab sebentar tadi. Untuk makluman, projek Tanjung Aru ke Kimanis telah pun siap yang dikendalikan oleh Suria Capital. Projek ini memerlukan beberapa kos-kos tambahan.

Yang Berhormat Tumpat juga ada membangkitkan tentang kadar kemalangan pelanggaran kereta api yang tinggi berbanding dengan luar negara. Memang Kementerian Pengangkutan mengambil perhatian serius berkenaan perkara ini dan akan mempertingkatkan kempen-kempen kesedaran, keselamatan perkhidmatan penumpang melalui media masa dan juga kempen bersama penduduk yang tinggal di sepanjang landasan kereta api.

■1950

Bagi soalan yang kedua, cadangan mewujudkan muzium kereta api untuk menarik minat tentang kereta api. Pada masa ini memang KTMB mempunyai Unit Muzium bagi mengumpul dan memelihara artifak lama kereta api untuk dipertontonkan kepada orang ramai dan peminat kereta api. Artifak ini dipamerkan di Stesen Kereta Api Kuala Lumpur dan juga cadangan mewujudkan Kelab Pencinta Kereta Api. Untuk makluman Yang Berhormat Tumpat, sebuah Kelab Pencinta Kereta Api telah ditubuhkan oleh peminat kereta api dan ini untuk maklumat lanjut bolehlah melayari www.keretapi.com.

Yang Berhormat Titiwangsa ada membangkitkan tentang cadangan tren LRT khusus untuk mengelakkan daripada gangguan seksual di dalam tren yang sesak. Cadangan ini telah diambil maklum untuk dipertimbangkan kelak apabila keupayaan stok kereta untuk stesen-stesen kereta api berkenaan, dan untuk membenarkannya jika ada desakan yang kuat untuk mewujudkan perkhidmatan koc khas untuk wanita ini bagi mengatasi kacau ganggu. Kita sekarang masih kekurangan koc. Perkara ini boleh dipertimbangkan sekiranya memang *viable* dan juga memang terdapat koc yang tersedia.

Yang Berhormat Jasin ada membangkitkan untuk mengangkut barang yang telah saya jawab tadi. Memang KTM perlu meneroka bidang-bidang perniagaan baru, khususnya dalam bidang pengangkutan kargo. Yang Berhormat Tumpat ada juga membangkitkan cadangan untuk membuat kajian tentang kereta api Pantai Timur ini, saya telah jawab tadi. Memang satu kajian sambungan rel iaitu landasan pintas kargo Serendah-Pelabuhan Klang-Seremban telah disiapkan. Hasil kajian ini, permohonan peruntukan untuk Rancangan Malaysia Kesepuluh. Manakala laluan kereta api bagi Pantai Timur ini adalah Lembah Klang-Mentakab-Kuantan-Kuala Terengganu-Kota Bharu akan dilaksanakan melalui ECER.

Yang Berhormat Bagan Serai ada membangkitkan tentang projek landasan berkembar menyebabkan beberapa kawasan terpisah dan sukar untuk penduduk menyeberang. Di bawah projek landasan berkembar elektrik, lintasan dasar awam dan beberapa lintasan haram akan digantikan dengan jambatan, *road over bridge* dan jejambat pejalan kaki dan motosikal. Bilangan dan lokasi jambatan dan jejambat ini ditentukan setelah kajian dibuat dan perbincangan dengan pihak berkuasa tempatan. Aras landasan dibina lebih tinggi setelah mengambil kira paras banjir bagi mengelak perkhidmatan terjejas akibat banjir di masa hadapan. Ingin juga diingatkan bahawa orang ramai tidak boleh sewenang-wenangnya melintas di landasan kereta api demi keselamatan diri mereka.

Yang Berhormat Bagan Serai ada membangkitkan tentang penyambung koc ASC2144 dan ASC2180. Kementerian mengambil perhatian berkenaan dengan teguran Yang Berhormat ini. Untuk makluman Yang Berhormat Bagan Serai, program pembaikpulihan koc sedang dalam pelaksanaan dan akan siap pada tahun 2012.

Yang kedua, sistem siar raya, PA dan tren antara bandar yang tidak berfungsi. Untuk makluman Yang Berhormat, kementerian mengambil perhatian terhadap teguran ini dan memastikan sistem PA berfungsi sepenuhnya dan memastikan program penyelenggaraan dapat dibuat. Saya akan memastikan KTMB melihat rungutan-rungutan Yang Berhormat ini secara spesifik.

Penswastaaan ATS yang saya telah jawab tadi, pengambilan juga dikendalikan oleh KTMB untuk ATS. Di samping itu penggunaan infrastruktur akan ditanggung oleh syarikat ini, sebenarnya adalah merupakan keuntungan daripada syarikat ATS yang akan ditubuhkan ini selanjutnya akan menyumbang pendapatan kepada KTMB secara keseluruhan dalam jangka panjang.

Yang Berhormat Baling ada membangkitkan supaya diadakan jejambat di kawasan lintasan kereta api dan bahaya lintasan rel yang berdekatan dengan bandar. Jika ada projek baru atau landasan baru akan dinaik taraf. Lintasan atau landasan rata ditukar kepada jejambat mengikut piawaian Jabatan Kereta Api. Cadangan mengganti lintasan rata dalam kawasan bandar dengan jejambat akan diambil kira dalam permohonan projek-projek dalam tahun-tahun yang akan mendatang.

Yang Berhormat membangkit tentang masih terdapat sesetengah orang yang melintas di rel yang menyebabkan kemalangan, memang Jabatan Kereta Api telah bekerjasama dengan Jabatan Keselamatan Jalan Raya bagi menjalankan kempen-kempen keselamatan kereta api dengan mengeluarkan iklan-iklan di akhbar untuk menyampaikan mesej bahayanya melintas di rel kereta api. Kempen ini akan dijalankan pada masa hadapan jika mendapat peruntukan yang sewajarnya.

KTMB juga menjalankan kempen dari semasa ke semasa untuk menanam kesedaran tentang keselamatan tersebut. Jabatan Kereta Api juga akan mengambil maklum pandangan Yang Berhormat tentang keadaan lintasan rata yang tidak sempurna, iaitu Jabatan Kereta Api akan meningkatkan lagi pemeriksaan lintasan rata untuk memastikan ia diselenggarakan dengan baik oleh syarikat kereta api.

Yang Berhormat Baling ada membangkitkan tentang masalah keselamatan. Ini saya sudah jawab. Pusat Kargo Ipoh yang diswastakan dibangkitkan oleh Yang Berhormat Bagan Serai. Untuk makluman Yang Berhormat Bagan Serai, KTMB mempunyai aktiviti perkhidmatan kargo di Ipoh melalui anak syarikat milik KTMB iaitu KTM Distribution Sdn. Bhd. dan juga ICT Ipoh Sdn. Bhd. iaitu syarikat bersekutu KTMB. Syarikat ICT Ipoh ini dimiliki bersama oleh Lembaga Pelabuhan Klang - 15 peratus; KTMB - 30 peratus; *Johor Port Authority* - 15 peratus; Penang Port - 15 peratus; dan Perak SCDC - 5 peratus. Dari segi pendapatan kepada KTMB, syarikat-syarikat ini menyumbang hasil dividen kepada KTMB daripada aktiviti-aktivitinya.

Yang Berhormat Lipis ada membangkit tentang jadual perkhidmatan kereta api yang tidak sesuai di Bandar Kuala Lipis untuk penduduk dan pelajar sekolah terutama Gua Musang-Kuala Lipis. Pihak kementerian mengambil perhatian perkara ini dan akan mengkaji masa dan operasi kereta api agar dapat disesuaikan dengan keperluan penduduk tempatan serta pelajar sekolah. Tanah dan kuarters...

Dato' Dr. Mohamad Shahrul Osman [Lipis]: Ini, Timbalan Menteri...

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: ...Terbiar di Kuala Lipis akan dibaiki oleh pihak...

Dato' Dr. Mohamad Shahrum Osman [Lipis]: Timbalan Menteri.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Nanti sekejap, Yang Berhormat. Saya habiskan dahulu. Pihak kementerian akan mengambil maklum atas cadangan Yang Berhormat itu dan saya akan membuat kajian lanjut berkaitan dengan perkara ini. Saya akan mengambil *personal interest* terhadap teguran-teguran Yang Berhormat ini.

Kuala Lipis juga ada membangkitkan bahawa Kuala Lipis terbelah dua oleh kereta api, mohon jejambat dibina mengganti lintasan rata. Pihak kementerian mengambil maklum akan perkara ini dan memasukkan dalam cadangan pembinaan jambatan dalam Rancangan Pembangunan Infrastruktur Kereta Api dalam masa yang terdekat ini. Ya, Yang Berhormat.

Dato' Dr. Mohamad Shahrum Osman [Lipis]: Terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri, terima kasih Yang Berhormat Tuan Pengerusi. Ini yang jadual perjalanan itu sebenarnya sudah dua tahun. Saya rasa dua kali jugalah saya bangkitkan perkara itu dalam Dewan ini tetapi sehingga kini tidak ada perubahan. Jadi kali ini minta betul-betul buat kajian dan beri perhatianlah kepada aduan tersebut.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Terima kasih. Saya akan memberi *personal attention* kepada perkara ini. Kalau boleh, kita akan berhubung selepas ini untuk mendapatkan maklumat selanjutnya.

Yang Berhormat Johor Bahru dan beberapa Ahli Parlimen ada membangkitkan tentang monopoli PUSPAKOM di dalam perkhidmatan pemeriksaan kenderaan. Berdasarkan perjanjian konsesi PUSPAKOM, memang diberi hak eksklusif 15 tahun untuk melabur dalam bidang pemeriksaan...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Saya ingat Yang Berhormat sudah jawab ini tadi.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Belum, belum. Ini belum jawab habis tadi. Saya *skip* tadi. Bidang pemeriksaan kenderaan bahagian ini suatu ketika dahulu adalah Unit Teknikal JPJ dan diswastakan kepada GLC, iaitu Syarikat DRB Hicom di mana kepentingan kerajaan sebanyak 85peratus di dalam syarikat ini termasuk Tabung Haji, EPF dan hanya 15peratus sahaja milik persendirian.

Jadi sebenarnya ini pada ketika dahulu apabila PUSPAKOM diberikan konsesi 15 tahun ini, ia memerlukan satu *investment* bagi mewujudkan satu unit pemeriksaan di seluruh negara yang pada ketika itu hanyalah dikendalikan oleh JPJ dan JPJ tidak mempunyai kemampuan yang mencukupi dan untuk mendapatkan peruntukan menaik taraf mungkin agak sukar. Sebab itu pihak JPJ telah menswastakannya dan kerajaan telah menswastakannya dan melantik syarikat GLC, DRB yang memiliki kepentingan di dalam PUSPAKOM. Jadi bagaimanapun selepas 15 tahun tempoh ini memang benar ia diperbaharui lagi.

■2000

Akan tetapi ia diberikan hak untuk lima tahun bagi hak eksklusif. Selepas lima tahun daripada sekarang, ianya tidak lagi mempunyai hak eksklusif. Pada ketika itu, jika ada cadangan-cadangan daripada syarikat-syarikat lain yang ingin melabur di dalam bidang ini, mungkin kerajaan melalui EPU boleh mempertimbangkan perkara ini. Untuk memastikan memberi perkhidmatan yang bermutu, sebenarnya dalam konsesi yang ditandatangani terbaru ini, ianya telah pun melaksanakan KPI *benchmarking* adalah sebahagian daripada *concession agreement* yang telah diberikan kepada PUSPAKOM...

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Minta penjelasan.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Ya.

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri. Saya berpandangan bahawa itu lebih jelas berbanding apa yang kita baca dalam akhbar. Ini menunjukkan bahawa hak eksklusif PUSPAKOM memonopoli pemeriksaan kenderaan ini akan tamat pada 2014. Jadi nak tanya, apa rancangan susulannya.

Saya rasa ini adalah satu maklumat yang baru setakat ini bahawa PUSPAKOM akan tamat monopoli tahun 2014 tetapi tindakan susulannya? Yang Berhormat kata meminta syarikat yang berminat tetapi berapa orang tahu berkenaan maklumat ini? Jadi apa sebenarnya tindakan yang telah diambil oleh kerajaan dalam perancangan selepas tahun 2014 ini, apa tindakan susulannya? Saya pohon penjelasan.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Saya memperingatkan Yang Berhormat semua ya. Menteri tolong duduk dahulu Yang Berhormat. Sebenarnya dalam Dewan ini tidak boleh minum dan makan Yang Berhormat sebenarnya melainkan ada kebenaran daripada Speaker. Jadi, sedikit sahajalah peraturan-peraturan ini kena difahamkan. Saya tahu kita hendak melonjak kepada menjadi *first world Parliament* tetapi saya pandang kadang-kadang *behavior* kita *does not consistent* dengan perangai ini. Jadi saya bukan menegur Menteri sahaja, saya menegur semua. Speaker tidak ada authoriti lagi kerana semua hendak buat macam ada authoriti yang besar. Di Dewan ini Yang Berhormat, Speakerlah authoritinya. Sila Yang Berhormat.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Yang Berhormat Tuan Pengerusi, minta maaf. Saya tidak minta air sebenarnya.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Minta kebenaran sebelum minum.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Ya, *sorry*, minta maaf Yang Berhormat Tuan Pengerusi. Minta maaf, Yang Berhormat Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Sarikei juga. Saya peringatkan. Saya sudah tengok Yang Berhormat tengah hari tadi minum tetapi tidak ada kebenaran. Tidak boleh bawa minum dan makan dalam Dewan Yang Berhormat.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Okey. Terima kasih Yang Berhormat Tuan Pengerusi. Yang Berhormat Baling ada membangkitkan tentang penguatkuasaan undang-undang terhadap lori...

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Maaf ya Yang Berhormat. Sudah lupa tadi saya tanya. Itu yang saya sangat prihatin, yang orang ramai hendak tahu apa tindakan susulannya selepas tahun 2014 ini.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Ya, ya. Minta maaf Yang Berhormat. Saya sudah terlupa. Yang Berhormat bertanya tadi memang maklumat ini mungkin inilah pertama kali tetapi ia bukanlah satu maklumat yang rahsia dan eksklusif. Tahun 2014, hak eksklusif tidak lagi diberikan kepada PUSPAKOM. Mereka akan sesiapa juga yang berminat untuk melabur di dalam bidang ini mungkin ianya boleh memajukan kepada pihak kerajaan.

Tentang rancangan-rancangan yang lain, setakat ini saya tidak ada apa-apa maklumat tentang rancangan-rancangan tersebut kerana untuk jangka lima tahun akan datang, konsesi mereka untuk dilanjutkan 15 tahun lagi tetapi hak eksklusif akan berakhir pada lima tahun yang akan datang. Jadi pada ketika itu mungkin kerajaan akan membuat beberapa keputusan-keputusan lain yang saya sendiri tidak dapat memberikan apa-apa perincian kerana sebenarnya untuk makluman Yang Berhormat, daripada lebih kurang sembilan juta kenderaan di dalam negara ini, hanya satu juta yang diperiksa khususnya kenderaan perdagangan dan juga kenderaan awam dan ini adalah sebenarnya untuk masa akan datang itu kita tidak dapat meramalkan apa yang akan kerajaan patut lakukan. Berkaitan dengan Yang Berhormat Baling, penguatkuasaan undang-undang terhadap lori yang membawa muatan lebih.

Kebanyakan pengusaha lori bijak dan hanya keluar pada waktu malam dan menyebabkan kerosakan di jalan raya. Pihak kementerian melalui JPJ memang sentiasa melaksanakan penguatkuasaan terhadap lori-lori hantu terutamanya di kawasan luar bandar. Tindakan dikenakan terhadap pemandu dan juga pelesen kenderaan. Saman dikeluarkan terhadap kesalahan yang tanpa cukai jalan dan juga ini dilaksanakan oleh dengan kerjasama JPJ negeri bagi membanteras pelanggaran undang-undang malah operasi secara statik juga dibuat di hadapan setiap stesen penguat kuasa bertujuan untuk memantau pergerakan lori-lori.

Memang kerajaan dan pihak JPJ memandang berat terhadap khususnya mereka-mereka yang membawa muatan yang lebih ini kerana ini akan menyebabkan kerosakan kepada jalan raya kita dan selain daripada menyebabkan bahaya kepada pengguna-pengguna jalan raya yang lain tetapi memanglah JPJ mungkin mereka juga ada *constraint* khususnya dalam segi pemberian peralatan-peralatan sama ada peruntukan-peruntukan untuk mereka menjalankan tugas dengan lebih berkesan. Yang Berhormat Beruas ada membangkitkan tentang isu berkaitan dengan lori membawa muatan lebih. Ini sama juga jawapannya. Berhubung dengan dakwaan beliau juga ada mengatakan bahawa ada rasuah dan meminta supaya mengadakan pengecualian terhadap cukai tayar, bateri dan enjin, berhubung dengan dakwaan bahawa operator lori memberi rasuah kepada polis dan JPJ supaya tidak menahan lori-lori mereka, Kementerian memohon sekiranya terdapat maklumat kepada Kementerian untuk menyiasat dan diambil tindakan selanjutnya.

Berkaitan dengan pengecualian cukai tayar, bateri dan enjin ini, boleh dikemukakan kepada Kementerian Kewangan. Mungkin melalui persatuan-persatuan untuk mendapatkan insentif-insentif tertentu supaya kumpulan-kumpulan ataupun operator-operator ini mungkin boleh diberikan pertimbangan. Yang Berhormat Beruas ada membangkitkan tentang isu basikal elektrik. Adakah ia dibenarkan dan kelulusan untuk digunakan. Ia digunakan hanya di kawasan-kawasan persendirian. Yang dibenarkan hanyalah untuk kawasan-kawasan persendirian, perumahan, rekreasi dan juga *off road*.

Tiada perundangan tetap berkaitan dengan basikal elektrik ini dan kita tidak perlu memohon kelulusan daripada JPJ kerana ia tidak ditakrifkan sebagai kenderaan motor di bawah Akta JPJ, APJ 1997. Walau bagaimanapun, undang-undang tersebut boleh dipinda jika ada keperluan untuk mengawal penggunaan basikal elektrik. Penggunaan basikal elektrik ini adalah merupakan satu *mode* yang baru khususnya di beberapa negara. Di negara China, ia adalah merupakan satu *mode* pengangkutan yang baru dan kita masih belum punya apa-apa peruntukan undang-undang berkaitan dengannya. Yang Berhormat Maran ada mengatakan...

Dato' Ngeh Koo Ham [Beruas]: Jadi...

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Ya.

Dato' Ngeh Koo Ham [Beruas]: Tuan Pengerusi, penjelasan. Jadi bolehkah ia digunakan di atas jalan raya? Tadi dikatakan hanya di tempat persendirian dan rekreasi tetapi kalau tidak ada undang-undang yang mengawal kenderaan sedemikian, ini bermaksud sebagai satu basikal biasa pun boleh digunakan di atas jalan raya biasa bukan? Jadi hendak dapat penjelasan mengenai hal ini.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Ya, jelas bahawa setakat ini kita belum ada peruntukan-peruntukan undang-undang melalui JPJ. Cuma seperti mana yang kita tahu bahawa basikal elektrik ini adalah satu basikal yang tidak mempunyai bunyi tetapi dia boleh bergerak seperti motosikal. Motosikal tetapi dia tidak mempunyai bunyi. *It is a good motorcycle* kerana dia *environmental friendly*. Memang di negara China, saya sering ke negara China dan beberapa tempat memang ini digunakan secara begitu meluas. Cuma di Malaysia ini atas keperluan untuk menjaga keselamatan pengguna jalan di jalan raya kerana kita khuatir juga kalau kita benarkan secara berleluasa, bayangkan kita sudah mempunyai 18.5 juta kenderaan. Motosikal sudah 85 juta.

Jadi, dengan basikal elektrik ini sebenarnya *as good as motorcycle because* dia ada *speed* juga. Mungkin ia lebih *attractive*. Mungkin ini akan menyebabkan lagi banyak kemalangan di jalan raya. Kita sudah banyak masalah dengan motosikal. 60 peratus daripada kemalangan jalan raya di negara ini adalah kerana motosikal. Sudah tentu kita harus berhati-hati, bukan saya kata tidak boleh. Ini adalah setakat ini itulah keputusan. Hanya boleh digunakan bagi maksud persendirian, di kawasan perumahan, rekreasi dan *off road* lah.

■2010

Dato' Ngeh Koo Ham [Beruas]: Tuan Pengerusi, itulah isu yang hendak saya dapat penjelasan di Dewan ini. Kalau basikal, tidak ada undang-undang yang menghalang basikal dari digunakan di atas jalan raya, tidak akan Menteri hari ini kata basikal elektrik tidak boleh digunakan atas jalan rata. Jadi, kita mesti ikut undang-undang.

Kalau tidak ada undang-undang yang melarang atau tidak membenarkan basikal elektrik ini digunakan di atas jalan raya, ini bermaksud boleh digunakan. Jadi, jawapan itu masih menimbulkan kekeliruan. Kita sebuah negara yang mengikut undang-undang, kita mesti ada kepastian sama ada salah atau tidak menggunakan basikal elektrik ini di atas jalan raya, melainkan ada undang-undang, tadi saya sudah sebutkan, kita dibenarkan menggunakan di atas jalan raya.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Ya. Memanglah kalau sekiranya tiada perlindungan sukarlah kita untuk mengambil apa-apa tindakan. Kalau kita mengambil tindakan pun, tiada apa-apa peruntukan-peruntukan di dalam akta yang membolehkan beliau didakwa. Akan tetapi, Menteri juga mempunyai hak-hak atau pun diberikan beberapa hak untuk menentukan peraturan-peraturan di jalan raya.

Setakat ini, saya akan menyemak, sekiranya ada peraturan-peraturan yang diwujudkan... *[Disampuk]*

Dato' Ngeh Koo Ham [Beruas]: ...Tuan Pengerusi, ada undang-undang kecil yang telah dibuat oleh Menteri atau tidak? Ini kerana baru-baru ini saya menerima aduan bahawa basikal yang diimport telah ditahan. Jadi, atas alasan apakah basikal elektrik ini yang diimport dari negara China, dahulu dibenarkan sekarang tiba-tiba tidak dibenarkan. Saya hendak dapat satu penjelasan.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Soalan itu adalah spesifik. Saya akan bekalkan Yang Berhormat setelah saya mendapat penjelasan daripada pihak yang JPJ sebab nanti saya beri jawapan yang salah susah juga kan.

Yang Berhormat Maran ada menyatakan tentang Lapangan Terbang Kuantan dijadikan pusat kargo. Kerajaan pada masa sekarang telah menetapkan supaya KLIA, Lapangan Terbang Senai, Johor Bahru sebagai pusat hab kargo serantau. Cadangan untuk mewujudkan Lapangan Terbang Kuantan sebagai lagi satu hab kargo perlu diteliti dengan lebih lanjut. Khususnya dari segi permintaan dan aktiviti sedemikian dan kemudahan-kemudahan yang ada untuk mengendalikan aktiviti tersebut secara besar-besaran. Akan tetapi, dengan adanya ECER mungkin perkara ini boleh diambil kira dalam perancangan ECER.

Yang Berhormat, Rantau Panjang ada membangkitkan tentang projek menaik taraf Lapangan Terbang Kota Bharu. Untuk makluman Yang Berhormat Rantau Panjang, projek pembangunan Lapangan Terbang Kota Bharu akan dimulakan pada bulan Januari 2010 dengan perbelanjaan siling peruntukan sebanyak RM50 juta. Tentang aduan mengenai kekurangan ruang solat di lapangan terbang, mengenai keperluan solat ini kita akan... Memandangkan ia dimulakan pada tahun 2010, keperluan-keperluan seperti yang dibangkitkan Yang Berhormat ini akan kita ambil kira dalam pelaksanaan projek itu.

Ini adalah merupakan satu cadangan yang baik dan kita akan meminta MAB menyediakan lebih banyak ruang solat. Ini adalah satu tanggungjawab untuk menyediakannya demi keselesaan penumpang-penumpang yang menggunakan lapangan terbang itu. Yang Berhormat Kuala Krau ada membangkitkan tentang adakah rancangan yang panjang untuk pengeluaran lesen memandu bagi motosikal golongan di bawah 18 tahun. Untuk makluman Dewan yang mulia, umur yang dibenarkan untuk memohon bagi mendapatkan lesen memandu bagi motosikal ialah 16 tahun manakala bagi kereta 17 tahun.

Kerajaan kini dalam usaha untuk menggalakkan pelajar sekolah atau di bawah umur 18 tahun untuk mendapatkan lesen memandu yang sah. Bagi maksud ini, pakej pengambilan lesen memandu bagi motosikal pada harga RM211 telah diperkenalkan bermula 1 September 2009. Berhubung dengan usaha bagi melahirkan pemandu yang berdisiplin, kerajaan sedang menambah baik kurikulum pemanduan yang baru dengan memasukkan pelbagai pendekatan. Antaranya, sukatan dan pengujian berdasarkan kepada aspek pengetahuan, kecekapan dan juga nilai-nilai serta etika yang akan dipohon untuk dilaksanakan dalam masa yang terdekat ini.

Yang Berhormat Kota Raja juga ada membangkitkan beberapa isu berkaitan dengan mengajukan pertanyaan tentang projek sambungan LRT yang pertama butiran dan peruntukan kewangan bagi projek sambungan LRT Aliran Ampang dan Kelana Jaya tiada dalam peruntukan kementerian.

Untuk makluman Yang Berhormat, adalah dimaklumkan bahawa kedua-dua projek yang dilaksanakan sebenarnya menggunakan peruntukan kewangan di luar bajet kementerian. Syarikat prasarana negara setakat ini telah berjaya mendapatkan bon sejumlah RM6 bilion melalui bon sukuk atau bon Islam. Bon ini telah diberi jaminan sepenuhnya oleh kerajaan.

Untuk soalan Yang Berhormat tentang pelan projek sambungan LRT tidak konsisten dengan Pelan Struktur Kerajaan Negeri Selangor dan draf Majlis Perbandaran Subang Jaya. Selaras dengan peruntukan Akta Kereta Api 1991 bagi penduduk yang tidak bersetuju dengan pembinaan LRT melalui kawasan kediaman mereka, bantahan boleh dikemukakan dengan segera sehingga 14 Disember semasa paparan umum beberapa lokasi seperti berikut:

- (i) Jabatan Kereta api;
- (ii) DBKL;
- (iii) MPSJ;
- (iv) MBSA; dan
- (v) Majlis Perbandaran Petaling Jaya (MBPJ).

Penduduk tidak bersetuju dan mahukan bantahan kerana melalui kawasan penempatan mereka dan juga melalui kawasan yang tidak berpenduduk padat. Untuk makluman Yang Berhormat, selaras dengan peruntukan dalam Akta Kereta api, segala bantahan dan cadangan tersebut boleh dibuat secara bertulis dan dikemukakan kepada Ketua Jabatan Kereta Api. Bantahan ini boleh dikemukakan dalam berbagai-bagai cara tanpa sebarang kekangan, had dan *limitation*. Di beberapa kawasan paparan umum, borang khas tidak disediakan kerana orang boleh membuat komen atau pandangan secara bertulis melalui e-mel, surat atau mengisi cadangan dalam buku bantahan. Bantahan dan ulasan juga boleh dibuat secara *online* melalui laman web Jabatan Kereta Api di www.dor.gov.my.

Berkenaan dengan sama ada pihak ini membuat kajian *facilities* untuk mencadangkan jajaran tersebut dan adakah jajaran alternatif yang dikemukakan oleh MBSA ke Alam Mega tidak dikaji? Adakah borang bantahan di kaunter tidak disediakan? Saya menjawab memang benar bahawa pelan projek pembangunan LRT tidak konsisten dengan Pelan Struktur Kerajaan negeri Selangor dan draf Majlis Perbandaran yang berkaitan. Ini kerana bagi sesetengah kawasan terdapat pertindihan dari segi jajaran dalam Pelan Struktur. Pelan struktur negeri dan pelan Pihak Berkuasa Tempatan tidak ada kajian terperinci yang berdasarkan aspek teknikal yang diperlukan untuk pembinaan LRT, aspek harta benda dan kajian kesesuaian tanah.

Bagi kajian *feasibility* pula *option* jajaran yang telah dipilih oleh Prasarana adalah berdasarkan kajian terperinci oleh juru perunding bertauliah seawal proses perancangan projek ini. Semua aspek-aspek teknikal dan fizikal telah dikaji dan diambil kira. Pihak Jabatan Kereta Api bersama-sama Prasarana telah dan akan mengkaji semua cadangan yang dikemukakan orang awam di samping cadangan PBT.

Selain itu, jajaran di pameran adalah dianggap sesuai dan paling optimum dan memenuhi keperluan teknikal, keperluan penduduk dan prasarana semasa. Jabatan Kereta Api mengkaji semula semua penyesuaian yang sepatutnya.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat, panjang Yang Berhormat lagi? Sudah dua jam Yang Berhormat, panjang Lagi?

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Ya?

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Saya bertanya Yang Berhormat.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Mungkin tidaklah. Sedikit lagi.

Tuan Pua Kiam Wee [Petaling Jaya Utara]: Boleh ya.

Tuan Pua Kiam Wee [Petaling Jaya Utara]: LRT.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Okey.

Tuan Pua Kiam Wee [Petaling Jaya Utara]: LRT boleh celah?

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Boleh sedikitlah.

Tuan Pua Kiam Wee [Petaling Jaya Utara]: Sedikit tidak panjang.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Jangan lama.

Tuan Pua Kiam Wee [Petaling Jaya Utara]: Soalan saya selalu pendek sahaja. Dua perkara sahaja. Apakah Kementerian yang akan buat untuk menyelesaikan percanggahan *Selangor Structure Plan* dengan pelan LRT yang dicadangkan oleh Kementerian? Kedua, ramai antara penduduk kami di Petaling Jaya dan Subang Jaya risau cadangan-cadangan mereka dan aduan-aduan mereka tidak diambil kira sebab pelan untuk mengambil alih tanah telah pun bermula. Mereka telah bermula untuk mengambil alih tanah dan kalaulah mereka masih hendak dengar bantahan, apakah langkah yang akan dibuat oleh pihak Kementerian? Mereka hendak jaminan bantahan mereka akan benar-benar diberi perhatian.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Yang Berhormat, sebenarnya pelan ini disediakan oleh juru perunding yang telah membuat kajian yang menyeluruh. Di antara perkara-perkara penting yang diambil kira dalam kajian ini ialah dari segi *viability* iaitu dari segi *readership* dan juga dari segi kesesuaian iaitu sama ada kos pengambilan tanah dengan minimum dan juga keperluan-keperluan yang diperlukan di dalam jajaran tersebut.

■2020

Ini adalah perkara yang menjadi *requisite* di dalam kajian ini. Kajian ini ada dibuat oleh konsultan yang bertauliah dan mempunyai pengalaman yang luas tentang perkara ini. Selepas ini ia ada lagi satu proses sebenarnya pelan ini akan dikemukakan kepada Exco Negeri Selangor yang diketuai oleh Pakatan Rakyat dan mereka juga mempunyai pandangan-pandangan terhadap pelan jajaran ini. Selepas itu juga perlu juga mungkin mendapat pandangan daripada pihak UPEM Negeri Selangor. Jadi seperti mana yang kita tahu penyertaan pihak kerajaan negeri di dalam projek ini adalah penting kerana projek ini adalah melibatkan banyak pengambilan tanah. Jadi sekiranya pihak kerajaan negeri tidak memberikan kerjasama saya fikir projek yang begini memberikan faedah kepada rakyat akan tergendala dan ini mungkin akan menyebabkan kita kerugian.

Tuan Pua Kiam Wee [Petaling Jaya Utara]: Kami memang sokong projek ini, jangan salah fikir. Kita tidak bantah projek ini dan sokong projek ini hanya penduduk kami risau bahawa ada bantahan yang boleh jadi berasas akan diketepikan oleh sebab pelan ini telah pun *cannot be change* dan soalan saya sebentar tadi adalah pihak kerajaan telah pun mengambil langkah untuk mengambil balik tanah. Ini sudah bermula, macam mana bermula kalau kesemuanya belum ditetapkan?

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Sebenarnya perkara ini berlaku *simultaneous* sebab bagi pelan itu di bawah Akta Kereta Api dan pengambilan tanah di bawah Akta Pengambilan Tanah, ia merupakan proses yang dibuat secara *parallel*. Akan tetapi seperti mana yang kita tahu akhirnya nanti akan ada penyesuaian nanti penyelesaian, kerana kita mahu supaya ia dapat dilaksanakan dengan cepat. Projek-projek sebegini Yang Berhormat kalau sekiranya kita menengguhkan ia akan menimbulkan masalah inflasi, *escalation of price*, seperti mana yang berlaku dalam banyak projek. Banyak projek yang berlaku di dalam pelaksanaan projek-projek termasuklah Rawang-Ipoh. Demikian juga projek *even* yang sekarang sedang berjalan seperti Ipoh-Padang Besar, dan projek-projek sebelum ini banyak sebahagian besar masalah itu adalah *possession of side* yang timbul akibat daripada masalah yang ditimbulkan oleh pihak-pihak yang terlibat khususnya mereka memiliki tanah di situ. Jadi kita memang *we have to win both side* lah.

Kita masuk kepada pengangkutan udara, Yang Berhormat Kuala Krau ada membangkitkan, adakah perlu Kementerian meneliti untuk menetapkan tambang syarikat penerbangan AirAsia yang berubah-ubah? Selepas transionalisasi perkhidmatan udara domestik pada tahun 2006, sebenarnya Kementerian tidak lagi meneliti atau menetapkan tambang-tambang yang dikenakan oleh syarikat-syarikat penerbangan.

Kerajaan hanya akan terlibat sekiranya terlibat *predatory pricing* oleh mana-mana syarikat penerbangan negara termasuk AirAsia. Ini *free market system*.

Yang Berhormat Silam ada berharap untuk di bawah Rancangan Malaysia Kesepuluh akan menaik taraf lapangan terbang baru di Lahad Datu. Kementerian akan memohon siling daripada EPU di bawah Rancangan Malaysia Kesepuluh untuk membina lapangan terbang baru di Lahad Datu untuk menggantikan lapangan terbang lama yang sudah tidak sesuai dengan kepesatan ekonomi di Lahad Datu. Walau bagaimanapun ini tertakluk kepada beberapa isu khususnya juga sokongan daripada pihak kerajaan negeri Sabah sama ada mereka memberikan keutamaan juga terhadap projek ini. Mungkin juga adakan mekanisme-mekanisme lain boleh dipakai misalnya melalui peruntukan SDC ataupun *Sabah Development Corridor*.

Yang Berhormat Wangsa Maju ada membangkitkan tentang Syarikat AirAsia diberi diskaun ke atas hutang *airport tax* dan tidak dikenakan penalti. Sebenarnya saya telah menjawab pagi ini tentang isu yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat. MAB adalah merupakan satu entiti yang bertanggungjawab di dalam pembangunan *airport* di dalam negara ini. Mereka adalah merupakan syarikat GLC, mereka berniaga untuk memberikan perkhidmatan khususnya di dalam bidang perkhidmatan *airport* dan di dalam perkhidmatan-perkhidmatan lain. Oleh sebab itu AirAsia merupakan rakan perniagaan bagi MAB, walaupun dikenakan *airport tax*, wang itu tidak diserahkan kepada kerajaan tetapi digunakan untuk keperluan MAB ataupun *channel direct to MAB*. *The money is goes direct to MAB. So the money has been used for development of airport throughout Malaysia...*

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: [Bangun]

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Yang Berhormat saya jawab dahulu. Selepas Yang Berhormat cakap. Oleh sebab itu peruntukan misalnya membangunkan LCCT sendiri pun adalah menggunakan *internal fund* daripada MAB yang memang terdapat *arrangement* daripada Kementerian Kewangan.

Untuk makluman Yang Berhormat berdasarkan kepada maklumat yang diberikan kepada sayalah daripada jumlah hutang AirAsia sebanyak RM132 juta yang original itu, sebenarnya RM65 juta adalah *airport tax*, manakala bakinya adalah untuk bayaran *aeronautical chargers* seperti *charge* pendaratan, *charge for parkir* dan *check in counter charge*. Jadi insentif atau diskaun yang diberikan kepada AirAsia oleh *Malaysian Airport Berhad* adalah di atas *aeronautical chargers* dan bukannya *airport tax*. Oleh sebab insentif dan diskaun ini juga diberikan kepada syarikat-syarikat penerbangan yang lain termasuk MAS. Ini penjelasan daripada MAB lah Yang Berhormat.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Terima kasih Tuan Pengerusi dan terima kasih kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri, tadi Yang Berhormat Timbalan Menteri mengatakan bahawa hutang *airport tax* adalah RM65 juta sahaja. Akan tetapi jawapan yang kita dapat daripada Menteri Pengangkutan pada 20 Mei 2008, adalah RM110 juta hutang *airport tax*. Kalau Yang Berhormat Timbalan Menteri kata ini tidak benar, okeylah kita ambil jawapan Yang Berhormat bagi tadi mengatakan AirAsia telah bawa 100 juta pelanggan daripada tahun 2002, dan *airport tax* nya RM25 seorang. Kalau RM25 kali 100 juta orang sudah RM250 juta. Bagaimana *aeronautical* ini? Saya bukannya menggunakan saintis atau *special formula*, ini *elementary* sahaja, dengan izin. Sudah RM250 juta, janganlah putar belit di sini Yang Berhormat Timbalan Menteri. Janganlah membela cakap ini AirAsia dengan MAB ini.

Masalah di sini kenapakah AirAsia diberi hak keistimewaan untuk hutang *airport tax*. Itu masalahnya. Kalau seorang rakyat hutang *service tax* atau cukai pendapatan RM3000 heret ke mahkamah, *bankruptcy* mereka. Akan tetapi, AirAsia 2002 sehingga kini kenapa tidak ambil tindakan? Itu yang kita hendak tahu, kenapa mereka ada kekebalan? Kedua kenapakah kadar *interest charge* terhadap *outstanding airport tax* ini? Terima kasih.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Yang Berhormat saya berkaitan dengan Yang Berhormat bangkitkan itu saya mendapat maklumat-maklumat ini seperti yang dibekalkanlah. Jadi jika perlukan sesuatu yang *definitive* nanti saya akan minta mereka untuk *to account the whole thing, because* saya hendak beritahu bahawa sebenarnya macam saya katakan tadi bahawa MAB dengan AirAsia adalah rakan perniagaan.

They need each other, how can you have an airport kalau you ada airport tidak ada airline pun tidak akan ada apa-apa. There is nothing happen. Jadi Yang Berhormat, certain time...

■2030

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Minta penjelasan Yang Berhormat Menteri. Kita tanya kenapa *airport tax* ia boleh di hutang? Bukannya ini hutang yang lain. Ini *airport tax* yang telah dibayar oleh pelanggan, dan AirAsia ini cuma *collecting agent*, dengan izin.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Ya memang...

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Itu yang kita tanya, kita bukan tanya mengenai *radar cost*, gunakan landasan atau *landing rent*. Bukan ini, tetapi *airport tax* yang telah dibayar oleh rakyat dan pelanggan. Itu yang kita tanya.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Ya, saya...

[Tuan Yang di-Pertua *mempengerusikan Jawatankuasa*]

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Ini amat *simple*. Kenapa tiada *interest charge*?

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, jangan berdialog Yang Berhormat Wangsa Maju. Dari tadi pagi pasal soal ini saja. Menteri sudah menjawab beberapa kali.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Saya mengambil maklum di atas *concern* Yang Berhormat, dan saya akan meminta mereka untuk memberikan penjelasan yang lebih lanjutlah. *We still have many times to disembark. I just*, saya cuma hendak beritahu bahawa sebenarnya...

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Satu lagi yang minta tanya iaitu *bailout*, sama ada kerajaan akan *bailout* atau tidak kalau mereka ada masalah kewangan? Itu saja. Kalau tidak *bailout*, bagus. Kalau hendak *bailout*, kita mesti ada satu mekanisme untuk mengawal kutipan *advanced selling of plane tickets*.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Ya, kita...

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Sila beri penjelasan jaminan sama ada akan ada *bailout* atau tidak?

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Pandangan-pandangan Yang Berhormat itu, kita memang mengambil pandangan Yang Berhormat itu secara yang serius. Memang saya ada beberapa perkara yang Yang Berhormat berikan pandangan itu, memang kita akan mengambil maklum. Cuma, bagi MAB yang menjalankan perniagaan *airport* itu, mereka juga mungkin ada *constraint* tertentu. Cuma soal *bailout* ini Yang Berhormat, setakat ini saya tidak boleh memberikan apa-apa jaminan, *because I am not in the position to make that kind of declaration today in this matter*. Ini disebabkan keadaan akan datang itu, *nobody knows what will happens next*.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: *How about* itu satu mekanisme untuk mengawal supaya kepentingan rakyat akan dipertahankan? Kalau ada masalah kewangan terhadap AirAsia ini, itu yang kita perlu, iaitu satu mekanisme untuk mengawal wang yang di dapat terdahulu. *Advanced selling of plane tickets*. Katakanlah enam bulan lagi atau setahun lagi dan AirAsia ini katakanlah bankrap, bagaimana rakyat boleh dapat balik wang itu? Itu yang kita hendak tahu. Kalau tidak ada *bail out*, tidak apa, kita tidak peduli. Kalau ada hendak *bail out*, kita mesti ada satu mekanisme supaya kita kawal.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Kita akan memikirkan mekanisme itu Yang Berhormat. Cuma, saya hendak beritahu misalnya kita sudah ada di dalam melaksanakan tidak beberapa lama lagi. Akan tetapi, ini melibatkan *IATA clearing House*. *IATA Clearing House* ini diwujudkan oleh IATA iaitu *International Air Travel Association* untuk semua tiket-tiket akan di *clear* melalui *clearing house* yang disediakan oleh IATA, dan pembayaran-pembayaran bagi airport tax akan di *remit direct* kepada MAB, tetapi setakat ini sebelum menjadi...

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Yang Berhormat Menteri, *low cost carrier* tidak masuk dalam IATA.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Saya tahu setakat ini.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Saya kata AirAsia, *low cost carrier*. Itu soalnya, bukan MAS.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Setakat ini memang mereka tidak...

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat Wangsa Maju, jangan sampai AirAsia berhenti beroperasi. Saya bermasalah sebab saya selalu ikut AirAsia.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: No, saya hendak jaga kepentingan Tuan Pengerusi. Kluatir nanti AirAsia bankrap, wang pun habis juga.

Tuan Pengerusi: Sila Menteri.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Yang Berhormat Libaran mengatakan tentang perkhidmatan MASwings, penerbangan bandar Kota Kinabalu-Sandakan.

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: Yang Berhormat Menteri tidak memberi satu jawapan, apakah mekanisme untuk mengawal *advance selling plane ticket*?

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Kita akan memikirkan mekanisme. Pihak kementerian akan memikirkan mekanismenya. *I cannot give you offend today because your feedback is just given. I mean, we are well taking note of your feedback and we will look into...*

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: *I have attended it before.*

Tuan Pengerusi: Panjang lagi Yang Berhormat?

Tuan Wee Choo Keong [Wangsa Maju]: *Thank you.*

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: *Thank you.* Perkhidmatan MASwings ini Yang Berhormat, untuk kita...

Tuan Pengerusi: Menteri, panjang lagi?

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Sedikit lagi Tuan Pengerusi...

Tuan Pengerusi: Yang lain itu jawab secara bertulis kecuali Yang Berhormat Wangsa Maju.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Ya lah, Yang Berhormat Wangsa Maju ini saya sudah. Lain-lain ini saya ingat sudah boleh tutuplah, Tuan Pengerusi.

Puan Hajah Fuziah Salleh [Kuantan]: Mohon Yang Berhormat Timbalan Menteri jawab soalan Kuantan tadi.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Kuantan *ports*, apa?

Puan Hajah Fuziah Salleh [Kuantan]: Kenderaan bas bandar.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Kenderaan bas bandar. Okey, saya tengok dahulu, nanti saya *check*. Akan tetapi sebenarnya, sepertimana saya hendak beri maklum bahawa, kerajaan setakat ini ada dua syarikat yang dimiliki oleh Prasarana iaitu Rapid KL dan Rapid Penang. Manakala di bandar-bandar lain di seluruh Malaysia, keseluruhan daripada perkhidmatan bas adalah dikendalikan oleh syarikat-syarikat swasta, dan pembinaan terminal yang dimaksudkan oleh Yang Berhormat itu adalah dikendalikan melalui peruntukan KWPA iaitu Kumpulan Wang Pengangkutan Awam yang dipohon oleh Kerajaan Negeri Pahang kepada Kementerian Kewangan yang Kementerian Pengangkutan menjadi sekretariat di dalam KWPA ini. Jadi, peruntukan itu adalah untuk mengadakan stesen-stesen bas yang lebih selesa. Masalahnya KWPA ini, ia tidak ada peruntukan untuk membenarkan wang itu digunakan bagi maksud-maksud pembelian bas, hanya untuk kepentingan untuk membuat terminal-terminal bas.

Jadi, banyak Kerajaan Negeri yang memohon peruntukan KWPA ini termasuklah negeri Pahang. Mereka memohon peruntukan ini dengan harapan bahawa sekiranya projek ini sudah beroperasi dengan baik, kita berharap banyak lagi syarikat-syarikat yang berminat untuk mengadakan perkhidmatan bas di Kuantan. Saya fikir yang lain-lain Yang Berhormat...

Puan Hajah Fuziah Salleh [Kuantan]: Yang Berhormat Timbalan Menteri sedikit sahaja penjelasan.

Tuan Salahuddin Ayub [Kubang Kerian]: Dua jam sudah menunggu ini. MAS.

Puan Hajah Fuziah Salleh [Kuantan]: Sedikit saja, sebab kalau diberikan kepada syarikat swasta, tidak ada syarikat swasta yang mahu menjadi operator bas bandar, kerana Syarikat Bas Rahmat Alam diberikan kelulusan untuk beroperasi di satu kawasan di Kuantan, tetapi ditutup sebab tidak *cost effective*. Itu sebab saya pohon Yang Berhormat Timbalan Menteri supaya lihat kepada masalah ini.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Ada saya pergi Terengganu, dia ada berikan satu bas percuma di bandar. *I think you aware about that, there was one bus roaming around the city* yang disediakan oleh Kerajaan Negeri. Jadi, ini adalah antara perkara-perkara yang boleh ditiru oleh Kerajaan-kerajaan Negeri sekiranya mahu memberikan perkhidmatan sebegini. Terima kasih Ahli-ahli Yang Berhormat terhadap beberapa isu yang tidak dapat menjawabnya, saya rasa...

Tuan Salahuddin Ayub [Kubang Kerian]: Tuan Pengerusi, saya setia menunggu dua jam mengenai MAS.

Tuan Pengerusi: MAS, MAS!

Datuk Juslie Ajirol [Libaran]: Ya, Libaran tadi Maswings.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: MAS, okeylah satu lagilah Yang Berhormat, MASwings tadi, saya sudah jawab kelmarin Yang Berhormat berkaitan dengan MASwings untuk *service* Sandakan ini. RAS ada empat *service* kelmarin yang saya beritahu. Saya jawab kepada Yang Berhormat Kinabatangan, dan empat *service* lagi untuk perkhidmatan *full service* Air Asia. Jadi, saya fikir saya tidak dapat lagi melayan...

Tuan Salahuddin Ayub [Kubang Kerian]: Bukan MASwings tetapi MAS betul.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: MAS betul. Ya, saya mengambil maklum apa yang dikatakan oleh Yang Berhormat tadi tentang *turnaround plan* yang telah dibuat oleh MAS. Sepertimana yang kita tahu, pada masa ketika sebelum *turnaround* itu, keadaan MAS adalah dalam keadaan tenat, dan sekiranya tiada langkah-langkah diambil pada ketika itu, MAS akan bankrap dan kerajaan pun tidak mahu menggunakan wang rakyat untuk *bail out* pada ketika itu. Itu sebab satu langkah yang drastik dibuat untuk mengadakan satu *turnaround plan* pada ketika itu. *Bear in mind*, pada ketika itu banyak syarikat yang telah *sold* di antarabangsa telah *bankrupt*, tetapi MAS dapat *turnaround* walaupun terpaksa memotong banyak perkara yang tidak penting seperti bangunan. *Why there is a need of building for airlines?* Ia tidak perlukan *building*. Banyak syarikat yang tidak mempunyai *iconic building*.

■2040

Contohnya mereka menjual aset-aset ini untuk membayar beberapa hutang-hutang yang timbul akibat daripada pelbagai sebab. Ini kerana di dalam perniagaan *airlines* ada dua perkara yang menjadi penting iaitu *internal* perkara-perkara isu-isu ataupun *internal* dan juga *external*. *External threat* dan *internal threat*. *Internal* ini mungkin masalah pengurusan, akan tetapi yang tidak boleh dikawal oleh bagi satu-satu pengurusan ialah alam sekitar luaran yang terbabit akibat daripada masalah kenaikan harga minyak, *fuels* dan juga kos-kos lain yang terlibat berlakunya Sindrom SARS seperti mana yang berlaku dahulu. Akan tetapi kita harus memberikan kepujian kepada MAS kerana mereka dapat *turn around* dengan tanpa menggunakan duit kerajaan. Mereka menggunakan cara-cara untuk *fat trimming*. Jadi saya fikir Yang Berhormat terima kasih banyak dan saya mengucapkan sekiranya ada jawapan-jawapan belum di jawab saya akan jawab secara bertulis.

Tuan Pengerusi: Ada *air* lagi Yang Berhormat Timbalan Menteri? Ada *air* lagi perlu ditambah itu *air*?

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Tiada lagi... [Ketawa]

Tuan Pengerusi: [Ketawa]

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Terima kasih Yang Berhormat.

Tuan Pengerusi: Sila... [Ketawa] Terima kasih, terima kasih.

Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa wang sejumlah RM925,588,600 untuk Maksud B.28 di bawah Kementerian Pengangkutan jadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujui.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak RM925,588,600 untuk Maksud B.28 diperintahkan jadi sebahagian daripada jadual.

Tuan Pengerusi: Masalahnya ialah bahawa perbelanjaan sebanyak RM2,168,687,000 untuk Maksud P.28 yang disebutkan dalam Anggaran Pembangunan bagi tahun 2010 hendaklah diluluskan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak RM2,168,687,000 untuk Maksud P.28 diluluskan jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan 2010.

Maksud B.29 [Jadual] -

Maksud P.29 [Anggaran Pembangunan 2010] -

Tuan Pengerusi: Kepala Bekalan B.29 dan Kepala Pembangunan P.29 di bawah Kementerian Tenaga, Teknologi Hijau dan Air terbuka untuk dibahas.

Beberapa Ahli: [Bangun]

Tuan Pengerusi: Sila Yang Berhormat Machang.

8.42 mlm.

Tuan Saifuddin Nasution bin Ismail [Machang]: Terima kasih. *Assalamualaikum warahmatullaah wabarakaatuh* Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Selepas Yang Berhormat Machang Yang Berhormat Simpan Renggam. Sila.

Tuan Saifuddin Nasution bin Ismail [Machang]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Terlebih dahulu saya hendak merakamkan penghargaan kepada Yang Berhormat Menteri kerana saat ini hadir dalam Dewan untuk mendengar sendiri perbahasan kita... [Tepuk]

Terima kasih komitmen Yang Berhormat Menteri menjadikan kita Ahli Parlimen merasa dihargai dan menjadikan diri kita rasa penting. Saya kembali masuk gelanggang ini kerana pada peringkat Jawatankuasa tempoh hari saya dan Yang Berhormat Menteri ketika berbahas mengenai isu IPP dan tenaga.

Untuk itu saya mulakan dengan Butiran 010200 – Tenaga. Tuan Pengerusi secara khusus saya merujuk kepada isu subsidi berlebihan, dengan izin *excessive subsidies* yang dinikmati oleh pengeluar tenaga bebas di negara kita. Saya juga berpendapat bahawa perjanjian *power purchase agreement* yang melibatkan IPP dan TNB itu adalah bersifat berat sebelah, dengan izin, *lop-sided*, menguntungkan IPP dan merugikan rakyat serta pengguna. Tempoh hari Yang Berhormat Menteri tampil dengan kenyataan mempertahankan bahawa tidaklah benar gambaran bahawa IPP menikmati keuntungan berlebihan seperti yang kita sebut.

Untuk itu kenyataan Yang Berhormat Menteri itu membawa kepada kita melakukan beberapa semakan. Pada peringkat ini Tuan Pengerusi saya dapati bahawa perjanjian pembelian tenaga ini sebenarnya memberikan keuntungan kepada IPP.

Hujah saya yang pertama, hari ini Petronas menjual gas kepada IPP pada harga tetap iaitu RM14.31 sen per mmBtu. Tidak semua sumber gas yang Petronas dapat daripada sumber dalam negeri. Hari ini Petronas terpaksa membeli gas dengan harga pasaran daripada Natuna dan Songkla. Harga pasaran maknanya Petronas beli dengan harga RM18 MMBtu atau bersamaan USD4.92 dan harga ini biasanya *fluctuate* dengan harga *crop oil*. Itu kita faham. RM18 harga pasaran gas yang dibeli oleh Petronas dari Songkla dan Natuna. Akan tetapi, Petronas menjual gas kepada IPP juga TNB dengan harga tetap iaitu RM14.31 sen.

Ini bermakna Petronas telah pun memberikan subsidi kepada IPP pada kadar RM4. Ini yang saya katakan keuntungan buat IPP. Ini membawa kepada jawapan-jawapan yang diberi di Parlimen ini dalam sesi-sesi soal jawab kita sepanjang 20 bulan ini. Saya dapati bahawa jumlah subsidi terkumpul kepada IPP sejak 1997 dalam kiraan Ringgit Malaysia, bilion sehingga 2009 ialah RM43 bilion. Untuk tahun 2009 subsidi kepada IPP sahaja ialah RM7.3 bilion. Berapa pula subsidi kepada TNB? TNB cuma menikmati tahun ini RM5.4 bilion. Bahkan subsidi kepada pengguna isi rumah jauh lebih kecil. Berdasarkan kepada angka-angka ini kita katakan bahawa perjanjian ini jelas menguntungkan IPP.

Hujah yang kedua ialah IPP menjual elektrik kepada TNB dan TNB kena bayar tiga jenis bayaran. Pertama ialah *actual electricity consume*, kepenggunaan tenaga elektrik sebenar atau kita panggil *actual energy supply*. Ini TNB kena bayar. Kedua TNB juga kena bayar apa yang dipanggil sebagai *standby* atau *availability charge*. Ini adalah satu jenis bayaran Tuan Pengerusi kepada IPP untuk membolehkan *power plan* mereka itu beroperasi mengikut *target* tertentu dan *period* tertentu. Ini bayaran yang kedua. Bayaran yang ketiga yang kita panggil *capacity charge*. Bayaran ini berupa bayaran yang kita *compensate* kerana risiko kewangan yang telah diambil oleh IPP pada peringkat awal mereka membuat stesen jana kuasa mereka. Ini merupakan bayaran tetap *it is a fixed repayment charge, regardless of consumption*, dengan izin.

Bahkan Tuan Pengerusi, pada peringkat awal IPP mengusahakan stesen jana kuasa mereka, kerajaan bermurah hati memberikan insentif jika mereka cepat menyiapkan projek. Hasilnya tiga jenis bayaran yang TNB kena bayar kepada IPP ini menunjukkan bahawa perjanjian itu benar-benar perjanjian yang berat sebelah. Sebagai kementerian yang bertanggungjawab soal tenaga, ini bukanlah isu baru. Saya menyemak semula beberapa keputusan kerajaan yang diumumkan oleh Menteri terdahulu iaitu mengenai cadangan Jemaah Menteri untuk meminta TNB dan IPP memasuki ataupun membuat apa yang disebut sebagai *supplementary agreement*. Ini bagi menguruskan isu kapasiti *payment* yang tinggi. Ini merupakan kenyataan polisi Kementerian Tenaga oleh Menteri yang lepas. Bahkan itu juga dicatat di dalam Laporan Jurnal Tenaga Antarabangsa mengenai Malaysia di bawah sub-topik Malaysia Energy disebut dengan jelas mengenai isu ini.

■2050

Saya ingin tahu, apakah perkembangan mengenai cadangan Jemaah Menteri terhadap idea atau cadangan untuk mengadakan *supplementary agreement* khusus untuk menangani isu lebihan bayaran dalam bentuk *capacity charge* oleh TNB kepada IPP.

Menteri yang lepas juga telah memaklumkan bahawa sebuah konsultan telah dilantik oleh kerajaan untuk melakukan dua perkara. Pertama, menyemak rekod kewangan syarikat-syarikat IPP. Kedua, menyemak prestasi teknikal atau *technical performance* syarikat-syarikat IPP ini. Syor oleh konsultan ini kepada Jemaah Menteri juga telah dibuat melalui kementerian.

Saya ingin tahu apakah syor-syor oleh konsultan yang telah dilantik oleh kerajaan itu telah dilaksanakan? Jika belum, apakah sebabnya? Antara syor yang diuar-uarkan oleh Yang Berhormat Menteri sebelum daripada Menteri sekarang juga ialah semakan semula terhadap perjanjian PPA ini termasuklah cadangan untuk menawarkan tempoh konsesi yang dipanjangkan daripada asalnya 21 tahun, barangkali boleh dipanjangkan tempoh konsesinya sebagai balasan mengurangkan *capacity charge*. Itu antara cadangan yang diumumkan oleh Yang Berhormat Menteri sebelum ini. Saya ingin tahu bolehkah Dewan dimaklumkan tentang cadangan-cadangan ini?

Berdasarkan kepada hujah itu Tuan Pengerusi, kita mempertahankan pandangan kita bahawa subsidi berlebihan dinikmati oleh IPP ini adalah hasil daripada PPA yang *locked sided* menjurus kepada bayaran *standby charge* dan *capacity charge*.

Sejak awal beroperasi, IPP telah menikmati keuntungan dan pulang modal. Saya mengambil contoh menyemak laporan kewangan YTL Power. Untuk rekod pada tahun 1993, mereka telah mendapatkan dana sebesar RM2.7 bilion untuk Loji Paka dan Loji Pasir Gudang. Dua tahun kemudiannya siap dikomisi dan mula beroperasi. Kita andaikan bahawa dana pembinaannya itu *was partly internally funded* dengan nisbah 70:30. Maka jumlah kos pelaburannya ialah RM3.9 bilion.

Apabila kita semak YTL Power Berhad, ia tidak hanya mempunyai stesen penjanaan elektrik daripada dalam negeri sahaja. Ia juga beroperasi di beberapa negara luar termasuk Indonesia. Ia mengumumkan pada ketika itu, keuntungan sebelum cukai ialah RM1.35 bilion. Kalau kita mengandaikan 70peratus keuntungan itu datang daripada IPP yang beroperasi di Malaysia, ini bermakna YTL telah mengaut keuntungan sebesar RM945 juta setahun hasil daripada dua IPP itu sahaja. Ini terang-terangan membuktikan bahawa pandangan kita, keuntungan berlebihan ini adalah dinikmati hasil perjanjian yang menguntungkan pihak IPP.

Tuan Pengerusi, saya juga menyemak dan cuba membangkitkan beberapa perkara mengenai isu ini. Saya katakan tadi YTL Power juga beroperasi di beberapa negara luar; di United Kingdom, Australia dan Indonesia. Adakah kerajaan turut memerhatikan sebesar manakah keuntungan yang diperoleh oleh YTL Power ini dalam operasi mereka di United Kingdom dan Australia serta Indonesia?

Jawapannya sangat jelas. Keuntungan mereka di sana jauh lebih kecil daripada keuntungan yang mereka peroleh dalam operasi mereka di Malaysia. Sangat jelas. Ini kerana perjanjian di negara-negara luar itu tidak memberikan keuntungan yang besar kepada YTL berbanding perjanjian yang dibuat oleh kerajaan kita.

Tuan Pengerusi, pada satu sisi lain, ini merupakan beban kepada TNB. Tambahan pula, kita semua tahu bahawa dalam perjanjian itu membenarkan IPP untuk memindahkan semua tambahan kos kepada TNB. Ada satu klausa yang membenarkan, *fuel cost pass-through* dibuat. Yakni, IPP boleh *pass all the increased cost to* TNB. Sedangkan TNB tidak boleh hendak memindahkan tambahan kos kepada rakyat. Menaikkan tarif elektrik akan menjadi isu besar yang membebankan rakyat. Pada satu sisi lain, IPP juga terpaksa membayar setiap tambahan kos yang dialami oleh IPP kerana klausa perjanjian yang berat sebelah ini.

Tuan Pengerusi, pada kesempatan ini, saya ingin mengemukakan beberapa persoalan. Untuk IPP *batch* yang pertama, saya semak YTL berakhirnya tempoh perjanjian enam tahun lagi. Powertek lagi tujuh tahun. PD Power, lagi tujuh tahun. Genting Sanyen lagi lapan tahun lagi. Segari/Malakoff lagi lapan tahun. Apakah kerajaan bercadang untuk mengkaji, menyemak, menilai dan meneliti semula perjanjian PPA ini dalam ketika tempoh perjanjian untuk *batch* pertama pengeluar tenaga bebas akan berakhir dalam tempoh-tempoh yang saya sebutkan tadi. Itu yang pertama.

Kedua, bolehkah kementerian memaklumkan kepada Parlimen sejak daripada pengeluar tenaga bebas ini beroperasi, isu yang menjadi tumpuan ialah *capacity charge*. Berapakah jumlah *capacity charge* yang telah dibayar oleh TNB kepada setiap satu syarikat pengeluar tenaga yang beroperasi di negara kita? Ini yang membebankan TNB.

Saya juga ingin bertanya berapakah jumlah bayaran yang dibuat oleh TNB kerana caj yang dipanggil *standby capacity*, lebihan tenaga elektrik? Ia tidak seperti air. Air kita boleh takungkan. Akan tetapi tenaga elektrik, tidak boleh. Tetapi perjanjian ini mengehendaki TNB untuk membayar.

Saya ingin bertanya kepada kementerian berapakah jumlah yang telah dibayar atas nama *standby capacity*? Sekarang boleh jadi pada kadar lebih 40peratus tenaga yang kita *generate*, tetapi tidak digunakan kerana permintaan yang rendah melebihi pengeluaran. Akan tetapi, kerana TNB terikat, terpaksa membayar. Saya ingin tahu berapa banyak yang telah dibayar?

Serentak dengan itu, saya juga mohon jawapan daripada Yang Berhormat Menteri berapa pula yang telah dibayar oleh TNB untuk *energy charge* iaitu tenaga elektrik sebenar yang digunakan di negara kita?

Tuan Pengerusi, daripada situ, kerana desakan akibat daripada perjanjian yang sangat tidak popular pada mata rakyat, maka kementerian mengambil inisiatif yang baik. Antaranya ialah meminta penglibatan IPP di dalam program yang disebut *rural electrification programs*. Saya difahamkan bahawa 1peratus daripada pendapatan IPP di sumbangkan kepada program ini.

Hari ini, di kawasan-kawasan terpencil, termasuk Malaysia Timur terutamanya, sumber elektrik itu terpaksa dibiayai oleh Kerajaan Persekutuan dan juga TNB. Sedangkan kita tahu ia suatu yang kita anggap *unprofitable services to rural areas*. Siapa yang menanggung beban TNB dan kerajaan pusat? Apakah peranan IPP akhirnya mereka bersetuju untuk menyumbangkan 1peratus kepada program ini? Soalannya ialah berapakah jumlah dana ini sekarang?

Kedua, projek-projek di kawasan manakah untuk menghasilkan elektrik bagi kegunaan kawasan luar bandar yang telah membabitkan dana ini hasil sumbangan IPP? Adakah atau tidak *success stories*nya sebagai contoh?

Tuan Pengerusi, saya juga difahamkan bahawa bermula tahun 1999 TNB akan mula *diverse* apa? *Diverse*.

Seorang Ahli: [Menyampuk]

Tuan Saifuddin Nasution bin Ismail [Machang]: Pelbagaikan, *to diverse some of its power generation units* mulai tahun 1999.

■2100

Ini merupakan kenyataan Yang Berhormat Menteri, saya semak daripada laporan ini, yang akhirnya Malaysia akan mengalami satu keadaan di mana kita akan mencapai, apa yang disebut dengan izin, *to achieve a fully competitive power plants in generation transmission and this division* itu. Saya ingin tahu apakah ini masih menjadi polisi kerajaan, cadangan untuk mempelbagaikan, *diverse* apakah Malaysia menjadikan - kerana ini memberikan kesan yang besar dan ayat ini membawa saya kepada perenggan yang kedua terakhir dalam perbahasan Jawatankuasa ini.

Bolehkah Yang Berhormat Menteri memaklumkan berapa sebenarnya keperluan tenaga elektrik di negara kita untuk tempoh lima dan 10 tahun akan datang? Saya percaya maklumat ini daripada TNB ataupun EPU, bahkan Yang Berhormat Menteri sebagai Menteri yang agak lama dan Jemaah Menteri tentu arif. Kita ingin tahu, secara rasmi berapa keperluan tenaga elektrik negara kita, berapa pula tenaga elektrik yang telah dihasilkan oleh TNB dan oleh IPP, kita tahu ada lebihannya, berapa angka lebihan itu, dengan angka ini ia oleh memberikan gambaran kepada kita tentang hujah atau kenyataan yang saya mulakan tadi di awal ucapan saya, bahawa bermula daripada perjanjian yang *lop-sided purchasing power agreement* ini, tiga jenis bayaran yang dibuat oleh TNB kemudian subsidi yang dinikmati oleh IPP, yang saya contohkan tadi dalam keadaan Petronas beli daripada harga pasaran, dari Songkhla tetapi jual dengan harga subsidi kepada IPP.

Demikian banyak IPP menikmati keuntungan itu, alangkah baiknya sekaranglah masanya mereka mengembalikan semula keuntungan itu untuk faedah rakyat terbanyak.

Tuan Pengerusi, daripada butiran itu, saya berganjak kepada satu sahaja lagi butiran Tuan Pengerusi ia berkenaan Rancangan Bekalan Air Negeri Kelantan. Tuan Pengerusi, air Kelantan sekarang berada pada kedudukan ketiga dari segi *performance*, nombor satu ini kita tahu pihak berkuasa bekalan air Pulau Pinang, yang kedua barangkali Syarikat Air Johor, tetapi itu tidak pelik kerana dua negeri ini mempunyai banyak pengguna industri. Pulau Pinang dan Johor, Kelantan pengguna terbesar ialah pengguna isi rumah, oleh itu Rancangan Bekalan Air Kelantan di bawah Butiran 07000 ini, RM63.3 juta ini, pada pendapat saya masih ada ruang untuk ditambah. Seperti juga negeri-negeri lain, masalah pengurusan air tertumpu kepada bagaimana kita mengawal *non-revenue water* akibat daripada kebocoran paip. Proses penggantian paip-paip lama ini memakan masa.

Machang misalnya Tuan Pengerusi, jumlah penduduk hampir 100,000, pengundi saya 54,000, tetapi loji air di Merbau Condong cuma mampu menampung kegunaan keperluan 40,000 penduduk sahaja dan ini sebenarnya boleh diatasi jika sekiranya bajet yang lebih besar diperuntukkan bagi membolehkan proses penggantian paip lama itu dilakukan, yang serentak dengan itu pembinaan loji air yang baru bagi menampung keperluan lebih daripada 60,000 penduduk dapat dilaksanakan.

Barangkali Yang Berhormat Menteri boleh memberikan perhatian terhadap cadangan itu, Tuan Pengerusi dua perkara saya timbulkan, saya ucapkan terima kasih. *Assalamualaikum*.

Tuan Pengerusi: Terima kasih, Yang Berhormat Simpang Renggam.

Tuan Liang Teck Meng [Simpang Renggam]: Terima kasih...

Tuan Pengerusi: Selepas itu Yang Berhormat Padang Terap.

9.05 mlm.

Tuan Liang Teck Meng [Simpang Renggam]: Terima kasih Tuan Pengerusi, saya tidak akan mengambil masa yang panjang, secara ringkasnya saya ingin menyentuh beberapa butiran, yang pertama ialah Butiran 03200, berkenaan dengan Penghantaran dan Pembahagian. Tuan Pengerusi saya sering kali menerima aduan daripada pemaju atau pelabur bahawa TNB selalu lewat ataupun tidak dapat mengikut jadual untuk memberi bekalan baru.

Tidak dapat dinafikan bahawa perkhidmatan TNB memang semakin bertambah baik dibandingkan dengan masa dahulu. Dari segi dokumentasi seperti memproses permohonan ataupun mengira caj sambungan dan sebagainya memang sudah cepat, masalah birokrasi juga memang banyak dikurangkan. Akan tetapi apabila fail ini diserahkan kepada bahagian projek, maka masalah selalu timbul di sini, kita selalu mendengar bahawa *transformer* tidak ada, HT Cable tidak ada, *switch gear* tidak ada dan akhirnya mengakibatkan pemasangan terpaksa ditangguhkan selama tiga hingga enam bulan. Jadi bangunan selalu disiapkan dulu sebelum elektrik sampai, dan pelabur terpaksa menunggu selama tiga hingga enam bulan baru dapat memulakan perniagaan mereka.

Saya berharap kementerian dapat memberi pertimbangan yang serius dan kalau boleh kita menggariskan satu KPI untuk TNB supaya ia tidak menimbulkan masalah kepada pemaju atau pelabur, dan masalah seperti tidak ada *stock* dan sebagainya, sepatutnya tidak boleh dijadikan satu helah atau *excuse* kerana saya percaya TNB bukan sahaja mempunyai satu *supplier* untuk membekal kabel atau *transformer* ini.

Seterusnya Tuan Pengerusi, saya ingin menyentuh Butiran 70000, berkenaan Kajian Penstrukturan Semula Industri Perkhidmatan Air Negara. Tuan Pengerusi baru-baru ini kita mendengar ada kenaikan tarif bekalan air di negeri Johor sebanyak 12peratus yang dijangka bermula pada tahun depan. Saya ingin tahu daripada kementerian, bahawa adakah ini benar dan apakah sebab-sebabnya untuk menaikkan tarif pada masa kegawatan ekonomi ini, di samping kita kata hendak meringankan beban rakyat, tetapi kita pula hendak menaikkan tarif bekalan air dan mengapa ini bukan 3peratus ataupun 5%, tetapi tiba-tiba 12%. Sekiranya ini benar saya merayu kepada kementerian supaya memberikan pertimbangan yang serius supaya kenaikan ini dapat diturunkan ataupun ditangguhkan. Saya mohon satu jawapan yang munasabah daripada kementerian.

Seterusnya Tuan Pengerusi, berkenaan Butiran 00100 - Program Kecekapan Tenaga dan Tenaga Diperbaharui. Saya ingin tahu apakah program kecekapan tenaga yang dilancarkan oleh kementerian selain daripada 'suria seribu' ini. Itu yang pertama.

Yang kedua saya berpendapat bahawa kalau kita hendak meningkatkan kesedaran rakyat tentang kecekapan tenaga, mungkin kita harus bermula daripada bangunan Parlimen ini kerana saya mendapati bahawa *air-cond* kita terlalu sejuk dan banyak tempat juga mempunyai lampu yang lebih, banyak bilik dinyalakan begitu sahaja tetapi tidak ada orang dalam bilik tersebut. Saya juga mengambil kesempatan ingin bertanya berapakah bil elektrik bangunan Parlimen sebulan?

Jadi akhirnya saya ingin menyentuh Butiran 060900, tentang Pelan Pelancaran Suruhanjaya Perkhidmatan Air Negara (SPAN), yang sebanyak RM10 juta ini, dan saya harap dapat kementerian memberi penjelasan apakah kegunaan geran dan bagaimana ia dibelanjakan, itu sahaja Tuan Pengerusi, sekian terima kasih.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat Padang Terap.

9.09 mlm.

Tuan Mohd. Nasir bin Zakaria [Padang Terap]: *Bismillaahir Rahmaanir Rahiim. Assalamualaikum warahmatullaahi wabarakaatuh.* Terima kasih kepada Tuan Pengerusi yang memberikan laluan kepada saya untuk membahaskan Kementerian Tenaga, Teknologi Hijau dan Air bagi Maksud Bekalan B.29.

■2110

Saya ingin menyentuh beberapa persoalan. Pertama, saya hendak merujuk kepada objektif yang diletakkan oleh kementerian ini di mana kita lihat dalam muka surat 383 iaitu objektif yang kedua terutamanya salah satu daripada objektif kementerian ini ialah untuk menggubal dan menetapkan tarif bagi industri-industri tenaga, teknologi hijau dan air dan memastikan kemudahan-kemudahan tersebut disediakan secara selamat, boleh dipercayai, berterusan dan pada harga mampu bayar.

Jadi, saya ingin menimbulkan tentang apakah yang dimaksudkan dengan harga mampu bayar itu? Bagaimanakah pihak kementerian boleh memastikan bahawa tarif yang dikenakan kepada *end user* itu adalah termasuk di dalam mampu bayar? Ini kerana saya tertarik dan bersetuju dengan apa yang ditimbulkan oleh sahabat saya Yang Berhormat Machang tadi bagaimana kita telah melihat khususnya dalam persoalan tenaga sebagai contoh yang mungkin banyak akan disentuh oleh Ahli-Ahli Parlimen iaitu tentang IPP di mana penjana kuasa yang dibuat oleh IPP yang melibatkan tentang mekanisme penentuan harga.

Bagaimana kita lihat bahawa *purchase agreement* ataupun perjanjian jual beli tenaga yang kita lihat melibatkan kenaikan kos khususnya *fuel cost* ini dibuat ataupun dijana oleh pihak tenaga bebas IPP ini. Apabila TNB sebagai *off taker* yang akan menanggung kerugian tersebut berdasarkan kepada konsep yang disebut tadi ialah *pass through mechanism*. Saya ingin bertanya bagaimanakah pihak kementerian terutamanya akan mampu untuk memastikan bahawa apabila berlaku kenaikan terhadap tarif tidak akan membebankan pengguna?

Jadi, pertama mungkin ia ditanggung oleh Petronas yang menjual pada harga subsidi iaitu lebih kurang RM10.70 sen per MMBtu. Jadi, saya ingin bertanya bagaimanakah pihak kementerian merangka mekanisme harga supaya tidak berlaku bebanan diletakan kepada pengguna akhir.

Saya juga ingin menimbulkan dalam Butiran 03200 - Penghantaran dan Pembahagian yang meletakkan di situ anggaran sekitar RM250 juta. Kita lihat bahawa Petronas yang terpaksa menanggung kos kenaikan bahan api dan juga gas. Mengapa pula TNB yang terpaksa menaikkan tarif elektrik daripada 23 sen per kilowatt *per hour* kepada RM32.50 yang efektif lebih kurang pada Julai 2008?

Akhirnya, kadar terbaru yang kita lihat TNB telah menurunkan tarif elektrik kepada RM31.30 *per kilowatt per hour* disebabkan penurunan kepada pasaran gas yang lebih rendah. Saya ingin bertanya, adakah pihak kementerian boleh memastikan sebenarnya berapakah kos yang ditanggung ataupun kos penghantaran dan juga kos pembahagian yang ditanggung oleh TNB. Kita tidak lihat sebenarnya kos itu dibuat ataupun didedahkan secara telus untuk pengetahuan rakyat. Ini suatu isu yang cukup besar. Saya minta dan mencadangkan kepada pihak kementerian untuk menstrukturkan semula kewangan TNB dengan memikirkan bagaimana cara yang terbaik untuk kita boleh mengoptimumkan operasi TNB ini. Maka, ia juga akan menjadikan kos penghantaran dan juga pembahagian yang lebih cekap.

Keduanya yang saya hendak timbulkan dalam butiran ini adakah pihak kerajaan telah membuat satu kaji selidik bentuk *cost benefit analysis* tentang konsep *the regulation of power industry*.

Ini cukup penting kerana kita lihat bagaimana di Malaysia ini seolah-olah tenaga telah berlaku monopoli. Ia hanya dimonopoli oleh TNB. Maka, tidak ada persaingan yang sihat di sana. Saya mencadangkan biarlah harganya walaupun tidak ditanggung sepenuhnya oleh pihak kerajaan kerana kita mempunyai kekangan kewangan dan sebagainya supaya harga itu ditentukan oleh pasaran.

Apabila ditentukan oleh pasaran maka pelanggan akan mempunyai kemampuan untuk memilih syarikat mana yang memberikan harga yang lebih kompetitif dan juga berpatutan. Maksudnya, adakah pihak kementerian mempunyai ataupun bersedia untuk membuka industri yang strategik ini supaya ada syarikat lain boleh melibatkan diri. Ada *more than one* TNB di Malaysia ini seperti mana yang berlaku di negara-negara lain. Sudah tentulah syarikat-syarikat ini apabila mempunyai persaingan dengan TNB mereka boleh melibatkan diri di dalam membuat satu pendekatan yang berbentuk holistik daripada penjaan tenaga sehingga kepada industri bius tenaga ataupun penghantaran tenaga itu sendiri. Maka, saya mencadangkan supaya kerajaan memikirkan untuk membolehkan kita mempunyai beberapa syarikat yang berkongsi ataupun terlibat di dalam pasaran terbuka dan akhirnya tarif itu ditentukan oleh pasaran itu sendiri.

Saya ingin berpindah kepada teknologi hijau dan juga saya ingin menyebut sedikit dalam Butiran 010300 – Teknologi Hijau dan Air, Butiran 050500 – Sektor Teknologi Hijau, Butiran 060600 – Program Teknologi Hijau dan juga melibatkan Butiran 060700 - Pusat Tenaga Malaysia (Aktiviti Pembangunan Teknologi Hijau). Bagaimanakah kerajaan yang telah mengunjurkan bajet baru-baru ini pembinaan dua *hidro power* yang baru di Kelantan difahamkan di Lenggiri dan juga di Lebir. Di Terengganu yang melibatkan di Hulu Terengganu dan juga Hulu Jelai. Pada masa yang sama meneruskan projek Bakun.

Adakah kerajaan sudah mengambil kira kos menyelenggarakan ataupun kos yang terpaksa ditanggung untuk kita menyelenggarakan rizab margin yang dihasilkan akibat daripada kewujudan *power plant* yang baru itu? Ini kerana apa yang kita faham dengan pembinaan stesen yang baru ini akan menyebabkan berlakunya lebih penawaran daripada sudut tenaga. Jikalau kita lihat unjuran yang dibuat di dalam menghadapi permintaan yang akan datang atau semasa ini, kita memerlukan tambahan dalam 3peratus setahun ataupun 300-400 megawatt setahun.

Jadi, sekarang yang berlaku di Malaysia kita difahamkan sudah berlaku lebih tenaga dalam kuantiti yang cukup banyak. Bagaimanakah kerajaan boleh memastikan Malaysia mengikuti standard yang telah ditetapkan oleh dunia *world standard* yang hanya meletakkan rizab margin ini sepatutnya berada di dalam kadar 20 peratus. Sekarang kita difahamkan sudah begitu tinggi dan melebihi daripada standard yang telah ditetapkan oleh dunia sendiri. Maka, sudah tentunya kos untuk menyelenggarakan untuk rizab margin ini adalah juga tinggi. Pada masa yang sama kita berdepan dengan pertumbuhan permintaan tenaga yang sekadar lebih kurang 3peratus atau 4peratus setahun. Jadi, saya perlukan jawapan daripada pihak kementerian .

Saya juga ingin bertanya apabila kita melihat peruntukan yang sebegini besar di mana melibatkan lebih kurang 20 peratus untuk aktiviti pembangunan tenaga ataupun teknologi hijau ini . Kita faham bahawa untuk meningkatkan tahap penggunaan kepada *renewable energy* (RE) selain daripada tenaga hidro, maka kita lihat di sana tenaga angin yang ada di Malaysia ini ia tidak begitu berdaya maju kerana kita tidak ada angin yang kuat. Akan tetapi pada masa yang sama kos penggunaan untuk tenaga solar pula ia melibatkan satu kos yang cukup tinggi .

■2120

Bagaimanakah kerajaan melihat di sana ada lagi konsep yang lain iaitu *waste to energy* melibatkan sisa pepejal sebagai penjaan sumber baru bagi tenaga di Malaysia. Maka adakah pihak kerajaan mempunyai perancangan untuk meningkatkan penghasilan bagi *waste to energy* dan membina *power plan* yang boleh digunakan untuk tujuan-tujuan komersial dan juga penyaluran tenaga kepada rakyat.

Ketiga, isu yang ingin saya bangkitkan dalam butiran ini ialah apakah usaha yang diambil oleh pihak kementerian dalam cubaan untuk menyelesaikan krisis bekalan tenaga yang berlaku di Malaysia Timur khususnya di Sabah.

Adakah dengan pembinaan loji jana tenaga bebas melalui konsep IPP, seperti 300 megawatt di Lahad Datu dan 400 megawatt di Kimanis dapat menyelesaikannya dan berapakah *reserve* dan *percentage reserve margin* setelah mengambil kira 700 megawatt bekalan tenaga yang bakal dijana melalui IPP ini.

Sidang Dewan dan Tuan Pengerusi, saya ingin berpindah kepada satu lagi isu dalam kementerian ini iaitu berkaitan dengan isu air iaitu salah satu segmen yang cukup penting yang saya ingin rujuk dalam Butiran 70000 – Kajian Penstrukturan Semula Industri Perkhidmatan Air Negara – yang melibatkan jumlah bekalan air RM1.2 bilion tambah dengan RM500 juta hampir RM2 bilion di dalam angka yang diberikan di dalam buku ini. Saya ingin membangkitkan persoalan iaitu usaha pengambilalihan aset air dengan memindahkan urusan air ini kepada Kerajaan Persekutuan dalam persoalan pembangunan, persoalan pembiayaan aset air serta hak milik mutlak yang sudah tentu bakal menghadapi kenaikan pada sudut *development expenditure* pada masa-masa akan datang. Pada masa yang sama sudah tentulah ia akan menambah beban hutang bagi pembelian balik aset air yang sedia ada.

Pembayaran pampasan dan pembangunan aset air baru seperti untuk mengatasi masalah paip rosak, *non-revenue water* yang disebut oleh sahabat saya Yang Berhormat Machang ini. Bagaimana pihak kementerian melihatnya dan dianggarkan sebanyak RM20 bilion kos pembangunan akan dilaksanakan melalui Pengurusan Aset Air Berhad (PAAB) dengan kita lihat termeterainya satu program perjanjian *Islamic commercial paper* dan *Islamic medium term note program* yang menjangkau RM20 bilion. Jadi saya mengharapkan pihak kementerian mempunyai semangat dan mengamalkan semangat *public-private partnership* yang sejati dilaksanakan dan konsep *value for money* diperhalusi oleh pihak kementerian ini.

Salah satu daripada objektif yang saya sebut peringkat awal tadi ialah harga mampu bayar yang saya ingin timbulkan bagaimanakah pihak kementerian membuat kesimpulan bahawa air yang akan di *charge* di bawah rejim air yang baru ini boleh dikategorikan sebagai mampu bayar. Bagaimana pihak kementerian boleh melihat pihak yang melaksanakan ini boleh menjaga kepentingan rakyat. Jadi ini saya pohon jawapan daripada pihak kementerian. Isu yang lain di bawah butiran yang sama, bagaimanakah pihak Perbadanan Aset Air Berhad ini dan juga Suruhanjaya Air Negara yang diwujudkan boleh mengatasi isu yang disebutkan tadi yang melibatkan *non-revenue water*. Bagaimana? Selepas pengambilalihan aset air daripada kerajaan negeri.

Saya difahamkan pihak Kerajaan Negeri Melaka dan juga Kerajaan Negeri Sembilan sudah pun menandatangani perjanjian dengan pihak SPAN. Pada masa yang sama Pahang dan juga Johor berada di peringkat terakhir berunding untuk menyerahkan air mereka ataupun industri air mereka kepada SPAN. Bagaimana dengan negeri lain? Saya difahamkan di Kedah, pihak kementerian tidak akan terus mengambil alih tetapi akan diserahkan kepada sebuah badan korporat yang disebut sebagai SADAR.

Bagaimanakah mekanisme kerajaan atau bilakah kerajaan akan memasuki negeri Kedah untuk membaiki begitu banyak kerosakan-kerosakan yang ditinggalkan oleh kerajaan order lama sebelum daripada ini. Di Padang Terap misalnya, air tidak cukup dan hari-hari tidak cukup, saya sudah bangkitkan di sini. Bagaimana pinjaman atau kita tengok Butiran 06500 – Rancangan Bekalan Air Negeri Kedah, yang disebut di sini akan diberikan kepada Rancangan Bekalan Air Negeri Kedah dalam bentuk pinjaman yang melibatkan angka yang cukup tinggi iaitu RM160 juta dan sudah tentulah akan menyebabkan beban hutang kerajaan negeri akan meningkat daripada yang sudah ada pada hari ini yang melibatkan industri air sahaja melibatkan RM1.6 bilion. RM 1,600 juta...

Tuan Pengerusi: Panjang lagi Yang Berhormat?

Tuan Mohd. Nasir bin Zakaria [Padang Terap]: Sedikit lagi. Dalam seminit Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Ramai rakan-rakan yang menunggu giliran Yang Berhormat.

Tuan Mohd. Nasir bin Zakaria [Padang Terap]: Okey seminit lagi.

Tuan Pengerusi: Saya okey sahaja.

Tuan Mohd. Nasir bin Zakaria [Padang Terap]: Okey, terima kasih Tuan Pengerusi. Seminit lagi, saya akan gulung dan habiskan. Jadi saya ingin bertanyalah kepada pihak PAAB bagaimanakah akan berlaku untuk mengatasi isu yang melibatkan *non revenue water* dan juga melibatkan pengenaan caj pada entiti air di bawah kerajaan negeri selepas berada di bawah SPAN itu sendiri atau PAAB. Akhir sekali yang berkaitan dengan unjuran pulangan bagi entiti yang dibenarkan dan juga yang terlibat dalam menyelia loji perawatan air selepas daripada pengambilalihan daripada PAAB.

Apakah perimeter-perimeter yang ditentukan dan dibenarkan di dalam *business proposal* yang diserahkan dan dikemukakan oleh syarikat-syarikat operator air, di bawah rejim air yang baru. Jadi saya mengharapkan pihak kerajaan ataupun pihak kementerian memberikan jawapan kepada persoalan-persoalan yang bangkitkan. Terima kasih Tuan Pengerusi dan terima kasih kepada pihak kementerian. *Assalamualaikum warahmatullahi wabarakaatuh.*

Beberapa Ahli: [Bangun]

Tuan Pengerusi: Giliran BN dahulu. Sila Yang Berhormat Putatan.

9.27 mlm.

Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Yang Berhormat Putatan tidak kacau, ini kita ahli-ahli... Kita berkawan. Ya, saya ringkas sahaja Tuan Pengerusi. Saya ingin menyentuh *direct* kepada maksud di bawah kementerian Yang Berhormat Menteri, yang duduk depan bagi maksud Bekalan B.29 Butiran 060600 - Program Teknologi Hijau. Butiran 060700 – Pusat Tenaga Malaysia (Aktiviti Pembangunan Teknologi Hijau). 060800 – Program Pembangunan Kuasa Nuklear. Tuan Pengerusi, apabila kita menyentuh soal *climate change*.

Ini ada kena-mengena dengan *alternative energy* ataupun pembekalan jana kuasa elektrik di negara ini. Kita telah pun menghadapi beberapa masalah. Saya ingin menyentuh masalah Rancangan Jangka Panjang oleh kementerian. Kita belum melihat adakah kementerian ini sudah membuat satu *master plan* ataupun peta (*mapping*) di mana *requirement* atau dengan izin *projection* keperluan jana kuasa elektrik, di seluruh negara kita. Adakah kementerian berhasrat untuk *diversify* kan penjanaan kuasa elektrik ini melalui IPP yang sedia ada. Kita sedia maklum bahawa penjanaan kuasa melalui arang batu, hidro yang ada di Malaysia.

■2130

Kita belum melihat lagi sumber-sumber yang mungkin. Dari segi iklim negara kita, mungkin kita boleh terokai. Mungkin *wind energy* (tenaga angin) itu, mungkin tidak boleh. Akan tetapi kalau kita lihat *sources* yang kita ada Yang Berhormat Menteri, saya rasa Yang Berhormat Menteri sudah menyentuh soal biomas di mana yang perlu, mungkin kita boleh laksanakan. Kalau *sunbeam energy* itu terlalu mahal, maka apa rancangan yang paling sesuai bagi negara kita?

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Ronald Kiandee) **mempengerusikan Jawatankuasa**]

Kalau kita melihat *European Union*, saya rasa Yang Berhormat Menteri tahu bahawa 30peratus daripada penggunaan jana kuasa di *European Union* adalah berdasarkan daripada *nuclear energy*. Ramai yang menyatakan bahawa nuklear ini sangat bahaya, terutama sekali *waste of this nuclear energy* dengan izin. Akan tetapi, kalau negara-negara yang maju ini sudah pun menggunakan *nuclear energy*, kenapa kita tidak boleh? Apa yang menyekat kita untuk menggunakan *nuclear energy* untuk menjana kuasa elektrik di negara ini? Adakah negara-negara jiran yang membantah itu yang menjadi persoalan? Kalau kita lihat negara Iran, sebenarnya dibantah oleh negara-negara yang besar kerana kononnya nuklear itu disalah guna pakai, tetapi ini dengan ikhlas di negara kita ini memerlukan keperluan itu. Walaupun mungkin ada sumber-sumber yang kita ada di dalam negara kita terutama sekali di dalam soal biomas. Mungkin *sea current* ataupun *wave energy*, mungkin kita tidak boleh, Yang Berhormat Menteri.

Jadi ini kita memerlukan satu *master plan* ataupun pelan induk di mana tempat-tempat yang memerlukan, kerana kalau kita melihat butiran yang seterusnya iaitu butiran bagi Maksud P.29 Butiran 03200 – Penghantaran dan Pembahagian, yang disediakan peruntukan di sini sebanyak RM250 juta.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Ya, boleh gulung Yang Berhormat.

Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]: Saya baru mulai.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Tidak, Yang Berhormat cakap perlahan hari ini.

Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]: Saya baru mulai. Minta bantulah. Saya baru mulai.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Ya, 12 minit.

Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]: Jadi Yang Berhormat Menteri, walau kita sentuh dan sudah faham bahawa penghantaran ini akan menelan kos di Bakun sebenarnya, Jadi persoalannya, ada kononnya penghantaran jana kuasa ini kepada semenanjung melalui sub marin. Jadi, adakah ini sesuai ataupun menggunakan penghantaran grid kepada negeri masing-masing? Mungkin ini tidak dapat dilaksanakan. Jadi ini mungkin kita tahu sebagaimana yang telah pun disebutkan oleh Yang Berhormat Machang, kos penghantaran ini kita tidak tahu berapa kosnya? Ini supaya pelanggan-pelanggan kita tahu sebenarnya, dan supaya pelanggan-pelanggan dan rakyat kita tahu bahawa kos yang telah dibiayai oleh pihak kerajaan melalui TNB atau syarikat-syarikat bekalan elektrik ini, berapa jumlah yang ditanggung sebenarnya? Saya fikir ini penting bagi pihak kementerian untuk menjelaskan kepada rakyat kita.

Yang Berhormat Menteri, saya juga ingin menyentuh soal B.29 Butiran 11400 – Rancangan Bekalan Air Sabah yang berjumlah RM15 juta lebih. Jadi apabila kita soal penubuhan SPAN dahulu Yang Berhormat Menteri, Sabah ini terkeluar daripada duduk di bawah payung SPAN. Semuanya dikelolakan oleh kerajaan negeri masing-masing termasuk Sabah dan Sarawak. Jadi persoalan saya di sini, untuk apakah RM15 juta ini? Jadi itu satu persoalan.

Kalau pihak Kerajaan Persekutuan telah pun menyalurkan peruntukan tertentu untuk pembangunan bekalan air di negeri Sabah, maka kita mahu juga dikelolakan oleh pihak kementerian, kerana kementerian ini juga menteri yang mengelolakan negeri Sabah termasuk bekalan air. Jadi soal bekalan air ini Yang Berhormat Menteri, saya rasa perlulah ditambah di mana penglibatan pihak kementerian juga diperlukan, terutama sekali bekalan-bekalan air ke tempat yang banyak memerlukan terutama sekali di kawasan-kawasan pembangunan, perindustrian dan sebagainya.

Jadi, walaupun ini di bidang kuasa Kerajaan Negeri, setakat ini saya harap pihak kementerian juga mengambil aktif peranan untuk membendung atau melaksanakan rancangan-rancangan bekalan air negeri Sabah. Jadi akhir sekali Tuan Pengerusi...

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Saya ikut balik Speaker tadi. Saya okey, tetapi ramai lagi lain yang hendak berucap.

Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]: Berbalik kepada soal *green energy* atau tenaga hijau ini, saya rasa tidak salah bagi pihak kementerian untuk membuat satu *case study* supaya rumah-rumah yang ada *solar energy* ini perlu dilihat, di mana orang-orang kaya mungkin boleh memilikinya. Kalau soal pemilikan di luar-luar bandar itu mungkin tidak efektif, kerana ini memerlukan kos yang terlalu tinggi. Jadi, kita buat bermulanya di peringkat perumahan dahulu. Jadi itu sahajalah. Singkat, ringkas dan tepat. Terima kasih Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Terima kasih Yang Berhormat. Yang Berhormat Rasah.

9.37 mlm.

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya hendak membangkitkan dua perkara sahaja, pendek. Pertamanya berkenaan Butiran 07800 – Rancangan Bekalan Air Negeri Sembilan yang diperuntukkan sebanyak RM300,699,500. Saya hendak minta penjelasan daripada pihak Yang Berhormat Menteri, apakah senarai projek yang akan dilaksanakan melalui peruntukan RM300 juta ini? Saya pohon ada satu senarai projek, kerana Negeri Sembilan telah mengkorporatkan Jabatan Bekalan Air Negeri Sembilan sejak tahun lepas menjadi Syarikat Air Negeri Sembilan. Segala aset Jabatan Bekalan Air Negeri Sembilan telah diserahkan kepada Perbadanan Aset Air Berhad (PAAB). Saya hendak tahu, apakah perancangan daripada pihak kementerian untuk menaik taraf sistem perpaipan di seluruh Negeri Sembilan?

Ini kerana, walaupun segala aset itu telah diberikan kepada pihak persekutuan, tetapi kualiti air di Negeri Sembilan ini masih agak rendah. Walaupun telah dikorporatkan, tetapi masih berlaku banyak gangguan bekalan air, paip pecah, *non revenue water* dan sebagainya. Apakah perancangan pihak kementerian untuk membaiki keadaan ini? Ini kerana, salah satu alasan yang diberikan bahawa jabatan bekalan air itu telah dikorporatkan, ialah untuk menaikkan kualiti bekalan air. Walaupun telah diberikan jaminan bahawa tarif akan dikekalkan untuk sepuluh tahun, tetapi itu masih kabur-kabur sama ada itu akan ditepati atau tidak.

Keduanya saya juga hendak tanya, oleh kerana banyak paip yang begitu usang sekali berpuluh tahun lama usianya, adakah perancangan untuk menukar paip-paip ini di seluruh Negeri Sembilan? Ini kerana, ini antara satu faktor yang menyebabkan banyak *non revenue water* ataupun NRW yang berlaku di negeri saya. Saya juga ingin mendapatkan penjelasan daripada pihak Yang Berhormat Menteri, kerana mengikut perjanjian di antara pihak Kerajaan Negeri dengan Kerajaan Persekutuan, selepas jabatan bekalan air dikorporatkan, ia akan memberikan satu *guarantee payment*. Saya dimaklumkan dalam Dewan Undangan Negeri Sembilan bahawa RM10 juta setiap tahun. Saya hendak mendapatkan kepastian daripada pihak Yang Berhormat Menteri, sama ada *guarantee payment* ini akan dijelaskan ataupun mula dibayar kepada Kerajaan Negeri mulai tahun ini? Ini yang saya ingin mendapatkan penjelasan.

Topik yang kedua ataupun isu yang kedua ialah mengenai 80000 – Projek Pembedungan Negara yang diperuntukkan sebanyak RM117 juta. Di Negeri Sembilan sedang dilaksanakan sistem pembedungan pusat, khususnya di daerah Seremban yang diberikan kepada sebuah syarikat ataupun *main contractor*nya ialah *Satria Desa Corporation or Satria Desa*.

■2140

Saya memang ada banyak aduan mengenai syarikat ini kerana projek pembentukan pepusat ini yang dilakukan sejak beberapa tahun kebelakangan ini di daerah Seremban telah menimbulkan pelbagai masalah kepada bandar Seremban, banyak tempat dikorek. Selepas dikorek ia tidak disiapkan, banyak lubang pembedungan ini dikorek. Ia dimulakan di beberapa taman perumahan, di jalan-jalan besar, ada di beberapa batang jalan lingkar ataupun jalan pintas itu ditutup tetapi selepas beberapa tahun masih belum siap lagi. Pelbagai aduan telah diajukan kepada pihak kerajaan negeri dan pihak Jabatan Pembedungan Negara tetapi tidak selesai masalah. Ini dua, tiga tahun bukan dua, tiga bulan. *Main con* ini seolah-olah tidak mengendahkan aduan kita. Saya tidak faham mengapa walaupun syarikat Satria Desa ini telah melakukan satu kerja dengan begitu teruk sekali tetapi pihak kementerian masih meneruskan kontrak dengan syarikat ini dan tidak ada sebarang tindakan diambil terhadap syarikat ini. Banyak masalah telah timbul kerana projek yang gagal disiapkan oleh syarikat Satria Desa ini.

Kedua yang saya hendak tanya ialah projek pembedungan di daerah Seremban ini salah satu jajarannya akan melalui sederet kedai di Jalan Tok Ungku secara khususnya di Parlimen Rasah. Saya hendak tanya, oleh kerana projek ini kalau mengikut jajaran ini ia akan mengakibatkan satu kesan yang begitu besar sekali kepada peniaga-peniaga ini kerana projek itu akan dilaksanakan di hadapan deretan kedai itu. Sekiranya projek itu dilakukan katakan enam bulan ataupun sembilan bulan maka semua peniaga di kawasan itu akan terjejas dan mungkin tidak dapat menjalankan perniagaan mereka.

Kedai-kedai yang dimaksudkan adalah kedai tayar, kedai makanan dan sebagainya. Jika jajaan itu tidak ditukar, di depan kedai itu, di depan pintu mereka, maka peniaga-peniaga ini mungkin terpaksa menutup kedai selama enam bulan.

Jadi, adakah pihak kementerian akan membayar pampasan kepada mereka? Saya ingin mendapatkan satu kepastian daripada Yang Berhormat Menteri apakah jalan penyelesaian kepada aduan seperti ini? Pihak peniaga memang mengadu bahawa kalau kementerian hendak melaksanakan projek itu selama enam bulan atau sembilan bulan, mereka tidak dapat membuat perniagaan. Tempoh enam bulan hanya jangkaan sahaja. Kalau berlaku apa-apa kelewatan mungkin akan mengambil masa setahun atau dua tahun. Apa yang akan berlaku kepada *business* mereka?

Jadi, saya mohon kepada pihak Yang Berhormat Menteri supaya memberikan satu penjelasan bagaimana jalan penyelesaian kepada isu-isu seperti ini apabila ada satu projek awam yang memang kita bukan membantah projek itu kerana untuk pembangunan lestari kehidupan masyarakat. Pada masa yang sama kita juga perlu menjaga kepentingan peniaga-peniaga iaitu mereka yang telah melabur ke dalam perniagaan mereka. Jadi, saya ingin mendapatkan penjelasan apakah jalan penyelesaian yang boleh dilakukan oleh pihak kementerian? Saya berharap pihak Yang Berhormat Menteri akan memberikan perhatian yang serius kepada aduan yang saya telah nyatakan tadi khususnya aduan terhadap syarikat Satria Desa ini. Kerajaan negeri pun telah banyak menerima aduan tetapi masih tidak mendapat sebarang maklum balas yang positif daripada pihak kementerian. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Kuala Krau.

9.43 mlm.

Dato' Haji Ismail bin Mohamed Said [Kuala Krau]: Terima kasih, Tuan Pengerusi. Terima kasih, Yang Berhormat Kuala Lipis. Saya ingin merujuk kepada 010200 - Tenaga.

Saya percaya bahawa kementerian ini selalu mengarahkan Tenaga Nasional termasuk pengurus dan kakitangan di peringkat bawahan supaya selalu turun padang dan juga meneliti terhadap projek-projek pembangunan. Terutama sekali projek-projek perumahan dan juga kemudahan-kemudahan seperti adanya hospital-hospital yang baru dibina di dalam satu kawasan ia memerlukan pertambahan tenaga elektrik sama ada kepada rumah-rumah kediaman, pusat-pusat kemudahan sama ada masjid, surau, dewan orang ramai, hospital dan sebagainya.

Ini saya timbulkan kerana kadang-kadang melalui Mesyuarat Tindakan Daerah di kawasan masing-masing ditimbulkan tidak cukup bekalan tenaga elektrik seperti di Hospital Temerloh. Kadang-kadang berlaku juga tiada bekalan elektrik di kawasan FELDA di mana dewan orang ramai apabila hendak digunakan untuk belia-belia bermain dan untuk diadakan majlis-majlis tidak dapat digunakan oleh kerana ada gangguan bekalan elektrik di kawasan tertentu seperti di FELDA Jengka 18, 19 dan khususnya di kawasan DUN Jengka di kawasan Parlimen saya Kuala Krau.

Oleh itu saya ingin bertanya adakah kerajaan bercadang melalui Tenaga Nasional ini untuk membina lebih banyak lagi *power station* atau jana kuasa yang boleh membekalkan bekalan elektrik yang secukupnya bagi kemudahan orang ramai. Ini juga saya timbulkan kerana kadang-kadang bekalan elektrik ini ada hubungan juga dengan bekalan air. Contohnya di Loji Air Batu Sawar yang selalunya ada gangguan bekalan elektrik, pam rosak dan jana kuasa tidak cukup. Untuk menggantikan pam akibat daripada jana kuasa yang tidak cukup kadang-kadang memakan masa sehingga seminggu. Itu untuk kawasan rendah yang senang dapat bekalan air. Apabila kawasan yang tinggi ia akan bertambah lagi tiga hari sehinggalah kadang-kadang sampai 15 hari. Ini boleh menimbulkan kesulitan bagi penduduk di luar bandar.

Oleh itu saya memohon Yang Berhormat Menteri dapat mengarahkan kepada pegawai-pegawai di peringkat bawahan tenaga elektrik TNB ini supaya dapat memikirkan di peringkat daerah masing-masing tentang kekuatan sama ada cukup atau tidak cukup bekalan elektrik apabila ada projek pembangunan di kawasan tersebut.

Keduanya, isu subsidi. Saya ingin bertanya Yang Berhormat Menteri atas keprihatinan kerajaan berapakah subsidi yang telah diberikan kepada Tenaga Nasional ini untuk membekalkan bekalan elektrik kita di seluruh negara terutama sekali di negeri Pahang. Isu yang kedua iaitu saya percaya Yang Berhormat Lipis akan memberikan tumpuan terhadap ucapannya tentang projek penyaluran air mentah Pahang ke Selangor kerana kawasan yang terlibat ini adalah kawasan Yang Berhormat Lipis.

Namun begitu saya ingin juga menyebut bersama iaitu Butiran 020000. Sejauh manakah perjanjian ini dipatuhi dan syarikat yang mengendalikan projek penyaluran air mentah daripada Pahang ke Selangor ini. Setelah kita wujudkan Suruhanjaya Perkhidmatan Air Negara adakah *terms* atau syarat-syarat perjanjian ini telah berubah? Saya ingin mencadangkan peringkat awalnya rawatan air mentah ini akan dibina di negeri Selangor. Saya mencadangkan supaya pusat rawatan air ini dibina di negeri Pahang iaitu di Bentong dan Pahang menjual air yang telah dirawat kepada Kerajaan Negeri Selangor. Ini boleh memusatkan lagi pemelesaian pembangunan di Bentong. Saya percaya Ahli Parlimen Bentong bersetuju dengan pandangan saya ini. Ini boleh memberikan peluang pekerjaan kepada masyarakat ataupun penduduk-penduduk di kawasan Bentong khususnya di negeri Pahang.

Saya juga ingin tahu sejauh manakah terowong-terowong untuk penyaluran air daripada Pahang ke Selangor ini telah dibina? Di mana tempat yang telah dibina dan sehingga mana ia telah dibina?

Saya juga ingin menyentuh tentang Butiran 08100 – Rancangan Bekalan Air Negeri Pahang. Saya mengucapkan tahniah kepada Kerajaan Negeri Pahang. Kalau Selangor boleh memberikan subsidi, Pahang sudah lama memberikan subsidi. Bukan daripada tahun 2008 tetapi sudah lama... [*Bercakap kepada Yang Berhormat Kuala Krai*] Yang Berhormat Kuala Krai, selamat datang. Sudah lama tidak jumpa. Selamat hari raya. Ada lagi hari raya? Ada air percuma. Kerajaan Negeri Pahang memberikan subsidi sehingga September RM54.98 juta. Sehingga 1 Disember ini saya percaya mencecah RM70 juta subsidi Kerajaan Negeri Pahang terhadap bekalan air bersih bagi penduduk negeri Pahang. Ini dicatatkan di dalam resit atau resit pembayaran bil-bil air bagi penduduk negeri Pahang.

■2150

Jadi pada kadar hampir 60peratus daripada bil itu diberikan subsidi oleh Kerajaan Negeri Pahang. Cuma saya ingin bertanya apabila subsidi ini diberikan bermaknanya kekangan kewangan bagi kerajaan negeri seperti mana yang disebut oleh rakan-rakan yang lain iaitu untuk mengganti paip-paip yang sudah lama, usang, dan pecah. Air ini sebenarnya tidak sampai 40 peratus yang telah dirawat supaya boleh digunakan oleh orang ramai. Hampir 60 peratus tercicir begitu sahaja. Oleh sebab paip pecah, kecurian dan sebagainya saya mohon supaya Kerajaan Persekutuan kalau diberikan pinjaman RM80 juta ditambah lagi pinjaman ini dan apakah Kerajaan Negeri Pahang setakat ini berapakah yang diberi peruntukan dalam bentuk geran bukannya pinjaman kepada Kerajaan Negeri Pahang oleh Kerajaan Persekutuan?

Satu perkara lagi saya juga ingin memastikan supaya Rancangan Bekalan Air Mentah dari negeri Pahang ke negeri Selangor ini, beri kepada negeri Selangor tetapi negeri Pahang tercicir. Negeri Pahang ada masalah dari segi bekalan air. Tolong pastikan penduduk negeri Pahang terbela jangan air ini disalurkan kepada negeri Selangor, kemudahan untuk negeri Selangor tetapi bagi penduduk negeri Pahang banyak lagi kawasan-kawasan di luar bandar yang masih lagi tidak mendapat bekalan air bersih contohnya di Perkampungan Orang Asli di Paya Sendayan di Parlimen saya.

Akhirnya Tuan Pengerusi, saya faham kekangan masa Tuan pengerusi sudah tengok banyak kali RM80,000 iaitu Khidmat Pembedungan. Saya ingin tahu air dari bukit atau pembedungan ini untung atau tidak untung kepada kerajaan atau hanya memberikan tanggungan bebanan kepada kerajaan oleh sebab *charge* yang dikenakan tidak tinggi apakah kerajaan mempunyai tanggungan untuk memberikan geran kepada khidmat pembedungan di dalam negara kita? Terima kasih Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Sungai Siput.

9.52 mlm.

Dr. M. Jeyakumar Devaraj [Sungai Siput]: Terima kasih Tuan Pengerusi memberi saya peluang membahaskan anggaran Belanjawan Kementerian Tenaga, Teknologi Hijau dan Air. Saya hendak tumpukan kepada Butiran 010300 - Teknologi Hijau dan Air dan 09100 – Rancangan Bekalan Air Negeri Selangor. Saya hendak fokus kepada satu projek Sime Darby di Batang Padang di mana ada cadangan hendak menarik 500 juta liter air sehari untuk dijual ke negeri Selangor. Dalam satu projek yang dijangka akan ada satu kos RM1.3 bilion. Ini akan dimulakan pada tahun hadapan. Ini penarikan air sebegini banyak daripada tanah mungkin akan membawa beberapa kesan yang tidak begitu baik untuk masyarakat di situ.

Satu ialah pemendapan tanah, *settlement*. Apabila paras air dalam bumi menurun akibat penarikan sebanyak ini, stabiliti tanah mungkin terjejas. Ini bukan sahaja teori. Ini telah berlaku di beberapa negara lain seperti di Amerika dan China. Ini telah berlaku apabila mereka ada penarikan air daripada bumi tanah telah mendap. Ini juga boleh bawa kerosakan pada *foundation* bangunan-bangunan di situ, membawa kepada retakan dan runtutan. Jika ini berlaku siapakah yang bertanggungjawab? Syarikat Sime Darby atau pun kerajaan Persekutuan kerana memberi kebenaran membuat projek ini?

Satu lagi masalah apabila kita menarik air bumi sebanyak 500 juta liter sehari adalah kemungkinan aliran air sungai akan dikurangkan. Ini kerana pada masa kini untuk Teluk Intan dan bandar-bandar di Hilir Perak, mereka dapat air mereka daripada Sungai Sungkai. Jika aliran Sungai Sungkai itu dijejaskan atau dikurangkan oleh penarikan air dalam bumi, *so, it can be a big problem* untuk Hilir Perak. Saya telah cuba cari kajian *Environmental Impact Assessment* (EIA) dengan izin, untuk projek ini dan dalam carian *Google* saya dapat satu EIA oleh Europe Asian Engineering Services Sdn. Bhd. Apabila saya membaca ini, saya kecewa kerana ia begitu cetek. Hanya seperti satu *literature review* sahaja. Tidak ada kajian ditempatkan. Isu di manakah lokasi lima perigi itu yang dicadangkan oleh Sime Darby? Struktur tanah di sekitar tiap lombong ini? Apakah jenis bangunan yang dibina di kawasan itu? Apakah risiko pemendapan tanah? Apakah kesan dia terhadap sungai-sungai di kawasan ini seperti Sungai Sungkai? Semua ini tidak dikaji dan disentuh juga.

Jadi saya mahu tanya kepada kementerian adakah EIA yang lain yang lebih mendalam dan lebih komprehensif yang telah dibuat selain daripada EIA ini oleh *Europe Asia*? Tuan Pengerusi ini satu kelemahan dalam sistem kita mengadakan Kajian EIA kerana walaupun kita ada Akta Kualiti Alam Sekitar 1974 yang menyatakan kita mesti ada EIA tetapi undang-undang di Malaysia mempertanggungjawabkan syarikat yang hendak buat projek itu untuk membayar dan juga untuk cari syarikat yang buat EIA. Jadi jika syarikat EIA itu mereka terlalu profesional, *strict*, dan telus mungkin tidak akan dapat *business*. Ini kerana pemaju yang lain tahu Syarikat EIA ini jika pilih mereka dia akan buat benar dan mungkin harga projek akan naik.

Ini satu kelemahan. Mungkin kementerian Tenaga dan Teknologi Hijau perlu kaji semula. Jika satu EIA diperlukan bukannya lebih baik jika syarikat itu yang hendak buat projek perlu bayar satu dana kepada kerajaan bagi kerajaan yang dipilih syarikat EIA itu? Jadi Syarikat EIA itu dia boleh beri satu jawapan yang lebih benar, telus, dan profesional tanpa menakuti fakta. Jika saya beri satu yang terlalu profesional atau negatif lain kali syarikat-syarikat lain tidak akan ambil saya sebagai EIA. Jadi ini satu kelemahan dan saya ingat ini harus dikaji. Jika kerajaan mahu syarikat yang buat projek perlu bayar *no problem*. Akan tetapi pilihan harus dalam tangan kerajaan. *So*, kita boleh tahu siapa yang betul-betul buat EIA yang profesional dan bukan hanya satu yang *touch and go* sahaja.

Satu lagi masalah yang boleh disebabkan oleh penarikan 500 juta liter sehari daripada dalam bumi, dalam isu *salination* atau pun di mana air laut meresap masuk ke bawah bumi. Ini kerana tekanan air bumi dikurangkan oleh pengambilan air. Ini pun bukan teori sahaja. Ini telah berlaku di beberapa negara di Eropah terutamanya di Britain dan Denmark juga di negeri kita juga. Di negeri Pahang, Hutan Nenasi di mana satu projek kecil di mana 22 *million* liter satu hari ditarik. Mereka dapati *water table* atau paras air di dalam bumi turun sebanyak 75 kaki. Masalah *salination* atau pun kemasukan air laut telah berlaku di situ tetapi di situ hanya 22 juta liter satu hari sahaja.

Akan tetapi apa yang dicadangkan di Batang Padang ialah 500 juta liter satu hari. Jauh lebih besar. Jika air laut meresap masuk di bawah bumi, seperti di Perak Selatan ada satu kawasan besar dengan kelapa sawit. Di Selangor Utara pun ada kelapa sawit dan juga sawah padi. Jika *salination* ini berlaku apakah kesannya terhadap ekonomi pertanian di kawasan-kawasan itu? Ini pun sekali pun tidak disentuh oleh EIA yang dibuat. Jika sekiranya ada kesan buruk, siapakah yang bertanggungjawab di sisi undang-undang? Sime Darby atau pun kerajaan yang membenarkan mereka lakukan projek ini? Jika ada EIA lain selain daripada *Europe Asia* saya harap ini dapat diedarkan kepada semua Ahli-ahli Parlimen supaya kita boleh baca dan tengok apakah kesan. Bagi hutan *mangrove* ini adalah satu tempat penting kerana pelbagai ikan, ketam, udang, dan lain-lain membiak di kawasan *mangrove*.

■2200

Apakah kesan pengambilan air bumi ini terhadap hutan *mangrove* di Pantai Perak dan Selangor? *Point* akhir saya hendak sentuh dalam isu ini ialah ini bukan murah. Sime Darby menyatakan bahawa projek ini akan ambil RM1.3 bilion untuk dilaksanakan. Jika kita buat satu kiraan dengan kadar pinjaman 10peratus setahun terhadap jumlah baki yang tertinggal, Sime Darby akan bayar RM3.5 bilion dalam jangka masa 20 tahun.

Pada masa yang sama, dengan kadar pengambilan air sebanyak 500 juta liter sehari, dalam 20 tahun dia akan membekalkan 3.66 bilion meter persegi. RM3.5 bilion untuk mengadakan projek ini dan dia akan bekalkan 3.6 bilion meter persegi. Jadi kos pembangunan sahaja adalah seringgiti 1 *cubic meter*. Ini hanya kos untuk wujudkan sistem ini.

Ini tidak termasuk kos membersihkan air itu, kos pam air ini dari Batang Padang sampai ke Selangor - kerana dia dari dalam tanah dan bukan daripada bukit, *you* kena pam dia - serta kos membaiki paip. Jadi ini semua akan bawa satu sumber air yang begitu berharga, kos dia tinggi. Rakyat akan dibebankan. Ada kemungkinan Sime akan pohon *bailout* pada masa hadapan.

Jadi, daripada segi alam sekitar, kewangan, *sustainability*, ada banyak kelemahan dan soalan yang belum dikaji sepenuhnya. Jadi, saya mintalah Kementerian Tenaga, Teknologi Hijau dan Air berwas-was, fikir hijau sedikit...

Dato' Sri Peter Chin Fah Kui: Tuan Pengerusi, saya rasa tajuk ini tidak ada kaitan dengan kementerian saya. Air bawah tanah ini saya rasa ada elok perkara ini dibawa apabila tajuk di bawah Kementerian Sumber Asli dibincangkan.

Dr. M. Jeyakumar Devaraj [Sungai Siput]: Sudah habis.

Dato' Sri Peter Chin Fah Kui: Saya tidak ada kuasa tentang perkara ini dan Yang Berhormat pun bahas agak panjang tentang tajuk ini.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Ya, habiskanlah Yang Berhormat.

Dr. M. Jeyakumar Devaraj [Sungai Siput]: Alam Sekitar sudah habis?

Beberapa Ahli: Belum.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Belum.

Dr. M. Jeyakumar Devaraj [Sungai Siput]: Sudah habis? Sudah habis. Ya, Sudah habis. Tidak apa, saya habiskan ini. Jadi saya berharap kerajaan tidak bagi lesen kepada Sime Darby untuk melaksanakan projek ini sehingga semua isu yang telah dikemukakan dikaji sedalam-dalamnya. Terima kasih.

Beberapa Ahli: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Lipis.

10.03 mlm.

Dato' Dr. Mohamad Shahrum Osman [Lipis]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Maksud Bekalan B.29 dan P.29 Kementerian Tenaga, Teknologi Hijau dan Air. Saya ingin merujuk kepada Butiran 00100 - Program Kecekapan Tenaga dan Tenaga Diperbaharui.

Pertamanya saya hendak bawa isu yang berkaitan dengan kawasan saya dahulu. Seperti juga Kuala Krau tadi, Lipis adalah antara tempat yang selalu atau kerap berlaku gangguan elektrik ini, elektrik terputus. Kadang-kadang sampai dua tiga kali seminggu, ada kalanya. Jadi, apabila berlaku gangguan ini, dia bukan saja menyusahkan penduduk dari segi penggunaan elektrik harian dan sebagainya seperti yang telah dinyatakan oleh Yang Berhormat Kuala Krau tadi, tetapi masalah bekalan air juga terputus kerana enjin air bergantung kepada tenaga elektrik. Saya setiap kali dapat SMS daripada jurutera Jabatan Bekalan Air Pahang mengatakan minta maaf kerana bekalan air terputus akibat gangguan elektrik.

Di samping itu, Lipis telah mula kita nak membangunkan kawasan industri dan sebagainya, tetapi kalau gangguan elektrik sampai dua tiga kali terputus dalam seminggu, gangguannya banyak, siapa hendak melabur di tempat yang sudah tentu menyusahkan mereka? Walaupun sekarang jalan dari Lipis ke Kuala Lumpur jarak masanya lebih kurang dua jam setengah sahaja sekarang ini, tetapi pelabur takut hendak pergi, dia takut nanti semua mesin mereka akan terganggu oleh gangguan bekalan elektrik ini.

Jadi, saya mohon penjelasan daripada pihak kementerian, bagaimana cara hendak memastikan bekalan elektrik ini tidak terganggu. Saya juga minta pihak kementerian membuat perancangan awal kerana sesuatu bandar pastinya membangun dan pelan pembangunan bandar itu juga mesti diambil kira oleh pihak TNB untuk memastikan bekalan elektrik mencukupi di sesuatu kawasan yang membangun. Kita memang ada pelan pembangunan bandar. Rasa saya lima tahun sekali. Jadi, kalau itu tidak diambil kira, kesannya bandar membangun dengan cepat, tetapi bekalan elektrik masih di takuk lama.

Keduanya, saya memikirkan juga dari segi kita bercakap tentang IPP, tentang TNB terpaksa membayar kepada IPP dan sebagainya tentang tenaga tidak boleh disimpan dan sebagainya. Saya menyarankan kepada pihak kementerian supaya memikirkan dan membuat kajian mendalam mengenai bagaimana kita boleh menyimpan tenaga ini. Bagi saya tenaga mahal harganya, tetapi kalau kita telah bazirkan begitu sahaja kerana kita tidak boleh simpan, jadi tentulah dia menjadi sesuatu yang merugikan wang negara dan juga mungkin wang rakyat.

Jadi, mungkin boleh disimpan melalui sel-sel bateri dan sebagainya dan rasa saya kalaulah kajian ini dibuat bersungguh-sungguh dan dapatan daripada kajian itu nanti kita dapat menyimpan lebih tenaga yang dikeluarkan oleh IPP dan juga jana kuasa elektrik TNB sendiri, rasa saya kita merupakan satu negara yang telah dapat menjimatkan tenaga. Kita juga boleh memasarkan tenaga-tenaga yang kita jimatkan tersebut ke luar negara dan sebagainya. Jadi, bagi saya mesti ada satu kajian yang dibuat oleh pihak kementerian.

Berikutnya saya hendak masuk kepada 020000 - Pasukan Projek Penyaluran Air Mentah Pahang ke Selangor bersekali dengan P.29 Butiran 07800 - Rancangan Bekalan Air Negeri Sembilan, 09100 - Rancangan Bekalan Air Negeri Selangor, 030100 - Bekalan Air Kuala Lumpur dan juga 060900 - Geran Pelancaran Suruhanjaya Perkhidmatan Air Negara (SPAN).

Tuan Pengerusi, masalah penutupan Loji Rawatan Air Salak Tinggi dan juga Batu 11 Cheras adalah satu lagi berita malang buat pengguna air dan juga operator rawatan air serta bekalan air di Selangor dan Lembah Klang. Saya yang mempunyai kediaman di kawasan Salak Tinggi, Nilai ini sejak beberapa tahun lalu merasa kadang-kadang terpenggillah untuk bangkitkan perkara ini.

Sebelum ini pun kita sering membaca dan mengikuti kisah penutupan Loji Air Sungai Gombak, Loji Air Sungai Langat dan lain-lain yang berlaku dari semasa ke semasa. Punca penutupan yang terbaru adalah kerana tahap pencemaran ammonia dan buangan minyak diesel yang terlalu tinggi di Sungai Labu dan Sungai Nilai serta Sungai Langat sehingga membawa penutupan kedua-dua loji rawatan berkenaan baru-baru ini.

Saya ingin bertanya di manakah kewajaran peranan Kerajaan Negeri Selangor dan Kerajaan Negeri Sembilan yang bertanggungjawab dari segi undang-undang untuk melindungi kebersihan kawasan tadahan air, termasuk sungai-sungai di negeri masing-masing?

Selama ini pun kita semua sedia maklum betapa rancangan besar-besaran Kerajaan Selangor ingin membersihkan Sungai Klang di Kuala Lumpur dengan kos berbilion ringgit sebagai salah satu komitmen peningkatan sosioekonomi di Lembah Klang ini. Jadi, mengapakah kerajaan yang sama memandang sepi masalah di sungai-sungai lain yang tidak kurang pentingnya sebagai sumber air mentah yang kian pupus kejernihannya, air kuning sahaja.

■2210

Ini terpaksa kita tambah dengan alat-alat lain untuk menjernihkan air. Jadi teringat saya isu pencemaran ammonia yang dahsyat yang melanda Sungai Selangor hampir tiga tahun lepas. Sehingga menyebabkan jutaan pengguna menerima air berbau busuk buat sekalian lama ekoran tumpahan *leachate* daripada kawasan pelupusan sampah di tepi Sungai Selangor itu. Juga ditambah dengan pembuangan sisa ternakan, pertanian, kilang dan aktiviti pembalakan tidak terkawal di sepanjang jajaran sungai yang menambah parah lagi status air sungai tersebut. Janganlah sampai para pengguna air di Lembah Klang, Kuala Lumpur, Selangor juga di kawasan Nilai sekarang ini menganggap seruan janji dan kata-kata kerajaan negeri sekarang hanya sekadar omongan sebagaimana janji manis kerajaan negeri terdahulu.

Kita mahu Lembaga Urus Air Selangor (LUAS) misalnya bukan sekadar menyelaras dan memantau keadaan pencemaran sungai yang ada. Malah diberi kuasa yang lebih luas dan mantap untuk bertindak tegas ke arah pesalah yang mencemarkan kawasan-kawasan tadahan air di Sungai Selangor. Begitulah juga nada yang sama yang perlu dilakukan oleh pihak berkuasa Negeri Sembilan untuk membendung gejala pencemaran sungai di negeri itu yang melibatkan aktiviti tidak bermoral, yang mencemarkan Sungai Nilai, Sungai Labu dan sungai-sungai lain yang ada.

Saranan saya juga agar Kementerian Tenaga, Teknologi Hijau dan Air ini bekerjasama dengan Jabatan Alam Sekitar agar dapat melipatgandakan lagi usaha untuk menyiasat punca pencemaran, serta berganding bahu dengan LUAS dan lain-lain agensi penguatkuasaan termasuk pihak berkuasa tempatan seperti Majlis Perbandaran dan Majlis Daerah. Ini agar para pengguna air tidak terus-terusan dibelenggu masalah kepupusan bekalan air yang tidak menentu dari semasa ke semasa. Ketiadaan bekalan air yang tidak berjadual dan sentiasa mengejutkan itu pasti akan meninggalkan trauma yang amat mendalam. Ini kerana melibatkan seluruh gerak kerja kehidupan yang bakal terencat dengan setiap keluarga pengguna air di kawasan-kawasan terbabit. Lebih-lebih lagi kalau mereka itu hendak buat hemodialisis yang memerlukan air bersih tiba-tiba air terhenti. Hemodialisis tidak boleh buat darah sedang berjalan keluar masuk semuanya terhenti. Jadi sangat bahaya.

Para operator air juga berhadapan dengan kos perawatan air yang tinggi dan juga kerugian ekoran penutupan loji-loji rawatan air yang mereka kendalikan selama ini. Jadi saya berharap Kerajaan Pusat melalui Kementerian Tenaga, Teknologi Hijau dan Air serta Suruhanjaya Perkhidmatan Air Negara (SPAN) harus juga melihat permasalahan pencemaran sungai-sungai dan penutupan loji-loji rawatan air ini sebagai satu ancaman yang besar pada usaha menjayakan konsep yang kita pegang sekarang iaitu 1Malaysia 'Rakyat Didahulukan Pencapaian Diutamakan'. Ini kerana rakyat sering mengeluh, kerana ketiadaan bekalan air yang menjejaskan aktiviti harian seperti ekonomi, pendidikan sosial dan sebagainya yang sudah pasti menjejaskan pencapaian mereka dalam segenap bidang.

Jadi kita tidak mahulah pihak SPAN sekadar berpeluk tubuh dan melihat permasalahan air di negeri-negeri termasuk Selangor dan Lembah Klang sebagai satu rentetan peristiwa biasa dan rutin dalam kalendar tindakan susulan mereka. SPAN sepatutnya dan sewajarnya berperanan sebagai satu institusi kerajaan yang dominan dan proaktif. Bukan hanya melihat keburukan sebagaimana agensi kerajaan yang biasa, kerana penubuhannya dahulu pun adalah bertujuan untuk menyelaras dan mengurus segenap permasalahan berkaitan air. Bermula pada aset air, pengurusan air, permasalahan pengguna dan sebagainya. Jadi saya fikir SPAN ini perlu dirombak semula daripada atas hingga ke bawah, kerana saya rasa ia tidak dapat memainkan peranan positif menyelesaikan isu-isu air semasa.

Kita juga berharap kerajaan dapat melihat sesuatu yang konkrit dan jitu untuk memberi serta membantu warga Lembah Klang, Selangor dan Putrajaya. Serta kawasan-kawasan sekitarnya agar tidak lagi terus dihantui dengan dilema ketiadaan bekalan air yang berpunca daripada pencemaran sungai yang kian berleluasa. Juga kerakusan dan kedegilan manusia sendiri sebenarnya dan aktiviti mereka dan rapuhnya akta atau undang-undang yang terpakai sehingga hari ini.

Tuan Pengerusi saya juga menyambut baik hasrat Yang Berhormat Menteri Tenaga, Teknologi Hijau dan Air untuk bekerjasama dengan Menteri Sumber Asli dan Alam Sekitar bagi menggubal Akta Ekstrak Air Bawah Tanah demi kebaikan pengguna dan juga seperti yang kita pernah sebut sebagai kesejahteraan kepada alam sekitar di sekeliling kita.

Maka untuk itu saya ingin tegaskan bahawa amat wajar cadangan ekstrak air bawah tanah di Perak itu dikaji semula dan dibatalkan demi kebaikan semua pihak. Saya turut bersetuju dengan pandangan bahawa program penyaluran air mentah di Pahang dan Selangor yang dijangka siap pada tahun 2013 atau 2014, adalah sebagai penyelesaian krisis bekalan air yang dijangka berlaku di Lembah Klang menjelang tahun depan. Saya juga bersetuju dengan saranan supaya Kerajaan Pusat menambah baik dan meningkatkan keupayaan Skim Bekalan Air sedia ada seperti memaksimumkan pengeluaran Skim Bernam, Sungai Bernam, menaikkan paras empangan batu dan menambah kapasiti dan pemprosesan air Sungai Langat.

Di samping itu kita tidak dapat lagi menerima hujahan untuk pihak lain menjalankan projek ekstrak air bawah tanah kerana ia didapati membazir. Ini kerana setelah projek air mentah daripada Pahang ke Selangor siap pada tahun 2013 dan 2014 ini, ke manakah air bawah tanah yang telah diekstrak itu hendak dihalakan? Sedangkan tujuan utamanya ia dihasilkan adalah untuk menampung bekalan air Lembah Klang yang akan berkurangan. Atau yang menjadi makin bertambah banyak tidak lama lagi. Jadi saya juga meminta supaya kerajaan berlaku adil kepada para pengguna air di Lembah Klang yang kini sedang menjadi mangsa pergeseran yang belum muktamad mengenai penstrukturan semula bekalan air ini.

Terbaru Kerajaan Selangor berdegil untuk tidak menyetujui pembayaran pampasan kepada operator air yang meminta haknya atas bayaran tertunggak. Berpunca daripada tarikh air yang sepatutnya dinaikkan tetapi dilewatkan kerana isu-isu pengambilan alih aset yang belum selesai. Saya rasa perkembangan terbaru ini akan terus menyulitkan penyelesaian antara pihak-pihak yang bertelagah ke satu tempoh yang belum pasti bila akan berakhir. Jadi kalau kita lihat analogi atau perbandingan yang dibuat kepada para pengguna elektrik yang terbelenggu dengan kadar tarif atau lain-lain isu tenaga yang belum selesai antara pembekal, penjana IPP dan kerajaan. Adakah semua bekalan elektrik akan dihentikan dan semua aktiviti perniagaan dan kehidupan seharian di Lembah Klang termasuk Nilai, Pusat Pentadbiran Putrajaya dan KLIA ini akan dibiarkan menjadi mangsa?

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Gulung Yang Berhormat.

Dato' Dr. Mohamad Shahrum bin Osman [Lipis]: Jadi atas kepentingan dan perbandingan ini, maka saya rasa para pengguna air perlu terus mendapat hak mereka untuk menikmati khidmat bekalan air yang tidak terganggu pada setiap masa. Setiap hari kini kita membaca rungutan demi rungutan di dada akhbar mengenai paip bocor, tekanan air rendah dan lain-lain tekanan hidup. Ini kerana paip-paip lama yang uzur tidak dapat ditukar kerana tidak lagi menyalurkan dana untuk tujuan mendapatkan paip-paip baru. Begitu juga bagi saya SYABAS janganlah berpeluk tubuh sahaja menyendiri dan sentiasa menyalahkan Kerajaan Selangor sahaja bila paip pecah dan sebagainya.

Mereka pun kena buat sesuatu. Maka saya juga ingin menyeru sebagai seorang Ahli Parlimen dan juga sebagai pengguna air di Selangor, supaya Menteri yang bertanggungjawab ke atas hal ehwal air agar tidak pasif tetapi agresif dan jangan terus mengikut telunjuk dan angin Kerajaan Negeri Selangor yang tampak kucar kacir dalam pelbagai kemelut. Apa yang difikirkan wajar dan munasabah serta mendesak demi kepentingan pengguna perlu dijalankan tanpa dolak dalik lagi, supaya bekalan air di negeri Selangor ini tidak terputus dan tidak berulang. Sekian saya menyokong terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Kuala Krai.

10.19 mlm.

Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli [Kuala Krai]: Terima kasih Tuan Pengerusi kerana memberi laluan kepada saya untuk sama-sama membahaskan di peringkat Jawatankuasa Kementerian Tenaga, Teknologi Hijau dan Air ini.

Pertamanya saya ingin hendak bertanya kepada Menteri daripada sejumlah RM2.4 bilion yang diperuntukkan kepada kementerian ini, RM1.7 daripadanya saya kira adalah berkaitan dengan industri air dan selainnya adalah untuk dua lagi bahagian iaitu teknologi hijau dan juga tenaga.

■2220

Menggambarkan tumpuan kepada industri air itu betullah. Cumanya dalam kita menempuh pemodenan dan juga banyak diperkatakan mengenai sumber tenaga alternatif ini, saya berpandangan bahawa jumlah yang diperuntukkan untuk pembangunan teknologi hijau dan juga tenaga ini agak kecil. Jadi saya hendak bertanya kepada kementerian, berapakah sebenarnya anggaran yang diminta ataupun yang dipohon oleh kementerian ini pada asalnya sebelum ia di *finalize* kan menjadi RM2.4 bilion ini. Maksudnya, kemungkinan kementerian ini serius untuk membangunkan sektor teknologi alternatif ini, sumber tenaga alternatif ini tetapi oleh kerana kekangan kewangan negara kita, maka dipotong sehingga sebegini banyak. Ertinya, saya hendak tahu dengan izin, *how serious the ministry is regarding this* dan berapa asalnya yang dimohon.

Seterusnya, secara khususnya saya ingin menyentuh mengenai P29, Butiran 00100 - Program Kecekapan Tenaga dan Tenaga Diperbaharui. Dengan mengatakan bahawa saya tidak pasti apa ruang lingkup maksud ini, saya hendak bertanya adakah kementerian terlibat untuk memberi laluan dan meluluskan teknologi yang diuar-uarkan boleh mengurangkan penggunaan elektrik di premis-premis sama ada di rumah ataupun di industri. Bukan dengan mencuri tenaga tetapi dengan mengurangkan keperluan tenaga bagi menggerakkan ataupun menjalankan *apparatus appliances electric* di rumah. Saya bertemu di salah satu R&R sepanjang lebuh raya PLUS di utara, ada kempen menjual satu alat elektrik yang dikatakan apabila disambung kepada sistem di rumah kita, ia akan mengurangkan kegunaan dan dikatakan bahawa TNB telah menyetujui.

Saya nampak ada logiknya TNB menyetujui sebab alat ini bukannya mencuri tenaga seperti yang kita dengar pelbagai cara orang gunakan atas meter elektrik itu. Akan tetapi dengan alat tersebut, *appliances* kita memerlukan kurang tenaga untuk menggerakkannya dengan tidak mengubah *efficiency* alat-alat tersebut. Adakah ini benar dari segi teknologinya dan adakah benar TNB dan kementerian bersetuju dengan kaedah ini. Kalau benar, saya hendak mencadangkan supaya peruntukkan di bawah maksud ini yang sekarang ini diletakkan sebagai RM9.1 juta sahaja dipertingkatkan dari segi peruntukannya kerana ia dapat membantu menyelamatkan tenaga elektrik di samping mengurangkan perbelanjaan oleh pengguna. Jadi diharapkan ada jawapan pengesahan dan kalau benar, apakah kita akan mengalu-alukan dan memajukan teknologi ini.

Seterusnya, dalam bab bekalan air ini, Butiran 07000 - Rancangan Bekalan Air Negeri Kelantan yang diperuntukkan pinjaman sebanyak RM68 juta. Yang saya kira, berbanding dengan Melaka dan juga Perlis, memanglah lebih peruntukkan pinjaman kepada Kelantan ini. Akan tetapi memandangkan Kelantan ini jauh lebih besar, jauh lebih ramai penduduknya berbanding negeri-negeri ini, saya berpandangan peruntukkan sebanyak RM68 juta ini kecil. Kalau kita tengok Negeri Sembilan sebanyak RM300 juta. Dengan kemodenan yang sudah ada, saya pun tertanya bagaimana sistem kewangan kita ini meluluskan pinjaman yang begitu berbeza sedangkan kita sentiasa bercakap mengenai negeri di Kelantan ketinggalan dari segi penyediaan bekalan air, yang dikatakan tidak bersih, sentiasa terputus, sistem pembersihannya, loji-lojinya yang agak lama termasuk apabila kita berkempen di Kuala Krai tempoh hari, perkara ini dibangkitkan. Masih banyak tempat-tempat hanya menikmati bekalan air yang disediakan oleh BAKAS di Kementerian Kesihatan.

Jadi, adakah jumlah ini bertepatan dengan jumlah yang dipohon ataupun kurang daripada apa yang dipohon oleh pihak berkuasa air di negeri Kelantan.

Kalau bolehlah, saya harapkan sistem bekalan air di negeri Kelantan ini terutamanya di luar bandar seperti di Kuala Krai dipertingkatkan kerana masalah putusnya bekalan air, tekanan air yang rendah sentiasa berlaku. Tidak kira musim hujan mahupun musim panas. Jadi ia perlu diberikan perhatian dan kalau boleh bukan pinjaman tetapi negeri-negeri seperti Kelantan ini perlu diberikan geran supaya mudah kita mempertingkatkan bekalan air yang lebih selamat dan bersih bagi negeri-negeri tersebut.

Seterusnya, mengenai Butiran 70000 - Kajian Penstrukturan Semula Industri Perkhidmatan Air Negara. Mungkin tidak bertepatan dengan perkara ini tetapi saya ingin bertanya apakah persediaan kementerian dalam menghadapi tempoh perjanjian kita dengan jiran kita di selatan itu yang hampir tamat beberapa tahun lagi, apakah kita sudah menyediakan suatu peruntukan kewangan yang mencukupi untuk melaksanakan kajian penstrukturan semula pembekalan air kita kepada negara jiran di selatan kita. Tuan Pengerusi, terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Yang Berhormat Ledang.

10.26 mlm.

Ir. Haji Hamim bin Samuri [Ledang]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya terus menjurus kepada Butiran 010100 - Pengurusan. Tuan Pengerusi, saya difahamkan bahawa air yang dibekalkan di Gunung Pulai dan juga PUB Skudai di Johor yang dibekalkan ke Singapura ini akan tamat pada tahun 2011. Jadi, saya yakin perkara ini akan berlaku. Tidak ada lagi lanjutan masa atau lanjutan tempoh. Jadi, saya ingin tahu apakah persediaan kita daripada semua aspek tentang pengambilalihan loji air ini ataupun *reservoir* ini daripada pihak Singapura kepada pihak kita. Umpamanya dari segi prosedur ataupun *operating manual*nya dan lain-lain, bagaimana boleh kedua-dua pihak dalam bidang teknikal ini diselaraskan supaya apabila nanti proses tersebut berlaku, tidaklah banyak masalah yang timbul dari segi teknikal dan mungkin bekalan air daripada kedua-dua kawasan ini, di Gunung Pulai dan juga di Skudai dapat kita gunakan sepenuhnya tanpa banyak masalah.

Saya menyentuh juga tentang tenaga yang ada kaitannya dengan Akaun Amanah Industri Bekalan Elektrik, Tuan Pengerusi. Setakat ini, sebenarnya berapa jumlah wang amanah yang telah pun terkumpul dan bidang perbelanjaan ataupun kerja pembangunan yang boleh dicaj kepada akaun amanah tersebut. Ertinya, mungkin Dewan lebih ingin maklum tentang bidang-bidang tugas atau bidang-bidang kerja yang boleh dicaj kepada akaun amanah tersebut termasuklah mungkin saya bangkitkan perkara ini kerana termasuklah mungkin apabila sampai masanya, projek pencahayaan lampu, jalan kampung ini dapat dicaj kepada akaun amanah tersebut selain daripada keperluan-keperluan lain. Namun begitu Tuan Pengerusi, saya ingin mengucapkan tahniahlah kepada TNB Muar kerana telah dapat banyak menyelesaikan masalah yang timbul akhir-akhir ini iaitu masalah bacaan bil jangka elektrik. Tuan Pengerusi, boleh sambung esok?... *[Ketawa]*

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Ya, sambung esok, Yang Berhormat.

Tuan Charles Santiago [Klang]: Tuan Pengerusi, boleh esok kita sambung? Orang yang sedia ada sekarang boleh diberi keutamaan?

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Saya tidak boleh janji, Yang Berhormat.

Tuan Charles Santiago [Klang]: Boleh?

Tuan Pengerusi [Datuk Ronald Kiandee]: Namun begitu, kita akan...

Tuan Charles Santiago [Klang]: Sudah letih. Bangun, duduk... *[Ketawa]* Setuju

Beberapa Ahli: Setuju, setuju!

Majlis Mesyuarat bersidang semula.

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Ronald Kiandee) **mempengerusikan Mesyuarat]**

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Ronald Kiandee]: Ahli-ahli Yang Berhormat, Mesyuarat Dewan hari ini ditangguhkan sehingga jam 10 pagi, hari Rabu, 2 Disember 2009.

Dewan ditangguhkan pada pukul 10.31 malam.